

वीर सेवा मन्दिर
दिल्ली

★

क्रम संख्या

१३६५

काल न०

२३२.२१

१५५५

खण्ड

॥ अहम् ॥

प्राचीन तीर्थभाषा-संग्रह.

भाग १ दो.

संशोधक,

शास्त्रविशारद-जैनाचार्य श्रीविजयधर्मसूरि.

प्रकाशक

अमृतलाल छगनलाल.

अनोपयंह नरसिंहदास.

से. श्रीयशोविजयल जैन ग्रंथभाषा.

भावनगर.

वीर स . २४४८]

[स . १९७८

किं . ३। २-८-०

ધી “ આનંદ ” પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં આ. ગુલાબચંદ બલજીભાઈએ છાપ્યું.

પ્રસ્તાવના.

કોઈપણ વસ્તુ પ્રકાશમાં આવ્યા પછી-નવીન આકારમાં સ્લામે ઉભી થયા પછી તેનું જે મહત્ત્વ સમજવામાં આવે છે તે, ત્યાં સુધી તે વસ્તુ અધારમાં હોય છે-આઅછાદિત હોય છે, ત્યાં સુધી સમજવામાં આવતું નથી. આ વાતની ખાતરી ઐતિહાસિક રાસસંગ્રહના એક પછી એક ભાગો બહાર પાડવાની અમારી પ્રવૃત્તિએ સમ્યક્ રીત્યા કરી આપી છે. જે રાસાઓને પ્રાચીન ભંડારમાં કોઈ અડતું પણ નહિ, અને જેને ભંડારમાંથી ખાતલ કરી નદીના પ્રવાહમાં બેટા કરવા જેવા સમજવામાં આવતા, તે રાસાઓ, ઇતિહાસના સ્વાંગમાં બહાર આવતાં તે ઇતિહાસપ્રેમિઓને કેટલા પ્રિય અને ઉપયોગી થઈ પડ્યા છે, તે તેના વાચનારા સારી રીતે જાણે છે. આવુજ એક અંગ-ઇતિહાસનું એક અંગ-પ્રાચીન તીર્થમાળાઓ પણ છે. આ વાતની ચોક્કસ ખાતરી ‘પ્રાચીન તીર્થમાળા સંગ્રહ’ નો આ પ્રથમ ભાગ જોવાથી થઈ શકશે.

આજ કાલ તીર્થની યાત્રા કરનારા કેટલાક કવિઓ-મુનિરાજો-તે તીર્થની યાત્રાનું વર્ણન આલેખતા, જેમ તે ભગવાનનાં માતા-પિતાનાં નામ, ભગવાનના કુડલ, આજીવ્ય અને ભગવાનના તેજાનું વર્ણન કરવામાં પોતાની ‘યાત્રા વર્ણન’ ની સાર્થકતા સમજે છે, તેવી રીતે પ્રાચીન કવિઓ-યાત્રાના વર્ણનો લખનારાઓ ‘યાત્રા વર્ણન’ ની સાર્થકતા નહોતા સમજતા. તે કવિઓ યાત્રાના વર્ણનો લખવામાં ખાસ કરીને, જેને આપણે ઇતિહાસોપયોગી બાબતો કહીએ છીએ, તેનું વર્ણન કરતા હતા. આ વિભાગના વાંચનારાઓ જોઈ શકશે કે-આ તીર્થમાળાઓમાં પ્રાચીન નગર-નગરીયોનાં વર્ણનો, જુદા જુદા દેશોની સ્થિતિઓ, જુદા જુદા દેશના મનુષ્યોના રીત-રીવાજો અને તે વખતના રાજાઓનાં નામો વિગેરે કેટલીએ જાણવાજોગ-ઇતિહાસોપયોગી બાબતોનું વર્ણન કરવામાં આવેલું છે, અને તેથીજ માફ એ માનવું છે કે-પ્રાચીન રાસાઓ, કે જેમાં ઘણે ભાગે આચાર્યોનાં જીવન ચરિત્રો કે એવી ખીજ બાબતો આલેખવામાં આવેલી હોય છે, તેના કરતાં પ્રાચીન તીર્થમાળાઓ કોઈ પણ રીતે ઇતિહાસને માટે ઉત્તરતુ સાધન નથી. અને તેથીજ એવી પચીસ તીર્થમાળાઓનો આ એક સંગ્રહ પ્રથમ ભાગ તરીકે બહાર પાડવાનું ઉચિત ધાર્યું છે.

વાંચકો જોઈ શકશે કે-આમા આપેલી પચીસે તીર્થમાળાઓ લગભગ જુદા જુદા સમયના જુદા જુદા કવિઓની કૃતિયો છે, તેમ છતાં બધી ખરી તીર્થમાળાઓમા એકનાં એક તીર્થોનું વર્ણન આલેખાએલું છે. આવી સ્થિતિમાં પચીસે તીર્થમાળાઓનો જુદો જુદો સાર આપવામાં વાર વાર પુનરુક્તિ થવાનો સભવ જણાયો, અને તેથીજ પચીસે તીર્થમાળાઓમાં આવેલાં તીર્થોને પાંચ વિભાગોમાં વહેચી નાખી પ્રત્યેક વિભાગથી સબંધ રાખનારી તીર્થમાળાઓમા તે તે તીર્થોના સબંધમાં શુ શુ લખવામાં આવેલું છે, તેમ કયા કયા કવિઓ કંઈ કંઈ બાબતોમા જુદા પડે છે, તે બતાવવા પ્રયત્ન કર્યો છે. આથી કોઈ પણ વાચક 'સક્ષિતસાર' જોતાંજ પચીસે તીર્થમાળાઓમાં આવેલ ઐતિહાસિક બાબતો અને જુદા જુદા સમયની તે તે તીર્થોની સ્થિતિઓ અનાયાસથી મેળવી શકશે.

એમા તો કાંઈ સશયજ નથી કે સસાર પરિવર્તનશીલ છે. સસારની કોઈ પણ જાતિ, ધર્મ, દેશ, ગામ, નગર કે કોઈ પણ પદાર્થ આ પરિવર્તનતાના પગથી બચ્યો નથી. સમયના વહેવા માથે સૌમા પરિવર્તન થાય છે જ. અને એજ પ્રમાણે આપણી પ્રાચીન નગરોઓમા પણ પરિવર્તન થયેલું છે, તે એટલે સુધી કે-તે નગરોઓના અસલી સ્થાનોનો નિશ્ચય કરવો પણ અત્યારે અશક્ય જેવો થઈ પડ્યો છે આ વાત સક્ષિતસારના પૃ ૬, ૧૯, ૨૨, ૩૨ માં આપેલી કોશાંખી, વાણિજગામ, દ્વાત્રિયકુંડ, અને ઝજુવાલુકા-જ'લીગામ ઉપરની નોંધો જોવાથી સપૂર્ણ રીતે સમજી શકાશે. આ અને આવીજ બીજી નોંધોમાં તે તે ગામો અને સ્થાનો સબંધી યથાશક્ય શોધો કરી મે મારા અભિપ્રાયો જણાવ્યા છે. પરંતુ આથી પણ વધારે શોધ કરી કોઈ ઇતિહાસ પ્રેમી વધારે પ્રમાણભૂત બાબતો બહાર પાડશે. તો તે ઇતિહાસક્ષેત્રમા આશીર્વાદરૂપ થઈ પડશે.

મારા ઐતિહાસિકરાસસ ગ્રહના ભાગોની માફક આ ગ્રંથહની તીર્થમાળાઓની મૂળ ભાષા જેમની તેમ કાયમ રાખી છે. તે એટલા માટે કે તે તે સમયની લખાણ પદ્ધતિ અને ભાષા સહજ સમજી શકાય.

આ પ્રસંગે હું કિશનગઢના ભડારના કાર્યવાહકો, તાજપુરના ચંતિજી, બજાણના ચંતિ પ્રેમવિજયજી, પાલીતાણાની આ. કે. ની પેઢી, લુણાવાના ચંતિ સૌભાગ્યવિજયજી, જયપુરવાળા પંચમધર ગુલેરી બી. એ. અને ભાવનગરની જોડ. ડોસાભાઈ અભેચ દની પેઢીના કાર્યવાહકોને ધન્યવાદ આપવો

બૂલીશ નહિ કે-જેમણે પોતાના હરતકના ભંડારમાની અથવા પોતાની પાસેની પ્રતિઓ આપી મારા આ કાર્યમા મને સહાયતા કરી છે.

પ્રાચીન ભંડારો તપાસતાં આવી અનેક તીર્થમાળાઓ હજી પણ ઉપલબ્ધ થયા કરે છે. અને તે આવી ભાષાનીજ નહિ, પરન્તુ સંસ્કૃત અને પ્રાકૃત તીર્થમાળાઓ પણ મળી આવે છે, જેમ કે-પ્રાકૃતમાં મહેન્દ્રપ્રભસૂરિકૃત અને સંસ્કૃતમાં જિનપતિસૂરિકૃત તીર્થમાળાઓ મળે છે. આ અને આવી બીજી જે જે તીર્થમાળાઓ ઉપલબ્ધ થાય તે બધી જે પ્રકાશિત થાય તો મારું માનવું છે કે-ઇતિહાસક્ષેત્રમા તે દ્વારા પણ ઘણું સાદું અન્યાળું પડી શકે. આશ્ચર્ય છે કે-અન્યાન્ય ઇતિહાસ પ્રેમિઓ આ દિશા તરફ અવશ્ય પોતાની પ્રવૃત્તિ લઇ જશે.

પ્રાન્તે—મારા ઐતિહાસિક રાસ સંગ્રહના ભાગોની માફક પ્રાચીન તીર્થમાળાને આ ભાગ પણ ઇતિહાસપ્રેમિયોને ઉપયોગી નીવડે, એમ હૃદયથી મારા આ વક્તવ્યને અર્પિત સમાપ્ત કરે છું.

શિવપુરી (ગ્વાલીયર).
અશાઢ સુ ૧૫, વી. સં. ૨૪૪૮

}

વિજયધર્મસૂરિ.

અનુક્રમણિકા.

સંક્ષિપ્ત-સાર.

૧ પૂર્વદેશીય તીર્થો.	૨-૪૦
૧ મહાગામ-કેશાબી.	૬
૨ પ્રયાગ.	૧૦
૩ કાશી-બનારસ.	૧૧
૪ સિંહપુરી અને ચંદ્રાવતી.	૧૩
૫ પાટલીપુત્ર.	૧૫
૬ બિહાર.	૧૫
૭ પાવાપુરી.	૧૬
૮ રાજગૃહી.	૧૭
૯ ગુણાયા.	૨૧
૧૦ ક્ષત્રિયકુંડ	૨૨
૧૧ કાકંદી.	૨૪
૧૨ ચંપાનગરી.	૨૫
૧૩ મિથિલા.	૨૬
૧૪ ભદ્રિલપુર.	૨૭
૧૫ સમ્મેતશિખર.	૨૮
૧૬ ત્રિભુવાલુકા-જ બીગામ.	૩૨
૧૭ અયોધ્યા.	૩૪
૧૮ સાવત્રી.	૩૬
૧૯ રત્નપુરી.	૩૭
૨૦ કંપીલા	૩૮
૨૧ સૌરીપુર.	૩૮

૨૨ અહિચ્છતા.	૩૬
૨૩ હસ્તિનાપુર....	૩૬
૨૪ મથુરા.	૪૦
૨ શત્રુજય.	૪૧-૪૬
૩ ગુજરાત, કાઠિયાવાડ, મારવાડ, મેવાડ અને દક્ષિણનાં તીર્થો.	૪૭-૫૨
૪ પાર્શ્વનાથનાં તીર્થો.	૫૩-૫૫
૫ પરચૂરણ વિભાગ.	૫૬-૬૩
૧ ગિરિનાર તીર્થ.	૫૬
૨ સૂરત.	૫૮
૩ શાશ્વત તીર્થ	૬૦
૪ જસલમેર તીર્થ.	૬૧
૫ કાવી તીર્થ.	૬૨

મૂલ તીર્થમાળાઓ.

૧ સમ્મેતશિખર તીર્થમાળા.	૧
૨ પૂર્વદેશીય ચૈત્ય-પરિપાટી.	૧૪
૩ સમ્મેતશિખર-તીર્થમાળા.	૨૨
૪ ગિરિનાર તીર્થમાળા.	૩૩
૫ શત્રુજય તીર્થ-પરિપાટી.	૩૮
૬ તીર્થમાલા.	૪૮
૭ ચૈત્યપરિપાટી	૫૭
૮ સૂરત ચૈત્ય પરિપાટી.	૬૨
૯ પાર્શ્વનાથ ચૈત્ય પરિપાટી.	૭૦
૧૦ તીર્થમાળા.	૭૩

૧૧ તીર્થમાળા.૧૦૧
૧૨ તીર્થમાળા.૧૩૨
૧૩ શાશ્વત તીર્થમાળા.૧૪૧
૧૪ જોસલભેર-ચૈત્યપાટી.૧૪૬
૧૫ પાર્શ્વનાથ-નામમાલા.૧૪૯
૧૬ શત્રુઞ્ચ ચૈત્ય પરિપાટી.૧૫૪
૧૭ શત્રુઞ્ચ તીર્થયાત્રા.૧૫૯
૧૮ આદિનાથ-ભાસ.૧૬૬
૧૯ પાર્શ્વનાથ સંજ્યા સ્તવન.૧૬૯
૨૦ કાવીતીર્થ વર્ણન.૧૭૧
૨૧ શત્રુઞ્ચ સ્તવન.૧૭૪
૨૨ સિદ્ધાચલ-તીર્થયાત્રા.૧૭૬
૨૩ સૂર્યપુર ચૈત્ય પરિપાટી.૧૮૬
૨૪ શત્રુઞ્ચ ચૈત્ય પરિપાટી.૧૯૫
૨૫ ગોડી પાર્શ્વનાથ સ્તવન.૧૯૮

॥ अहम ॥

સંક્ષિપ્ત-સાર

આ સંગ્રહમાં એકંદર ૨૫ તીર્થમાળાઓ આપવામાં આવી છે. આ બધીએ તીર્થમાળાઓ જુદા જુદા સમયમાં, જુદા જુદા કવિઓદ્વારા બનેલી છે; અતએવ એકજ તીર્થનું કે એકજ દેશનું વર્ણન હોવા છતાં જુદા જુદા સમયમાં લખાએલું હોય તેમાં કેટલેક સ્થળે ફેરફાર પણ જોવામાં આવે છે. આ ફેરફાર કયાં કેટલા અંશે છે તે, અને તે ઉપરાન્ત પ્રત્યેક તીર્થમાળા કોણે, કયા સમયમાં અને કયા ઉદ્દેશ્યથી બનાવી, એ બધું બતાવવા માટે આ સંક્ષિપ્ત-સાર લખવો ઉચિત ધાર્યો છે.

આ સંગ્રહમાં આપેલી પચીસ તીર્થમાળાઓમાં કેટલીક એવી છે કે જેમાં કેવળ પૂર્વ દેશનાં તીર્થોનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે; કેટલીક એવી છે કે જેમાં ગુજરાત, કાઠિયાવાડ, મારવાડ, મેવાડ અને દક્ષિણના તીર્થોનું વર્ણન આવી જાય છે, કેાં એવી છે કે-જેમાં પૂર્વ-પશ્ચિમ-ઉત્તર-દક્ષિણ, એ ચારે દિશાઓનાં તીર્થોનું વર્ણન છે, જ્યારે કેટલીક તીર્થમાળાઓમાં તો કેવળ એક એક તીર્થ કે એક એક નગરનાજ મંદિરોનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે. આવી સ્થિતિમાં પ્રત્યેક તીર્થમાળાનો ટૂંકસાર આપવો પાલવી શકે નહિ; કારણ કે તેમ કરવાથી એક તીર્થમાળામાં જે વર્ણન આવ્યું હોય, તેજ બીજામાં પણ આવે. એટલા માટે આ પચીસે તીર્થમાળાઓના હું અહિં પાંચ વિભાગો પાડીશ. તે પાંચ વિભાગો આ છે:—૧ પૂર્વદેશીય તીર્થોની હકીકત પૂરી

પાડનાર, ૨ સિદ્ધાચળ તીર્થ સંબંધી, ૩ ગુજરાત, કાઠી-
યાવાડ, મારવાડ, મેવાડ અને દક્ષિણનાં તીર્થો સંબંધી, ૪
પાર્શ્વનાથનાં નામો અને તીર્થો સંબંધી, અને ૫ પરચૂરણ.
આ પરચૂરણ વિભાગમાં એક એક ગામના દેરાસરોના વર્ણનવાળી
અને શાશ્વત તીર્થો બનાવનારી તીર્થમાળાનો સમાવેશ કરીશ.

અનુક્રમે પ્રત્યેક વિભાગ સાથે જે જે તીર્થમાળાઓ સ બ ધ
ધરાવે છે, તે તે તીર્થમાળાનો પરિચય આપીને તીર્થમાળાઓમાં
ખાસ જાણવા જેવી કઈ કઈ બાબતો છે તે અને તે તીર્થમાળાઓના
વર્ણનમાં પરસ્પર કયા ભિન્નતા છે, તે બતાવવાનો પ્રયત્ન કરીશ

પૂર્વદેશીય તીર્થો.

આની સાથે સ બ ધ વરાવનારી કુલ પાંચ તીર્થમા-
ળાઓ છે:—

- ૧ 'પં' વિજયસાગરવિરચિત 'સમ્મેતશિખર-તીર્થ
માળા' પૃ ૧-૧૩
- ૨ 'પં' હંસસામવિરચિત 'પૂર્વદેશીયચૈત્ય-પરિપાટી'
પૃ. ૧૪-૨૧
- ૩ 'પં' જયવિજયવિરચિત 'સમ્મેતશિખર-તીર્થમાળા'
પૃ ૨૨-૩૨
- ૪ 'પં' સૌભાગ્યવિજયવિરચિત 'તીર્થમાળા'
પૃ ૭૩-૧૦૦

૫ 'પં' શીલવિજયવિરચિત 'તીર્થમાળા' પૃ. ૧૦૧-૧૩૧

ઉપરની પાંચ તીર્થમાળાઓમાં પહેલી તીર્થમાળા વિદ્યા-
સાગરના પ્રશિષ્ય અને સહજસાગરના શિષ્ય વિજયસાગરે બનાવી

છે આ તીર્થમાળા બનાવ્યાનો સંવત્ કવિએ આપ્યો નથી; પરંતુ જે પ્રતિ ઉપરથી આ તીર્થમાળા છપાવવામા આવી છે, તે પ્રતિ કર્તા વિજયસાગરના શિષ્ય હેતુસાગરે સં. ૧૭૧૭ મા કૃષ્ણગઢ (કિશનગઢ) મા લખેલી છે. આ ઉપરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે સ ૧૭૧૭ ની પહેલા આ તીર્થમાળા બનેલી છે. વળી આ તીર્થમાળામા 'પાલગંજ—સમેતશિખરના રક્ષક રાજાનું' નામ પૃથ્વીમહા આપ્યું છે અને ઉપર બતાવેલી ત્રીજી તીર્થમાળામા 'પંઠ જયવિજયજીએ પણ પૃથ્વીચંદ્ર (પૃથ્વીમહા) આપ્યું છે, એટલે આ તીર્થમાળા પણ લગભગ તે સમયની એટલે સં. ૧૬૬૪ ની આસપાસનીજ હોવાનું અનુમાન થાય છે.

આ તીર્થમાળામા સમેતશિખરની યાત્રા માટે આગરેથી નીકળેલા સ ઘે જે જે તીર્થોની યાત્રાઓ કરી, તે બધાં તીર્થોનું વર્ણન આપવામા આપ્યું છે. જો કે નામ તો કવિએ ' સમેતશિખર—તીર્થમાળા ' આપ્યું છે. કવિએ જણાવ્યું નથી કે—કયા મઘવીએ આ સ ઘ કાઢ્યો હતો અને તે ક્યારે કાઢ્યો હતો ? પરંતુ આ સ ઘે પાટલીપુર (પટણા) ની યાત્રા વખતે ત્યા હીરવિજયસૂરિના પગલાંની યાત્રા કર્યાનું કવિએ જણાવ્યું છે, એ ઉપરથી સમજાય છે કે આ સ ઘ સ ૧૬૫૨ પછી નીકળેલો હોવો જોઈએ. કારણ કે સ. ૧૬૫૨ મા હીરવિજયસૂરિએ કાળ કર્યો હતો, એટલે તે પછી સ્થાપન થયેલા તે પગલાંની જ્યારે આ સ ઘે યાત્રા કરી છે, ત્યારે ઉપરનું અનુમાન વ્યાજબીજ જણાય છે.

બીજી ચૈત્યપરિપાટી હેમવિમલસૂરિના આજ્ઞાધારક કમલધર્મના શિષ્ય હસસોમે બનાવી છે. કવિએ રચ્યાનો સંવત્ આપ્યો નથી, પરંતુ ચંદેરીથી નીકળેલા આ સંઘે સંવત્

૧ આ ગામ, ગ્વાલીયર એટમાં આવેલ છે અને તે લલિતપુર રેશનથી લગભગ ૨૧ માઇલ ઉપર છે આ ગામ પ્રાચીન સમયમાં પૂર જાહોજલાલીવાળું હતું. ' આઈન-ઇ-અકબરી ' મા લખ્યું છે કે અહિં ૧૪૦૦૦ પથરના મકાનો અને ૧૨૦૦ મસજીદો હતી. અત્યારે તો માત્ર અહિં લગભગ ચાર હજાર માણસનીજ વસ્તી છે.

૧૫૬૫ માં આ યાત્રા કરી એમ જણાવ્યું છે, એથી સમજાય છે કે-આ તીર્થમાળાનો સમય ૧૫૬૫ નો છે. આમાં ચંદેરીથી નીકળેલા સંઘે પૂર્વદેશનાં જે જે તીર્થોની યાત્રા કરી તેનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે. આ કવિએ પણ ચંદેરીથી કયા સંઘર્ષએ સંઘ કાઢ્યો હતો, એ જણાવ્યું નથી.

ત્રીજી તીર્થમાળા કલ્યાણવિજયજીના શિષ્ય જયવિજયે સં. ૧૬૬૪ માં બનાવી છે. સમ્મેતશિખરની યાત્રા માટે આગરાથી સંઘવી ખિંખ અને કુંઆરજીએ સંઘ કાઢ્યો હતો. આ સંઘે પૂર્વદેશના જે જે તીર્થોની યાત્રા કરી એનું એમાં વર્ણન છે.

ચોથી તીર્થમાળા કવિ લાલવિજયજીના શિષ્ય પં. સૌભાગ્યવિજયજીએ સં. ૧૭૫૦ માં બનાવી છે. આ કવિએ પોતાનો પરિચય તીર્થમાળાની અંતમા સારી રીતે આપ્યો છે. (જૂઓ પૃ. ૯૯-૧૦૦) આ તીર્થમાળામાં કવિએ કેવળ પૂર્વદેશનાંજ તીર્થોનું વર્ણન નથી કર્યું, પરન્તુ ગુજરાત, ઠાકીયાવાડ અને મારવાડનાં તીર્થોનું પણ વર્ણન કર્યું છે. કવિના કથન પ્રમાણે આ યાત્રાની શરૂઆત આગરાથી સં. ૧૭૪૬ નું ચાતુર્માસ પુરં થયા પછી થયેલી છે:—

“ કર્યો એમાસો સત્તર છયાસિસેં શ્રીવિજયપ્રભ શરૂ આદેસઈ;

આગરાથી શુભદિન સુભવાર જમુનાં ઉત્તરી આવ્યા પાર. ” ૧૨

કવિએ આ યાત્રામા સમ્મેતશિખરની યાત્રા કરી પાછા વળી પટણામાં વિજયપ્રભસૂરિની આજ્ઞાથી એમાસું કર્યું છે. પછી

૧ આ જયવિજયજીએ ‘ કલ્યાણવિજયગણિ રાસ ’ સં. ૧૬૫૫ ના આસો સુદિ ૫ ના દિવસે બનાવ્યો છે. તે સિવાય ‘ શોભન સ્તુતિની ટીકા ’ (સ. ૧૬૪૧) અને ‘ કલ્પદીપિકા ’ પણ બનાવેલ છે. ‘ કલ્પદીપિકા ’ નો ઉલ્લેખ તો કવિ ઋષભદાસે પણ ‘ હીરવિજયસૂરિરાસ ’ માં કર્યો છે:—

“ જસવિજય જયવિજય પન્નાસ કલ્પદીપિકા કાધી ખાસ ” પૃ. ૧૦૮

હીરવિજયસૂરિ અકબરની મુલાકાતે ગયા, ત્યારે આ જયવિજયજી પણ તેમની સાથેજ ગયા હતા.

એમાંસું ઉતરે પટણાની આસપાસના બધા તીર્થોની યાત્રા કરી છે. એ પ્રમાણે પૂર્વ દેશના સમસ્ત તીર્થોની યાત્રાનું વર્ણન કરી ૧૩ મી હાલથી સોરઠ અને બીજા ગુજરાત અને મારવાડના તીર્થોનું વર્ણન કર્યું છે. છેવટે આ તીર્થમાળા સં. ૧૭૫૦ માં પૂરી કરી છે. આ ઉપરથી જણાય છે કે આ કવિએ સં. ૧૭૪૬ ના ચાતુર્માસ પછીથી સં. ૧૭૫૦ સુધી ન્યા ન્યાં યાત્રાઓ કરી તેનું વર્ણન આપ્યું છે. કવિ પણ કહે છે:—

“જે તીરથ ધણ માંહિં વપાંણ્યાં નયણે દીઠાં તેહજ;

અણુદીઠાં પણ ભક્તિ વદુ ત્રિકાલ લહુ તેહજ. દિદ ૧૩

(જૂઓ પૃ ૯૯)

પાંચમી તીર્થમાળા પં. શિવવિજયજીના શિષ્ય કવિ શીલવિજયજીએ સ. ૧૭૪૬ માં બનાવી છે. કવિએ આ તીર્થમાળામાં પૂર્વ, પશ્ચિમ, ઉત્તર, દક્ષિણ એમ ચારે દિશાનાં તીર્થોનું વર્ણન કર્યું છે. ખાસ કોઈ પણ સંઘે અથવા કવિએ પોતે કરેલા યાત્રાવાળા તીર્થોનું જ નહિ, પરંતુ ‘જેએલા’ અને ‘સાંભળેલાં’ તમામ તીર્થોનું વર્ણન આમાં કર્યું છે. કવિ પ્રારંભમાજ કહે છે:—

“જગમાં તીરથ સુદઃ જ્યોતિવત ઝમાલ,

પલણીસ દીઠાં સાંભળ્યાં સુણતાં અમી રસાલ. ’ ૩

(જૂઓ પૃ. ૧૦૧)

ઉપરની પાંચ તીર્થમાળાઓમાં પૂર્વદેશના તીર્થોનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે. આ તીર્થમાળાઓમાં મુખ્ય મુખ્ય જે જે તીર્થોનું, ખાસ કરીને કદયાણુકોનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે, તેમ ખાસ ખાસ જાણવા જેવી જે જે હકીકતોનો ઉલ્લેખ તેમાં કરેલો છે, તેનો પરસ્પર મુકાબલો કરી જોઈએ. આ મુકાબલો કરવા પહેલા એક વાત કહી દેવી જરૂરની છે અને તે એ છે કે—

પં. વિજયસાગરે પોતાની ‘સમ્મેતશિખર-તીર્થમાળા’ માં પ્રારંભની ત્રીજી કડીમાં જણાવ્યું છે કે—“આગરાના દેરાસરમાં હીરવિજયસૂરિએ સં. ૧૬૪૮ માં પ્રતિષ્ઠા કરી હતી.” પરંતુ તે ઠીક નથી. પં. સૌભાગ્યવિજયજીએ જણાવ્યું છે:—

“ અધિક પ્રતાપિ આગરે” નાલે ત્રીચિતામણી જનમન મોલે.

સવત સોલસે આગળુચ્યાલીસઇ શ્રીગુરુ હીરવિજય સુતગિસઇ ” ૬

અર્થાત્-પંચ સૌભાગ્યવિજયજીના કથન પ્રમાણે અહિં સ ૧૬૩૬ મા ચિ તામણિ પાર્શ્વનાથની પ્રતિષ્ઠા હીરવિજયસૂરિને કરી હતી અને આ કથન ઠીક છે કારણ કે હીરવિજયસૂરિ સ ૧૬૩૬ મા આગરે પધાર્યા હતા અને તે તરફ ચાર ચામાસા કરી-એટલે સ. ૧૬૪૩ સુધી રહી પાછા ગુજરાતમા પધાર્યા હતા. મતલબ કે સ ૧૬૪૮ મા તે તંઓ આગરે હતાજ નહિ આથી જણાય છે કે-સવત લખવામા ભૂલ થયેલી છે

ઉપર્યુક્ત પાચે તીર્થમાળાઓમા પૂર્વદેશના મુખ્ય જં જં તીર્થોના નામો છે તે આ છે:-મઉગામ, કોસળી, પ્રયાગ, કાશી, બનારસ, સિંહપુરી, ચંદ્રાવતી, પટણા, બિહાર, પાવાપુરી, ગુણ્યાયા, સમ્મેતશિખર, ઋષુવાલુકા, જંબીગ્રામ. રાજગૃહી-રાજગૃહીના પાચ પહાડો, નાલંદાપાડો, વડગામ, વાણિજગામ, ક્ષત્રિયકુડ, બ્રાહ્મણકુડ, કાકદ્વી, ચંપા (ભાગલપુર) મદારગાર, ભિથિલા, ભદ્રીલપુર (દાંતારા), અયોધ્યા, રતનપુરી, સાવત્થી કંપિલા, સૌરીપુર, હસ્તિનાપુર, અહિછત્તા અને મથુરા વિગેરે

આછી વત્તી મળ્યામા આ તીર્થોના નામો ઉપર્યુક્ત તીર્થ-માળાઓમા આવી જાય છે ઉપરના તીર્થોના વર્ણનામા કર્મ કર્મ તીર્થમાળાઓમા કેટલો કેટલો ફરક આવે છે અથવા તેના સબધમા કોણુ વિશેષ શુ લખ્યુ છે, તેનુ નિરીક્ષણ કરવા માથ વર્તમાનમા તેની શી સ્થિતિ છે, તે પણ તપાસીએ

સૌથી પહેલા આપણે—

મઉગામ-કોશાંબી?—

નુ વર્ણન તપાસીએ કોશાંબીનુ નામ ઉપરની પાચ તીર્થ-માળાઓ પૈકી પ્રથમની ચાર તીર્થમાળાઓમા આવે છે ‘પંચવિજ’

૧ કવિઓના કથન પ્રમાણે મઉ ગામના નિશ્ચય ઉપરજ કોશાંબીના આધાર રહે છે ‘મઉ’ નામના અનેક ગામો છે એક ઇંદાર રોડમાં મઉની

યસાગરે સાહજદાપુરથી ત્રણ ગાઉ મહિગામ અને ત્યાથી નવકોસ
કોશાબી ખતાવેલ છે આવીજ રીતે ૫૦ જયવિજયે અને
૫૦ સૌભાગ્યવિજયે પણ ખતાવેલ છે જ્યારે ૫૦ હંસસોમે

જાવણી કહેવાય છે તે, ખીજુ ખાંદા જીલ્લામાં મહે નામની તહસીલ છે તે, ત્રીજુ
શાહઝાદપુરથી દક્ષિણમાં લગભગ ૬ માઈલ ઉપર આવેલ સાલક મહે (Sal
ak Mah) નામનું ન્હાનું ગામકુ છે તે એયુ આજમગદજીલ્લાની મહમ્મ
દાખાદ તહસીલમાં છે તે અંતે પાયમુ મહે અદમામ, જ અસાહાખાદ જીલ્લાની
સોરાઉન તહસીલમાં છે તે વિગેરે કવિયાએ જે મહેના ઉલ્લેખ કર્યા છે તે
મહે સાલક મહે (Salak Mah) છે કાગણુ કે આજ મહે કવિઓના
કથન પ્રમાણે શાહઝાદપુરથી દક્ષિણમાં છ માઈલ થાય છે. આ મહેથી કોશાબી
નવ કોસ દાવાનું કવિઓ જણાવે છે. જે આ કથન સત્ય માનીએ તો અસાહા-
ખાદ જીલ્લાના માનજાવાનપુર તહસીલમાં જન્મના નદીના કાંઠે કોસમ હનામ
અને કોસમ ખીરાજ (Kosam maham અને Kosam Kharaj)
નામના બે ગામો છે—જે અસાહાખાદથી લગભગ ૨૦ ગાઉ થાય છે તેજ કોશાબી
હોયી બેઠકે કવિઓ તેટલુંજ આતઃ ખતાવે છે. આ બંને ગામો નજીક
નજીક છે સત્તર છ ૨ પાછગથી આ એકજ ગામ બે વિભાગમાં વહેચાઈ ગયુ
હોય આ ગામની પામજ પશ્ચિમમાં પબોસા (Patibosa) નામનું ગામ
છે ન્યા પ્રાચીન કિલ્લો પણ છે તેમ તે જન્મનાને કિનાર છે ૫૦ વિજયસાગર
જૂના કોશાબીનો ઉલ્લેખ કરી આ કિલ્લો દાવાનું જણાવ્યું છે

ઉત્પત્તિ મુજિત પુરુષ પાતની પદ્મપ્રભુ જિન જન્મ પત્ની,

ત કોશાબી જૂની તરેઆ. જ ૧૨

જિનાર ના નદા વદાગદઈ ખમણાવમલો ખિજમતિ કોજ.

ગઠ ઉત્પત્તિ મુજિજીત તરેઆ. જ ૧૩

આવીજ રીતે જિનપ્રલસુરિએ કોશાબીકંદપમાં કોશાબીનાં જે જે
સંપ્રણાં ખતાવ્યા છે તે ઉપરનાજ સંપ્રણાંને મળતા આવે છે આ કંદપમાં
તમણે કહેયું છે —

“ જત્ય ય ઉક્ષેણીઝાં પુરિસકરપરંપરાણીયહૃદયાહિં
પજોયરણ્ણા મિયાવર્હઅજ્ઞોવવણ્ણેણ દુર્ગં કારિયં, અજ્ઞ વિ ચિ-
દ્દહ x x x x જત્ય કાર્લિંદીજલલહરીઆલિંગિજમા-
ળાજિ વળાજિ । ”

ચંદેરીથી સો કોસ કૌશાંબી ખતાવી મહિગામનુ નામ આપ્યું નથી. ઉપર્યુક્ત કવિઓ મહિગામમા મૃગાવતીને કેવલજ્ઞાન થયાનું

આમાં ખતાવેલ દુર્ગ અને જમના આ બંને ચિહ્નો ઉપર્યુક્ત કૌશાંબીને ઉપર્યુક્ત થઇ પડે છે. આથી પણ એક વધારે જૂનું પ્રમાણ મળે છે. વિશેષાવશ્યમાન્ય-ટીકા સહિત ના ૫ ૪૬૫ માં લખ્યું છે —

“ અથૈવ ભરતશ્વજે યમુનાનદીકૂલે પૂર્વદિગ્વધૂકણ્ઠનિવેશિ-
તમુકાફલકણ્ઠકેવ કૌશામ્બી નામ નગરી । ”

આમા પણ કૌશાંબી જમના નદીના કડિ ખતાવવામા આવી છે.

આ બધા પ્રમાણો ઉપરથી એ નિશ્ચય ઉપર આવવું લગારે શકા ભરંજી નથી કે—અત્યારે જે ગામને કોસમ ઇનામ અને કોસમ ખીરાજ કહેવામા આવે છે, એજ પ્રાચીન કૌશાંબી નગરી છે.

કૌશાંબીના રાજા ઉદયનને ઉજ્જૈનનો રાજા ચંડપ્રધોત ઉજ્જૈન પકડી ગયેલ. ત્યાંથી છૂટા થઇને ઉદયન રાજા પાછો કૌશાંબી આવેલ, આ પ્રસંગના વર્ણનમાં ત્રિશષ્ટિ શલાકાપુરૂપ ચરિત્રાન્તર્ગત મહાવીર ચરિત્ર (૧૦માપવ) ૧૧ મા સર્ગમા કહેવામાં આવ્યું છે કે—

‘ યોજનાનાં ઘટનં ગત્વા કૌશામ્બીં પ્રવિવેશ સઃ ’ ૨૫૮

આમા ઉજ્જૈનથી કૌશાંબી સો યોજન એટલે ચારસો માઇલ દેવાનું જણાવ્યું છે. અત્યારે ટ્રીગોનમીટ્રીકલસર્વેના નકશામા ઉજ્જૈનથી આજ કોસમ ચારસો માઇલ થાય છે.

પ્રસિદ્ધ યાત્રી ફાહિયાને કૌશાંબીનું કેટલુંક વર્ણન કયું છે. તેણે પણ આજ કોસમખીરાજ અને કોસમઇનામને કૌશાંબી તરીકે ખતાવી છે. તેણે ઉપર ખતાવેલ પલોસાનો પણ ઉલ્લેખ કર્યો છે, ફાહિયાને આ કોસમના કેટલાંક રથાનો—સ્તૂપ અને ગાદીર વિહારનો પણ ઉલ્લેખ કર્યો છે. આ રથાનો ખોદીનાં ખતાવવામા આવ્યા છે. વિદ્વાનોનો મત છે કે—ફાહિયાને આ વર્ણન નજરે નેહીને નથી કર્યું, પરંતુ સારનાથમાં કેટલાક ખૌદ સાધુઓના કથન પ્રમાણે લખ્યું છે.

આવીજ રીતે ખીજ પણ અનેક પાશ્ચાત્ય વિદ્વાનોએ આ પ્રાચીન નગરી કૌશાંબી સબધી ઉદાપોહ કર્યો છે. જે કે તેમાં કેટલાકે રીવા સ્ટેટમાં રીવા શહેરથી પૂર્વમા ૧૨ માઇલ ઉપર આવેલ ગૂર્ગી (Gurgā) ગામને કૌશાંબી તરીકે ખતાવ્યું છે, પરંતુ વિદ્વાનોનો મોટો ભાગ આજ કોસમને કૌશાંબી તરીકે ખતાવ્યું છે અને તેજ વધારે પ્રામાણિક જણાય છે.

જણાવે છે, પરંતુ વસ્તુતઃ તે ઠીક નથી. મૃગાવતીને કેવળજ્ઞાન કૌશાબી નગરીમા થયું હતું, એ સુપ્રસિદ્ધ વાત છે. જિનપ્રભસૂરિ, ‘કૌશાબી કદપ’ માં પણ મૃગાવતીને કેવળજ્ઞાન કૌશાબીમા જ થયાનું જણાવે છે, એ બનવા ભોગ છે કે-તે વખતની કૌશાબી નગરીનો એક ભાગ આ મઉગામ પણ હોય કારણ કે-મઉગામ અને કૌશાબીની વચ્ચેમા માત્ર નવકોસનું અંતર બતાવવામા આવે છે અથવા એક એવી પણ કદપના થઈ શકે કે-પાછલના કોઈ સમયે કૌશાબીમાથી પગલા ઉપાડીને મઉમા સ્થાપન કર્યા હોય અને તે ઉપરથી કેટલાકોને એમ કહેવાનું કારણ મળ્યું હોય કે અહિં (મઉમા) મૃગાવતીને કેવળજ્ઞાન થયું હતું, પરંતુ આ કિલ્લ કદપના કરતા પ્રથમની કદપના વધારે ઉપયુક્ત સમન્વય છે

પંચ વિજયસાગરે મઉ ગામમા એક મંદિર અને પદ્મ પ્રતિમાઓ તથા કૌશાબીમા બે મંદિરો હોવાનું જણાવ્યું છે પંચ હંચ્યામે કૌશાબીમા ૬૪ જિનગિબા બતાવ્યા છે (મંદિરોની સંખ્યા આપી નથી), જયવિજયે કેવળ કૌશાબીમા બે મંદિરો હોવાનું જણાવ્યું છે જ્યારે સાંભાગ્યવિજયજી મઉમા પાંદડા બે મંદિરો હતા. પણ હાલમા માત્ર સ્થાનજ છે એમ જણાવે છે અને કૌશાબીમા એક હર્ણ મંદિર હોવાનું કહે છે. જિનપ્રભસૂરિના સમયમા અહિં પદ્મપ્રભુનું મંદિર હતું અને તેમા ‘ મહાવીર સ્વામિને પારણ કરાવી રહી છે એવા ભાવને બતાવનારી અદ્વનબાલાની મૂર્તિ હોવાનું ‘કૌશાબીકદપ’ ના આ વાક્યથી જણાય છે —

“જત્થ ય પડમપ્પહચ્છેઈણ પારણકારાવણદસામિસંધિ-
ઘડિયા ચંદણબાલામુત્તી દીસઈ । ”

તીર્થ ભાગાઓમા આ કૌશાબી નગરીને પ્રયાગથી વીશકોશ બતાવવામા આવે છે. વસ્તુતઃ તે પ્રયાગથી દક્ષિણ-પશ્ચિમમા ૩૮ માઇલ છે આની નજીકનું તીર્થ

પ્રયાગ^૧

જેનું પ્રસિદ્ધ નામ અલાહાબાદ છે અને જેને પ્રાચીન ગ્રંથોમાં પુરિમતાલના નામથી ઓળખાવેલ છે, તેનો પણ ઉલ્લેખ પાંચે તીર્થમાળાઓમાં જોવામાં આવે છે. આ તીર્થની ખાસ એક હકીકત ઉલ્લેખનીય છે અને તે એ કે — પાંચ સસોમે અહિં ના અક્ષ-અવકાશની નીચે જિનેશ્વરના પગલાંની યાત્રા કર્યાનું જણાવ્યું છે, જ્યારે શીલવિજયજીને છોડીને બીજા કવિયોએ પગલાના સ્થાનમાં શિવલિંગ જોયેલું છે અહિં જિનપાદકાના સ્થાનમાં શિવલિંગની સ્થાપના કેણે અને ક્યારે કરી? એ સબધી પાંચ વિજયસાગર જણાવે છે:—

“ સંવત સોલેડ્યાલ લાડમિધ્યાનીઅ

રાયકસ્યાણ કુબુદ્ધિ દુઆ એ.

૨

તિણિ કાધો અન્નાય શિવલિંગ થાપીઅ

ઉથાપી જિનપાદકાએ

(૫-૩)

આજ વાતને પાંચ સૌભાગ્યવિજયજી પણ ટેકો આપે છે

૧ આ પ્રયાગને તીર્થ તરફ માનવાના જે કારણો કવિયોએ બતાવ્યા છે, તેમાં મતભેદ પડે છે. પાંચ ભૂમંડામાં અહિં આદિનાથ પ્રભુએ દીક્ષા લીધાનું જણાવે છે, પાંચ જયવિજય, અહિં ‘ આદિનાથ પ્રભુ સમોસર્થા ’ એમ જણાવે છે, પાંચ સૌભાગ્યવિજય અહિં આદિનાથ પ્રભુએ પારણ કર્યાનું જણાવે છે, જ્યારે પાંચ શીલવિજયજી પણ આદિનાથે અહિં વરશીતપ પૂરો કર્યાનું કહે છે.

કવિયોએ બતાવેલા ઉપર્યુક્ત કારણોમાં પાંચ જયવિજયજીએ બતાવેલા કારણને છોડી બાકીના કારણો હીક નથી કારણકે આદિનાથ પ્રભુની દીક્ષા થઈ છે અયોધ્યામાં અશોકવૃક્ષની નીચે અને આદિનાથ પ્રભુએ પારણ કર્યું છે હસ્તિનાપુરમાં. આદિનાથ પ્રભુના ચરિત્ર ઉપરથી સ્પષ્ટ જોવાય છે કે—આદિનાથપ્રભુને અહિં (પુરિમતાલ-હાલના પ્રયાગમાં) વટવૃક્ષની નીચે કેવળજ્ઞાન થયું હતું અને આજ કારણથી આ નગર જૈનતીર્થ તરફે મનાતું આવ્યું છે, તેમ આજ કારણથી અક્ષયવડની નીચે પ્રભુના પગલાં પણ વિદ્યમાન હતા.

સવન મોક્ષ અડનાસિમે ૨ અક્યગ કેરે રાજ,

રાયકલ્યાણ કુબુદ્ધિ રે તિહા થા'વા શિવસાજ રે સ-૧૧(૫-૭૭)

આવીજ રીતે 'પં' જયવિજય પણ કથે છે:—

રાયકલ્યાણ મિથ્યામતી એ ક્રીષ્ણ તેણુ અન્યાય તઉ

જિનપગલા ગિડાડીયા એ થાપા કડ તેણુ કાય તઉ—૧૧ (૫ ૨૮)

આ ઉપરથી એ તો સ્પષ્ટ જણાય છે કે—આ સ્થળે પ્રથમ જિનેશ્વરના પગલા હતા, પરંતુ પાછળથી સં. ૧૬૪૮મા જૈનોના દ્વેષી રાયકલ્યાણ ૧ કે જંને લાડવાણિયો બતાવવામા આવે છે, તેણે આ પગલાને ઉત્થાપી શિવલિંગ સ્થાપન કર્યું હતું. આ શિવલિંગનો પણ પાછળથી ઔરંગજેબે નાશ કર્યો હતો. હવે આપણે—

કાશી—બનારસ.

તુ વર્ણન તપાસીએ. કાશીમા મુપાર્શ્વનાથ અને પાર્શ્વનાથના ચાર ચાર કલ્યાણક થયેલા, એના લીધે કાશી જૈનોનું પવિત્ર તીથ મનાય છે. 'પં' વિજયસાગરે અહિ ગંગાતટે ત્રણ મંદિરો હોવાનું જણાવ્યું છે 'પં' હ સસોમે અહિ કેટલા મંદિર હતા, એ જણાવ્યું નથી, પરંતુ પાર્શ્વનાથ અને મુપાર્શ્વનાથના અતિ રમ્ય સ્તૂપોની વદણા કરી, એમ જણાવે છે આ કવિ “હવધ દેષીજધ જૂની કાસી આસસેણુરાઈ જે વાસી” એમ કહીને નવીકાશી અને જૂનીકાશીનો ભેદ બતાવે છે અને આ જૂની કાશીમા પા-

૧ આ તે રાયકલ્યાણ કાગે છે કે જેણું એક વખતે ખંભાતમા જૈનોનાં ધર્મી તકલીફ આપી હતી જેના લીધે અક્યગ સુધી તે ફરિયાદ ગઈ હતી. અતે અક્યગે, તે વખતના અમદાવાદના હાકમ મિર્જાખાન ઉપર તે રાયકલ્યાણને શિક્ષા કરવા હુકમ લખ્યો હતો. અક્યગરનામા ના ત્રીજા ભાગના અગ્રેજી અનુવાદના પે ૬૮૩ મા તથા બદાઈનીના ત્રીજા ભાગના અગ્રેજી અનુવાદના પે ૨૪૬ મા આ રાયકલ્યાણનો ઉલ્લેખ જોવાય છે. તેમા પણ આને વાણિયો બતાવ્યો છે રાયકલ્યાણે કરેલા ઉપર્યુક્ત ઉપદ્રવનું વિનૃત વર્ણન સૂરીશ્વર અને સમ્રાટ ના ૫ ૨૨૮ થી ૨૩૧ સુધી અપવામા આવેલું છે

ર્થનાથ અને સુપાર્શ્વનાથના સ્તૂપ હોવાનું કહે છે. ૫૦ જયવિજય અહિં બે મંદિર હોવાનું જણાવે છે. જેમાં પાર્શ્વનાથના મંદિરમાં ચોમુખજી અને પગલા બતાવે છે, ૫૦ સૌભાગ્યવિજય અને ૫૦ શીલવિજય ઉપરના મંદિરો પૈકી એક મંદિર હોવાનું જણાવે છે. ૫૦ સૌભાગ્યવિજય ભેલુપુરમાં ભાટોના ઘરો હોવાનું જણાવે છે. અત્યારે પણ ભેલુપુરમાં પાર્શ્વનાથનું મંદિર છે, અને એક બે ભાટોના ઘરો છે.

શ્રીજિનપ્રભસૂરિ કાશીતીર્થકલ્પમાં કાશીના ચાર વિભાગ કરી બતાવે છે. તે આ પ્રમાણે—

“દેવવારાણસી, યત્ર વિશ્વનાથપ્રાસાદસ્તન્મધ્યે ચાર્મનં જૈનં ચતુર્વિંશતિપટ્ટં પૂજારૂઢમઘાપિ વિદ્યતે । દ્વિતીયા રાજધાની વારાણસી, યત્રાઘત્વે યવનાઃ । તૃતીયા મદનવારાણસી । ચતુર્થી વિજયવારાણસી ”

જિનપ્રભસૂરિ જેને દેવ વારાણસી કહે છે, ત્યાં વિશ્વનાથના મંદિરમાં ચોવીસ તીર્થકરનો એક પાપાણનો પટ્ટ તેમના સમયસુધી વિદ્યમાન હોવાનું જણાવે છે. તેઓ એક સ્થળે એમ પણ લખે છે કે—

“વારાણસ્યાં વિશ્વેશ્વરમધ્યે શ્રીચંદ્રપ્રભઃ । ”

આ ઉપરથી એમ પણ જણાય છે કે—વિશ્વેશ્વરના મંદિરમાં ચંદ્રપ્રભુની પણ મૂર્તિ હશે, તેઓ પાર્શ્વનાથના મંદિરનો પરિચય આપતા કહે છે —

“અન્તર્વશં દન્તખાતં તડાગં નિકષા શ્રીપાર્શ્વનાથસ્ય ચૈત્યમનેકપ્રતિમાવિભૂષિતમાસ્તે । ”

આ દન્તખાત તળાવ કચું, તે અત્યારે કહી શકાય નહિ,

૧ અત્યારે કાશીમાં જે સ્થાન ‘મદનપુરા’ ના નામથી ઓળખાય છે એજ કદાચ તે વખતે ‘મદનવારાણસી’ હોય

પરન્તુ સંભવ છે કે—આ મંદિર ભેલુપુરનું મંદિર હોય. કારણ કે—
ભેલુપુરની નજીકજ સઘનવન હતું એ કે—અત્યારે તો ત્યાં પણ
ઘણાખરા મકાનો બની ગયા છે.

ભેલુપુર અને ભદ્રેની સિવાય શહેરમાં પણ અત્યારે બીજા
૮ મંદિરો છે

ઉપરની તીર્થમાળાઓમાં આપેલ કાશીના વર્ણનમાં ખાસ
એક વાત વધુ ધ્યાન ખેંચે તેવી છે. '૫૦ વિજયસાગરે લખ્યું છે—

‘ કાસીવાસી કાગ મૂઢિછ મુગતિ લલ્લ

મગધિ મૃઓ નર ખર હુછ એ.

તીરથવાસી એમ અસમજસ ભાપ

જૈનતણા નિદક ઘણા એ ૬ (પૃ. ૮)

આજ વાત '૫૦ સૌભાગ્યવિજયજીએ પણ ઉલ્લેખી છે. આ
ઉપરથી જણાય છે કે—જે કહેવત અત્યારે કાશીમાં બોલાય છે, તે
તે વખતે એટલે સત્તરમી અને અઠારમી શતાબ્દિમાં પણ ચાલતી
હતી. ‘ મગધમાં મરે તે ગધેડો થાય આ કહેતી જૈનો ઉપરના
દ્રેષનુજ પરિણામ હતું જે વખતે કાશીમાં બ્રાહ્મણોનું જોર હતું,
તે વખતે મગધદેશમાં જૈનોનું સામ્રાજ્ય હતું મગધદેશના બ્રાહ્મ-
ણકુટુંબો પણ જૈનધર્મ પાળતા હતા આ કારણેજ બ્રાહ્મણોએ એ
'કહેવત પ્રચલિત કરી કે—‘ મગધમાં મરે તે ગધેડો થાય છે.
કાશીમાં શ્રીમતી યશોવિજય જૈન પાઠશાળાના સ્થાપન થયા પછી
જૈનો પ્રત્યેના આ દ્રેષમાં કેટલો બધો ઘટાડો થયો છે, એ ત્યાં
જઈને અનુભવ કરનારને જણાયા સિવાય રહેતું નથી
બનારસની પાસેજ

સિ હપુરી અને ચ દ્રાવતી.

નામના બે તીર્થો છે આ તીર્થો અનુક્રમે શ્રેયાસનાથ અને
ચંદ્રપ્રભુના ચાર કલ્યાણકોના લીધે તીર્થ તરીકે મનાય છે

સિ હપુરીના સ બ ધમાં '૫૦ વિજયસાગરના ઉલ્લેખ ખાસ
વિચારણીય છે તેમજ લખ્યું છે:—

“ ગાતાતિદ્રહેઠિ સીહપુરિ ત્રિણિ કોસ,

જનમ શ્રેયાંસનો એ,

નવા જીર્ણ દોષ ચૈત્ય પ્રતિમા પાદુકા

મેવમ સીહ સમીપથી એ.” ૮ (પૃ. ૪)

આમા વૃક્ષની નીચે જૈનમંદિર હોવાનું જણાવ્યું છે. હાલ તે પ્રમાણે નથી. હાલ ગામથી થોડે દૂર જંગલમા શ્વેતામ્બરોનું મંદિર છે. ધર્મશાળા પણ છે. આની ચારે બાજુએ જંગલ આવેલું હોવાથી આ સ્થાન ઘણું જ રમણીય લાગે છે. આ મંદિર અને ધર્મશાળા નવા છે. કવિના ઉપર્યુક્ત કથનમા ‘ સેવધ સીહ સમીપથી એ ’ આ વાક્ય વિચારણીય છે. બનારસની મુલાકાત લેનારાઓએ સારનાથની મુલાકાત જરૂર લીધી હશે. અહિં બહુ પ્રાચીન બૌદ્ધોનો એક સ્તૂપ^૧ છે, જે ૬૦ ફૂટ ઉંચો અને ૩૦૦ ફૂટના ઘેરાવાવાળો છે. અહિંની જમીનનું ખોદકામ થતા પ્રાચીન બૌદ્ધ મૂર્તિઓ અને બીજી કેટલીક જૂની વસ્તુઓ જમીનમાંથી નિકળી છે. આ નિકળેલી વસ્તુઓમા એક મ્હોટો ચતુર્મુખ સિંહ-પત્થરનો સિંહ કે જે પત્થરના થાલલા ઉપર છે, તે પણ દર્શકોનું ચિત્ત આકર્ષી રહ્યો છે. સભવ છે કે-આ સિંહ પ્રસ્તુત કવિના સમયમા જમીનની અંદર નહિ, પરંતુ બહાર હોય અને તેથી કવિ ‘ સમીપમા રહેલો સિંહ ભગવાનની સેવા કરી રહ્યો છે ’ એવા અલંકારમા વિહર્યા હોય

ચંદ્રાવતી તીર્થ અહિ થી-સિંહપુરીથી ચાર ગાઉ અને બનારસથી સાત ગાઉ થાય છે

પં ૦ વિજયસાગર આને માટે લખે છે:—

“ ચંદ્રપુરિ ચાર કોશ ચદ્રપ્રભ જનમ

ચદનમ ચરચિઉ ચઓત્તઃ એ,

પૂજી પગલા કૃતિ ચંદ્રમાધવ હવડા

પ્રથમ ગુણદાણીઆ એ ” ૯ (પૃ. ૪)

૧ આ સ્તૂપનો ઉલ્લેખ જિનપ્રભસૂરિએ કાશીકલ્પમા આ પ્રમાણે કર્યો છે —

“ અસ્યાઃ ક્રાશત્રિતયે ધર્મેશ્વા નામ સન્નિવેશો, યત્ર વાંધિ-સત્ત્વસ્યોર્ચસ્તરશિખર-ચૂમ્બિતગગનમાયતનમ્ ” ।

આવીજ રીતે પંઠ સૌભાગ્યવિજયજીએ પણ ચંદ્રમાધવ નામ આપ્યું છે. આ ઉપરથી જણાય છે કે-જે પગલા ચંદ્રપ્રભસ્વા- મિનાં હતા, તે પગલાને આ કવિઓના સમયમાં ‘ ચંદ્રમાધવના પગલાં ’ ના નામથી ઓળખાતા હશે

કાશી છોડ્યા પછી આગળના તીર્થોની શરૂઆત

૧ પાટલીપુત્ર.

થી થાય છે. આ એક ઇતિહાસ પ્રસિદ્ધ નગર છે. અહિં અનેક ઐતિ- હાસિક ઘટનાઓ બનેલી છે. ઉપરની તીર્થમાળાઓ પૈકી પંઠ વિજયસાગરે, પંઠ જયવિજયે અને પંઠ સૌભાગ્યવિજયે પોત- પોતાની તીર્થમાળાઓમાં અહિંની ઐતિહાસિક ઘટનાઓનું વર્ણન સારૂ કર્યું છે. અહિં દેરાસરોમાં બે દેરાસરો ગામમાં અને એક બેગમપુરામાં, જેને પંઠ વિજયસાગર ‘ખમણાવસહી’ ના નામ- થી ઓળખાવે છે, એમ ત્રણ હતા. અહિંના અનેક દર્શનીય સ્થાનોમાં હીરવિજયસૂરિનો સ્તૂપ, જેના ઉપર ‘ પગલા ’ હોવાનું પંઠ સૌભાગ્યવિજયજી જણાવે છે, તે પણ એક છે

આ પાટલીપુત્ર (પટણા) ને પહેલા કુસુમપુર પણ કહેતા શ્રીજિનપ્રભસૂરિ ‘ પાટલીપુત્રકદપ ’ મા કથે છે કે.—

“ અસમકુસુમવહુલતયા ચ કુસુમપુરમિત્યપિ રુઢમ્ ”

પટણાથી પૂર્વ-દક્ષિણમાં લગભગ ૧૫-૧૬ ગાઉ ઉપર બિહાર.

નગર છે. પંઠ વિજયસાગરે અને પંઠ જયવિજયે અહિં ત્રણ મં- દિરો હોવાનું જણાવ્યું છે. અત્યારે અહિં ચાર મંદિરો છે ખાસ કરીને આ નગરી માટે આ કવિઓએ એક વાત જાણુવા જેવી જણાવી છે. તે એ કે-પ્રાચીન નગરીઓમાં જેને તુંગિયા નગરી

૧ પાટલીપુત્ર, કે જેનું અત્યારે પ્રસિદ્ધ નામ પટણા છે, તેની ઉત્પત્તિ અને ત્યાં બનેલા બનાવો સબધીનું વર્ણન જિનપ્રભસૂરિએ ‘ પાટલીપુત્રકદપ ’ મા બહુ વિસ્તારથી કર્યું છે. ત્યાંથી જોવાની ભલામણ કરવામાં આવે છે.

કહેવામા આવે છે, તે આ ખિહારજ છે. આ ખિહારથી બે ગાઉ ઉપર 'તુંગી' નામનું ગામ છે, સભવ છે આ 'તુંગી' એજ પ્રાચીન 'તુંગિયાનગરી' હોય અને તેટલા માટે આ ખિહારનો પણ 'તુંગિયાનગરી' તરીકે ઉલ્લેખ આ કવિએએ કર્યો હોય. આ સિવાય આ નગરીને 'તુંગિયાનગરી' કહેવાનું બીજું કંઈ પ્રમાણ મળતું નથી.

ખિહારથી દક્ષિણમા ત્રણ ગાઉ ઉપર—

પાવાપુરી.

છે. મહાવીર નિર્વાણથી પવિત્ર બનેલું આ પવિત્ર સ્થાન છે. જો કે આ ગામનું નામ તો પુરીજ છે. પરંતુ આની પાસેજ એક પાવા નામનું બીજું ગામ હોવાથી આની પ્રસિદ્ધિ પાવાપુરી ના નામથી અત્યારે પણ છે

ઉપર્યુક્ત તીર્થભાગાઓમા આ તીર્થને માટે ખાસ કંઈ વિશેષ વાત લખવામા આવી નથી. દરેકે અહિંના વિશાળ સરો-વરસ્થ મંદિરનું વર્ણન કર્યું છે. હા, '૫૦ સૌભાગ્યવિજયજીએ' એ બાબતો ખાસ ધ્યાન 'એ ચનારી કહી છે તેમણે ઉલ્લેખ્યું છે:—

ઽમત્ર સંગવર વાય છે ચિંત્યુ જીવ્યાનિની રાસ જી

પિણુ કોઈ વધ નવિ કરે ચિંત્યુ અમરસ્વની ભામ ' ૭૦૬ (૫૬૨)

આ પવિત્ર સ્થાનના જંભુ દર્શન કર્યા હશે તેને બળર હશે કે—અત્યારે પણ આ સરોવરમા અસંખ્ય જીવા કલ્લોલ કરી રહ્યા છે, પરંતુ તે જીવોને લોકો તરફનો લગારે ત્રાસ નથી, તેમ તે જીવા—સર્પાદિ જીવા—લોકોને પણ લગારે ત્રાસ આપતા નથી

આ પાવાપુરીમા પ્રતિવર્ષ દીવાળી ઉપર એક મેહોટો મેળો ભરાય છે. ૪-૫ દિવસ આ મેળો રહે છે. દીવાળીના દિવસ રાત્રે તો આખી રાત લોકો જાગરણ કરે છે અને પ્રભુનો નિર્વાણ સમય ઘણી ધ્રમધ્રમથી ઉજવે છે કવિ સૌભાગ્યવિજયજીના સમયમા પણ આજ પ્રમાણે દીવાળી ઉપર મેળો ભરાતો અને મહોત્સવ થતો, એ તેમના નીચેના કથનથી જણાય છે.—

“ દીપાંસવ ઉપરિ ધણા ચિં આવે આવક લોક, ૭૦
મહાંસવ મનમાન્યા કરે ચિં મુકી સધલો શોક ૭૦ ૧૦
પયગત્રિ નિવસે સદા ચિં નરનારીના વૃદ્ધ, ૭૦
તાનપુષ્પ પૂજા કરે ચિં જનમ સફલ કરે નદ ” ૭૦ ૧૧ (પૃ. ૬૨)

આ પછી મગધદેશની નગરિયોમા

રાજગૃહી

પણુ ખાસ તીર્થસ્થાન છે રાજગૃહી જેમ ઐતિહાસિક પ્રસિદ્ધ સ્થાન છે, તેમ તીર્થયાત્રા માટે મુખ્ય સ્થાન છે. અત્યારે આ ગામને રાજગિર (Rajgir) કહે છે. બિહારથી લગભગ દક્ષિણ-મા ૧૩-૧૪ માઈલ ઉપર આ ગામ છે ઉપર્યુક્ત પાચે તીર્થમા-ગાઓમા રાજગૃહી અને તેના પાચ પહાડોનુ વર્ણન કર્યું છે. પાચે તીર્થમાગાઓમા પાચ પહાડોના નામો આ પ્રમાણે આપ્યા છે:—
વૈભારગિરિ, વિપુલગિરિ, ઉદયગિરિ, મુવર્ણગિરિ અને રત્નગિરિ આ પહાડો ઉપર અનેક જિનમ દિરો હોવાનુ જુદી જુદી તીર્થ-માગાઓમા જણાવ્યુ છે જેમ પાંચ હંસસામ, કે જેમણે ૫ ૧૫૮૧ મા તીર્થમાગા બનાવી છે, તેમ. પાચ પહાડો ઉપર આ પ્રમાણે મ દિરો અને સ્થાનો બતાવ્યા છે.—

૧ વૈભારગિરિ ઉપર ચોવીસ દેરાસરો, અને તેમા સાતસો જિનજિઓ, આગળ વધીને બીજા ગિરર ઉપર અગિયાર ગણધ-રના પગલા, રોહિણિયાની ગુફા અને ધન્નાશાલીલદ્રના કાઉસગિયા.

૨ વિપુલગિરિ ઉપર છ મ દિર

૩ ઉદયગિરિ ઉપર ચોમુખજી.

૪-૫ મુવર્ણગિરિ અને રત્નગિરિ ઉપર શું હતુ, તે જણાવ્યુ નથી આ ઉપરાન્ત ઘરેણાનો કૂવો અને વીરપોશાલનુ સ્થાન વિગેરે પણ બતાવ્યુ છે.

પાંચ વિજયસાગર કહે છે કે-વીરપોશાલના એક પથર ૪૬ હાથ લાંબો છે પાંચ જયવિજયે વૈભારગિરિ ઉપર ૨૫ દેરાસરોની સખ્યા આપી છે. તે ઉપરાન્ત આ કવિએ નગરમાં એક દેરાસર

હોવાનું પણ જણાવ્યું છે. અત્યારે ગામમા ત્રણ દેરાસરો છે.—
‘પાર્શ્વનાથનું, આદીશ્વરનું’ અને મુનિસુવતસ્વામિનું.

૫૦ સૌભાગ્યવિજય તો અહિં ઘણા મંદિરો ખતાવે છે:—
વૈભારગિરિ ઉપર ૫૨, વિપુલગિરિ ઉપર ૮, રત્નગિરિ ઉપર ૩,
સુવર્ણગિરિ ઉપર ૧૬, ઉદયગિરિ ઉપર ૧ અને ગામમા ૧ એમ
મળી ૮૧ મંદિરોની સંખ્યા આપે છે.

આ સિવાય દરેક કવિ અહિંના ગરમ પાણીના કુડોનો પણ
ઉલ્લેખ કરે છે ભગવતીસૂત્રના બીજા શતકના પાંચમા ઉદ્દેશમા
પૃ. ૧૪૧ માં (આગમોદયસમિતિ તરફથી બહાર પડેલ) પણ
આ કુડોનું વર્ણન આવે છે, અત્યારે પણ આ કુડો વિદ્યમાન છે.

ઉપર્યુક્ત પહાડો ઉપર જે મંદિરો ખતાવ્યા છે, તેમા અ-
ત્યારે કેટલુંક પરિવર્તન થઇ ગયું છે અત્યારે વૈભારગિરિ ઉપર
૭, ઉદયગિરિ ઉપર ૨, વિપુલગિરિ ઉપર ૬, સુવર્ણગિરિ ઉપર
૨ અને રત્નગિરિ ઉપર ૨ મંદિરો છે આ ઉપરાન્ત તે પહાડો
ઉપર બીજા મંદિરોના ખડેરા પણ ઘણા જોવાય છે

આ રાજગૃહી અનેક નામોથી પ્રસિદ્ધ થઇ ચૂકી છે શ્રીજિ
નપ્રભસૂરિ વૈમારકન્પમા કથે છે:—

“ ઉપત્યકાયમસ્યાદ્રેર્માતિ રાજગૃહં પુરમ્ ।
ક્ષિતિપ્રતિષ્ઠાદિનામાન્યન્વભૂયત્તદા તદા ॥ ૧૩ ॥
ક્ષિતિપ્રતિષ્ઠચળકપુરર્ષમપુરાભિધમ્ ।
કુશાગ્રપુરસંજ્ઞં ચ ક્રમાદ્રાજગૃહાદયમ્ ” ॥ ૧૪ ॥

આ ઉપરથી તેના આ નામો જણાય છે.—ક્ષિતિપ્રતિષ્ઠ,
ચલુકપુર, ઋષભપુર, કુશાગ્રપુર અને રાજગૃહ.

મહાવીરનાં ચૌદ આમાસાંથી અને બૌદ્ધોના વિશ્વવિદ્યાલયથી
પ્રસિદ્ધિ પામેલ ‘ નાલંદાનો પાડો ’ પણ આ રાજગૃહીની
નજીકજ છે. પ્રસ્તુત તીર્થમાળાઓમા આ નાલંદાપાડાનો
પણ ઉલ્લેખ જોવાય છે. આ બધી તીર્થમાળાઓમા ‘ અત્યારે આ

સ્થાનને ‘વડગામ’ કહેવામાં આવે છે. એમ જણાવ્યું છે. અત્યારે પણ આને વડગામ (Burgaon) કહે છે. અને તે રાજ-ગૃહીથી ઉત્તરમાં લગભગ સાત માઈલ ઉપર આવેલું છે આ વડગામ (નાલંદા પાડા) માં પંઠ હંસમાં પોતાના સમયમાં (સં. ૧૫૬૫ માં) સોલ મંદિર હોવાનું કથે છે:—

“ સોલ પ્રાસાદ તિહાં અછધ જિનખિખ નમીજઈ. ” (પૃ. ૧૭)

પંઠ વિજયસાગર અહિં એ મંદિરો હોવાનું જણાવે છે.

“ બિહુ દેહરે એકસો પ્રતિમા નવિ લહધ બોધની ગણિમા ” (પૃ ૬)

પંઠ જયવિજય અહિં સત્તર મંદિર અને સત્તર પ્રતિમાઓ હોવાનું કહે છે—

પ્રતિમા સતર સતર પ્રાસાદ એક એકસ્યું મડઈ વાદ ” (પૃ. ૩૦)

જ્યારે પંઠ સૌભાગ્યવિજયજી કહે છે—

“ એક પ્રાસાદ છે જિનતણો ચિં એકચલ ગામમાહિ, જીં

અવર પ્રાસાદ છે જૂતા જિંકે ચિં પ્રતિમામાહિ નાહિ જીં ૨ (પૃ. ૬૧)

આ નાલંદાપાડા (વડગામ) ના વર્ણનમાં પ્રસ્તુત તીર્થ-માળાઓનો એક શબ્દ બહુ વિચારણીય છે જુદા જુદા કવિઓના શબ્દો આમ છે

ગાયમ ગુરુ પુગતા કામિ પ્રગટી મુની પાત્રાનં! બાણિ

નમ પામનં બાણિજગમં? અણુના પાનકં મં ૨૫ (પૃ ૬)

પંઠ વિજયસાગર.

૧ આ બાણિજગમ નાલંદાની પાસે કહેવામાં આવ્યું છે, તે કીક નથી બાણિજગમ, એતો વૈશાલી નગરીની પાસે હોયુ જ્ઞેષ્ઠએ, કારણકે ‘કલ્પસૂત્ર’ ની સુધ્ધિધિકાના પૃ ૧૮૮ માં લગવાને કરતા ચાતુર્માસ ગણાવવામાં આવ્યા છે ત્યાં વૈશાલી અને બાણિજગમની નિશ્ચયો લગવાને ૧૨ ચોમાસા કર્યાનું જણાવ્યું છે. —“ વૈસાલિ જગરિ વાણિયગમં ચ ણીસાપ દુવાલસ અંતરાવાસે વાસાવામં ઉવાગપ ” । અતઃચ વૈશાલી અને બાણિજગમ બન્ને નજીક હોવા જ્ઞેષ્ઠએ અને વૈશાલી તો અહિંથી લગભગ સાડાં માઈલ ઉત્તરમાં આવેલી છે

‘ કલ્યાણક યત્ન પામ’ અર્થ એ મુનિવર યાત્રાખાણિ. (૫ ૧૭)

—૫૦ હ સસામ.

“ દાસમ તેહનાણુ અહિનાણુ પુહવમ પ્રગટી યાત્રાખાણિ ” (૫ ૩૦)

—૫૦ જયવિજય.

“ ગૌતમ કેવલ નિહા થયો ચિં યાત્રાખાણુ વિચાર ” (૫ ૯૨)

—૫૦ શૌભાગ્યવિજય

ઉપરની ચાર તીર્થમાળાઓ પૈકી ત્રણમા ‘ યાત્રાખાણુ ’ શબ્દ છે, જ્યારે એકમા ‘ પાત્રાખાણુ ’ છે. સંભવ છે જૂનીપ્રતિના વાચન ભ્રમથી ‘ ય ’ ને બદલે ‘ પ ’ વંચાયો હોય હવે આ ‘ યાત્રાખાણુ ’ તે શુ ? શ્રીજિનપ્રભસૂરિએ વૈમારકલ્પ માં નાલ-હાનુ વર્ણન કરતા કહ્યું છે—

શ્રીગૌતમસ્યાયતનં કલ્યાણસ્તૂપસન્નિધૌ ।

વૃષ્ટમાત્રમપિ પ્રીતિં પુષ્પાતિ પ્રણતાત્મનામ્ ॥ ૨૮ ॥

આ શ્લોકની પ્રતિધ્વનિરૂપ ઉપરની લીટીઓ છે આ શ્લોકના પૂર્વાર્ધમા કહ્યું છે કે કલ્યાણકસ્તૂપની પાસે ગૌતમસ્વામિનું સ્થાન છે.

આ મિવાય બીજી પણ એક પ્રમાણ એ છે કે—ભગવાન વૈશાલીવી વાણિજગામ પ્રતિ વિહાર કર્યા ત્યારે તેઓ મંડિકા (મણિકા) નદી ઉતરી છે જે નદીને અન્યારે મંડક કહે છે જૂઓ ત્રિશષ્ટિશલાકા પુરુષ ચરિત્ર, ૧૦ મુ પવ ૮ મર્ગ ૧૩૬ માં કહે—

“ તતઃ પ્રતસ્થે ભગવાન ગ્રામં વાણિજકં પ્રતિ ।

માર્ગે મં(મં)ડિકિકાં નામ નદીં નાવોત્તતાર ચ ॥૨૩૯॥

આ મંડિકા નદી તેજ વૈશાલીની પાસે છે, જે મુજકકરપુર જીવામા બસાડપટ્ટી (Busadhputte) ના નામથી પ્રસિદ્ધ છે આ બસાડપટ્ટી એ જૂની વૈશાલી છે અહિં ગ્રામીનમહિરો અને ખડહરો અત્યાં પણ વિદ્યમાન છે, આની પાસેજ વાણિજગામ હોવું જોઈએ કનિંગહામ પણ આ બસાડપટ્ટીની પાસેજ વાણિજગામ હોવાનું કહે છે. સભવ છે અન્યારે જેને બજિઆ (Bajia) ગામ કહે છે તેજ કસાય ને વખતનું વાણિજગામ હોય

તેજ વાત ઉપરની પકિતઓમા છે આ ઉપરથી ‘યાત્રાસ્થાન’ નો અર્થ ‘યાત્રાસ્થાન’ કરવો સર્વથા બધેએસં છે બંગાળીમા ‘સ્થા’ શબ્દ સ્થાન અર્થમા વપરાય છે, જેમ જેસ્થાને (જે સ્થાને) સેસ્થાને (તે સ્થાને) આ સ્થાન ગૌતમસ્વામિનુ સ્થાન હોવાથી આ સ્થાનને ‘યાત્રાસ્થાન’ બતાવ્યુ છે.

આ પછી જ્યાં મહાવીર પ્રભુ સમોસર્યા હતા, તે ગુણુશીલ એત્ય અથવા

ગુણુયા

તીર્થ જોઇએ આ તીર્થનુ વર્ણન માત્ર એજ—‘પં’ વિજયસાગર અને ‘પં’સૌભાગ્યવિજયજીની—તીર્થમાળાઓમા જોવામાં આવે છે. આમાં ‘પં’ વિજયસાગરે માત્ર એટલું જ લખ્યું છે.—

‘ ગામ ગુણુઉચ્ચ જણુ કહધં ત્રિહુ કોસે તસ તીરે જ
એત્ય બધુ જેહ ગુણુસિલ, સમોમર્યા જિહાં વીરે જ ” ૧૭ (પ ૬)

જ્યારે ‘પં’ સૌભાગ્યવિજયજીએ જણુાવ્યું છે કે—

“ રાજગૃહીથી પૂર્વદિશામા ત્રણુ કોસ ઉપર ગુણુશીલ એ-
ત્યની જગા છે, જેને ગુણુયા કહેવામા આવે છે ”

અત્યાં જે ગુણુયા માનવામા આવે છે, તે રાજગૃહીથી

। મગધતી સુત્ર ના ૧ ના શતકના ૧ હા ઉદ્દેશાના ૫૬ મા ગુણુશીલ એત્યનો નિદેશ આ પ્રમાણે કરવામા આવ્યો છે

“ તસ્સ ણં રાયગિહસ્સ વહિયા નગરસ્સ ઉત્તરપુરચ્છિમે
દિમ્મીભાવ ગુણુસીલે નામં ચેદ્ધિ હંતથા । ”

આ ઉપરથી જાણાય છે કે—રાજગૃહની ઉત્તર-પશ્ચિમમા આ સ્થાન હતુ અત્યારે જે સ્થાન માનવામા આવે છે તે રાજગૃહીથી લગભગ દક્ષિણ પૂર્વમા છે અત્યારે અહિં ગુણુયા કે ગુણુશીલ નામનુ કોઇ ગામ નથી. નવાદા ઝેશનથી લગભગ ત્રણુક માઇલ ઉપર તળાવની મધ્યમા મહાવીરસ્વા-
મીનુ મંદિર છે મંદિરમા જવાને પુત્ર પાવેલ છે આને ગુણુયા અથવા ગુણુ-
શીલ માનવામા આવે છે

ત્રણ કોસ નહિ પરંતુ દક્ષિણ-પૂવ મા લગભગ પાચ-છ કોસ થાય છે

આ પછી મહાવીર સ્વામીની જન્મભૂમિ તરીકે પ્રસિદ્ધિ પામેલ

‘ક્ષત્રિયકુંડ’

તીર્થ છે. પ્રસ્તુત પાચ તીર્થમાળાઓ પૈકીની સૌથી જૂની તીર્થ-માળાના કર્તા પં ૦ હંસસોમ, જે આમલીવૃક્ષે પ્રભુએ આમલકી-કીડા કરી હતી, તે આમલીનું વૃક્ષ જોવાનું લખે છે. તે ઉપરાંત સિદ્ધાર્થરાજનું ઘર (ઘરનું સ્થાન) ખતાવી ત્યાંથી બે ગાઉ આહાણુ-કુંડ ગામ છે; એમ જાણાવે છે. જ્યારે પં ૦ વિજયસાગર જણાવે છે કે-“ ક્ષત્રિયકુંડની તળેટીમા બે દેરાસરો છે, સિદ્ધાર્થરાજનું ઘર

૧ ક્ષત્રિયકુંડ, કવિયોએ જે ક્ષત્રિયકુંડ, કુમારિયગામ, આહાણુકુંડ ગામ, આમલીવૃક્ષ, જ્ઞાતવન વિગેરે સ્થાનોનું વર્ણન કર્યું છે, તેજ અત્યારે પણ માનવામા આવે છે, અને ત્યાજ લોકો યાત્રા કરવાને જાય છે, પરંતુ શોધખોળનું શિષ્ટામ આ સ્થાનોને સ્થાપનારૂપે માનવા નરક દોરી જાય છે એવી અનેક ગાલીન નગરીઓ છે, કે જેનું મુખ્યસ્થાન નિશ્ચય કરવું કઠિનતા ભરેલું છે જે ક્ષત્રિયકુંડ અને તેને લગતા બીજા સ્થાનો અત્યા- મનાય છે તે સ્થાપના રૂપે છે, એમ માનવામા અનેક કારણો છે

શાસ્ત્રોમા ક્ષત્રિયકુંડ વૈશાલીની પાસે ખતાવવામા આવેલ છે એ નત સુપ્રસિદ્ધ છે હવે અનેક શોધના પગલાંએ એનો નિશ્ચયજ થત ચુક્યું છે ૧- મુજફફરપુર જીલ્લામા આવેલું ખસાડપટ્ટી (Basantapur) એજ વૈશાલી નગરી છે અહિં અનેક જીર્ણમંદિરો અને ખડહંગે પણ વિદ્યમાન છે આ ગામ ગંડક (ગંડિકિકા) નદીની પાસેજ કાંઠા ઉપર આવેલું છે, અને તેજ પ્રમાણે હેમચંદ્રાચાર્ય ‘મહાવીરચરિત્ર’મા વૈશાલી ગંડિકિકા નદીની પાસેજ હોવાનું જણાવે છે (જુઓ વાણિજગામ ઉપરની નોટ) આ પ્રમાણેથી આજ ગામ વૈશાલી નગરી છે, એમ માની શકાય છે આ ખસાડપટ્ટીની પાસેજ ખસુકુંડ છે, જેને ડા. રેપ્સન વિગેરે વિદ્વાનો ક્ષત્રિયકુંડ તરીકે જાણખાતે છે. આ વૈશાલી (ખસાડપટ્ટી) થી દક્ષિણ-પાચેમમા લગભગ ૭ માઈલ ઉપર એક ગામ છે, જેનું નામ છે ખામહણગામ (Bamhanganjawan) આજ ખામહણગામ, ઋષભદત્ત બ્રાહ્મણવાળું ગામ હોય તેમ સંભાવના થાય છે.

પર્વતપર હતું, ત્યાં એક જિનજિંબ છે. અહિં થી બે કોસ અક્ષ-
કુડ (આક્ષણકુડ) ગામ છે. પર્વતથી નીચે ઉતરી કુમારિય ગામ
જવાય છે, જ્યાં ભગવાનને પ્રથમ પરીષદ થયો હતો. અહિં એક
ચોતરા ઉપર વીરપ્રભુના પગલા છે. ”

કવિયો જોને ક્ષત્રિયકુડ અને આક્ષણગામ ખતાવે છે, એ તો વૈશાલીથી લગભગ
મો માઈલ થાય છે, જ્યારે શાસ્ત્રમાં તો વૈશાલીની પાસેજ ક્ષત્રિયકુડ ખતા-
વવામાં આવેલ છે. એટલે ઉપરની કલ્પના વધારે વજનદાર માલુમ પડે છે

બીજી બાબત એ છે કે—અત્યારે જ્યાં કોરઈ ગામ છે, ત્યાં ભગવાનને
પ્રથમ ઉપસંગ થયાનું કવિયો જણાવે છે તે પણ ઠીક નથી કારણ કે—ભગવાને
ક્ષત્રિયકુડમાં દીક્ષા લીધા પછી જહનુ પારણ કોલ્લાકસન્નિવેશમાં કયાનું
ગાત્રોમાં કથન છે આ કોલ્લાકસન્નિવેશ કયા આવ્યું એના સમ્બધમાં
ભગવતી સૂત્ર ના ૬૬૨માં ખેજના

“ તીસેજં નાલંદાણ વાહિરિયાણ અદૂરસામંતે પત્થજં
કોલ્લાણ નામં સન્નિવેસે હોન્થા ”

આ પાઠ ઉપરથી અપટ જણાય છે કે તે નાલંદાની પાસે હતું દીક્ષા
ત્રાને આ કોલ્લાકસન્નિવેશ તરફ જતા પાલીજ રાત્રિએ કુમારિ ગામમાં ભગ-
વાનને ઉપસંગ થયો છે એવે કવિયોના કથન પ્રમાણે અને અત્યારે માનવામાં
આવે છે તે કોરઈ અથવા કુમારિય ગામમાં ભગવાનને ઉપસંગ થયો કોઈ
ગત સંભવી શકતું નથી કારણ કે વૈશાલી પાસેના ક્ષત્રિયકુડથી આ ગામ ૬-
સિણ—પચ્ચ માઈલ લગભગ ૧૦૦ માઈલ ઉપર આવતું છે એટલે ભગવાન દિવસના
આથા પોરમાં દીક્ષા લઈ વિહાર કરી મર્યાન્ન પાંડલા ના માઈલના વિહાર કરે
એ કેમ સંભવી શકે / વગી નાલંદાની પાસેના જે કોલ્લાકસન્નિવેશમાં ભગ-
વાને જહનુ પારણ કયું હતું, તે સ્થાન તો વૈશાલી પાસેના ક્ષત્રિયકુડથી દક્ષિણ—
પૂર્વ માઈલ લગભગ ૬૦ માઈલ થાય છે અને એ કદિખનવા જોગ નથી જાગતું કે—
પાંડલા દિવસે મો માઈલના વિહાર કરીને ભગવાન પાછા તેજ રસ્તે કોલ્લાક-
સન્નિવેશમાં આવે. મુતરા ભગવાનને ઉપસંગ થયાનું સ્થાન વૈશાલી (ક્ષત્રિય-
કુડ) અને નાલંદાપાડાની વચ્ચેમાં હોવું જોઈએ એટલે એ ગામોની વચ્ચેમાં—
૬૦ માઈલના આંતરાની વચ્ચેમાં—કોઈ કુમારિ અથવા એના અપત્રશવાળું ગામ
હોવું જોઈએ કે જ્યાં ભગવાનને ઉપસંગ થયો હતો. આને માટે ‘ટીગ્નોમેટ્રીકલ-

પં૦ સૌભાગ્યવિજય લખે છે કે—“ પર્વતની તળેટીમા 'મથુરાપુર' નામનું ગામ છે અહિંથી બે ગાઉ દૂર બ્રાહ્મણકુંડ ગામ હતું, જ્યાં મંડપભદ્રત બ્રાહ્મણનું સ્થાન હતું, હાલ ત્યાં નદી વહે છે ગામ, ઠામ કંઈજ નથી માત્ર બે જીર્ણ દેરાસરો છે પર્વત ઉપર એક દેરાસર છે, જેમા વીરપ્રભુની મૂર્તિ છે. અહિંથી બે કોસ ઉપર જેને ક્ષત્રિયકુંડ કહેતા, એ સ્થાન છે પરંતુ કોઈ ત્યાં જતું નથી બધા મંદિરના દર્શન કરી પાછા વળે છે ગિરિથી ઉતરતા કોરાઈ ગામ આવે છે અહિં વડીચે વીરપ્રભુને પ્રથમ પરિણહ થયો હતો. ”

પં૦ વિજયસાગરે જેને 'કુમારિય' ગામ ઉલ્લેખ્યું છે, તેનેજ પં૦ સૌભાગ્યવિજય 'કોરાઈ' ગામ કહે છે.

આ ક્ષત્રિયકુંડને અત્યારે લછવાડ કહે છે મહાવીર સ્વામિનું જ્યાં દીક્ષાકલ્યાણક થયું હતું, તે 'જ્ઞાતવનખડ' એ આ પર્વત-જગલ છે, એમ કહેવાય છે અત્યારે પણ આ પહાડની તળેટીએ બે મંદિરો છે એનું ઉપર મહાવીરસ્વામિનું મંદિર છે

આની પાસે સુવિધિનાથના જન્મકલ્યાણકવાળું

કાકંદી

તીર્થ છે પં૦ સૌભાગ્યવિજય ધન્ના આણુગારનું પણ આજ સર્વે ના નકશામા એક ગામ તરફ અમારું ધ્યાન ગમ્ય છે જેનું નામ છે કુસમર (Kusuma) આ ગામ ક્ષત્રિયકુંડ અથવા વૈશાલીથી નાતના રત્નેજ લગભગ ૧૭-૧૮ માઈલ ઉપર આવેલું છે પહેલાં દિવસે દીક્ષા લીધા પછી ભગવાન આટલો વિહાર કરે એ સંભવિત પણ છે

ઉપરના પ્રમાણથી એમ માનવાને કારણ મળે છે કે—અત્યારે જેને ક્ષત્રિયકુંડ અને તેનું લગતા બીજા સ્થાનો માનવામા આવે છે, તે સ્થાપના છે. જ્યારે ખરું ક્ષત્રિયકુંડ વૈશાલી (Busthliputtan) ની પાસે જે અસુકુંડ છે, તેજ હોવું જોઈએ

૧ આ મથુરાપુર (Muthrapoor) પણ સદર પર્વતની પાસેજ આવેલું છે. અત્યારે આ પર્વત ઉપર લોકો લછવાડથી ચડે છે જ્યારે પં૦ સૌભાગ્યવિજયના સમયમા લોકો મથુરાપુરથી ચડતા હતા

થાન બતાવે છે. આ તીર્થ કયા આવ્યું, તે સંબંધી કવિયોએ જુદા જુદા મતો આપ્યા છે. પંચ વિજયસાગર બિહારથી પૂર્વમાં પચીસ ગાઉ ઉપર બતાવે છે. પંચ હંસસોમ વર્તમાનમાં જેને ક્ષત્રિય-કુલ (લાછવાડ) કહેવામાં આવે છે, તેનાથી પાંચ કોસ દૂર બતાવે છે, જ્યારે પંચ સૌભાગ્યવિજયજીએ બે કાકંદીનો ઉલ્લેખ કર્યો છે. એક કાકંદી અત્યારે જેને ક્ષત્રિયકુલ કહેવામાં આવે છે, તેનાથી ૪-૫ ગાઉ ઉપર બતાવે છે, જ્યાં ધન્ના અનગાર થયાનું જણાવે છે અને બીજી કાકંદી ગોરખપુરથી પૂર્વમાં પચીસ કોસ ઉપર બતાવે છે જ્યાં સુવિધિનાથનું કલ્યાણક બતાવે છે. ક્ષત્રિય-કુલ પાસેની કાકંદીમાં દેરાસર, મૂર્તિ કે પગલાં કંઈપણ હોવાનું કોઈએ પણ જણાવ્યું નથી, જ્યારે ગોરખપુરથી પૂર્વમાં પચીસ કોસ જે કાકંદી^૧ સૌભાગ્યવિજયે બતાવી છે, ત્યાં પગલાં હોવાનું તેઓ જણાવે છે. વર્તમાનમાં ક્ષત્રિયકુલથી ઉત્તર પૂર્વમાં ૧૦-૧૨ માઈલ ઉપર જે કાકંદી માનવામાં આવે છે, ત્યાં પાર્શ્વનાથનું સાલમી શતાબ્દિમાં બનેલું મંદિર વિદ્યમાન છે.

૨ પાનગરી^૨

આ નગરી ભાગલપુરની પાસે આવેલી છે. પટણાથી પૂર્વમાં લગભગ સાંકોસ થાય છે, અહિં વાસુપ્રજ્ઞના પાંચ કલ્યાણકો થયા છે. પંચ સૌભાગ્યવિજયજી કહે છે કે:- “ અંપાથી દક્ષિણમાં

૧ દિગમ્બરોના ‘ યાત્રાદર્પણ ’ માં આ ગોરખપુરની પાસેની કાકંદીને તીર્થ તરીકે જણાવેલ છે. આ ગામનું નામ ખૂબંદા બતાવવામાં આવ્યું છે અને તે ગોરખપુરથી બી. એન. ડબલ્યુ. લાઈનના નોનવારે સ્ટેશનથી ૧૧ માઈલ ઉપર છે. અમારી ધારણા પ્રમાણે આજ ખૂબંદા, એ કાકંદી તીર્થ હોય તેમ જણાય છે.

૨ આ નગરી હાલ અંપાનાલા ના નામથી ઓળખાય છે અને તે ભાગલપુરથી ૩ માઈલ ઉપર આવેલ છે. ભાગલપુરથી અંપાનાલા સુધીમાં બે મંદિરો આવે છે. બન્નેમાં વાસુપ્રજ્ઞસ્વામીની મૂર્તિઓ છે. અંપાનાલાની પાસેજ નાથનગર છે. અહિં પણ એક રમણીય મંદિર છે.

સોલ કોસ ઉપર મદારગિરિ^૧ છે, અહિં વાસુપૂજ્યસ્વામિનું નિર્વાણ થયું હતું. અહિં પ્રતિમા અને પગલા હોવાનું કહેવાય છે, પણ યાત્રાએ બહુ થોડાજ લોકો જાય છે.”

આ તીર્થના સ બંધમા પં૦ વિજયસાગર ખાસ એક જાણવા જેવી વાત કહે છે. તે કહે છે કે “ દેવસી નામના એક દીવાનાએ શ્વેતાબરના આ તીર્થને ઉત્થાપીને દિગ્ગંધર તીર્થ બનાવ્યું હતું, પરંતુ તેના કુલનોજ નાશ થયો, અને પુત્ર પ્રપૌત્ર કોઈ રહ્યોજ નહીં આથી ‘ જે માણસ તીર્થને ઉત્થાપે એની આ દશા થાય ’ એવી કહેતી કહેવાય છે ”

શ્રીમદ્વીનાથ અને નમિનાથના કડ્યાણકા તરીકે પ્રસિદ્ધિ પામેલ

મિથિલા.

પણ એક તીર્થ છે આ ગામ પં૦ વિજયસાગર હાજીપુરથી ઉત્તર મા ચાલીસ કોસ ઉપર બતાવે છે. આ તીર્થના સ બંધમા પં૦ વિજયસાગર કહે છે કે ‘ સીતાનું પીયર ’ આ સ્થાન કહેવાય છે. પં૦ સૌભાગ્યવિજય આ સ્થાન પટણાથી ઉત્તરમા પચાસ ગાઉ ઉપર બતાવે છે. તેને સીતામઢી^૨ ના નામથી પ્રસિદ્ધ જણાવે છે ઉપ

૧ આ મદારગિરિનું વર્ણન દિગ્ગંધરીય યાત્રાવર્ણન મા કરવામા આવ્યું છે તે ઉપરથી જણાય છે --ભાગલપુરથી દક્ષિણમા ૧૬ કોસ ઉપર મદારહિલ નામનું એક ન્દરાન છે અહિંથી ૧ માઈલ ઉપર એક ન્દાનો પહાડ છે આ પહાડ એજ મદારગિરિ છે કહેવાય છે કે અહિં વાસુપૂજ્યસ્વામિનું નિર્વાણ થયું હતું

૨ અત્યારે પણ ગામનું (મિથિલાનું) નામ સીતામઢી (Sitawatahi) જ છે આ ગામ મુજફ્ફરપુર જિલ્લામા દરભંગા જ ક્ષેત્રની ટર માઈલ પશ્ચિમોત્તરમા આવેલું છે અને તે લખણદંડ નદીના કાંઠે છે. અહિં લગભગ નવ હજાર મનુષ્યોની વસ્તી છે

આ નગરીનું જિનપ્રભસરિએ ‘ મિથિલાકલ્પ ’ મા વર્ણન કયું છે તેમાં પ્રારભમાં વિદેહ દેશનું વર્ણન કરી પછી મિથિલાનું વર્ણન કયું છે. તેમા

રાન્ત અહિ મહીનાથ અને નમિનાથના પગલા છે, એમ પણ કહે છે વળી અહિ થી ૧૪ કોસ ઉપર તે જનકપુરી^૧ હોવાનું જણાવે છે, કે જે જનકપુરી સીતાનું પીયર હતું. ૫૦ શીલવિજયજી.

‘ મિથિલાનયરી મહીજિજી ૬. ’ (૫૦ ૧૦૬)

એમ ગાઈને મહીનાથનું જન્મ કથાજીક મિથિલા ખતાવે છે.

વસ્તુતઃ આ સ્થાન કયુ તે ચોક્કસ કહી શકાતુ નથી

હવે પટણાથી દક્ષિણમાં પચાસ ગાઉ ઉપર

ભદિલપુર^૨

નામનુ તીર્થ છે. શીતલનાથનું આ જન્મકથાજીક છે. આ ભદિ-

કથનમાં બે વ્યાખ્યા મહત્વની છે એક તો એ કે—આ દેશમાં તેમના સમયમાં સન્નતના પ્રખર વિકાસો હતા. અને બીજી વ્યાખ્યા એ કે તે વખતે આ નગરી (મિથિલા) ‘ જગદ ’ (જગતી) ના નામથી પ્રસિદ્ધ હતી. તે કથન આ પ્રમાણે છે.—

“ पप पप बाबीकूचतलायनईओ य महुरोदगा पागयजणा
वि सकयभासाविसारया अणगसत्थपसत्थअम्भत्थितिउण य
जणा । तत्थ रिद्धित्थमियसमिद्धा मिहिला नाम नयगी होत्था ।
मंपयं जगइत्ति एसिद्धा ”

ઉપર્યુક્ત સીતામદીથી પશ્ચિમમાં લગભગ ૭ માઈલ ઉપર જગદીશપુર (Jagdish poor) નામનું ગામ છે સત્ત્વજ જેને જિનપ્રભસુરિ ‘ જગદ ’ કહે છે, તેજ આ જગદીશપુર હોય બે આ કંપના માચી હોય તો અત્યારનું જગદીશપુર, એજ જિનપ્રભસુરિના સમયની મિથિલા નગરી ગી શકાય

૧ આ જનકપુરિ પણ અત્યારે વિદ્યમાન છે જે જનકપુર (Janak-poor) ના નામથી પ્રસિદ્ધ છે. આ ગામ દરભંગા જ ક્ષેત્રની પશ્ચિમોત્તર જનકપુરરોડ નામનું સ્ટેશન છે, તેનાથી પૂર્વોત્તર ૨૪ માઈલ ઉપર છે. સીતામદીથી પૂર્વોત્તરમાં છે તે લગભગ ૩૦ માઈલ ઉપર આવેલું છે.

૨ અત્યારે આ તીર્થ વિચ્છેદ છે, પરન્તુ ગયા જિલ્લામાં હટવારિયા (Hattwaria) નામનું એક નાનકડું ગામ છે તેને ભદીલપુર ગણ-

લપુર કયુ ? એનો ખુલાસો કરતા પંઠ સૌભાગ્યવિજય કથે છે:—

“ભદ્રિલપુર ભાષે છે શાસ્ત્રમા રે હિવણાં નામ દુતારા બસ ર.” ૫૦૧

(૫ ૮૬)

આ ઉપરથી જણાય છે કે—દુતારા ગામને તે વખતે લોકો ભદ્રિલપુર માનતા હતા. સૌભાગ્યવિજયના કથન પ્રમાણે અહિં એક પર્વત છે. પર્વત ઉપર પાર્શ્વનાથના પગલા છે. એક શુક્રમા સ્મૃતકૃષ્ણ પાર્શ્વનાથની મૂર્તિ છે. પાસે એક સરોવર છે. પર્વતની પાસેજ દુતારા (દતારા) ગામ છે, કે જ્યાં શીતલનાથના ચાર કંઠ્યાણક થયા હતા.

હવે આપણે પૂર્વદેશનું જગપ્રસિદ્ધ

સમ્મેતશિખર

તીર્થનું વર્ણન તપાસીએ પાંચે તીર્થભાગાઓમા સમ્મેતશિખરનું વર્ણન ઓછું વત્તુ કરેલું છે. ચાવીસ તીર્થ કરો પૈકી વીસ તીર્થ-કરો આજ પવિત્ર પર્વત ઉપર મુક્તિ પામ્યા હતા. કોઈ અપેક્ષાએ પંઠ વિજયસાગર તો આ સમ્મેતશિખર તીર્થને શત્રુ-જયથી પણ અધિક વખાણે છે. તેઓ કહે છે—

“ અધિક્ષા એ ગિગિ ગિઃઅંગે મૃત્યુબંધી બાળ્યો છ ” શ્રી. ૨ (૫ ૫)

વામા આંવે છ પંઠ સૌભાગ્યવિજય જંને દુતારા કહે છે. તે ગામ આ હટવરિયા (Hatwariya) થી દક્ષિણમા લગભગ ૪-૫ માઈલજ ૬૨ છે આનું ખત નામ છે દંતારા (Dantara) પંઠ સૌભાગ્યવિજયજીના સમયમાં આ દંતારાને ભદ્રિલપુર લોકો માનતા હતા, એમ તેમના કથનથી માલૂમ પડે છે. અહિં કેટલીક પ્રાચીન મુર્તિઓ અને ખડેહરો ઘણાં છે, એજ એની પ્રાચીનતાના ચમરણુ ચિહ્ન છે આનીજ પાસે એક પહાડ છે કહેવાય છે કે આજ પહાડ એ ખત ભદ્રિલપુર તીર્થ છે દિગમ્બરોના તીર્થયાત્રા દર્પણના ૫ ૨૦૭થી ૨૧૨ સુધી આ તીર્થનું વિસ્તૃત વર્ણન આપ્યું છે જે કે તેમા પોતાના ગીત ગાયા છે, પરંતુ તેમાંથી આ અધાન ભદ્રિલપુર તીર્થ હોવ જોઈએ, એવા કેટલાંક પ્રમાણો જરૂર મળે છે

પં૦ જયવિજયે પણ કથ્યું છે.—

“ સમેતાયત્ત શત્રુજય તાવત્ત સીમધર જિજ્ઞુવર ધમ બોલધ,
એહ વયણુ નવિ ડોલધ. ” ૪૯ (૫ ૨૮)

કવિ વિજયસાગરજીએ અને પં૦ જયવિજયે સમ્મેત-
શિખરની આસપાસના મનુષ્યો અને આ ભૂમિની રસાળતાનું જે
વર્ણન કર્યું છે, તે ખરેખર તે વખતની સ્થિતિનું લાન કરાવે છે.
આ કવિઓએ કરેલા વર્ણનનો સાર આ છે—

“ લોકો લગોટિયા છે. માથું ઉઘાડું રાખે છે અને માથે
વાળના ગુચ્છ વધારે છે. સ્ત્રીયો કાચળીયો પહેરતી નથી. ‘કાચળી’
નામથી તો ત્યાં ગાળ ગણવામા આવે છે. સ્ત્રીયો પણ કદરૂપી,
ભૂતડી જેવી લાગે છે. માથું ઢાકેલી કોઈ સ્ત્રીને તે જૂએ છે તો
તેણીઓને બહુ આશ્ચર્ય થાય છે ત્યાના ભીલો હાથમા ધનુષ્ય અને
બાણ લઈને ફરે છે. ”

આ પછી આગળ જતા આ કવિઓએ આ રસાળ દેશનું
પ્રાકૃતિક વર્ણન કરી તે દેશમા થતી વસ્તુઓ કૃગ-કૃલાદિ
ગણાવેલ છે.

સમ્મેતશિખરની યાત્રાએ જનારાઓને તે સમયમા પણ
પાના રાજાની સમ્મતિ મેળવવી પડતી હતી, તેમ આ તીર્થમા-
ળાઓ ઉપરથી જણાય છે. ઉપરની પાત્ર તીર્થમાળાઓ પૈકી સૌથી
જૂની પં૦ હ સસામની તીર્થમાળામા કહેવામા આવ્યું છે:—

તત્તલદિ પાલગુજ ગામ મધ્ય જનન પ્રીધું મુકામ (૫ ૧૯)

આમા જે ‘ પાલગુજ ’ ગામનું નામ આપ્યું છે, તેનું
ખરૂં નામ ‘ પાલગંજ ’ છે પં૦ વિજયસાગર અને પં૦ જય-

૧ આ પાલગંજ (Palgunja) અત્યારે પણ વિદ્યમાન છે આ ગામ
હજીરીયાગ જીલ્લામા આવેલા મધુવન (Mudhoobun) થી ઉત્તર પૂર્વમા
૬-૭ માઇલ ઉપર અને ગિરડીહ (Giridih) થી દક્ષિણ પશ્ચિમમાં ૧૧-૧૨
માઇલ ઉપર આવેલું છે

વિજયે પોતાના સમયમા સમ્મેતશિખરની તળેટીમા જે ગામ હતું, તેનું નામ પાલગંજ જ આપ્યું છે, વધુમા તેમણે પાલગંજનો રાજા પૃથ્વીચંદ્ર (પૃથ્વીસિંહ) હતો એમ પણ જણાવ્યું છે. જ્યારે ૫૦ શીલવિજયે રાજાનું નામ નથી આપ્યું. માત્ર એટલું જ જણાવ્યું છે:—

પાલગંજ તલ્લટી વસઇ રાજા યત્રી મનિ ઉલ્લસિ ૦ ૨૫ (પૃ. ૧૧૦)

પરન્તુ ૫૦ સૌભાગ્યવિજયે આ બધાઓ કરતા કંઈક વિશેષ જણાવ્યું છે. તેઓ જણાવે છે કે—

“બંગાળમા આવેલા ઝરિયા^૧ ગામમા રઘુનાથસિંઘ રાજા રાજ્ય કરે છે. તેના દીવાનનું નામ સોમદાસ છે સમ્મેતશિખરની યાત્રાએ જતાં જે કોઈ યાત્રી અહિ આવે છે તેની પાસેથી અર્ધો રૂપિયો લઇને તેને આગળ વિદાય કરે છે વચમા દલાલો પણ ક્રૂર્ય કરે છે અને શ્રાવકોની ખુશામત કરે છે. તેઓ કહે છે કે—પાર્શ્વનાથના પાળેલા અમે રખવાળા છીએ, તમે સંઘ લઇને આવ્યા છે, માટે જે કંઈ લાવ્યા હતા તે અમને આપો.”

આગળ આલતા આ કવિ, રકુતરાસના રાજા કૃષ્ણસિંહ પણ દાણ લે છે, એમ જણાવે છે. વળી “સમ્મેતશિખરની તળેટીમા રઘુનાથપુરા ગામ છે અહિ યાત્રાળુઓ એક વિશાળ વડની નીચે ઉતરે છે. અહિ થી બે ગાઉ સપાટ જમીન ઉપર ચાંચ્યા પછી પહાડનો ચઢાવ આવે છે.” એમ પણ કવિએ જણાવ્યું છે આ પછી આ કવિ આખી એક ઢાળમા આ મનોહર રસાળ પહાડનું વર્ણન કરી આ પહાડમા થતી વનરૂપતિઓ વાઘ, સિંહ વિગેરે કેવા કેવા જાનવરો આ જંગલમા રહે છે, તે પણ જણાવે છે

૧ અત્યારે પણ આ ઝરિયા (Jheria) વિદ્યમાન છે, અને તે પાર્શ્વનાથ હીલથી પૂર્વ દક્ષિણમા ૨૪-૨૫ માઇલ ઉપર આવેલું છે.

૨ કુતરાસ (Kutras) આ ગામ પાર્શ્વનાથ હીલથી પૂર્વ-દક્ષિણમા સગભગ ૧૫ માઇલ ઉપર આવેલું છે

આ પછી પહાડ ઉપરનાં દર્શનીય સ્થાનો બતાવ્યા છે, જેમાં ટુંકો, મંદિરો અને કુટો વિગેરેનું વર્ણન છે. ઉપરની પાંચ તીર્થ-માળાઓ પૈકી ચાર તીર્થમાળાઓમાં સમ્મેતશિખરની તળેટીમાં પાલગજ ગામનું નામ આપ્યું છે, જ્યારે ૫૦ સૌભાગ્યવિજય-જીની તીર્થમાળામાં પાલગજનું નામ નહિં આપતા રઘુનાથપુરાનું નામ આપ્યું છે, એનું કારણ એ છે કે-આ તીર્થમાળામાં વર્ણવેલ સઘ પહેલા મુર્શિદાબાદ, કાસમખજર વિગેરે થઈ પાછા વળતા વર્ધમાન,^૧ (અસ્થિગ્રામ), બકુલેસર,^૨ પંચેટ,^૩ રઘુનાથપુરા,^૪ ખિંદા, દામોદર નદી, ઝરિયા અને કેતરાસ થઈને સમ્મેતશિખર (પાર્શ્વનાથ હીલ) ગયેલ છે.

૫૦ સૌભાગ્યવિજય વર્ધમાન ગામનો ઉલ્લેખ કરતા કથે છે:—

‘ શૂલપાણીજલ કામ જસ કહેતા અસ્થિગ્રામ હા મુઠ
અબ વર્ધમાન વિખ્યાતા જાણે એ કેવલી વાતા હા મુઠ ૬
(૫૮૪)

મહાવીર સ્વામીને શૂલપાણીયજ્ઞે જ ઠેકાણે ઉપસર્ગ કયો

૧ બંગાળમાં આવેલા બુદવાન (Buddwan) જિલ્લાનું આ પાટનગર અને તે દામોદરનદના કાંઠા ઉપર આવેલું છે

૨ વીરભૂમ જિલ્લાના તાંતીપાડા (Tantipara) ગામથી દક્ષિણમાં એક માઈલ ઉપર વાકેથર નામના નાળાને કિનારે વાકેથર નામનું ગ્રામ છે, એજ આ બકુલેસર કહેવાય છે

૩ પંચેટ (Panchet) આ ગામ માનભૂમ જિલ્લામાં આવેલા આસનસોલ સ્ટેશનથી દક્ષિણ-પશ્ચિમમાં લગભગ ૧૩ માઈલ ઉપર આવેલું છે.

૪ આ રઘુનાથપુરા અને સમ્મેતશિખરની તળેટીમાં કવિએ રઘુનાથપુરા પતાવ્યું છે, તે જ જુદા ગામો છે આ રઘુનાથપુરા (Raghunathpur) માનભૂમ જિલ્લામાં આવેલા આસનસોલ સ્ટેશનથી દક્ષિણ-પશ્ચિમમાં ૨૩-૨૪ માઈલ ઉપર અને ઉપર્યુક્ટ પંચેટથી દક્ષિણ-પશ્ચિમમાં લગભગ ૧૦ માઈલ ઉપર આવેલું છે, લગભગ ચાર હજાર માણસની વસ્તીનું આ ગામ છે.

હતો, તે અસ્થિગ્રામ, આજ વર્ધમાનના નામથી વિખ્યાત છે, એમ કવિ કથે છે, પરન્તુ તે વાત સાચીજ છે, એમ માનતા નથી, એ એમના છેલ્લા શબ્દો- ‘ જાણે એ કેવલી વાતાં હો ’ થી સ્પષ્ટ થાય છે. વસ્તુતઃ વર્ધમાનને અસ્થિગ્રામ માનવામા ખાસ કંઈ પ્રમાણ મળતુ નથી

આવીજ રીતે બકલેસરમા ગરમ પાણીના કુડો હોવાનુ, પંચેટમા ગરૂડનારાયણુ રાજ રાજ્ય કરતો હતો તે, તેમજ ત્યાના પર્વત ઉપર રઘુનાથજીનુ મંદિર અને પાણીના ઘણા કુડો હોવાનુ પણ કવિએ જણાવ્યુ છે

ઉપર્યુક્ત રસ્તે થઈને સમ્મેતશિખર જતા તળેટીમા રઘુ-
નાથપુરા નામનુ ગામ આવે છે, એમ કવિ જણાવે છે

સમ્મેતશિખરથી બાર ગાઉ ઉપર

રિઝુવાલુકા-જંલીગામ^૧

તીર્થ છે આ તે સ્થાન છે કે-જ્યાં વીરપ્રભુને કેવળજ્ઞાન ઉત્પન્ન

૧ મહાવીર સ્વામિને કેવળજ્ઞાન થયુ હતુ, એ રિઝુવાલુકા નદી અને જંલીય ગામનો અત્યારે પત્તા મેળવવાનુ કાર્ય એટલુજ કઠિન છે જેટલુ ક્ષત્રિયકુડ વિગેરે નગરિયોનો પત્તા મેળવવાનુ કાર્ય આપણે કઠિન ગ્રંથ ગયા અત્યાંજ જે સ્થાનને આપણે મહાવીરસ્વામિના કેવલજ્ઞાનનુ સ્થાન માનીએ છીએ, એ સ્થાન તો આ તીર્થ માળાએ પૈકીની એક પણ તીર્થ માળામા ખતાવવામા આવ્યુ નથી સુતરા, અત્યારે મનાતુ સ્થાન કે જે ગિરડીહુથી સમ્મેતશિખર જતાં રસ્તામા લગભગ દસ માઇલ ઉપર આવેલ છે તે આ તીર્થ માળા-ઓના સમય પછીથી પ્રસિદ્ધિમા આવેલુ છે. મહાવીરના કેવલજ્ઞાનવાળા સ્થાને જે નદી હોવાનુ શાસ્ત્રોમા જણાવેલ છે, તે નદીનુ નામ છે રિઝુવાલુકા, અને જે ગામનુ નામ આપવામા આવ્યુ છે તે ગામ છે જંલીયગામ, અને તે કવિ-યોના કથન પ્રમાણે સમ્મેતશિખરથી દક્ષિણ દિશામાં આવેલ છે જ્યારે અત્યારે જે સ્થાન મનાય છે ત્યાં છે બરારકર (Barakar) નદી અને જંલીયગામ કે તેના અપવ્રંશ વાળુ તો કોઇ પણ ગામ નથી. તેમ આ નદી સમ્મેતશિખરથી ઉત્તર દિશામા આવેલ છે એટલે આ એક સ્થાપના છે, એ ચોક્કસ થાય

થયું હતું. ઉપરની પાંચે તીર્થ માળાઓમાં આ રથાનનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે. પરંતુ એકે કત્તાએ આ સ્થળ જોયેલું નથી માત્ર લોકકથન ઉપરથી જ દરેકે તેનું કથન કર્યું છે અને તોથી જ દરેકના મનમાં ફેરફાર જણાય છે પંચ વિજયસાગર કથે છે --

‘ ગિરિ આગિ કાશે આરે ત્રપચ્છો દેવ જુલાં

રિજુવાલુઅ જંલીગામ સીગલજિન વેવલ નમ ૧૦ (૫) /

જેને કે અહિં એક દરાસર અને ધમ ગાળા છે પરંતુ તે નવા પતેલ છે આ મહિરના છુલોદાન સ ૧૬૭૦ માં મુગિદાપાદ નિશાની બાજુ ધનપત્તિના એ કમળાના શિલાલેખ છે પરંતુ તે શિલાલેખ નવા દોષ તે ઉપરથી મિત્ર નથી થતું કે-આ સ્થાન કવળજાનવાળું સ્થાન છે

હવે કવળજાનવાળું કળા સ્થાન કયું એ જોધયું તેને એ સ્થાન માટે નવા પાણી એકમ પ્રમાણે કે ચિહ્ન તરીકે મળતું તીર્થ માળાઓના કતાઓએ પાણી ખામ કોઈ નિશાન નથી બતાવ્યું માત્ર સમ્મેતગિળથી દક્ષિણ દિશામાં બાજુનું જણાયું છે, અને સામાન્યનિયત્તએ વધારામાં દામોદર નદી આ વહે છે એટલું કયું છે પરંતુ આટલું ઉપરથી કેટલું સ્થાનનો પત્તા મળે છે નહિ પણ ટીંગોમેદોડલ એવું ના નકશામાં તપાસ કરતા દામોદર નદી ઉપર જંલીયગામ તેનું નામ પાણી જણાત નથી આ સ્થાન મ પાણી એક કપના થઈ શકે છે એવું ન એવું પાવનાથ ની ન સમ્મેતગિળ પાણી દક્ષિણ-પૂવ માં આજી (Ajay) નામની નદી નદી વહે છે આ નદીના એક કોડે કળમળ એ માટેલ ઉપર જમગામ (Jamgama) નામનું પ્રાચીન ગામ છે અહિં જોનો કિલ્લો વિગેન પાણી છે. આ ગામ પાણી નાવ લીસથી દક્ષિણ-પૂવ માં કળમળ પચાસ માત્ર એટલે પચીસેક ગાઉ થાય છે. આજ આજી (Ajay) નદીની સાથે ઉપયુક્ત અરોકડ નદી આગળ નવીને મળી શકે છે. એટલે એવી કપના થઈ શકે છે-આ આજી નદી એજ ન વળતની ઉજી (ऊजु) નદી હોય અને આ જમગામ, એજ તે વળતનું જંલીયગામ હોય. અપભ્રંશ થતા થતા અન્યાય આ પ્રમાણના નામો અન્યાય હોય આ સ્થાનને મહાવીરસ્વામીના કવળજાનનું સ્થાન માનવામાં એનો પાણી વિરોધ નથી આવતો કે-સાહ્યામાં જંલીયગામની પાવાપુરી ૧૦ પોતના (૧૦ ગાઉ) પતાવવામાં આવેલ છે, કાળજી કે આ જમગામની પાવાપુરી તળવાય મલેજ હોય થાય --

પં ન હ સંમોમે આ સ્થાન સમ્મેતશિખરથી વીસ કોશ
 બતાવેલ છે, એટલુ જ નહિ, પરન્તુ 'ઇમ સુણીઈ લોકાંની વાત'
 એ વાક્યથી સ્પષ્ટ જણાવ્યુ છે કે-લોકોના કથનથી એમ જણાય છે
 'પં જયવિજયે, સમ્મેતશિખરથી જાંભીયગામ કેટલુ દૂર થાય
 છે, તે નથી બતાવ્યુ, પરન્તુ સમ્મેતશિખરથી જમાળી બાજુ છે,
 એટલુ જ કહ્યુ છે અને 'પં શીલવિજયજીએ' તો નામ માત્ર જ
 લીધા છે જ્યારે 'પં જાંભીયવિજયજી' કહે છે —

* ગિરિથી દંડ દક્ષિણ દિશા દીપક રિજુવાલુકા નામ સહ
 દામોદર તટની હમણા વહે સીરગિરિ કવલ દામ ને સ હુ ૧૮ ૧૫ ૧૧)

ઉપર્યુક્ત કથનો ઉપરથી જ્ઞાનુવાલુકા અને જાંભીય-
 ગામનો નિશ્ચય થઇ શકતા નથી કે તે કયા છે અને અન્યારે
 ત્યા શુ છે ?

કાશીથી પૂર્વ તરફના તીર્થો વર્ણવ્યા પછી કાશીથી
 આ તરફના તીર્થોનું વર્ણન કવિએ કરે છે. કાશીથી આ
 તરફ સાઠ કોશ ઉપર આવેલ.

અયોધ્યા

તીર્થ છે પં વિજયસાગર કેટલાક આનાથોના મતને અનુસરી
 કહે છે.—

૧ કૃષ્ણાદત્રી ઉત્તર-પવ મા —૪ માધક ઉપર ધામરો નર્મન મા
 આ નગરી આવલી છે જિનપ્રભસૂરિ 'અયોધ્યા કુપ' મા આ નગરીના
 આદ નામે બતાવે છે —

“ અઝ્ઞાપ યગદિયાદ, જહાઃ-અઝ્ઞા, અવઝ્ઞા, કોમલા,
 વિજીયા, સાકેયં, દક્ષાગુહૂમી, ગમપુરી, ઉત્તરકોસલ ત્તિ. ”

તે આદ નામે આ છે.—અયોધ્યા અવધ્યા કોશસા વિનીતા, માંકેત,
 ઇક્ષ્વાકુભૂમી, ગમપુરી અને ઉત્તરકોશસા

અતિના કટલાક ગયાનોના જિનપ્રભસૂરિ પાણુ ઉદલગ કુ જ નગો
 કથે ૭ —

‘પાત્ર તીર્થકર જનમીઆ નલ અયોધ્યા દ્વાર’

વનભૂમિ થિતિ શાપી દાહા, કમ જોલકા પાણુ મરિ ‘મ’ ૬ (૫૧૬)

પં વિજયસાગર, પં જયવિજય, પં સૌભાગ્યવિજય
અને પં શીલવિજયજીએ અયોધ્યાનુ વર્ણન કર્યું છે તેમાં
સીતાનો ધીજકુંડ, જ્યાં સીતાએ અગ્નિ પ્રવેશ કર્યો હતો, તે
કુંડ, રામચંદ્રજીના પગલા, અને બીજાં પણ સ્થાનોનો ઉલ્લેખ કર્યો
છે. પં હંસસોમે સ્પષ્ટ જણાવ્યું છે કે “ઋષભદેવ, અજીત-
નાથ, અભિનંદન, સુમતિનાથ અને અનંતનાથની જન્મભૂમી આ
અયોધ્યા છે. અહિં અત્યારે જેને સ્વર્ગદ્વાર’ કહેવામા આવે છે, ત્યાં
મરૂદેવી માતાનું નિર્વાણ થયેલ, એમ કહેવામા આવે છે આ અયો-
ધ્યાની પાસેસરયુ નદી છે નગરમા મહાવીરસ્વામીની મૂર્તિ છે.”

જથ્થ અજ્ઞ વિ નાભિરાયમંદિરં । જથ્થ પામનાહવાદિયા
મીયાકુંડં મહસ્મધારં ચ । પાથાર્ગદ્વિઓં ય મત્તગદ્દજક્ત્વાં, અજ્ઞ
વિ જસ્મ અગ્ને કરિણો ન મંચરંતિ મંચરંતિ વા તા મરતિ,
ગોપયર્ગઈણિ અજેમાણિ ય લોહયતિત્થાણિ વટ્ટંતિ ।”

અર્થાત્—જ્યાં આજ પણ નાભિરામનું મંદિર છે ત્યાં પાર્શ્વનાથવાદિમા
મીનાદેવ અને મહાસુધાર છે. પર્ણી પ્રાકારમા મહેલ મત્તગર્ગદ્દ વક્ષ છે જેની
પાછળ હાથી આજ પણ વનજી શરતો નથી, અને વનય છે તા મરૂદેવી વનય છે
અમર આપનાર આદિ અનેક લોકિક તીર્થો પણ છે.

અત્યારે અહિં શ્વેતાશ્વમનુ માત્ર એકજ અજિતનાથનું મંદિર કટરો
મારામા છે તેમા જુદા જુદા તીર્થ કરોના કલ્યાણકારી સ્થાપના વિગેરે છે.

૨ આ સ્વર્ગદ્વારનો ઉલ્લેખ જિનપ્રભસરિએ પણ અયોધ્યા કંપમા
કર્યો છે —

“જથ્થ ઘમ્મરદહો મરુત્તકણ મમં મિલિત્તા મગ્ગદુવારં તિ
પમિદ્ધિમાવત્તો ।”

ઘમ્મર, જેને અત્યારે ઘાઘર કહેવામા આવે છે તે અને સરયુ નદીનો
જ્યાં મગમ થયો છે, તે સ્થાનને જિનપ્રભસરિ ‘સ્વર્ગદ્વાર’ બતાવે છે.
અર્થાત્—જ્યાં નામનો એક મહોદયો છે ત્યાં દિગમ્મન એક મંદિર છે.

આ શિવાય વિશેષ કંઈ લક્ષીકત જણાવી નથી, અયોધ્યાથી ત્રીસ દેાડ ઉપર

સાવત્રી

તીર્થ બતાવ્યું છે અહિ સંભવનાથના જન્મ થયેલો છે, પં૦ સોભાગ્યવિજય કહે છે કે—

“ જહો ને સાવત્રીને કહે, જહો સ્વણાં તિહાંના લોક;

જહો નાંમે કોના ગામડા જહો વન મલ્લવર છે થોક. મુ. ૬

(પ. ૯૪)

૧ અયોધ્યાથી ઉત્તરમાં બલરામપુર રોશનથી ૧૨ માઈલ અને જે અકોનાનો ઉપર ઉલેખ કર્યો છે, તેનાથી ૫ માઈલ ઉપર ‘સહેતમહેત’ નો મંદિરો છે. આનેજ અન્યારે સાવત્રી તીર્થ માનવામાં આવે છે. આ કિલ્લામાં એક ખાલી મંદિર છે, જેને સંભવનાથનું મંદિર કહેવામાં આવે છે જિનપ્રભ મગિના સમયમાં પણ આજ સહેતમહેતને સાવત્રી તીર્થ માનવામાં આવતું હતું, એમ એમના સાવત્રીકદપ’ ના “ સંપદકાલે મહેઠિ ત્તિ હતા ” ના શબ્દોથી માત્રમ પટે છે જિનપ્રભમગિ, અંહિના એક મંદિરનું અને રક્ત અંગ્રાકવશનું વર્ણન આપે છે તે ખામ ધ્યાન ખેચનાડ છે તેઓ કહે છે—

“ જત્થ અજ્ઞ વિ ઘળગહળવળમજ્ઞદ્વિયં સિરિસંભવનાહપહિ-
માવિભૂનિયં ગયળગલગનિહરં પાસદ્વિયજિળવિવમંદિયવેંડુ-
લિયાઅલંકરિયં જિળભવળં ચિદ્વહ પાયાગપગિયરિયં । તસ્મ ચેદ્-
યસ્સવુવાગઅદરમામંતે વિલિહગુલ્લનિરં અતુલ્લપલ્લવનિજિહ્-
વ્હાઓ મહલ્લમાહાભિગમો ગ્તામોયપાયવો દોમહ ॥ ”

અ યાં જે મંદિર છે તેજ આ મંદિર હોય તેમ જણાય છે પરન્તુ અન્યારે અ મંદિરમાં મર્તિ વિગેરે કંઈ નથી

અન્યારે જેને સેતમહેત (Set Mathet) કહેવામાં આવે છે, તેનાં ૬૮૫૬ બ ડીયરે એંડા જગમાં છે જ્યારે ૬૮૬૪૬ બેરામય (Bahraich) જગમાં આવેલી રાષ્ટ્રી નદીના દક્ષિણ કાંઠા ઉપર પાળ છે આ નદી તે છે કે જેને પાઅકરો ધિરાવતી નદી કહે છે

આ ઉપરથી જણાય છે કે—સુપ્રસિદ્ધ સાવત્થી નગરી, એ અત્યારનું કોના (અકોના) નામનું ગામડું છે. આ કવિ અહિં પ્રતિમા અને પગલાં હોવાનું જણાવી આ વનખંડને દંડક દેશની સીમા હોવાનું કથે છે:—

“ જિહો તિન વનખંડે જલણને જિહો ડંડક દેશની સીમ, સુ. ૭
(પૃ. ૬૪)

૫૦ વિજયસાગર આ સાવત્થી દરિયાખાદથી ત્રીસ ગાઉ ઉપર હોવાનું જણાવે છે:—

“ દેય દરિયાખાદથી દોઢ દિશિં કોસ ત્રીસ.
સાવત્થી મંભારી' ગભવ જન્મ જગીસ. મ. ૬ (પૃ ૧૨)

અયોધ્યાથી લગભગ સાત કોસ ઉપર

રત્નપુરી^૧

નામનું તીર્થ છે. ધર્મનાથનાં અહિં કલ્યાણકો થયેલ છે. ૫૦ જયવિજયે અહિં બે મંદિરો હોવાનું જણાવ્યું છે. તેમાં પગલા અને ત્રણ પ્રતિમાઓ બતાવી છે. ૫૦ સૌભાગ્યવિજય કહે છે કે— આ ગામને અત્યારે ‘ રોઈનાઈ ’ કહે છે.

૧ આ તીર્થ, અ ઉપ એન્ડ ગલ્લિવર્સલ નલેના સોહાવલ એશનથી લગભગ દોઢ-બે માઈલ ઉપર આવતું છે. અત્યારે પણ આ ગામને ‘ રૂનાઈ ’ કહે છે. જિનપ્રભસરિના સમયમાં આ ગામ રત્નવાહના નામથી પ્રસિદ્ધ હોય. એમ કહેપ ઉપરથી જણાય છે વળી જિનપ્રભસરિના સમયમાં અહિં ધર્મનાથનું મંદિર અને તેમાં નાગમત્તિ યુક્ત ધર્મનાથની પ્રતિમા હોવાનું પણ જણાય છે તેમના શબ્દો આ છે —

“ તત્ર ચ તથૈવ નાગમૂર્તિપરિવારિતા શ્રીધર્મનાથપ્રતિમા-
ઽથાપિ મધ્યગૃહશ્રિયાત્રિકજનૈરનેકવિધપ્રભાવપ્રભાવનાપુરસ્મરં
પૂજ્યતે । ”

અત્યારે અહિં બે મંદિરો છે. પાર્થનાથનું અને ઋષભદેવપ્રભુનું.

કંપિલા?

તીર્થ પણ કલ્યાણકભૂમીજ છે. વિમલનાથનો અહિં જન્મ થયો હતો. પંઠ જયવિજય અહિં ‘વિમલવિહાર’ અને વિમલનાથનાં પગલા હોવાનું જણાવે છે. પંઠ વિજયસાગર અને પંઠ સૌભાગ્ય-વિજયજી કંપિલાની પાસેના પટિયારીનો પણ ઉલ્લેખ કરે છે.

આ તીર્થ પછી

સોરીપુર?

તીર્થ છે. પંઠ જયવિજય પ્રીરોજબાદ, ચંદવાડ અને તેની પાસેના સરપડી ગામથી આ તીર્થ ત્રણ કોસ ઉપર આવેલું છે, અને અહિં સાત મંદિર છે, એમ કથે છે.

ઉપરની પાંચે તીર્થમાળાઓમા ઉપર પ્રમાણે થોડે ઘણે અંશે ઉપર પ્રમાણે પૂર્વદેશના તીર્થો (ખાસ ખાસ કલ્યાણકભૂમીવાળા તીર્થો) નું વર્ણન કર્યું છે. તે ઉપરાન્ત ‘કોઈ કોઈ’ તીર્થમાળામા પૂર્વદેશનાં તીર્થોમાંજ કેટલાક વધારાના તીર્થો ગણાવ્યા છે.

જંમા મુખ્ય

૧ કંકાળાજીજીમાં આવેલા કાયમગંજથી ઉત્તર-પશ્ચિમમા ૬ માઈલ ઉપર આ ગામ આવેલું છે. અહિં એક વિમલનાથનું મંદિર છે. સૌભાગ્યવિજયજી જે પટિયારીનો ઉલ્લેખ કરે છે, એ પટિયારી (Patisari) બીજી કદ નહિ, પરંતુ કંપીલાથી ઉત્તર-પશ્ચિમમા ૧૮-૧૯ માઈલ ઉપર આવેલું ગામ છે. વધુ માટે જુઓ—જિનપ્રભુચરિત્ કામ્પિલ્યપુરકલ્પ ।

૨ આ સ્થાન શિકોલાળાથી ૭ કોસ ઉપર જમના નદીના કાંઠે આવેલું છે. નેમનાથપ્રભુના જન્મ કલ્યાણકતા લીધે આ ગામ તીર્થ નરીક મનાય છે. જગદ્ગુરૂ હીરવિજયસુરિ મહારાજ આગરથી અહિં પધાર્યા હતા અને તેમનાજ મમયમા અહિંનો ઉદ્ધાર થયેલો, પરંતુ તે પછી અહિંનાં મંદિરોનો ઉદ્ધાર થયો જણાતો નથી. અહિં હાલ એક પહાડીપર પાંચ મંદિરો છે જેમાના ચાર તેા ખાલીજ છે અને એકમાં નેમનાથનાં પગલાં છે.

અહિચ્છતા.^૧

છે આ તીર્થના સબંધમા પંચવિજયસાગરે ખીનું કંઈજ લખ્યું નથી. માત્ર નામજ લીધું છે. પંચ સૌભાગ્યવિજયજીએ અહિચ્છતા નગરી આગરાથી ઇશાન કોણમાં કુરૂગંગલના પ્રદેશમા હોવાનુંજ માત્ર જણાવ્યું છે. જ્યારે પંચ શીલવિજય-જીએ અહિચ્છતા નગરીને મેવાત દેશમા હોવાનું જણાવી પાર્શ્વનાથના તીર્થ તરીકે બતાવી છે. આ સિવાય કોઈએ કંઈ વિશેષ કહ્યું નથી.

હસ્તિનાપુર^૨

તીર્થનાં પણ ઉલ્લેખ કોઈ કોઈએ કર્યો છે. તેમજ પંચ વિ

૧ અહિચ્છતા. ખરેલી જિલ્લામા એઓનલા (Aoula) નામનું ગામ છે. તેની ઉત્તરમાં ૮ માઇલ ઉપર રામનગર (Ramnagar) નામનું ગામ છે. આ રામનગરથી દક્ષિણમા ૩૫ માઇલના ઘેરાવામા ફેરલાક બ-ડીયંગ છે. આનેજ અહિચ્છતા કહેવામા આવે છે જિનપ્રભસુરિએ ' અહિ-ચ્છનાકરુપ ' મા, અહિચ્છતાની ઉત્પત્તિ પાંચનાથ પ્રભુનું મંદિર તેની પૂર્વ દિ-શામાં આવેલા સાત કુંડો મધ્યમ્યની નજીક સિદ્ધક્ષત્રમા ધરણેન્દ્ર પદ્માવતીયુક્ત પાર્શ્વનાથ પ્રભુનું મંદિર ગદની પાસે નેમિનાથની મૂર્તિ સહિત સિદ્ધ અને બુદ્ધથી યુક્ત આખાની લુપ્ત હાથમા છે જેને એવી સિલવાલનવાળી અખાંડવી, તેમજ ખીન પણ ફેરલા લોકિક તીથો વિગેરેનું વર્ણન કર્યું છે. અન્યારે તેના મતિચિહ્ન:-ખડિયેરાજ માત્ર જ. પ્રાચીન શેષ ખાળના પગિણામે અન્યારસુ-ધીમા જેનાના જે એ પ્રાચીનમા પ્રાચીન સ્તૂપો ગઢેરમા આવ્યા છે તેમા અહિનાં પણ ઉલ્લેખ કર્યું છે અને ખીને મથુગનો.

૨ હસ્તિનાપુર. અહિ શાન્તિનાથ કુંથુનાથ અને અરનાથનો ગન્ધ થયેલા હોઈ આ સ્થાન તીર્થ તરીકે મનાય છે મહિનાથપ્રભુ પણ અહિં સમો-સર્પો હતા. ઋષભદેવપ્રભુએ વરસીતપનુ પારણ પણુ અહિજ કર્યું હતું. જિન-પ્રભસુરિના સમયમાં અહિ શાન્તિ, કુંથુ, અર અને મહિનાથ-એ ચારે પ્રભુનાં ચાર મંદિરો હતા ' હસ્તિનાપુરકરુપ ' માં લખ્યું છે —

“ તત્થ મહામયરે સંતિકુંથુઅરમહિજિજાણં ચેદ્યાઈ મળ-હરાઈ । ”

જયસાગરે કહ્યું છે:—“શાન્તિ, કુંથુ અને અરનાથનો અહિ જન્મ થયો હતો. આગરાથી ઉત્તરમાં દોઢસો કોસ થાય છે, પાંચ પાડવો અને પાંચ ચક્રવર્તી અહિં થયા છે; વળી અહિં પાંચ યુક્ત છે અને પાંચ જિનમૂર્તિયો છે.” પંચ સૌભાગ્યવિજયજીએ પણ લગભગ પંચ વિજયસાગરની માફક વર્ણન કર્યું છે. દરક માત્ર એટલો છે કે આમણે આ સ્થાન દિલ્લીથી પૂર્વ દિશામાં ચાલીસ કોસ બતાવ્યું છે, અને પાંચ સ્તૂપને બદલે ત્રણ સ્તૂપ બતાવ્યા છે

આમજ

મથુરા.^૧

તીર્થનો પણ કોઈ કોઈ તીર્થભાગમાં ઉલ્લેખ જોવાય છે. પંચ વિજયસાગરે આનું નામ માત્ર લીધું છે. પંચ સૌભાગ્યવિજયજીએ આ તીર્થ મહાવીરસ્વામીના તીર્થ તરીકે પ્રસિદ્ધ બતાવ્યું છે. જ્યારે પંચ શીલવિજયજીએ જમના નદીના કાંઠે આ ગામ હોવાનું બતાવી નેમનાથના તીર્થ તરીકે આને પ્રસિદ્ધ બતાવ્યું છે.

એ પ્રમાણે પૂર્વદેશીય તીર્થોનું વર્ણન ઉપર્યુક્ત પાન તીર્થભાગોમાં કરવામાં આવેલ છે

અહિ અગાંવીનું મંદિર હોવાનું પણ જણાવ્યું છે, પરંતુ મ. ૧૬૨૮ સંવત્રી અહિ એક મંદિર નોંધાતું માત્ર એક જાડ નીચે પગલા હતા સ. ૧૬૨૮ માં અહિ એક મંદિર બન્યા પછી આ તીર્થ પાછું જગદેશમાં આવ્યું છે કાલવાય છે કે—અહિથી માદન-સવામાઇલ ઉપર જગલદેવનાં પણ પગલા છે.

૧ મથુરા. જમના નદીને કિનારે આ એક પ્રાચીન શહેર છે. અન્યાને લગભગ સાઠ હજાર માણસોની વસ્તી છે. એકેવખતે આ સ્થાન જૈનતીર્થ તરીકે મશહૂર હતું, જ્યારે અત્યારે જૈનોની વસ્તી (પચાસ દિગમ્બરાના ધ્રુગ સિવાય) બિલકુલ નથી. ધિયામડીમાં એક પાર્શ્વનાથનું મંદિર છે. અહિની શોધખોળના પરિણામે ઘણી પ્રાચીન વસ્તુઓ અને જૂના શિલાલેખો મળ્યા છે. કંકાલીટીલામાં જ એક જૈન સ્તૂપ છે, તે અત્યારમુખીમાં પ્રાપ્ત થયેલા જૂનામાં જૂના પાંચ પૈકીનો એક છે. વધુ માટે જૂઓ ‘જૈનસ્તૂપોઞ્ચ એકં મથુરા.’ કા. વિસ્તે. એ. સ્મીય.

શત્રુજય.

શત્રુજય (સિદ્ધાચલ) તીર્થના વર્ણનવાળી આ સંગ્રહમાં
આઠ તીર્થમાળાઓ છે:—

૧ પં ૦ દેવચંદ્ર વિરચિત ‘ શત્રુજયતીર્થ-પરિપાટી ’
પૃ. ૩૮-૪૭

૨ પં ૦ સૌભાગ્યવિજય વિરચિત ‘ તીર્થમાળા ’
પૃ. ૭૩-૧૦૦

૩ ‘ શત્રુજયચૈત્ય પરિપાટી ’
પૃ. ૧૫૪-૧૫૮

૪ પં ૦ વિનીતકુશલ વિરચિત ‘ શત્રુજય તીર્થયાત્રા ’
પૃ. ૧૫૯-૧૬૫

૫ કવિ લાવણ્યસમય વિરચિત ‘ આદિનાથ-ભાસ ’
પૃ. ૧૬૬-૧૬૮

૬ પં ૦ વિનીતકુશલ વિરચિત ‘ શત્રુજય સ્તવન ’
પૃ. ૧૭૪-૧૭૫

૭ પં ૦ મતિરત્ન વિરચિત ‘ સિદ્ધાચલ-તીર્થયાત્રા ’
પૃ. ૧૭૬-૧૮૮

૮ પ્રીમા વિરચિત ‘ શત્રુજયચૈત્ય પરિપાટી ’
પૃ. ૧૯૫-૧૯૭

ઉપરની આઠ તીર્થમાળાઓ પૈકી પહેલી તીર્થમાળા ઉપા
ધ્યાય ભાનુચંદ્રજીના શિષ્ય પં ૦ દેવચંદ્રજીએ બનાવી છે. જો કે
કવિએ રચ્યાનો સંવત્ નથી આપ્યો, પરંતુ સિદ્ધાચલની આ
યાત્રા તેમણે

“ સોલ પચાણુઓ સાર માહ વદિ ચોલ્લિ ગુરુવાર ” (પ. ૪૩)

સં. ૧૬૯૫ ના મહા વદિ ૧૪ ને ગુરુવારે કરેલી છે, તે ઉપરથી સ્પષ્ટ
થાય છે કે-આમા જે સમયનું વર્ણન કરવામા આવ્યું છે, તે સમય
સં. ૧૬૯૫ નો એટલે સત્તરમી સદીની લગભગ આખરનો છે.
કવિ જણાવે છે કે-સ. ૧૬૯૫ નું ચાતુર્માસ ઇડિરમાં કરીને યાત્રા

માટે નીકળ્યા હતા. ઈંડરથી જે રસ્તે થઈને તેમણે યાત્રા કરી છે તે આ છે—શીચોટ, (શીચોદ) વલાસણ, વહનગર, વીસનગર, સિવાલા (સાઉલા-Saola), મહેસાણા, અમદાવાદ અને પાલીતાણા. અમદાવાદ પછી ક્યાં ક્યાં ગામો ઉપર થઈને પાલીતાણે ગયા તે જણાવ્યું નથી.

ખીજી કવિ લાલવિજયજીના શિષ્ય પં. સૌભાગ્યવિજયજીએ સં. ૧૭૫૦ માં બનાવી છે. આ તીર્થમાળા જે કે ખાસ સિદ્ધાયલની યાત્રા નિમિત્તે બનાવવામાં આવી નથી, આમાં ચારે દિશાઓનાં તીર્થોનું વર્ણન છે, તેમાં સિદ્ધાયલનું વર્ણન પણ ઠીક-ઠીક કરેલ હોવાથી આ વિભાગમાં પણ તેની ગણતરી કરી છે. આ સિદ્ધાયળનું વર્ણન પૃ. ૯૬માં છે.

ત્રીજી ‘ શત્રુજય ચૈત્ય-પરિપાટી ’ કહેણે ક્યારે^૧ બનાવી છે, એ કંઈ કૃતિ ઉપરથી જણાતું નથી. આમાં કેવળ શત્રુજયનાં મંદિરો અને અન્યાન્ય દર્શનીય સ્થાનોનો નામોદલેખ કરવામાં આવ્યો છે.

ચોથી પં. સુમતિકુશલના પ્રશિષ્ય અને પં. વિવેકકુશલના શિષ્ય પં. વિનીતકુશલે બનાવી છે. આમાં સં. ૧૭૨૨ માં કરેલી યાત્રાનું વર્ણન છે. જૂનાગઢના રહેવાસી સંઘવી સહસ્ર વીરના સાત પુત્રો પૈકીના એક રાજસીએ સં. ૧૭૨૨ ના આસા

૧ આ કૃતિ રચ્યાનો સવત જણાવવામાં આવ્યો નથી, પરંતુ તેના સમયને માટે એક કલ્પના થઈ શકે છે તે એ કે કવિએ સિદ્ધાયલના વર્ણનમાં સમરાશાહના ઉદ્ધારનો ઉલ્લેખ કર્યો છે.—

“ થાપીર્ગ એ સમરિ નરિંદ મલગભારઈ આદિપહો ” ૨૧ (પૃ. ૧૫૬)

આ ઉપરથી એ કલ્પના કરવી લગારે મુશ્કેલ નથી કે—આ કૃતિ સમરાશાહના ઉદ્ધાર પછીની એટલે ૧૩૭૮ પછીની છે. ખીજી રીતે જોઈએ તો કર્મશીએ કરાવેલા ઉદ્ધારનો ઉલ્લેખ આમાં થયો નથી, એટલે કર્મશીના ઉદ્ધાર પહેલાંની એટલે સ. ૧૫૮૭ પહેલાંની આ કૃતિ છે, એમ કહેવું પણ ખોટું નથી. નિર્ધન, સ. ૧૩૭૮ થી ૧૫૮૭ ની વચ્ચે આ કૃતિ બનેલી સિદ્ધ થાય છે.

મુદિ ૧૦ (વિજયાદશમી) ના દિવસે ‘ સંઘવી ’ તિલક કરાવી પાંચ વદિ ૧ ને શુક્રવારના દિવસે સિદ્ધાયલનો સંઘ કાઢ્યો હતો. આ વખતે જૂનાગઢમાં નવાળ સરદારખાન રાજ્ય કરતો હતો, એમ કવિ જણાવે છે. રાજાની આ સંઘ સાથે દીવ, પાટણ, (પ્રભા-સપાટણ,) વેરાવળ અને પોરબંદરના સંઘો મળી ગયા હતા. આ સંઘ વડાલ થઈ રાણપુર આવ્યો, ત્યારે અહિં ધીરાજી અને મહેવડીનો સંઘ પણ ભેગો થઈ ગયો. અહિંથી આગળ વધી સંઘ પાલીતાણે પહોંચ્યો. આ વખતે સંઘવીએ ઘોઘેથી વિજય-પ્રભસૂરને પાલીતાણે તેડાવ્યા. સંઘવીની વિનતિને માન આપી વિજયપ્રભસૂરે એકસો પંચાવન સાધુ સાથે પાલીતાણે પધાર્યા અને સંઘવીને ત્યાં પગલાં કર્યા.

પાંચમી કવિ લાવણ્યસમયે બનાવેલ ‘ આદિનાથ-ભાસ ’ છે. કવિએ આ ભાસ રચ્યાનો સંવત્ આપ્યો નથી; પરંતુ આમાં સિદ્ધાયલના છ ઉદારનું ટૂંકમાં વર્ણન કરી સાતમા ઉદારનું વર્ણન કર્યું છે. સાતમો ઉદાર કુર્મસિંહે (કુર્માશાહે) કરાવ્યાનું જણાવ્યું છે. કવિ કહે છે કે:—

‘ સવત પત્તર વરસ સીત્યાસીઠ વદિ વૈશાખિ દ્વમન પ્રકાસીઠ ’ ૧૧

પરકાસીઠ વરલગન પંચમિ વગિ વાહણિ જ્ઞેનગી,

ઉત્તર દક્ષિણ પ્રવ પશ્ચિમ પાદવઠ ક કાતરી. (પૃ. ૧૬૭)

આ ઉપરથી જણાય છે કે-સં. ૧૫૮૭ ના વૈશાખ વદિ ૫ ના દિવસે કુર્મસિંહે (કુર્માશાએ) પ્રતિષ્ઠા કરાવી હતી. આ ઉપરથી એ અનુમાન સહજ કરી શકાય છે કે-કવિની આ કૃતિ સં. ૧૫૮૭ પછીની છે.

છઠું વિનીતકુશલ વિરચિત ‘ શત્રુજય સ્તવન ’ છે. આ વિનીતકુશલ તે છે, કે જેમની સં. ૧૭૨૨ માં બનાવેલી તીર્થમા-

૧ આ ઉદાર સંઘવી બહુ લાંબી સંસ્કૃત પ્રશસ્તિ કવિ લાવણ્યસમયે રચી છે. આ પ્રશસ્તિ સિદ્ધાયણ ઉપર સૌથી મોટા અને મુખ્ય મંદિરના પૂર્વ-દારના એક ચાંલકા ઉપર વિદ્યમાન છે. તેમ ‘ શત્રુજયયાત્રા પ્રબંધ ’ માં પણ વિગતારથી વર્ણન કર્યું છે

ળાનો પરિચય ઉપર કરાવવામાં આવ્યો છે. આ કવિએ આ સ્તવન પણ તેજ સમયે સિદ્ધાયલમાં બનાવેલું છે. કારણ કે તેઓ પોતે કહે છે:—

“ સવત સત્તર બાવીસની રે લાલ માહ સુદિ પંચમી સાર, મનં
સઘ સાથિં જત્રા કરી રે લાલ સફળ કર્યો જવાર, મનં
સેં ૬ (પૃ. ૧૭૪)

આમાં કવિ સં ૧૭૨૨ ના મહા સુ. ૫ ના દિવસે યાત્રા કર્યાનું જણાવે છે. જ્યારે ઉપર ચોથી તીર્થમાળામાં પણ આજ સંઘનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે, એટલે એમાં શંકા જેવું નથી જ કે—આ સ્તવન પણ તે સમયે જ બનાવેલું છે.

સાતમી ‘ સિદ્ધાયળ—તીર્થયાત્રા ’ ઉપાધ્યાય દીપચંદ્રજીના પ્રશિષ્ય અને ૫૦ દેવચંદ્રજીના શિષ્ય મતિરત્ને બનાવી છે. કવિએ રચ્યાનો સંવત્ આપ્યો નથી. આમાં સૂરતથી સિદ્ધાયલની યાત્રાએ નીકળેલા સંઘ^૧નું વર્ણન છે. આ સંઘ મૂળ પાટણના

૧ ઉદયસાગરસૂરિ નામના એક આચાર્યે ‘ સ્નાત્રપંચાશિકા ’ નામનો ત્રથ પાલીતાણામાં રચ્યો છે. આ ત્રથની પ્રશસ્તિમાં કર્તાએ લખ્યું છે—

“ શ્રીમાલિવંશે ગુરુદેવમક્ત.

કીકાસુત શ્રીકચરાભિધાન ।

તદીયસંઘેન સમં ચ યાત્રાં

કુર્વન કૃતાંડ્ય જિનરાજમક્તયૈ ” ॥ ૮ ॥

અર્થાત્—દેવ ગુડલકત કીકાના પુત્ર કચરાએ કાઢેલા સઘની સાથે યાત્રા કરતા જિનરાજની ભક્તિને માટે આ ત્રથ રચ્યો છે. (જૂઓ, પીટર્સનનો ત્રીનંત રીપોર્ટ પૃ ૨૩૬)

જે સઘનું પ્રસ્તુત તીર્થમાળામાં વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે તેજ મધ આ છે. આ ત્રથ રચ્યાનો સવત્ કર્તાએ આ આપ્યો છે

“ વર્વેંડિધિલાઈદુમિતે સુરમ્યે શ્રીપૌષમાસે ચ બલભ્રપક્ષે ।

શ્રીપૂર્ણિમાયાં શશિવાસરે ચ શ્રીપાદલિતાશ્યપુરે સુરાષ્ટ્રે ” ॥ ૬ ॥

અર્થાત્—પાલીતાણામાં સ. ૧૮૦૪ ના પૌષ સુદિ ૧૫ ને સોમવારના દિવસે આ ત્રથની રચના કરેલી છે. સુતરે કચરા કીકાએ આ સંઘ ૧૮૦૪ માં કાઢ્યો હતો એ વાત સિદ્ધ થાય છે

રહીશ, પરંતુ પાછળથી સૂરતમાં આવી વસેલ રવજીશાના કુલના શા કચ્છરા કીકાએ કાર્તિક સુ. ૧૩ (સંવત્ જણાવ્યો નથી) ના દિવસે કાઢ્યો હતો. રૂપચંદ્ર નામના ગૃહસ્થ પણ સંઘવી તરીકે તેમાં જોડાયા હતા. હું મસથી દરિયા માર્ગે વિદાય થઈ આ સંઘ ભાવનગર બંદર ઉતર્યો હતો. ભાવનગરમાં આ વખતે રાજા ભાવસિંહજી રાજ્ય કરતા હતા. ભાવનગરથી વરતેજ, કુનાડ થઈ સંઘ પાલીતાણે આવ્યો હતો. આ સંઘમાં ભાવનગરથી ૫૦ ઉત્તમવિજયજી સાથે આજ્યા હતા.

આઠમી ખીમા નામના કવિએ બનાવેલી ‘ શત્રુજય ચૈત્ય પરિપાટી ’ છે. આ ‘ ખીમા ’ કોણુ તે કંઈ જણાવવામાં આવ્યું નથી, તેમ રચ્યાનો સંવત્ પણ આવ્યો નથી.^૧ આમાં કેવળ શત્રુજય ઉપરનાં મંદિરો અને દર્શનીય સ્થાનોનું વર્ણન છે.

ઉપરની આઠે તીર્થમાળાઓ યદ્યપિ શત્રુજયને લગતી છે, પરંતુ વસ્તુતઃ શત્રુજયની હકીકત સારા રૂપમાં પૂરી પાડનાર તો પહેલી, બીજી, ત્રીજી અને આઠમી એ ચાર તીર્થમાળાઓજ છે. બાકીની તીર્થમાળાઓમાં કાંતો સંઘના વર્ણનો છે, અને કાંતો શત્રુજયની સ્તુતિ અને નામ માત્ર જણાવેલ છે. આ ચારે તીર્થમાળાઓમાં સિદ્ધાયલના મંદિરો, પાદુકાઓ અને અન્યાન્ય દર્શનીય સ્થાનોના આખી વર્તી સંખ્યામાં નામો ગણાવવામાં આવ્યા છે જેમાનાં મુખ્ય આ છે:—

લલિતસરૌવર, ઋષભપાદુકા, કુમરવિહાર, ઋષભદેવની માતા-ગજપર બેઠેલ, શાન્તિનાથનું મંદિર, ચોમુખજી, પાંચ પાંડવ, અદ્વૈત, કુવડયક્ષ, વાઘજીપોળ, છીપાવસહી, મોહલાવ-

૧ કવિએ આ તીર્થમાળામાં સિદ્ધાયલના જે જે સ્થાનોનું વર્ણન કર્યું છે. તેમાં દેસલવસહીનું પણ નામ છે. દેસલ એ જદા ઉદ્ધારક સમરાશાહેનો પિતા થતો. આ દેસલવસહી સમરાશાહેજ બનાવેલ છે. સમરાશાહે અહિં ૧૩૭૮ માં ઉદ્ધાર કરાવ્યો હતો. આ ઉપરથી સહજ સમજાય છે કે આ કૃતિ સ. ૧૩૭૮ પછીની છે.

સહી, ટોટરાવિહાર, સ્વર્ગારોહણ, રાજમતીની ચોરી, થંભણ પાર્શ્વનાથ, નેમિનાથનું મંદિર (ગિરિનારની સ્થાપના), જયમ-
લ્લનો પ્રાસાદ, તેજપાલનું મંદિર, ખરતર વસહી, તિલકાતોરણ,
શામળાપાર્શ્વનાથ, રાયણવૃક્ષ, કલિકુંડ, પુંડરીકજી, સૂરજકુંડ,
ભીમકુંડ, ઉલખાઝોલ, સહસ્રકૂટ, ચેલણતલાવડી અને સિદ્ધવડ
વિગેરે.

ઉપરની તીર્થમાળાઓમાં કર્તાના નામ વિનાની ‘ શત્રુજય
ચૈત્ય-પરિપાટી ’ અને ‘ ખીમા ’ ની ‘ શત્રુજય ચૈત્ય પરિપાટી ’ મા
ઉપરનાં નામો ઉપરાન્ત કેટલાંક વિશેષ નામો છે. તે નામો
આ છે:—

ધર્મસિંહનું મંદિર, નરસિંહનું^૧ મંદિર, લાધુવસહી, વે-
શ્યાવસહી, સ્વર્ગારોહ, સાંખપ્રદુમ્નકુમાર, સમળીવિહાર, દેસલવ-
સહી, વીસવિહારમાન, સમ્મેતશિખર, ઝોખાવસહી, સોળલવ-
સહી, વિગેરે. -

૧ નરસિંહ, એ સુપ્રસિદ્ધ પૈથડશાહનો ભાઈ થતા હતા. પૈથડશાહને
સઘ કાઢવાની ઇચ્છા થતા પોતાના ભાઈઓને એકત્રિત કરી વિચાર ચલાવે છે,
તે વખતનું વર્ણન કરતા પૈથડરાસના કર્તા લખે છે —

“ અષ્ટસીય પૈથડ પાટે અધવ ખોલવમ્.

નરસીહ રતન કારે મનિ મંત્ર ચલાવમ્. ” ૮

પૈથડ વિગેરે તેઓ સાત ભાઈ હતા, એ પણ કર્તાએ આમળ આણતાં
રપટ કર્યું છે—

“ સાને અધવિ કીયઉ વિચાર સવિહું કાજિ સિઉ નરસીઅ ભાર, ” ૧૨

(જૂઓ, પ્રાચીન ગુર્જર-કાવ્ય મંત્રહ, પગિસિદ્ધ પૃ ૨૪-૨૫.)

ગુજરાત, કાઠિયાવાડ, મારવાડ, મેવાડ અને દક્ષિણનાં તીર્થો.

—◆—

આની સાથે સંબંધ ધરાવનારી આ સંગ્રહમાં પાંચ તીર્થ-
માળાઓ છે:—

- ૧ પંચ મેઘ વિરચિત 'તીર્થમાળા' પૃ. ૪૮-૫૬
- ૨ પંચ મહિમા વિરચિત 'ચૈત્યપરિપાટી' પૃ. ૫૭-૬૧
- ૩ પંચ સૌભાગ્યવિજય વિરચિત 'તીર્થમાળા' પૃ. ૭૩-૧૦૦
- ૪ પંચ શીલવિજય વિરચિત 'તીર્થમાળા' પૃ. ૧૦૧-૧૩૧
- ૫ જ્ઞાનવિમલસૂરિ વિરચિત 'તીર્થમાળા' પૃ. ૧૩૨-૧૪૦

ઉપરની પાંચ તીર્થમાળાઓ પૈકી પહેલી તીર્થમાળા
પંચ મેઘ' બનાવી છે. આ મેઘ કોણુ ? તે તીર્થમાળા ઉપરથી
જણાતું નથી. કારણ કે કવિએ પોતાનો વિશેષ પરિચય આપ્યો
નથી, તેમ આ તીર્થમાળા બનાવ્યાનો સંવત્ પણ આપ્યો નથી.
એટલે ક્યા સમયની આ તીર્થમાળા છે, એ પણ કહી શકાતું નથી.
આ તીર્થમાળામા ગુજરાત, કાઠિયાવાડ, મારવાડ અને મેવાડના
પ્રસિદ્ધ તીર્થો અને ગામોના મંદિરોનો ઉલ્લેખ કરેલો છે. તેમા
પણુ ગામનું નામ અને ક્યા ભગવાન મુખ્ય છે તેજ માત્ર બતાવ્યું
છે. કોઈ કોઈ સ્થળે કંઈક વિસ્તૃત વર્ણન પણ કર્યું છે. જેમ
આબૂનું વર્ણન. આબૂનાં મંદિરોનો ઉલ્લેખ કરતા કવિએ વિમલ
મંત્રીએ કેવી રીતે ત્યાં મંદિરો બનાવ્યાં તેનું વર્ણન કર્યું છે.
આવીજ રીતે 'ચંડાઉલિ' નું વર્ણન આસ ધ્યાન ખેંચે છે.

૧ આ મેઘ (મેઘ) તેજ છે કે-જેમણે 'નવસારી સ્તવન' અને
સ. ૧૪૯૬ કાર્તિકમાસમા રાણકપુરતીર્થનું સ્તવન બનાવ્યું છે. તેઓ
સોમસુંદરસરિના સમયમાં થયા છે, એ નિશ્ચય થાય છે.

૨ ચંડાઉલિ, એ અત્યારે ચંદ્રાવલીના નામથી ઓળખાય છે. આ
ગામ આજુરોડથી દક્ષિણ-પશ્ચિમમાં લગભગ ચાર માઇલ ઉપર આવેલું છે.

જે ‘ ચડાઉલ્લી ’ મા અત્યારે એક પણ મંદિર નથી અને ગામ પણ નાનકડું છે, તે ચડાઉલ્લિનું કવિ કેવું વર્ણન કરે છે:—

“ નગર ચડાઉલ્લિના ગુણ ધણા હાવણ અહારં જઇ જિણતણા,
ચઉરાસી ચહુટે હિવ ફિરઉ હામિ હામિ દીસઇ બૂહરિઉ. ૨૬
મૂલનાયક શ્રીનાભિમઢ્ઠારિ જિણુ દીઠઇ મનિ હર્ષ અપાર,
કરઇ પૂજ આવક મનિ હસી નગર ચડાઉલ્લિ લંકા જિસી. ” ૨૭

(૫ ૫૦)

આ ઉપરથી જણાય છે કે કવિના સમયમા અહિં ૧૮ જિન-મંદિરો હતા.

આ તીર્થમાળામા જે જે તીર્થો અને ગામોના નામો ઉલ્લેખ્યા છે, તે અનુક્રમે છે, એમ કંઈ નથી. પ્રારભમા શત્રુ જયનું નામ આવી પછી ગિરિનારનું અને અષ્ટાપદનું આવી ભરૂચ, સોપારા, ખંભાત એમ નામો આપ્યા છે. આવી રીતે મારવાડ મેવાડના તીર્થોના પણ અનુક્રમ સાચવ્યો જોવાતો નથી. એકંદર કવિ આ તીર્થમાળામા એકસો વીશ તીર્થોનું વર્ણન કર્યાનું જણાવે છે:—

“ એકસઉ તીરથ વિસાતર નામ

ધણિઇં ભણિઇં દુઇં સવિહ પ્રણામ. ૮૮ (૫ ૫૬)

આ ઉપરાન્ત આ તીર્થમાળામા વિશેષ કંઈ જણાવા જેવી હડકાત જણાતી નથી

બીજી આગમ ગ્રંથીય પંચ મહિમા વિરચિત ચૈત્યપરિ-પાટી ’ છે. આ મહિમા કોણ, તે પણ આ કૃતિ ઉપરથી જણાતું નથી. કારણ કે—આ કવિએ પણ પોતાનો વિશેષ કંઈ પરિચય આપ્યો નથી. કવિએ આ ચૈત્યપરિપાટી રચ્યાનો પૂરો સંવત આપ્યો નથી. માત્ર છેલ્લી કડીમા એટલું જ જણાવ્યું છે કે—

“ આવીસિ આવણુ પપિ ત્રીજ ભલી ગુરવાર

ગોડીમંડણુ પ્યાનથી રિદ્ધિ વૃદ્ધિ ભડાર. ” સં. તી. ૧૨ (૫. ૬૧)

પ્રાકૃતમા આ ગામનું નામ ‘ **વડાવલી** ’ થાય છે. જ્યારે સંસ્કૃતમા ‘ **વદ્રા-વલી** ’ ના નામથી ઉલ્લેખ્યું છે. આ તેજ **વદ્રાવલી** છે, જ્યાં પરમાર વારા-વર્ષ રાજા રાજ્ય કરતો હતો અને જ્યાં વિમલમંત્રી પાટણ છાડી રહ્યો હતો.

આમાં સૈફો જણાવ્યો નથી. માત્ર સૈફો ઉપરનાં વર્ષ ૨૨ જણાવી કાઢ્યા પછી ત્રીજાને ગુરુવારે આ પરિપાટી રચી, એમ જણાવે છે^૧. વળી આમાં વર્ણવેલ તીર્થોનાં નામો પૂરાં કરી કવિ કહે છે—

“ સંવત એકવીસ ભેટીયા ભયભંજન ભગવંત ” સં ૧૦ તી ૬
(પૃ. ૬૧)

આમાં પણ સૈફો ન બતાવી માત્ર ચાલુવર્ષ ‘ એકવીસમું ’ બતાવેલ છે. ઉપરનાં બે કથનોથી સ્પષ્ટ થાય છે કે—કવિએ ૨૧ મા વર્ષમાં યાત્રા પૂરી કરી, અને બાવીશમા વર્ષમાં આ ચૈત્યપરિપાટી બનાવી.

આમાં વર્ણવેલ તીર્થોની યાત્રા અમદાવાદથી શરૂ કરી છે અને ગુજરાત અને મારવાડનાં ગામોનાં મંદિરો ગણાવી પૂરી કરી છે. આ તીર્થમાળામાં ખાસ એક વિશેષતા છે. અને તે એ કે—આ કૃતિમાં કવિનો ઉદ્દેશ્ય મૂર્તિઓની સંખ્યા બતાવવાનો છે અને તેથી તેઓ પ્રત્યેક ગામનાં મંદિરોમાં કેટલી કેટલી મૂર્તિઓ—જિનબિંબો છે, તેની સંખ્યા બતાવતા ગયેલ છે. પાતાનો આ ઉદ્દેશ્ય કવિએ શબ્દોમાં પણ વ્યક્ત કર્યો છે:—

“ સખ્યા કહુ જિનબિંબની ર લો અગથી આલસ જાંડિ ર ” મા ૦ પ્ર ૦ ૨
(પૃ. ૫૭)

છેવટ જતા આમાં વર્ણિત સંખ્યા કવિના શબ્દોમાં કહીએ તો આટલી છે:—

“ સહિસ ઉચ્છ્વીસ નિ બપરિં બાવન છિ ગુણવંત ” સં ૦ (પૃ. ૬૧)

૧ કવિએ આ તીર્થમાળામાં જે જે તીર્થોનું ‘ સર્વન ક્યું ’ છે, તેમાં ‘ કાપડહેડા ’ તીર્થનું પણ નામ છે. ‘ કાપડહેડા ’ તીર્થની ઉત્પત્તિ સં. ૧૬૭૮માં થયેલી છે, એ જ્ઞાત મુનિ દક્ષિણેશ્વર વિરચિત ‘ કાપડહેડા ’ રાસથી અને ‘ કાપડહેડા ’ ના શિલાલેખોથી સિદ્ધ થાય છે. સુતરાં, કવિની આ રચના અદ્યારમી શતાબ્દિના ૨૨ મા વર્ષમાં (૧૭૨૨) માં બનેલી છે, એ કલ્પના કરવી અસંભવ નહિ જ ગણાય.

એકંદર ઓગણીસ હજાર અને બાવન જિનબિંબો આમાં જણાવ્યાં છે.

ત્રીજી પંચસૌભાગ્યવિજયજી વિરચિત તીર્થમાળા છે. આ તીર્થમાળાનો પરિચય પહેલાં કરાવ્યો છે. આ તીર્થમાળામાં જેમ પૂર્વદેશીય તીર્થોનું વર્ણન છે, તેમ ગુજરાત, મારવાડ, મેવાડ, મેવાત અને દક્ષિણનાં તીર્થોનું પણ ટૂંકમાં વર્ણન કર્યું છે. આ વર્ણનમાં કવિએ દેરાસરો અને મૂર્તિઓની સંખ્યા બતાવી નથી, પરંતુ ગામ અને ત્યાંના મુખ્ય મંદિરનું નામજ ઉલ્લેખ્યુ છે. દક્ષિણનાં જે તીર્થોનાં નામો આપ્યાં છે, તેમાં મોટો ભાગ દિગમ્બર તીર્થોનો છે. માંગીતુગી, ગેમઠસ્વામી વિગેરે. આ વર્ણનમાં એક બે ખાસ વિશેષતાઓ છે. લાહોરમાં જહાંગીર બાદશાહે ‘અષ્ટોત્તરી સ્નાત્ર’ કરાવ્યુ હતું, તેનો ઉલ્લેખ કર્યો છે. બીજી વિશેષતા આ છે:-

‘સેતબધરામેશ્વર પાસે જૈનરાજા છે આજજી’ (૫૬૮)

આ ઉપરથી જણાય છે કે-સં. ૧૭૫૦ ની લગભગમાં દક્ષિણમાં જૈનરાજા વિદ્યમાન હતા. દક્ષિણમાં દિગમ્બરોની વિશેષતા હોઇ સંભવ છે કે-આ રાજા પણ કોઇ દિગમ્બરજ હશે.

પાંચમી શીલવિજયજીની ‘તીર્થમાળા’ છે. આ તીર્થમાળાનો પરિચય પણ પહેલા કરાવ્યો છે. આ કવિએ ગામોનાં નામો ગણાવતા પ્રસંગે પ્રસંગે કેટલાક ઐતિહાસિક પુરૂષો અને રાજાઓના વિવેચનો વિશેષ કર્યાં છે. જેમ રાણકપુરના મંદિરના કર્તાનું (પૃ. ૧૦૬), સમ્પ્રતિરાજાનું (પૃ. ૧૦૭), ભોજ સંઘવીનું (પૃ. ૧૧૪), દેવરાય રાજાનું (પૃ. ૧૧૭), ખંભાતનાં શ્રાવકોનું (પૃ. ૧૨૩) અને અમદાવાદના શ્રાવકોનું (પૃ. ૧૨૪).

કવિનો ઉદ્દેશ્ય પશ્ચિમ, પૂર્વ, દક્ષિણ અને ઉત્તર—એ ચારે દિશાઓનાં તીર્થોનું વર્ણન કરવાનો છે અને તે પ્રમાણે પ્રત્યેક દિશાનાં તીર્થોનું વર્ણન કરી અંતે એક એક કડીનાં કળશ પણ

આપ્યો છે. ચારે દિશાનાં વર્ણનોમા નિમ્નલિખિત દેશોનો કવિએ સમાવેશ કર્યો છે:—

૧ પશ્ચિમ દિશામાં કાઠિયાવાડ, કચ્છ, સિંધ અને મારવાડનો સમાવેશ કર્યો છે.

૨ પૂર્વ દિશામાં આગરાથી લઇ કાશી, મગધ, બંગાલ અને મેવાડનો સમાવેશ કર્યો છે.

૩ દક્ષિણમાં ખાનદેશથી સર કરી દ્રાવિડ, મલબાર, વીળપુર તથા સૂરત જીલ્લો અને ગુજરાતનો સમાવેશ કર્યો છે.

૪ ઉત્તરમાં દિલ્લી, પંજાબ, કાશ્મીર, મુલતાન અને લાટ દેશનો સમાવેશ કર્યો છે.

આ કવિએ દક્ષિણનું જે વર્ણન કર્યું છે, તેમાં મોટે ભાગે દિગમ્બર તીર્થોનું વર્ણન છે. કવિનું કેટલુંક વર્ણન બહુ ધ્યાન ખેંચનારું છે. કાંચીના વર્ણનમાં કવિએ કાંચીને બે વિભાગમાં વિભક્ત કરી બતાવી છે. જૈન કાંચી અને શિવ કાંચી. (જૂઓ. પૃ. ૧૧૭) મલબાર અને કલિકટના વર્ણનમાં કવિ કહે છે:—

“ ઘાટ ઉતરી આઆ મલબારિ કલિકટ બંદિર અતિહિ ઉદાર.
જન મંદિર મેતાંબર તણુ આપારી ગુજ્જર તિહાં ભણું. ” ૭૭
(પૃ. ૧૧૬)

આ ઉપરથી સ્પષ્ટ સમજાય છે કે—કવિના સમયમાં મલબાર અને કલિકટમાં મેતામ્બર મંદિર હતાં, તેમ ત્યાં ગુજ્જર વાણિયાઓ પણ વસતા હતા.

કવિના વર્ણન ઉપરથી એક ખાસ જાણવા જેવી વાત મળે છે અને તે એ કે—અત્યારે જૈનધર્મ જેમ વાણિયાનો ધર્મ પડ્યો છે, તેમ તે વખતે ન્હોતું. દક્ષિણમાં તે વખતે ચારે વર્ણના લોકો જૈનધર્મ પાળતા હતા. કવિ એક સ્થળે કહે છે:—

“ ચાર વર્ણના આવક લાદ્ર બ્રહ્મ પાત્રિ વૈસ્ય નિ સૂદ્ર:
નાતિતણે એહજ વિવહાર મિથ્યા દેવ તણો પરિહાર. ” ૮૩
(પૃ. ૧૧૬)

આ કથન સ્પષ્ટ કરે છે કે બ્રાહ્મણ, ક્ષત્રિય, વૈશ્ય અને શૂદ્ર એ ચારે વર્ણના લોકો જૈનધર્મ પાળતા હતા. જ્ઞાતિનો વ્યવહારજ એ પ્રમાણે હતો. જે લોકો જૈનધર્મી હતા, તેઓ ઇતર દેવોને માનતા પણ નહોતા.

એશક એ વાત ખરી કે-આ લોકો પ્રાયઃ દ્વિગમ્ય જૈન ભૂમિ, શ્વેતામ્બર નહિ, કારણ કે-એ દેશોમા શ્વેતામ્બર સાધુઓનો પરિચય સંકટો વર્ષોથી ઓછો થઈ ગયેલો, અત્યારે પણ દક્ષિણના જિંડા પ્રદેશમાં બ્રાહ્મણાદિ લોકો જૈનધર્મ પાળે છે.

આ ઉપરાન્ત બીજું પણ કેટલુંક જાણવા જેવું ઐતિહાસિક વર્ણન કર્યું છે.

પાંચમી જ્ઞાનવિમલસૂરિ વિરચિત ‘તીર્થમાળા’ છે. સં. ૧૭૫૫ ના જ્યેષ્ઠ સુ. ૧૦ ના દિવસે કવિએ આ તીર્થમાળા રચી છે, એમ છેલ્લી કડી ઉપરથી જણાય છે. કવિએ આ યાત્રા સૂરતથી શરૂ કરી છે સૂરતથી પ્રારંભ કરી રાનેર, ભરૂચ, ગંધાર, કાવી વિગેરે તીર્થોનું વર્ણન કરી ગુજરાતનાં કેટલાંક ગામોનાં તીર્થો ખતાવ્યાં છે, તે પછી મારવાડનાં તીર્થો વર્ણવ્યાં છે. મારવાડનાં તીર્થોની યાત્રા કરી સિદ્ધપુર, મહેસાણા અને અમદાવાદ થઈ પાછા સૂરત આવ્યા છે. કવિ કહે છે કે—

“ વિધિમ્યુ જીરી પાવતા સુઠ પદમાસે કરી યાત્ર ” મા. ૧ (૫ ૧૪૦)

આ તીર્થમાળામાં વર્ણિત યાત્રા કવિના કથન પ્રમાણે છ મહીને પૂરી થઈ છે અને તે છરી પાળતા કરી છે.

આ સિવાય આ તીર્થમાળામા વિશેષ હકીકત જાણવા જેવી કંઈ જણાતી નથી.

ઉપરની પાંચે તીર્થમાળાઓમાં ગુજરાત, કાઠિયાવાડ, મારવાડ, મેવાડ અને દક્ષિણનાં તીર્થોનું વર્ણન આવી જાય છે, અને તેજ પ્રમાણે પૂર્વદેશનાં તીર્થોનું વર્ણન કરનારી તીર્થમાળાઓ આપણે જોઈ ગયા. હવે આપણે એ તીર્થમાળાઓનું નિરીક્ષણ કરીએ, કે જેમાં પાર્શ્વનાથનાં તીર્થો અને નામો ખતાવવામાં આવ્યાં છે.

પાર્શ્વનાથનાં તીર્થો.

કેવળ પાર્શ્વનાથનાં તીર્થો બતાવનારી આ સંગ્રહમાં ચાર તીર્થમાળાઓ છે:—

- ૧ પંડિત કલ્યાણસાગર વિરચિત ‘ પાર્શ્વનાથ ચૈત્ય પરિપાટી ’
પૃ. ૭૦-૭૨
- ૨ મેઘવિજય ઉપાધ્યાય વિરચિત ‘ પાર્શ્વનાથ નામમાલા ’
પૃ. ૧૪૬-૧૫૩
- ૩ પંડિત રત્નકુશલ વિરચિત ‘ પાર્શ્વનાથસંખ્યા સ્તવન ’
પૃ. ૧૬૬-૧૭૦
- ૪ શાંતિકુશલ વિરચિત ‘ ગોડીપાર્શ્વનાથસ્તવન ’
પૃ. ૧૬૮-૨૦૦

ઉપરની ચાર તીર્થમાળાઓ પૈકી પહેલી ‘ પાર્શ્વનાથ ચૈત્ય પરિપાટી ’ પંડિત ચારિત્રસાગરના શિષ્ય કલ્યાણસાગરે બનાવી છે. કર્તાએ રચ્યાનો સંવત્ આખો નથી. આ તીર્થમાળામાં સંજેશ્વરથી શરૂ કરીને ગુજરાત, કાઠિયાવાડ અને મારવાડ, મેવાડનાં જે જે ગામોમાં પાર્શ્વનાથ બિરાજમાન હતા, તે તે ગામોનાં નામો આખ્યાં છે. કવિએ અન્તમાં પાર્શ્વનાથની આરાધનાથી કેવાં કેવાં વિધો દૂર થાય છે, અને કેવું દુઃખ મળે છે, તે જણાવ્યું છે તે ઉપરાન્ત એ પણ સ્પષ્ટ કર્યું છે કે—આ તીર્થમાળામાં પાર્શ્વનાથનાં ૧૦૮ તીર્થો ગણાવવામાં આવ્યાં છે, કવિના શબ્દો આ છે:—

“ એકસો આઠે આગલા એ તીરથ હો જનના સાધાર, ” ૨૬

(પૃ. ૭૨)

બીજી મેઘવિજય ઉપાધ્યાય વિરચિત ‘ પાર્શ્વનાથ નામમાલા ’ છે. આ મેઘવિજય તે વિજયપ્રભસૂરિના સમયમાં થયેલ

૧ આ કલ્યાણસાગર તેમના સમયના એટલે અઢારમી શતાબ્દના પ્રારંભ કાળના અનેક વિદ્વાનો પૈકીના એક વિદ્વાન તરીકે વિખ્યાત થઇ ગયા છે. આ તીર્થમાળા ઉપરાન્ત તેમની પદ્માવતીસ્તોત્ર, ભવાનીસ્તોત્ર, ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથ સ્તોત્ર, સંજેશ્વરપાર્શ્વનાથ સ્તવન, શિક્ષા સંજગ્રામ અને આત્મબોધ મંત્રગ્રામ વિગેરે કૃતિયો પણ જોવાય છે.

કૃપાવિજયના શિષ્ય થતા હતા. છેલ્લી કડી ઉપરથી જણાય છે કે આ નામમાલા કવિએ દીવળદિરમાં બનાવી હતી. કવિના આ શબ્દો-“ સંવત્ ૧૭૨૧ વર્ષે મટારક શ્રી ૧૦૬ શ્રીવિજયપ્રમ-
સરીશ્વરચરણસેવાં કુર્વતા ચતુર્માસકમધ્યે પં૦ મેઘવિજયેન
કૃતા લિખિતા ચ શ્રીશત્રુંજયાદિતીર્થયાત્રાસંબપતિપદ્મમક્ત
વસા૦ શ્રીનેમીદાસ સામીદાસ વીરદાસ પઠનાર્થમ્ । ”-૨૫૯
બતાવે છે કે-પં૦ મેઘવિજયે વિજયપ્રભસૂરિની સાથે કરેલા ચોમા-
સામાં સં. ૧૭૨૧ માં આ કૃતિ કરી છે.

આ નામમાલામાં પણ જે જે ગામોમાં પાર્શ્વનાથ મિરાજ-
માન હતા, તે ગામોનાં નામો આપ્યાં છે. અને તેવાં ૧૦૮ નામો
આપ્યાંનું ‘અઠોત્તરસઉ પરણામઈ’ શબ્દથી કહે છે. આમાં પણ
ગુજરાત-કાઠીયાવાડ અને મારવાડનાં ગામોનાં નામો આવી
જાય છે.

ત્રીજું પં૦ રત્નકુશલ વિરચિત ‘પાર્શ્વનાથ સંખ્યા સ્ત-
વન’ છે. રત્નકુશલે પોતાના પરિચયમાં માત્ર અંતમાં એટલું જ
કહ્યું છે:-

“ અણિ દામા શિષ્ય ‘રત્નકુશલ’ ભગતિછ કહમ રે આપો ચરણ
વાસ ” ૨૦ (પ. ૧૭૦)

આ ઉપરથી સમજાય છે કે-તેમના ગુરૂનું નામ ‘દામા હતું

૧ આ રત્નકુશલ સત્તરમી શતાબ્દની મધ્યમા થયા છે તેમણે
‘ પંચાશકવૃત્તિ ’ ની એક પ્રતિ લખી છે. તેની અંતમાં લખેલી પંક્તિઓ
ઉપરથી તેમનો સમય અને તેમના ગુરૂનો પણ પરિચય મળી જાય છે તે
પંક્તિઓ આ છે:-

“ સંવત્ ૧૬૫૨ વર્ષે આશ્વિનસિતપંચમીદિને । રવિવારે ।
ઉંઝા ગ્રામે । પંડિતોત્તમ પં૦ શ્રી ૫ મેહર્ષિગણિ શિષ્ય શ્રીદામર્ષિ-
ગણિશ્રેષ્ઠચરણારવિદ્ધંચરીકાયમાનવિનેયાનું રત્નકુશલગણિનાલે-
લિ... ”

(આગ પ્રશસ્તિ સંગ્રહમાંથી)

આમાં પણ પાર્શ્વનાથનાંજ નામો બતાવ્યા છે, પરંતુ ઉપરની બે તીર્થમાળાઓ કરતાં બહુજ થોડાં, રચ્યાનો સંવત્ કવિએ આપ્યો નથી.

ચોથું શાંતિકુશલ વિરચિત ‘ગોડીપાર્શ્વનાથસ્તવન’ છે. કવિએ આપેલા પરિચય ઉપરથી જણાય છે કે-તેઓ વિનયકુશલના શિષ્ય થતા હતા. વળી ૩૧ મી કડી ઉપરથી એ પણ જણાય છે કે-વિજયસેનસૂરિના સમયમા સં ૧૬૬૭ મા આ સ્તવન બનાવ્યું છે. યદ્યપિ કવિએ આ કૃતિને ‘સ્તવન’ તરીકે ઓળખાવી છે, પરંતુ વસ્તુતઃ ઉપરની ત્રણ કૃતિયોની માફક આમાં પણ પાર્શ્વનાથનાં નામોજ બતાવવામા આવ્યા છે. જો કે-છેવટ જતાં થોડીક કડીઓમા પાર્શ્વનાથની સ્તુતિ કરવામાં આવી છે.

ઉપરની ચારે તીર્થમાળાઓમા ઓછી વત્તી સખ્યામાં પાર્શ્વનાથનાં નામો ગણાવવામા આવ્યા છે, તેમા મુખ્ય આ છે:-

સંખેશ્વર, નવખડા, ગાડરિયા, જીરાઉલા, પંચાસરા, પાહલણ, પોસીના, અમીઝરા, લોઢણ, નવપલ્લવ, કરહેડા, ચિંતામણિ, નવલખા, લીડલંજણ, અંતરીક, અવંતી, મગસી, ફલોધી, અન્નરા, ગોડી, વરકાણા, અરિગંજન, ચેલણ, હોકરિયો, સમકણા, થંલણ, ભાલા, મોઢેરા, સહસકણા, પંચાસરા, કોકા, કંસારી, ભટેવા, વાડી, નવરેખ, વિધનહરા, જોટિગો, કાપરહેડા, અહિછતા, શામળા, રાવણ, સમીના, દૂધાધારી, નારિંગ, માણિક્ય, ધૂતકલ્લોલ, શુદ્ધતી, નવકણા, નવસારી, ચાંચલીઆ અને દાદો વિગેરે.

જો કે-આ તીર્થમાળાઓમાં બીજાં ઘણાં નામો એટલે બધાં મળીને એકસો આઠ નામો આપવામાં આવ્યાં છે, પરંતુ અહિં સારમા માત્ર પ્રસિદ્ધ નામોનોજ ઉલ્લેખ કર્યો છે.

પરચૂરણ વિભાગ.

આ સંગ્રહમાં ૬ તીર્થમાળાઓનો સમાવેશ થાય છે. જેમાની
૨ સૂરત સંબંધી છે, ૧ ગિરિનાર સંબંધી, ૧ શાસ્વત તીર્થો
સંબંધી, ૧ જેસલમેર સંબંધી અને ૧ કાવી તીર્થ સંબંધી.
તે તીર્થમાળાઓ આ છે:—

૧ રત્નસિંહસૂરિશિષ્ય વિરચિત ' ગિરિનાર તીર્થમાળા '

પૃ. ૩૩-૩૭

૨ લાધાસાહ વિરચિત ' સૂરત ચૈત્ય પરિપાટી '

પૃ. ૬૨-૬૬

૩ કીર્તિ મેઢ વિરચિત ' શાશ્વત તીર્થમાળા '

પૃ. ૧૪૧-૧૪૫

૪ જિનસુખસૂરિ વિરચિત ' જેસલમેર ચૈત્ય પરિપાટી '

પૃ. ૧૪૬-૧૪૮

૫ કવિ દીપવિજય વિરચિત ' કાવી તીર્થવર્ણન '

પૃ. ૧૭૧-૧૭૩

૬ વિનયવિજયોપાધ્યાય વિરચિત 'સૂર્યપુરચૈત્યપરિપાટી'

પૃ. ૧૮૬-૧૯૪

ઉપરની છ તીર્થમાળાઓમાં પહેલી ' ગિરિનારતીર્થ '
સંબંધી છે

ગિરિનાર તીર્થ.

આ તીર્થમાળાના કર્તા છે રત્નસિંહસૂરિના શિષ્ય. તેમનું
નામ જણાવવામાં આવ્યું નથી. તેમ રચ્યાનો સંવત્? પણ આપ્યો

૧ કવિએ યદ્યપિ આ તીર્થમાળા રચ્યાનો સંવત્ આપ્યો નથી, પરંતુ
અહિંના મંદિરો ખનાવનાર તથા ઉદ્ધાર કરાવનારનાં જે નામો આપ્યાં છે, તેમાં
વ્યંજી શાણા અને ભૂંભવનું નામ આપ્યું છે, આ શાણા અને ભૂંભવ વિક-
મની સોળમી શતાબ્દિમાં થયા છે, એવું ગિરિનાર ઉપરના એક લેખથી માલૂમ
પડે છે, અતઃ એવ આ કૃતિ સોળમી શતાબ્દિની—આસ કરીને સં. ૧૫૨૩ પછીની-
છે, એ વાત નિવિતાદ છે. શાણા અને ભૂંભવવાળો શિક્ષાલેખ આ છે —

નથી. કર્તાએ આ તીર્થમાળામાં ગિરિનારતીર્થનું—ત્યાનાં દર્શનીય સ્થાનોનું વર્ણન કર્યું છે, એટલુંજ નહિં પરંતુ આ તીર્થ ઉપરનાં મંદિરો બનાવનાર અને ઉદ્ધાર કરાવનારાઓનો પણ પરિચય આપ્યો છે. આવા જે જે પુરૂષોના નામો કવિએ આમાં આપ્યાં છે, તેમાંના મુખ્ય આ છે:—

વસ્તુપાલ, ધરણીગ, સલખ, સમરસિંહ, ઘૂંધલ, તેજપાલ, આંખો, પૂનાશાહ, સિદ્ધરાજ જયસિંહ, સાજણ, ગોપ્રઆ, શાણો, ભૂંલવ, નરપાલ, સાલિગ, મેલા, રામસિંહ, ડૂંગર, ચીતર અને સામલ વિગેરે

કવિએ અહિંના જે જે મુખ્ય સ્થાનોનાં ઉલ્લેખ કર્યો છે, તેમાં સૌથી પહેલાજ તેણે તેજલપુરનું^૧ નામ ઉલ્લેખ્યું છે, આ

“ સંવત્ ૧૬૨૩ વર્ષે વૈશાખ સુદિ ૧૩ ગુરો શ્રીવૃદ્ધતપાપક્ષે શ્રીગચ્છનાયકમહારકશ્રીરત્નસિંહમગીણાં તથા મહાઉદયચલ્લમ-
સૂરીણાં [ચ] ઉપદેશેન । વ્ય૦ શ્રીશાળા મં૦ મૂંભવપ્રમુલ્લશ્રી-
સંગેન શ્રીવિમલનાથપરિકરઃ કારિતઃ પ્રતિષ્ઠિતો ગચ્છાધીશ-
પૂજ્યશ્રીજ્ઞાનસાગરસૂરિભિ ”

જે રત્નસિંહમગીના શિષ્યે આ તીર્થ માળા બનાવી છે તેજ રત્નસિંહમ-
ગીના ઉપદેશથી ઉપયુક્ત શ્રાવણએ અહિં ૫ ૧૫૨૨ માં વિમલનાથનું પરિકર
બનાવી પ્રતિષ્ઠા કરાવી છે, એટલે કવિનો સમય અનાયાસ બોળની શતાબ્દિનો
સિદ્ધ થાય છે.

૧ આ તેજલપુર, વસ્તુપાલે પોતાના ભાઈ તેજપાલના નામથી વસા-
યાનું કવિ જણાવે છે પરંતુ તે હીક નથી. આ તેજલપુર ખાસ મત્રી તેજપાલે
પોતાના નામથી વસાવ્યું હતું. એનું પ્રમાણ એ છે કે—

નાગેન્દ્રગચ્છીય વિજયસેનસૂરિ કે જેઓ તરૂની શતાબ્દિમાં—વસ્તુપાલ—
તેજપાલના સમયમાંજ થયા છે અને જેઓ વસ્તુપાલ—તેજપાલના પુત્ર થાય છે,
તેમણે ‘ રેવંતગિરિરાસુ ’ માં લખ્યું છે —

‘ તેજપાલિ ગિરનારતલે તેજલપુરં નિયનામિ.

કારિઉ મહમદપત્રપદ્ મણહર નરિ આરામિ ” ૬

ઉપરાન્ત અહિંના જે જે સ્થાનો આમા વર્ણવ્યા છે, તેમા મુખ્ય આ છે:—

સુવર્ણરેખા નદી, દામોદર, કલમેધ, નેમનાથનું મંદિર, પાંપામઢી, શત્રુજયાવતાર, સમ્મેતશિખર અને અષ્ટાપદની સ્થાપના, કેપહીં ચક્ષરાજ, મહેદેવીમાતા, તિલકપ્રાસાદ, રાજી મતીનુ સ્થાન, કંચનવિહાર, ગંગાવતારકુંડ, અંબિકામાતા, સિદ્ધવણાયગ, સહસાવન, લાખાવન અને ચંદ્રશુક્રા વિગેરે.

સૂરત.

સૂરત શહેરના મંદિરોનુ વર્ણન કરનારી ઉપરની તીર્થ માં જાઓમા એ તીર્થમાજાઓ છે એક કટકમતીય લાધાશાહે વિરચિત ‘સૂરતચૈત્યપરિપાટી’ અને બીજી ઉપાધ્યાય શ્રી વિનયવિજયજીવિરચિત ‘સૂર્યપુરચૈત્યપરિપાટી.’ લાધાશાહે આ ‘સૂરતચૈત્યપરિપાટી’ સ. ૧૭૬૩ ના માગશર વહિ

આવીજ રીતે જિનપ્રભમૂર્તિએ પણ રૈવતકલ્પમા લખ્યું છે —

“તત્થ તેજપાલમંતિણા ગિરનારતલે નિઝનામંકિઝં તેજજ્ઞ-
પુરં પથરગદમદપથામંદિરઆગમગમ્મં નિમ્માવિઝં ।”

આ ઉપરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે—આ તેજપુર મત્રી તેજપાલજી વસાવ્યું હતું તદિ કે તના બાપ વન્તુપાલ. અન્યાને આ ગામ વિદ્યમાન નથી.

૧ આ યાનો સમયથી કયુ સ્થાન કયા છે ? અને તેની ઉત્પત્તિ આ રીતે થઈ, એ યાઓનો માહિતી નાગેન્દ્રગચ્છીય વિજયમેતમરિન્ન રેવંતગિરિ-ગણુ. જિનપ્રભમૂર્તિકેત રેવતકલ્પમંત્રેવો, રૈવતકલ્પ તથા શ્રેષ્ઠપત્રપરિ-કૃત ગિરિનારકલ્પ મા મારી રીતે આપવામા આવી છે આ ત્રિયા ગાયક-વાડ ઓગ્નિન્ટલ સિરીઝ મા પ્રાચીન-ગુર્જર કાવ્ય-સંગ્રહના ભાગ ૧ લામા પ્રસિદ્ધ થઈ છે, ત્યાંથી જોઈ લેવાની ભલામણ છે.

૨ આજ લાધાશાહે વિ સ. ૧૭૬૫ મા શિવચંદ્રજીનારાસ ગનાઓ છે આ રામમાં કેવિ પોતાને ગચ્છના ગચ્છપતિ તરીકે પોતે આજાવાવ છે —

“કર્યામતિ ગચ્છપતિ ગાદજી લાધો કવિનાય

તિજે રામ રંગે એ સુજાત ભાજુત મુપ થાય. ૧૧

(મારી પામના પ્રગતિ ગંગાદમાંથી)

૧૦ ના દિવસે સૂરતમાં ચોગાસુ રહીને બનાવી છે કવિ લાધાએ સૂરતના દેરાસરના નામોજ માત્ર નથી આપ્યા, પરંતુ પ્રત્યેક દેરાસર કયા કયા પુરામાં આવ્યું તે, પરામાં કેટલા મ્હોટા દેરાસરો અને કેટલા ઘર દેરાસરો છે તે, અને પ્રત્યેક દેરાસરની પાષાણ અને ધાતુની મૂર્તિઓની, પંચતીર્થી, પટ, પાટલી અને સિદ્ધચક્ર વિગેરેની પણ સંખ્યા બતાવેલી છે. કવિએ પ્રત્યેક ઢાળની અંતે બેઠા હતા આખી એક એક ઢાળમાં વર્ણવેલ મંદિરો, ઘર દેરાસરો અને જિનભિખોની સંખ્યા આખી છે એવી રીતે ત્રણ ઢાળોમાં કવિએ સૂરતના-સૂરત અને પરાના મંદિરોનું વર્ણન કર્યું છે. છેવટે ત્રીજી ઢાળની અંતમાં કવિ મંદિરો, ઘરદેરાસરો અને ભિખોની કુલ સંખ્યા આ પ્રમાણે આપે છે:—

મગ્નમાટે ત્રણ બયરા દેહરા દશ શ્રીકાર

દાયમય પાણીસ છે દેહરામર મનોહાર.

૧

મગ્નમાં મગ્ન મગ્ન મગ્ન મગ્ન મગ્ન મગ્ન મગ્ન

લીન હાનર નવમ અધિક ભોળોને પ્રભુ મગ્ન

૨

(પૃ ૬૧)

અંતરંગ કે-૧૦ મ્હોટા દેરા, ૨૩૫ ઘરદેરાસરો અને ૩૬૭૨ જિન ભિખો સૂરતમાં હતાં

આથી ઢાળની પાંચમી કડીથી કવિએ જિનભિખો વિગેરેની સંખ્યા જેમ બહુ સ્પષ્ટ રીતે આપી છે. તેવી રીતે તીર્થમાળાની અંતમાં મધમાં પાનું સંખ્યા બતાવી છે તે આ પ્રમાણે.—

“ શ્રીસૂરત મધે દેહરા ૧૦ છે, દેરાસર (ઘરદેરાસર) ૨૩૫, બયરા ૩, પ્રતિમા એકેકી ગણતા ૩૬૭૮, પંચતીર્થીની ૫, ચાવી-ગવટાની ૨૪, અંકલમલ, પટ, પાટલી, સિદ્ધચક્ર, ચામુખ મર્ચે શ્રમને ૧૦૦૪૧ છંદ ”

(જ્યોત્સ ૫ ૬૬)

ઉપાધ્યાય ત્રિનયવિજયજીએ ‘ સૂર્યપુર ચૈત્ય પરિપાટી ’ માં ૧૮૮૬ માં બનાવી છે ઉપાધ્યાયજીએ આ પરિપાટી એકંદર

૧૪ કડિયોમાં પૂરી કરી છે. જેમાંની પ્રથમની અગિયાર કડિઓમાં સૂરતનાં અગિઆર દેરાસરોના નામો આપ્યા છે. પ્રત્યેક કડીમાં દેરાસરમાં ખિરાજમાન મુખ્ય લગવાનનું નામ—જેના નામથી દેરાસર પ્રસિદ્ધ હોય તે લગવાનનું નામ—આપી સ્તુતિ કરી છે. તે ઉપરાન્ત મૂર્તિયોની સંખ્યા કે એવી બીજી બાબત કંઈ બતાવી નથી. બારમી અને તેરમી કડીમાં રાનેર, વલસાડ, ગણદેવી, નવસારી અને હાંસોટમાં ખિરાજમાન પ્રભુની સ્તુતિ કરી ૧૪ મી કડીમાં પોતાનો પરિચય આપ્યો છે જેમાં વિજયસિંહસૂરિના શિષ્ય કીર્તિવિજય અને તેમના શિષ્ય વિનયવિજયે આ કૃતિ કર્યાનું જણાવ્યું છે. આ ઉપાધ્યાયજીએ સૂરતના જે ૧૧ દેરાસરોના નામો ગણાવ્યા છે તે અનુક્રમે આ છે.—૧ ઝકપલદેવનું, ૨ શાન્તિનાથનું, ૩ ધર્મનાથનું. ૪ પાર્શ્વનાથનું, ૫ સંલવનાથનું, ૬ ધર્મનાથનું, ૭ અલિનંદનનું, ૮ પાર્શ્વનાથનું, ૯ કુશુનાથનું, ૧૦ અજિતનાથનું અને ૧૧ ચિતામણિપાર્શ્વનાથનું.

શાશ્વતતીર્થ.

ઉપરની છ તીર્થમાળાઓ પૈકી ત્રીજી ‘તીર્થમાળા’ શાશ્વતતીર્થો સંગ્રહી છે. આ તીર્થમાળાના કર્તા છે વાચનાચાર્ય ‘કીર્તિભેડ’. કર્તાએ પોતાનો વિશેષ પરિચય આપ્યો નથી, તેમ આ તીર્થમાળા રચ્યાનો સવત્ પણ આપ્યો નથી કવિએ આ તીર્થમાળામાં શાશ્વત તીર્થોની સંખ્યા બતાવી છે, જેમાં ગત યૌવીત્રી, વર્તમાન યૌવીત્રી, અનાગત યૌવીત્રી, વીસ વિહરમાન, ૪ શાશ્વત અને તે ઉપરાન્ત સ્વર્ગ, પાતાલ અને તિર્થગ્લોકની તમામ શાશ્વત જિનગિંઓની સંખ્યા બતાવી છે, એટલુંજ નહિ

૧ આ કીર્તિભેડ વિક્રમની પંદરમી શતાબ્દિમાં થયા છે પ્રરણક—તેમણે, નાગપુર તપાગચ્છીય રત્નશેખરસૂરિકૃત ‘દિનચુદ્ધિપ્રદીપિકા’ ની પોતે લખેલી પ્રતિની અતમાં ‘સંવત ૧૪૯૭ વર્ષે કાર્તિક માસિ લિખિતા વાં કીર્તિમેરુણા’ એમ લખેલ છે.

પરંતુ આ લોકમા સમેતશિખર, શત્રુજય, સોપારા, જરાઉલા, ફલવર્દિ, રતનપુર, સાચાર, ખંભાત, ઘોઘા વિગેરે ગામોમાં જ્યાં જ્યાં અલૌકિક જિનજિ બો હોય તેને વંદણા કરી છે. એ પ્રમાણે તમામ જિનજિઓની સ્તવના કરી કર્તાએ પાચમહાવ્રતધારી સાધુઓને વદન કર્યું છે. એકદર ૨૮ કડિયોમા આ તીર્થમાળા સમાપ્ત કરી છે

જેસલમેર તીર્થ.

આ તીર્થ સંખંધી ઉપરની છે તીર્થમાળાઓ પૈકી એક તીર્થ-માળા છે, જે જિનમુખસૂરિ^૧ નામના આચાર્યે બનાવી છે. કર્તાએ પાતાનો પરિચય આપ્યો નથી, પરંતુ આ એત્યપરિપાટી રચ્યાનો સ વત્ ૧૭૭૧ આપ્યો છે. આ તીર્થમાળામાં કવિએ જેસલમેરના ખાસ ખાસ મંદિરોનું વર્ણન કર્યું છે. મંદિરોનુંજ વર્ણન નથી કર્યું, કિન્તુ પ્રત્યેક મંદિરમા કેટલા કેટલા જિનજિઓ છે, તેની સંખ્યા પણ આપી છે. આમાં એકદર ૮ મંદિરોનું વર્ણન કર્યું છે. તે ૮ મંદિરો આ છે:—૧ મહાવીરનું, ૨ આદિનાથનું, ૩ ચ દ્ર-પ્રભુનું, ૪ અષ્ટાપદનું, ૫ શાન્તિનાથનું, ૬ સંભવનાથનું, ૭ શી-તલનાથનું અને ૮ પાર્શ્વનાથનું. આ આઠે મંદિરોમા જિનજિ-ઓની સંખ્યા કેટલી હતી. તે સંખ્યા કવિ અપદ્ત કહે છે.—

‘હમ મદા આઃ પ્રાસાદમાલે બિખ પેતાલીસસે
ચોરાસી ઝેપર મગ્ગ જિનવગ વદના ચિત ગીલમે’

(પૃ ૧૪૮)

એકંદર આઠે દેરાસરોમા ૪૫૮૪ જિનજિઓની સંખ્યા આપી છે.

૧ જિનમુખસૂરિ. તેમનો જન્મ મ ૧૧૭૩૯ ના માર્ગશીર્ષ સુદિ ૧૫ મે થયો હતો. પિતાનું નામ રૂપસી અને માતાનું નામ સુરૂપા હતું. સં ૧૭૫૧ માં વ. સુ. ૫ પુણ્યપાલસરમાં દીક્ષા, દીક્ષાનું નામ સુખકીર્તિ. સ. ૧૭૬૩ માં સૂરિપદ અને ૧૭૮૦ના જ્યેષ્ઠ વદિ ૧૦ મે રીણી નગરમાં સ્વર્ગવાસ વધુ માટે જાઓ રતનમાગર ભાગ ૨ જો, પૃ. ૧૩૦

કાવીતીર્થ.

કવિવર દીપવિજયજીએ સ. ૧૮૮૬ માં આ તીર્થની તીર્થ-
માળા બનાવી છે કાવીમા હાલ જે જિનમદિરો છે આ બન્ને
દેરાસરો ‘સાસુ-વહુનાં દેરાસરો’ ના નામથી પ્રસિદ્ધ છે. આ
પ્રમાણે ‘સાસુ-વહુનાં દેરા’ શા માટે કહેવાય છે ? એ કારણ
કવિએ આ તીર્થમાળામા બતાવ્યું છે. અર્થાત્ આ બન્ને દેરાસરોની
ઉત્પત્તિ આમા વર્ણવી છે. કવિએ આ બન્ને દેરાસરોની ઉત્પત્તિનું
જ વર્ણન કર્યું છે, તેનો ટૂંક સાર આ છે.—

વડનગરના રહેવામી નાગરજાતીય અને ભદ્રસિંધાણા
ગાત્રીય ગાધી દેપાલ ખંભાતમા આવીને રહેવા લાગ્યો
વ્યાપાર કરતા તેણે કોટી દ્રવ્ય પેદા કર્યું. તેનો પુત્ર અલુઓ
ગાધી હતો, અને તેનો પુત્ર લાડકો ગાધી હતો. લાડકોને જે
પુત્રો થયા:—વાડુઓ અને ગંગાધર. વાડુઆને જે સ્ત્રિયો હતી.—
પોપટી અને હીરાબાઈ હીરાબાઈને ત્રણ પુત્રો થયા.—કુંવરજી,
ધર્મદાસ અને સુવીર કુંવરજીની એક સ્ત્રી હતી જેનું નામ
હતું વીરાંબાઈ

આ કુટુંબે કાવીમા એક જિનમદિર બનાવ્યું અને સ. ૧૬૪૬
મા વિજયસેનસૂરિના હાથે તેમા ઋષભદેવ ભગવાનની પ્રતિષ્ઠા
કરાવી

એક વખત હીરાબાઈ સાસુ અને વીરાબાઈ વહુ આ મદિ-
રમા દર્શન કરવાને આવેલા. તે વખતે વહુ ઊંચી અને મંદિરનું
બારણું નીચું હોવાના કારણે, વહુએ સાસુને ધીરે રહીને કહ્યું
“ બાઈજી ! મદિરનું શિખરતો બહુ ઊંચું બનાવ્યું, પણ બારણું
બહુ નીચું કર્યું. ” વહુનું આ વચન સાંભળી સાસુને રીસ થઈ.
તેણીએ વહુને મહેણ મારતા કહ્યું.—“ વહુજી ! તમને હોંશ હોય
તો પીયરથી દ્રવ્ય મંગાવી મ્હોટા શિખરવાળું મંદિર બનાવો
અને તેનું બારણું મમજી વિચારીને ઊંચું—નીચું કરાવો. ”

સાસુના મહેણા ઉપર વહુનં ચટકો લાગ્યો. તેણીએ તત્કાળ પીયરથી દ્રવ્ય મંગાવ્યું, અને સંવત્ ૧૬૫૦ માં મંદિરનું ખાત મુહૂર્ત કર્યું. પાંચ વર્ષે મંદિર પૂરું થયું. મંદિરનું નામ રત્નતિ-લક રાખ્યું. અને તેજ વિજયસેનસૂરિના હાથે તેમાં સંવત્ ૧૬૫૫ ના શ્રાવણ સુદિ ૬ ના દિવસે ધર્મનાથની પ્રતિષ્ઠા કરાવી

બસ, આજ ઉપરથી આ ગાનને દેરાસરો? ‘સાસુ વહુના દેરાસરો’ ના નામથી પ્રસિદ્ધ થયા. અત્યારે પણ આ ગાનને મંદિ-રો વિષ્ણુમાન છે.

કવિ અન્તે કથે છે કે—

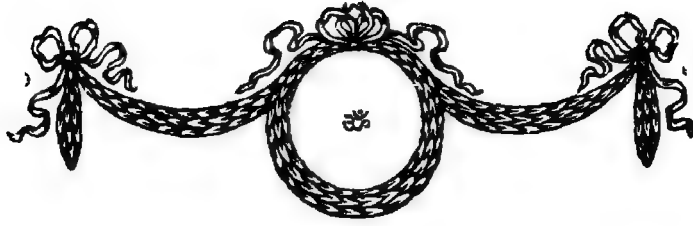
‘જખૂસરનો સઘ રાખતો વિઠ્ઠાં તીરથનો રખવાસ, ગુઠ
તીરથની રખ્યા કંઠે વિઠ્ઠાં પુન્યતળી પરનાસ ’ ગુઠ ૫

(પૃ ૧૧૩)

આ ઉપરથી સ્પષ્ટ જણાય છે કે તે સમયે—કવિના સમયમા આ તીર્થની સાર સભાગ જખૂસરનો સઘ રાખતો હતો ત્યારે અત્યારે ખભાતના એકે ગૃહસ્થે રાખે છે

૧ ઉપરના ગાનને દેરાસરોમા દેરાસરોના ખનાવનારાઓનો પણ પરિચય આપનારા શિલાલેખો વિષ્ણુમાન છે. આ શિલાલેખોમાં પણ કવિએ દેરાસરોના ખનાવનારાઓનાં જે નામે આપ્યાં છે, તેજ નામે આપેલાં છે. પરંતુ સાસુ વહુના મેણા સંબંધી જે કથા ઉલ્લેખી છે, તે કથાનો એકે અચપણ શિલાલે-ખોમાંથી મળતો નથી આ ઉપરથી જણાય છે કે કવિએ દત્તકથા ઉપરથીજ આ કથા આ તીર્થ માળામા આપી હશે આ ગાનને મંદિરોના શિલાલેખો મારી પાસના લેખસંગ્રહમા વિષ્ણુમાન છે

પં૦-વિજયસાગરવિરચિત

સમ્મેતાશિખર-તીર્થમાલા.

પ્રભુમીય પ્રથમ પરમેસરુ જી આગરાનગર સિંહુગાર કઇ;	
પાસ ચિતામણિ જી.	
પરતિષ પરતા એ પૂરવઇ જી સુગતિ સુગતિ દ્વાતાર કઇ.	પા૦ ૧
એકવાર જો સિર નામીઇ જી પામીઇ કોડિ કલ્યાણ કઇ;	પા૦
સામીસેવા ફલ સહુ કહઇ જી મહમહઇ પરિમલ કપુર કઇ.	પા૦ ૨
આન દદાયક આગરઇ જી દેવ દેહરાસર સાલ કઇ;	પા૦
સઇહથ હીરગુરૂ થાપીયા જી સંવત સોલ અડયાલ કઇ.	પા૦ ૩
રાજરાણિમ ઋદ્ધિ રંગરલી જી રાગ રમણિ રંગરેલિ કઇ;	પા૦
ગિરૂઅડઇ ગયવર ગોરડી જી ગરજતા ગજ ગુરૂ ગેલિ કઇ.	પા૦ ૪
તેહ પ્રભુપાસ સુપસાઉલઇ જી તપગચ્છગુરૂકુલ વાસ કઇ;	પા૦
નગર રતનાગર આગરઇ જી રહીય ચઉમાસિ ઉલ્હાસિ કઇ.	પા૦ ૫
પંચકલ્યાણક ભૂમિકા જી ફરસતાં ફલ બહુ જોઇ કઇ;	પા૦
પૂરવ ઉત્તર પૂજઇ જી જિહાં જિન ચૈત્યખિંબ હોઇ કઇ.	પા૦ ૬
સુગુરૂ ગીતારથ સુખિ સુણી જી પુસ્તક વાત પરતીતિ કઇ;	પા૦
જનમકલ્યાણક લેટિવા જી અલખયો હું નિજચિત્ત કઇ.	પા૦ ૭

વંદીય દશદોય દેહરે ૐ બિંબ બહુ ધાતુમય માણિ કંઈ; ૫૦
 દરસણુ કરીય દેહરાસરે ૐ આગરા પ્રથમ પ્રયાણુ કંઈ. ૫૦ ૮
 પુન્યવંતા જગિ જે નરા ૐ જે કરઈ તીરથ બુદ્ધિ કંઈ; ૫૦
 જિમજિમ તીરથ સેવીઈ ૐ તિમ તિમ સમક્ષિ સુદ્ધિ કંઈ. ૫૦ ૯

॥ ઢાલ ૧ ॥

શુભ શકુને શ્રીઅ સંઘસમેલા મલિયા સજ્જન સહુઅ સમેલા; -
 બોલઈ મંગલવેલા તઓ જયુ જયુ બોલઈ મંગલવેલા. ૧
 વ્યવહારી કરિ દક્ષિણ વલિઓ હય સપલાંણો સાંભો મિલિઓ;
 ગલ ગર્જિત ગજરાજ તઓ. ૪૦ ૨
 વામા વાયસ પૂરઈ આસ ખર ડાવો દક્ષણ દિશિ આસ;
 તાસ શકુન પંચાસ તઓ. ૪૦ ૩
 ઈમ અનેક શુભ શકુન વિચારી મિલિઅ સવચ્છ દોઈ ગાય તિવારિં;
 પહુતા યમુનાપારિં તઓ. ૪૦ ૪
 કુંથુનાથ પ્રભુ પાસ જિણેસર દોઈ જિણહર પૂણું અલવેસર;
 કેસર અંદન કુસુમે તઓ. ૪૦ ૫
 ખાર કેસ પીરોબવાદિં મુનિસુવત પૂણું પ્રાસાદિં;
 દેહરાસરિ ઋષભાદિં તઓ. ૪૦ ૬
 દોઢસો કેસ સાહિબદાપુર મિલિં જિહાં દશદિશિ દેસાઉર,
 દેહરાસરિ બહુ દેવ તઓ. ૪૦ ૭
 તિહાંથકી ત્રિણિ ગાઉ મઉગામ જિણહર એક તિહાં જૂતુ ઠામ;
 પ્રતિમા પનર પ્રણામ તઓ. ૪૦ ૮
 મૃગાવતી તિહાં કેવલ પામ્યું અંદનબાલા ચરણિ શિર નામ્યું;
 ઇણિપરિ સૂઘઈ ખામ્યું તઓ. ૪૦ ૯
 માસી પગિ લાગી સુકુમાલા વચણ વદઈ તવ અંદનબાલા;
 કેવલ લહુઈઅ રશાલા તઓ. ૪૦ ૧૦

તિહાંથકી નવકોથ કોસંબી બલે અમરપુરી પ્રતિબિંબિ;
 યમુનાતીર વિલંબી તઓ. જ૦ ૧૧
 ઉત્પતિ સુષ્ટિયં પુરુષ બહુની પદ્મપ્રભુ જિન જનમધૂની;
 તે કોસંબી બૂની તઓ. જ૦ ૧૨
 જિનહર દો ઇહાં વંદીજઇ અમણાવસહી ખિજમતિ કીજઇ;
 ગદ ઉત્પત્તિ સુણીજઇ તઓ. જ૦ ૧૩
 ચંદનબાલ છમાસી તપસી પ્રતિલાખ્યો જિણવીરો હરસી;
 વૃષ્ટિ કોડિ ધન વરસી તઓ. જ૦ ૧૪
 ઋષિ અનાથી ઇહાંના વાસી નયણહ વેયણ જિણિ અહિઆસી;
 અવધિ કહીય છમાસી તઓ. જ૦ ૧૫
 પહિણું સમકિત એહંથી લાધું શ્રેણિકરાય જિણપદ બાધું;
 ધના સરોવર સાધું તઓ. જ૦ ૧૬
 વીસ કોસ પિરાગ તિહાંથી સીધો અર્ચિંકપુત્ર જિહાંથી;
 પ્રગટયો તીર્થ તિહાંથી તઓ. જ૦ ૧૭

॥ ઢાલ ૨ ॥

જિહાં બહુલો મિથ્યાત લોક મકરિ નાહિં
 કુચુર પ્રવાહિં પાંતર્યા એ;
 ગંગા યમુના સંગિં અંગ પખાલિં એ
 અંતરંગમલ નવિ ટલઇ એ. ૧
 અજખયવડનઇ હેઠિ જિનપારણકામિ
 ભૂહિરઇ ભગવંતપાદુકા એ;
 સંવત સોલેકયાલ લાડ મિથ્યાતીઅ
 રાયકઝ્યાણ કુબુદ્ધિ હુઓ એ ૨
 તિણિ કીધો અન્યાય શિવલિંગ થાપીઅ
 ઉથાપી જિનપાદુકા એ;
 કોસ આલીસ સુપાસ પાસ જનમભૂમિ
 કાસીદેશ વાણારસી એ. ૩

ગંગાતટિ ત્રિલિ ચૈત્ય વલિ જિનપાદુકા
 પૂજી અગર ઊપેવીય એ;
 દીસઈ નગર મઝારિં પગિ ર જિનપ્રતિમા
 આન નહી શિવલિંગનો એ. ૪

એક વદઈ વેદાંત અવર સહુ મિથ્યા
 હરિહર લજન લલો કરો એ;
 એક વડા અવધૂત લંબ જટાબૂટ
 ત્રીકમસું તાલી દિય એ. ૫

કાસીવાસી કાગ મૂઊઈ મુગતિ લહુઈ
 મગધિ મૂઓ નર ખર હુઈ એ;
 તીરથવાસી એમ અસમંજસ ભાષઈ
 જૈનતાણા નિંદક ઘણા એ. ૬

દેવો કલિયુગ ભેર સમક્રિતપર્યાય
 ઇણિપુરિ વસતા સહિ ઘટઈ એ;
 ઇણિપુરિ હરિચંદ રાય વાચા પાલિવા
 પાણુહ ઘરિ પાણી વહું એ. ૭

ગંગાતટિ દૂહેકિ સીહપુરિ ત્રિલિ કોસ
 જનમ શ્રેયાંસનો એ;
 નવા જીર્ણ દોઈ ચૈત્ય પ્રતિમા પાદુકા
 સેવઈ સીહ સમીપથી એ. ૮

ચંદ્રપુરિ ચ્યાર કોશ ચંદ્રપ્રભ જનમ
 ચંદનઈ ચરચિર્ક ચઓત્તરં એ;
 પૂજું પગલા કૂલિં ચંદ્રમાધવ હવડાં
 પ્રથમ ગુણકાણીઆ એ. ૯

આવી ગંગા પાર કોસ નવાણું એ
 પહુંતા પુરવર પાડલી એ;

પટણ લોકપ્રસિદ્ધ શ્રેષ્ઠિક કોણિક	
પુત્ર ઉદાઈ થાપીઓ એ.	૧૦
તત્પટ્ટે નવ નંદ કલિયુગિ કુલહીણ	
રાજા કુલવંત કિંકરા એ;	
તત્પટ્ટે ચંદ્રગુપ્તિ બિંદુસાર વલી	
અશોક કુણાલહ માલવઈ એ.	૧૧
તસ સુત સંપ્રતિ ભૂપ સવા લાષ ચૈત્ય	
કોડિસવા મિંબ કરાવીઆ એ;	
ઈષ્ટિપુરિં શ્રાવક સીહ આણાયક મુહતો	
જિષ્ટિ જિનધર્મ જગાવીઓ એ.	૧૨

॥ હાલ ૩ ॥

પહુતા પુરવર પાડલી લેટયા શ્રીગુરૂ હીરો જી;	
થૂભિ નમું થિર થાપના નંદ પહાડીની તીરો જી.	૧
શ્રીજિનવર ઇંમ ઉપદિસિ ઇંદ્ર સુણો અમ વાણ્યો જી,	
અધિકો એ ગિરિ ગિરૂઅડો સુત્રુંભથી બણ્યો જી.	શ્રી૦ ૨
દીઠો ડુંગર દુઃખ હરઈ મહિમા મેરૂ સમાણ્યો જી;	
સમેતાચલ સમરીઈ જિહાં જિન વીસ નિરવાણ્યો જી.	શ્રી૦ ૩
સીરીઓ સુદર્શન પાહુકા થૂભિભદ્ર બહિનડ સાતો જી;	
અવર અનેક ઇહાં હૂઆ પુહુવી પુરૂષ વિખ્યાતો જી.	શ્રી૦ ૪
નયરિ મઝારિં દોઈ દેહરા ષમણાવસહી એકો જી;	
ગિબ બહુઅ દેહરાસરે ધરિ ૨ નમુ અ વિવેકો જી.	શ્રી૦ ૫
સંઘ મિટ્યો શ્રીઅ આગરા પાડલીપુરનઓ સમેટ્યો જી;	
વલીઅ મિટ્યો સઘ માલવી દ્વધિં સાકર લેલો જી.	શ્રી૦ ૬
આલોચી આડંબરિ બદરે ઘાટ્યા દામો જી,	
તરલ તુરગમ પાષર્પા વૃષભ વહઈ ઠામિ ઠામો જી.	શ્રી૦ ૭

સપર સુપાસણ પાલખી ચતુર ચડઈ ચકડોલો ॥
 પગિ ર જિનપદ પૂજતાં ઘનસારાદિક ઘોલો ॥ શ્રી૦ ૮
 વાનર વનિ જન મન ખુસી તિહાં ખેલિં ખિણુમાત્રો ॥
 પ્રગટ દિગંપટ દેહરે વૈકંઠપુરિ કરી યાત્રો ॥ શ્રી૦ ૯
 કોશ ઇચ્છાર વિહારપુરિં તિહાં નમું ત્રિષ્ટિ ચૈત્યો ॥
 એક દિગંબર દેહરે ફરિ કરું દુઃખ દૈત્યો ॥ શ્રી૦ ૧૦
 કોશ ત્રિહુંઅ તિહાંચક્રી પાવાપુરીઅ પ્રસિદ્ધો ॥
 જલથલથૂલ જિહાંલલા જિહાંજલ તિહાંજિનસિદ્ધો ॥ શ્રી૦ ૧૧
 ખાર ભોચણુ ભાંભીગામથી દેવે કીધો ઉઘોતો ॥
 ત્રિગડઈ બીજઈ પ્રગડા સમઈ ઇણિપુરિ વીર પહુંતો ॥ શ્રી૦ ૧૨
 ઇણિપુરિ ખહુ પ્રતિખૂજવ્યા આંભણુ સયચઉમાલો ॥
 ગોચમ ગણુહર દિક્ષિઆ દિખી ચંદનખાલો ॥ શ્રી૦ ૧૩
 કાતી માસ અમાવસિં સોલ પહર ઉપદેસો ॥
 કાસી કોશલ પોસહી સીધા વીર જિણેશો ॥ શ્રી૦ ૧૪
 નખ ચૂરીઅ માટી ગ્રહી લોકે લીધી રાખો ॥
 જિનનિર્વાણુ મહી તિહાં પાલિપલિ સર સાખ્યો ॥ શ્રી૦ ૧૫
 પુસ્તક વાત મીઠી હુઈ જખ તે દીઠી ભૂચ્યો ॥
 ખલિહારી ગુરૂ ખોલડે સમરિ ર મનિ ધૂચ્યો ॥ શ્રી૦ ૧૬
 ગામ ગુણાગિઅ જણુ કહઈ ત્રિહુ કોસે તસ તીરો ॥
 ચૈત્ય લહું જેહ ગુણસિલં સમોસચાં જિહાં વીરો ॥ શ્રી૦ ૧૭
 નયર નવાંઈ જિન વાંદીઆ નવ કોસે નવસાલો ॥
 ગોમા ઘાટીઅ સંચર્યા સતોષી ઘટવાલો ॥ શ્રી૦ ૧૮
 તીરથભૂમિં ન નિંદીઈ તોઈ કહું દોઈ ખોલો ॥
 લોક સહુઅ લ ગોટીઆ શિરિ જુડો તનુ ખોલો ॥ શ્રી૦ ૧૯
 નારિ ન પિહિરેં કોઈ કાંચલી કાંચલી નામિં ગાલ્યો ॥

જોઓ અચરિજ ઇમ કહિં સંધની નારિ નીહાલ્યો છ. શ્રી૦ ૨૦
 ખાલું તેહ કુદેસડો જિહાં એ નારિ કુનાર્યો છ;
 શિર ઢાંકિ કિસું કોઢિણી એ અવતાર નિવાર્યો છ. શ્રી૦ ૨૧
 ચૂલા કૂંકિં એ સુંધિણી કાસું ખાલિં નાકો છ;
 રૂપિ રસોધય નીપજિં અમઘરિ સૂરિજપાકો છ. શ્રી૦ ૨૨
 મીઠા મેવા મહુઆ હુઆ ભલા ર ભલ ભોગો છ;
 ખહુલ કતૂહલ જંગલિં સહુઅ સરાહિં લોકો છ. શ્રી૦ ૨૩
 કટહલ વઠહલ ફલ વડાં ચારોલીઅ વિદામો છ;
 હરડઇ પીંપરિ પીંપલીમૂલ ફલુસ ફલ નામો છ. શ્રી૦ ૨૪
 ગજ ટોલાં દોલાં વનિ ચરિં ગાંડા સાવજરાજો છ;
 જરખાં અજગર ગરજતાં ખારહસીંગા અગાજો છ. શ્રી૦ ૨૫
 કોઈ ન ઓલખઇ ઓપધિ જલ થલ રૂંપ વિશેષો છ;
 જંગલિ જોયાં તે જોહનો લિખ્યો ન જાઇ લેષો છ. શ્રી૦ ૨૬

દૂહા.

દીઠો ડુંગર દૂરિથી અટવી અટક ઉલાંધિ;
 પાલિગંભ ગિરિ તલહટી પામી કુશલે સંગિ. ૧
 સંધપતિ ભૂપતિ ભેટિઓ ભરિ ર ભેટણ પાત્ર;
 અદ્દે અધું દેસાઉરી દેવ કરાવો યાત્ર. ૨

॥ ઢાલ ૪ ॥

તવ ભૂપતિ બોલઇ ભલે નામિં જે પૃથિવીમલ્લ;
 અખ જીવિત સફલ હમારું જો દરિસણ દીકું તુઢારું. ૧
 હમસ્યું તુઢ મહોત વધારો ગિરિ ઉપરિ તુઢેઅ પધારો;
 સીધા જસ શ્રીજિનવીસ કરિ ભાત્રા નઇ નામું સીસ. ૨
 આદેશ લહી નરપતિનો સવિ સંગ ચડઇ સયજતનો;

- તપ હુઓ અચરિજ એહ વિણવાદલિ વૂઠો મેહ. ૩
- કાશુણ સુદિ સુર ગુરુવારિં પંચિમદિન દેવ બુહારિં;
કરી તીરથ તપ ઉપવાસ ગાવિં ગુણ ગોરી ભાસ. ૪
- નરનારી પહિરી ઓઢી પૂજિં પ્રભુપ્રતિમા પોઢી;
ફરસિં વલી વીસે ટુંક ઢાલી મલ મૂત્ર નઈ થૂંક. ૫
- શ્રીઅ અણત સંભવ અભિનંદન શ્રીઅસુમતિ પદમપ્રભુ નદનં;
સુપાર્શ્વ ચંદ્રપ્રભુ સુવિધિ શીતલ શ્રેયાંસ વિમલ વિધિ. ૬
- શ્રીઅ અનંત અનઈ ધર્મ સ તિ કુંથુ અર મલિલ નમું એકાંતિ;
સુનિસુન્નત શ્રીનમિ પાસ ઇહાં કીધો કર્મ વિણાસ. ૭
- કીધો અણસણ જિહાં રહી ઉલ તિહાં દેવે થાપ્યા થૂલ;
મહી માંડ્યા જિનવરપાય મોટો એ મુગતિ ઉપાય. ૮
- સીધો જિહાં શીલસનાહુ કરી અણસણનો નિરવાહ;
લખલવલગિ રૂપીરાય રૂલિઓ આલોઅણુકાય. ૯
- પ્રતિયોધીય જયતો જાટ જસલદ્ર ગ્રહી ગિરિવાટ;
અપલટુ ગુરુ પાલિત ઇહાં જાત્રા કરતા નિત. ૧૦
- અવદાત ઘણા છિ ગિરિના કહવાઈ કિમ બહુપરિના;
ભવ્ય હુઈ તે એ ગિરિ ફરસિં જિહાં નિશદિન જલહર વરસઈ. ૧૧
- ગિરિ આગિ કોશે ખારે જપરિથી દેવ બુહારે;
રિબુવાલુઅ જંભીગામ વીરહજિન કેવલ ઠામ. ૧૨
- ઇમ યાત્ર કરી નિરદંભ તલહટીઈ પારણારંભ;
સંઘભગતિ કરી સાહુ તોડઈ સાહુ રૂપણ જગજિ ભોડઈ. ૧૩
- તિહાંથી હવિં કીધ પયાણું વાટિં છઈ ચ પ વખાણું;
શ્રેણિક સુત કોણિઅવાસી તિહાં વીર રહ્યા ચઉમાસી. ૧૪
- સદહતા જે ગુરુવયણે તેહ નયરી દીડી નયણે,
વીર શ્રમણોપાસક રહતા તે તુંગીઆ નયરી પહુતા. ૧૫

રાજજીહી કોસે સાતે તિહાંથી પહુતા પરભાતે;	
જિહાં જનમ્યા સુવ્રતસ્વામી તિહાં પર્વત પંચે નામી.	૧૬
વૈભાર વિપુલગિરિ ઉદયગિરિ સુવર્ણ રતનગિરિ સદય;	
વૈભાર ઉપરિ નિશદીસ ઘર વસતાં સહસ્રછત્રીસ.	૧૭
ગિરિ પંચે દમ્બોદસો ચૈત્ય ત્રિષ્ણિસિંત્રિષ્ણ ખિંખ સમેત;	
સીધા ગણધર જિહાં ઇચ્ચાર વંદું તસપદ આકાર.	૧૮
સાહ સાલિલદ્ર ઇહાં ધન્નો હુઆ ધર્મ કીઓ એકમન્નો;	
અણુસણુ શિલિં કાઉસગ્ગ લેવી રહીઆ શાલો બહિનેવી.	૧૯
મુનિ મેઘ અભય કંઠવન્નો બીજો કાકંદી ધન્નો;	
એણે કીધો સથારો રાખ્યો નવિ દુઃખ ઉધારો.	૨૦
હાંસાંપુરિ ગ્રહણા ક્યો તેહ.ઉપરિ ગોમઠ હૂઓ;	
એક પત્થર વીર પોસાલ લાંબી છંછ હાથ છયાલ.	૨૧
ઉન્હાજલ ચઉદઠ કુંડ ભીઝઠ જિહાં ધાન અપ ડ;	
પંચે ગિરિ એ સિદ્ધિખેત્ર નિરખંતાં નિરમલ નેત્ર.	૨૨
બાહિરિ નાલદોપાડો સુણ્યો તસ પુન્ય પવાડો;	
વીર ચઉદ રહ્યા ચઉમાસ હવડાં વડગામ નિવાસ.	૨૩
ઘર વસતાં શ્રેણિક વારંધ સાદી કુલ કોડી બારંધ;	
ગિહું દેહરે એકસો પ્રતિમા નવિ લહીધ બોધની ગણિમા.	૨૪
ગોયમ ગુરૂ પુગલાં કામિ પ્રગટી મુનિ પાત્રાની બાણિ;	
તસ પાસંધ વાણિજગામ આણુ દોપાસક કામ.	૨૫
દીકા તે તીરથ કહીઆ ન ગિણું જે ખુણુધ રહિઆ;	
હરખ્યા બહુ તીરથ અટણુધ આવ્યા ચઉમાસું પટણુધ.	૨૬

કલશ.

તપગચ્છપતિ શતશાખા પસર્યો પરંપરા પરિવાર,
પરિધલ પરિમલ પહુવી પ્રગયઓ પારિજાત જિમ સાર;

વિજયસેનસૂરિ પ્રકટ પટોધર વિજયદેવસૂરીશ,
સહજસાગર ગુરૂ સીસ સુહંકર પૂગી સકલ જગીસ.

૨૭

॥ હાલ પ ॥

ખાંતિ પરી પત્રીકુંડની જાંણી જનમકલ્યાણ હો વીરજી;
ચૈત્ર સુકલ તેરસ દિને યાત્ર ચઢી સુપ્રમાણ હો વીરજી.

ખાંતિ પરી પત્રીકુંડની. ૧.

માસ વસંતિ વન વિસ્તરઇ મયલાચલના વાય હો;	વી૦
વનરાજ કૂલી લલી પરિમલ પુહવી ન માય હો.	વી૦ ૨
મઓરિય મચકુંદ મોગરા મરૂઆ મજરિવંત હો,	વી૦
વઉલસિરિ વલી પાડલી લૂગયુગલ વિલસતિ હો.	વી૦ ૩
કુસુમકલી મનિ મોકલી ઝિમણા દમણાની જોડિ હો;	વી૦
તલહટીઇ દોય દેહરા પૂજ્યા જિન મનિ કોડિ હો.	વી૦ ૪
સિદ્ધારથ ઘર ગિરિશિરિ તિહાં વદુ એક ઝિંજ હો;	વી૦
ઝિહું કોશે પ્રહ્લકુંડ છઇ વીરહ મૂલકુટુળ હો.	વી૦ ૫
પૂજા ગિરથકી ઉત્તર્યા ગામિ કુમારિય જાય હો;	વી૦
પ્રથમ પરીસહ ચઉતરઇ વદા વીરના પાય હો.	વી૦ ૬
સુવિધિ જનમભૂમિં વાંદીયઇ કાકદી કોસ સાત હો;	વી૦
કોસ છવીસ વિહારથી પૂર્વદિશિં દોય યાત્ર હો.	વી૦ ૭
પદ્મજાથી દિશિ પૂરવિં સો કોશે પુર ચંપ હો;	વી૦
કલ્યાણક વાસુપૂજ્યાનાં પચ નમીજઇ આપ હો.	વી૦ ૮
દિવાનો એક દેવસી કીધી તેણિં ઉપાધિ હો;	વી૦
શ્વેતાંબર થિત્તિ ઉથપી થાપી દિગપટ વ્યાધિ હો.	વી૦ ૯
પિણ પરપુત્ર સપુત્ર કો ન હૂઓ કો એ સંભાલિ હો;	વી૦
જે નર તીરથ ઉથપઇ તેહનિ મોટી ગાત્ય હો.	વી૦ ૧૦

અંપવરાડી જણુ કહિ ગંગ વહઇ તસ હેઠિ હો;	વી૦
સતીઅ સુભદ્રા ઇહાં હૂઇ હૂઓ સુદર્શન શેઠ હો.	વી૦ ૧૧
હાજુપુર ઉત્તરદિશિં કોસ વડા ચ્યાલીસ હો;	વી૦
મહિમા મહિ નમીસડ જનમ્યા દોય જગદીસ હો.	વી૦ ૧૨
પ્રભુપગ આગિં લોટિ ગણાં લીધાં સીધાસિં કામ હો;	વી૦
લોક કહિં એ સુલખખણી સીતાપીહર કામ હો.	વી૦ ૧૩
પટ્ટણાથી દક્ષિણ ગયા મારગિ કોસ પંચાસ હો;	વી૦
શીતલ જનમ મહિ લહી ભદલપુર બહુ આસ હો.	વી૦ ૧૪
સુલસા નિસુણિ સંદેસડો કહઇ અંબડ જિનવાણી હો;	વી૦
કન્હ સહોદર ઇણિપુરિં ચંદેલા સહિનાણુ હો.	વી૦ ૧૫

॥ દાલ ૬ ॥

મધુકર મોહો માલતી પરીમલ બહુલો જાસ;	મ૦
મુઝ મન મોહું ઇણિંગિરિ જાણું કીજઇ વાસ.	મ૦ ૧
પૂરવ યાત્રા મિ કરી સ ભારિ પરિવાર;	મ૦
દેયો દરસણુ આપણું વલી મુઝ ખીજવાર.	મ૦ ૨
માનિ નિહોરો માહરો કરિ મુઝ પંખતુ દાન;	મ૦
પંખ બલિં ઊડી મિલું ઇહથી કરસ્યું ધ્યાન.	મ૦ ૩
ભલિં એ માનવ ભવ લહો ધર્માધર્મ વિચાર;	મ૦
તીરથયાત્રા મિં કરી જનમ લગઇઅ વિચાર.	મ૦ ૪
ઘરનિં સિદ્ધિ શ્રવણિ હૂઆ કારીથી કોસ સાઠિ;	મ૦
અડક અયોધ્યા આવિઆ જેવાસિ વડે કાઠિ.	મ૦ ૫
પંચ તીર્થકર જનમીઆ મૂલ અયોધ્યા દૂરિ;	મ૦
જાણી ચિતિ થાપી ઇહાં ઇમ બોલઇ બહુ સૂરિ.	મ૦ ૬
બહુલ કુતૂહલ લોકના રામઘરણી ધીજકુંડ;	મ૦
હરિચ દ્રઇ દીધો ઇહાં હરિણી હુલા દડ.	મ૦ ૭

સત કોસે સરજીતટઇ ધર્મજિણેસર જન્મ;	મ૦
રંગિ રૂણાઈ પ્રણુમીઈ ભાજઈ લવલચ ભર્મ.	મ૦ ૮
દેષું દરિઆખાદથી દોઇ દિશિ કોસ ત્રીસ;	મ૦
સાવત્થી સંભારીઈ શંભવ જન્મ જગીસ.	મ૦ ૯
ખ ધક મુનિ પીલ્યા ઇહાં તિહાં ઊગઈ વિષભાતિ;	મ૦
ઊગઈ કિરીઆઇતો કડૂ દ ડકવનિ અવદાતિ.	મ૦ ૧૦
પિટીઆરિ પુરિ કંપિલા વિમલ જનમ વંદેસ;	મ૦
ચુલણીચરિત્ર સંભાલયો બ્રહ્મહત્ત. પરવેસ.	મ૦ ૧૧
કેસરવનરાય સંજતી ગર્દભિલિ શુરૂપાસિ;	મ૦
ગંગાતટિ ત્રત ઊચરઈ દૂપદી પીહરવાસિ.	મ૦ ૧૨
સુર પૂજઈ સોરીપુરિ સામલવરણો નેમિ;	મ૦
ચંદ્રપ્રભ ચંદ્રવાડિમાં રૂપડિ રાધું પ્રેમ.	મ૦ ૧૩
હરિયણાઉરિ હરપઈ હીઓ શાંતિ કુંથુ અર જન્મ;	મ૦
આગરાથી દિશિ ઉત્તરિં દોઢસો કોશે મર્મ.	મ૦ ૧૪
પાંડવ પચ હુઆ ઇહાં પંચ હુઆ ચકવર્તિં;	મ૦
પંચ નમુ થૂલ થાપના પચ નમુ જિનમુર્તિ.	મ૦ ૧૫
અહિચ્છત્તઈ ઉત્તમ નમઈ મથુરા ગઢગ્વાલેર;	મ૦
ઊજ્જલગિરિ વિમલાચલિં દિલ્લી જેસલમેર.	મ૦ ૧૬
ચંદ્રપ્રભ ચિ તા હરઈ માલપુરઈ મનલાડિ;	મ૦
સુખ સાખી સંખેસરો થલણ બંભણવાડિ.	મ૦ ૧૭
રાણિગપુર રૂલિઆમણો વરદાઈ વરકાણ;	મ૦
આપૂ આરાસણિ નમું ફલવધિ સફલ મંડાણ.	મ૦ ૧૮
જે મિં તીરથ સંકલ્યા નયણિ નિહાલ્યા જેહ;	મ૦
મહિયલિ અવર અનેક છિં નમોર મુઝ તેહ.	મ૦ ૧૯
તીરથ સેવા જ્યો ફલઈ તયો ભયું જગદીશ;	મ૦

સુલહબોહી તો હું હુયો રમયો તુહા પાએ સીસ.	મ૦ ૨૦
વિનય કરી કરૂં વંદના હોયો હીયાપદેસ;	મ૦
સુહાખમા એ જિનતણી નિશ્ચય સાડું સેવ.	મ૦, ૨૧
આણુગામિં ફલ એ હોયો જનમિ ૨ ઉપગાર;	મ૦
તીરથમાલા સફલી ફલઓ શતશાખા પરિવાર.	મ૦ ૨૨

કેલેસ.

ધતિ તીરથમાલા અતિરસાલા પૂરવ ઉત્તર વર્ણવી,	
સમકિત્તવેલી સુણિ સહેલી સફલ ફલી નવપક્ષીવી;	
તપગચ્છરાળ ખહુ દિવાળ વિજયસેનસૂરીસરો,	
તસ્સ પદિ પૂરો જિસઓ સૂરઓ વિજયદેવયતીસરો.	૨૩
તસ ગચ્છિ રાજધ ભવિ નિવાજધ વાયક વિદ્યાસાગરો,	
તસ સીસ પંડિત સુગુણમંડિત સહજસાગર ગણિવરો;	
વીસાસઓ ચઉવીસ જિનવર કલ્યાણક યાત્રા કરી,	
તસ સીસલેસિં પૂરવદેશિં વિજયસાગર ખહુ સુખકરી.	
થઈ ભણી ખહુ સુખ ધરી.	૨૪

ધતિ શ્રીસંમેતશિખરગિરિતીર્થમાલાસ્તવનં સંપૂર્ણ સકલ-
પંડિતમંડિતાખંડલાયમાનપંડિતશ્રી૧૯વિજયસાગરગણિશિષ્યગણિ-
હેતુસાગર લિપીકૃત.

શ્રીકૃષ્ણગદમહાનગરે સંવત્ ૧૭૧૭ વર્ષે શ્રીચિંતામણિપા-
ર્શનાથપ્રસાદાત્.

શુભં ભવતુ.

॥ अहम् ॥

पं०-हंससोमविरचित

पूर्वदेशीयचैत्य-परिपाटी.

- संतिजिष्णुसर नभीअ पाय मन वञ्छित कामी,
 पछछं सद्धिगुद्ध अरणुकमल लावि सिर नामी;
 चैत्रप्रवाडी रयिसुडेव पूरवदिसि डेरी,
 द्विध्या नाणु निरवाणु ठाणु तिष्ठि भूमि ललेरी. १
- अ हेरीनयरीथिडी सो डोस डोस भी,
 जमुनातटि ने वसछं नयर मन रद्धिउ विल भी,
 श्रीपडमपहु जनमभूमि देवी हस्पीजछं,
 चडिसद्धि भिअस्यु पूज करी लावना लावीजछं. २
- अरम जिष्णुसर पारणू अे डूडं जिष्णु ठामि,
 अंढनभाळ करावीडं अे पुहुती सिवगामि;
 तिहाथी आगलि मनहु रंगि हर्षछं आलीजछं,
 पअवीस डोस प्रयागतित्थ नयणु निरपीजछं. ३
- सरव संगं परित्याग करी यिहुं सहस्से साथछं,
 अक्षयवडतलि व्रत लिडं पद्धिछं आद्विनाथछं;
 तिष्ठि कारणु प्रयाग नाम अे लोक प्रसिद्धउ,
 पायकमल पूज करी मानव इल वीद्धउ. ४

ગંગા જમુના સરસતિ ત્રિવેણી સંગમ,
 વેણી માધવ લોકનંદ તીરથ છંદ જંગમ;
 તિહાંથી આગલિ છહજ કોસ સીકંદર ગામ,
 ષમણાવસહી પૂજ્ય પાસ જિણુવર ઠામ. ૫

વસ્તુ.

સંતિ જિણુવર ૨ નમીઅ ગુરૂપાય,
 ચંદેરીથી ચાલતાં સો કોસ કોસળી નયરી,
 શ્રીપદમ્ભપદ જનમભૂમી વીરનાહ પારણુ;
 કરાવીઅ ગંગા જમુના દેવી કરી વંદુ તિત્થપયાગ,
 આગલિ સીકંદરપુરં પાસનાહ જુહારિ. ૬

ભાષા.

તિહાં હુંતી હિવ કીધ પયણું તીસ કોસ વાણારસિ જાણુ,
 હુઈડઈ હરષ આણું;
 ગઢ મઢ મંદિર પોલિ સુચંગ ચોહટઈ દીસઈ નરનવ રગ,
 ગંગાનંદ વષાણું. ૭
 ગંગા નિરમલ નીર સનાન પહરી ધોતિ ધરી મન ધ્યાન,
 કીજઈ ચૈત્રપ્રવાહિ;
 નયરમાહિં શ્રીપાસ સુપાસ પૂજ્યા સામિ લીલ વિલાસ,
 પૂરં મનહરૂહાડિ. ૮
 હવંદ દેવીજઈ જૂની કાસી આસસેણરાઈ જે વાસી,
 ભવિઆ દ્વરિ જઈ નાસી;
 પાસસુપાસ તીથંકર જનમ તેહનાં થૂલ અચંઈ અતિરમ્ભ,
 પ્રતિમા પૂજ્યંદ ધરમ. ૯
 પાસ સુપાસહ જનમહુ જાણી સચલતીરથના પાણી આણી,
 ઈંદ્રંદ નિરમિત કૂપ;
 તે દેવીનંદ આણુંદ હુઉ પાસં કમઠ તપ તપં જૂઉ,
 દીસં કોપ સરૂપ. ૧૦

ગંગાતટ મનકેસર તીરથ, સાધઈ લોક બહુ પરમારથ,
 મરહઠ કેરું ઠામ;
 તિથિ ઠામિ કીધી રખવાલી હરિચંદ્રસાઈ વાચા પાલી,
 રાષિઈ સાચું નામ. ૧૧

કાસી હુંતી પૂરવ પંચિઈ દોઢ કોસ સીહાપુર અચ્છઈ,
 શ્રીશ્રેયાંસહ જનમ;
 તે વંદી આગલિ પંચ કોસ ચંદ્રાવતી કરિઓ પ્રવેસ,
 ચંદ્રપ્રભ તિહાં જનમ. ૧૨

પ્રતિમા થૂલ અચ્છ ઝેહૂ સાર તે પૂજતાં ન લાગઈ વાર,
 પૂટઈ પાપ અપાર;
 હવઈ ગંગાનઈ ઊતરીઈ પછઈ મગધદેસ સાંચરીઈ,
 કોસ વીસા સોપાર. ૧૩

રાજગૃહપુર નયણે દીઠઈ તતપિણ હીઅડઈ અમીપઈઠઈ,
 પૂરવ પુણ્ય સંભાર;
 ચઉદ કુડ ઉન્હઈ જલ ભરિઆ અંગ પખાલી પાજઈ ચઢીઆં,
 પુહુંતી ગિરિ વૈભાર. ૧૪

તે ઉપરિ ચઉવીસ પ્રાસાદ દેવલોકસ્થુ મંડઈ વાદ,
 દેહરી ઝાકઝમાલ;
 મૂલનાયક મુનિસુવ્રતસામી દરસણુ ભવિઆ આણુંદ પામી,
 પૂજ રચઈ સુવિસાલ. ૧૫

સઘલે દેહરે સાતસઈ દેવ સુરનર કિંનર સારઈ સેવ,
 આગલિ મોટઈ શૃંગ;
 અરધ કોસ તે જાચો સુણીઈ ઇચ્ચારઈ ગણધર તિહાં થુણીઈ,
 વાંદીજઈ ધરિ રંગ. ૧૬

રોહણીઆની શુક્લ જવ દીઠી પુસ્તક વાત હુઈ સવિ મીઠી,
 અઠોત્તર સોખાર;

ભત્ર કરી સારિયા સવિ કામ બાગલિં ધત્તા સાલિભદ્ર કામ,
કાઉસગ્ગીઆ બેહુ સાર. ૧૭

વૈભારગિરિ હુંતી જિતરીઈ જઈ વિપુલગિરિ જિપરિ ચઢીઈ,
ભેટિયા પાસનિષિંદ;
છઈ પ્રસાદઈ પૂજ કરીનઈ સાહુમો ઉદયાગિરિ દેખીનઈ,
ચઉમુખ નચુ નરિંદ. ૧૮

સોવનગિરિ નયણે નિહાણું પાપપંક સવિ દ્વરિ ટાણું,
બેઉં નયર વિસાલ;
શ્રેણિક સાલિભદ્ર ધત્તાવાસ ગ્રહણઈ ભરિઓ કૂઉ પાસ,
દેખૂ વીરપોસાલ. ૧૯

વસ્તુ.

નયર કાસી નયર કાસી પાસ સુપાસ,
ચંદ્રાવતી ચંદ્રપ્રભ સીહુપુર શ્રેયાંસ જિનવર,
હવિ ગંગાનઈ જિતરીઈ રાજગ્રહી નયરી મનોહર;
વૈભારગિરિ વિપુલગિરિ જિપરિ બહુ પ્રાસાદ,
તે વાંદીનઈ જિતરિયા જીત્યઉ કલિસું વાદ. ૨૦

ભાષા.

પશ્ચિમ પોલઈ સમોસરણ વીરહ દેખીજઈ,
નાલંદઈ પાડઈ ચઉદ ચઉમાસ સુણીજઈ;
હવડાં લોક પ્રસિદ્ધ તે વડગામ કહીજઈ,
સોલ પ્રાસાદ તિહાં અછઈ જિનખિંખ નમીજઈ;
કલ્યાણક થૂલ પાસઈ અચ્છઈ એ મુનિવર યાત્રાખાણિ,
તે યુગતિઈ રચું બેઠઈ નિરમાલડી એ કીધી પાપની હાણિ.
મણોરહીએ કીધી પાપની હાણિ. ૨૧

રાજગ્રહથી ત્રીન કોસ પાવાપુર નયરી,
રજગુસભાઈ વીરનાહ પુહુતા સિવનયરી;

તે જાઈ જવ જોઈઈ પાલીજઈ છયરી,
 પૂજ્યા જિનવર પાદુકા નાઠા સવિ વયરી,
 દોઈ થૂલ સોહામણા એ ટાલઈ મન અસમાહિ,
 પાસ જિણેસર ગાયસ્થું નિરમાલડી એ સજલ સરોવરમાહિ.

મણેા ૧૦ ૨૨

હવઈ ચાલિયા ક્ષત્રીકુંડ મનિ ભાવ ધરીજઈ,
 તીસ કોસ પંથઈ ગયા દેવલ દેષીજઈ;
 નિરમલ કુડિ કરી સનાન ધોઅતિ પહિરીજઈ,
 વીરનાહ વંદી કરી મહાપૂજ રચીજઈ;
 બાલપણિ કીડા કરી એ દેષી આમલી રૂંધ,
 રાયસિદ્ધારથ તિહાં ધરઈ નિરં પેષતાં ગઈ ત્રસ ભૂષ. મણેા ૧૦ ૨૩
 દોઈ કોસ પાસિઈ અચ્છઈ માહણકુડગામ,
 દેવાણુંદાતણી કૂષિ અવતરવા ઠામ;
 તે પ્રતિમા વંદી કરી સારિયા સવિ કામ,
 પંચ કોસ કાક દનયર શ્રીસુવિધહુ જનમ;
 તે વદીજઈ ભાવસિઈ એ આગલિ ચ પ વષાણિ,
 સાઠિ કોસ તિહાંથીકી નીરં વાસુપૂજ્ય હીઅડલઈ આણિ. મણેા ૧૦ ૨૪
 પાછા પુહુતા વલી વિહાર રાજગ્રહી પાસઈ,
 તુ ગિઆ નયરી પ્રથમ નાથ આગમ ઇમ ભાસઈ,
 વીરનાહ વદી કરી પૂરૂ મન આસ,
 ભાવના ભાવઈ ગોરડી ગાઈ નિતુ રાસ;
 વીરનાહ નિહાલતાં એ નયણે ત્રિપતિ ન હુંતિ,
 વંછિત સામી પૂરવઈ નિરં ભાંજઈ ભવની જાંતિ. મણેા ૧૦ ૨૫

ભાષા.

સમેતિસિધરિ હવઈ જાત્ર કરેસિઈ પાવાપુર પંથિં ચાલેસિઈ,
 ટાલેસિઈ દુહરાસિ તુ; જય જય ટાં

અસી કોસ તિહાંથી જાણું તિથિ વાટઈ હવિ કીધ પયાણું,
 આણું મનિ સુભલાવ તુ. જય જય આં ૨૬
 વાટઈ તીરથ દોઈ વંદિસિઉં પહિલું મહિઅલનયર જાએસુ,
 ધ્યાએસું આદિનાથ તુ, જય જય ધ્યાં;
 તિહાં હુ તી ભદિલપુર રહિસ્યું સીતલનાથ નમી ગહગહસ્યું,
 લહસ્યું મુગતિનો સાથ તુ. જય જય લં ૨૭
 આગલિ અછઈ વિસમી વાટ સાથઈ લીજઈ કોલીના થાટ,
 વાટ કરઈ સવિ સુદ્ધ તુ, જય જય વાં;
 કોસ પંચાસઈ ચંપાનચરી આગલિ જતાં પાલઈ છહરી,
 વચરી ફરિ કીધ તુ. જય જય વં ૨૮
 તલહદિ પાલઈ ગુંજગામ સઘઈ જઈનઈ કીધું મુકામ,
 રાય દુઓ તિહાં લીધ તુ, જય જય રાં;
 સાત કોસ છાઈ વિસમી વાટ વાઘ સિંઘ હાથીનાં રાજ,
 ચઢતાં સીઝઈ કાજ તુ. જય જય ચં ૨૯
 વંસજાલનાં મોટાં રણુ ડાગા જિમણા કદલીવણુ,
 જે દેવઈ તે ધસ તુ, જય જય જેં;
 ઉપરિ શ્રીસ ધ જળ સદાવઈ વીસ થૂલ દેવી વદાવઈ,
 ગાઈ ગીત રસાલ તુ. જય જય ગાં ૩૦
 થૂલ વિચાલઈ કુંડ ત્રિકોણ પાસઈ હાથી પેલઈ જોણુ,
 ઘોણ પાપહુપક તુ, જય જય ઘોં;
 નિરમલ નીરઈ અંગ પષાડી ઘોઅતિ પહિરઈ દક્ષણકાલી,
 ટાડી મનની સંકે તુ. જય જય ટાં ૩૧
 પંચામૃત હવઈ કલસ લરીજઈ પ્રતિમા માંડી સનાત કરીજઈ,
 ઊષેવીજઈ ધૂપ તુ, જય જય ઊં;
 ધજ દેઈ આરતી ઊતારી મંગલવઈ કાજ સવિ સારી,
 વારી દુરગતિ ફૂપ તુ. જય જય વાં ૩૨

સસિવયણી મૃગનયણી બાલી જિણુવર ભાસ દીધે રલીઆલી,
 નાયધે વાલી અગ તુ, જય જય ના૦;
 તેણિ અવસર વરસધ મેઘમાલી બધે તાપ નધ લીજધ ફાલી,
 ચોલી અતિહિ સુરંગ તુ. જય જય ચો ૦ ૩૩
 સમેતસિખર આગલિ વીસ કોસ રજુવાલુકાનધનધ પાસધે,
 જંભીગામ વિસાલ તુ, જય જય જ ૦;
 વર્દમાન તિહાં નાણુ ભણીજધે સુમુખિ જિનહર વીર નમીજધે,
 આણી ભાવ રસાલ તુ. જય જય આ ૦ ૩૪
 ધમ સુણીધે લોકાંગી વાત તિહાં જધનધ કીધી બત્ર,
 ઇહાંથી કીજધે ધ્યાન તુ, જય જય મિ૦;
 વીસથૂલ પ્રતેકધે વંદુ પાપરાસિ હુ સય નિકહુ,
 છેહું મોહનુ માન તુ. જય જય છે ૦ ૩૫
 તીહાં કીજધ તીરથ જીપવાસ રહીઅધ રાતિ ગુફામાહિં. વાસ,
 આસ ફલી સવિ ચગ તુ, જય જય આ ૦;
 પ્રહુ જીઠી પાજધે જિતરીધ તલહટ્ટિધ જધ પારણું કરીધ,
 આણીજધ મનિ રંગ તુ. જય જય આ ૦ ૩૬

વસ્તુ.

વીર પૂજ્યા વીર પૂજ્યા નયર વિહાર સમેતસિખરથી ચાંલતાં,
 આદિનાથ મહિઅલિ જુહારીધ,
 આગલિ ભદિલપુર જધ જનમભૂમિ સીતલ નમીજધે;
 અનુકમિ પુહુતા સમેતસિખર વદી વીસધ થૂલ,
 તલહટ્ટીધ જધ જિતર્યા કીજધ પારણારંભ. ૩૭

ભાષા.

તિહાંથી પાછા ચાલીઆ એ મહાલંતડિ, રાજગ્રહી પુરમાંહિ;
 મુનિસુવ્રત તિહાં લેટસિઈ એ માલ ૦ પાંચધ પર્વતમાંહિં. સુષિ ૦ ૩૮

રાજગ્રહીથી ચાલતાં એ માં દોઢસઘ કોસ વષાણિ; સુણિં
 અવજાનયરી અતિભલિ એ માં ઈંદ્રઈ વાસી જાણિ. સુણિં ૩૯
 આદિ અજિત અલિનંદનૂ એ માં સુમતિ અનંતહ નાથ; સુણિં
 જનમભૂમિ તિહાં વંદતાં એ માં સદેલ હૂઆ મુગ હાથ. સુણિં ૪૦
 મરૂદેવી મુગતિં ગઈ એ માં સરગદુઆરી કામિ; સુણિં
 તાસ પાસ નઈ પેખીઈ એ માં અચ્છઈ સરજ્જૂ નામિ. સુણિં ૪૧
 નયરમાહિં હવઈ પૂજસિઈ એ માં ચઉવીસમો જિણુંદ; સુણિં
 સનાથ કરી હવઈ ચાલરુચું એ માં હીઅડલઈ અતિ આણુંદ. સુણિં ૪૨
 સાત કોસ રણુવઈ અચ્છઈ માં પહિલું રયણુપુર નામ; સુણિં
 ધર્મનાથ તિહાં જનમીઆ એ માં ચઉમુખ કેરઈ કામ. સુણિં ૪૩
 પૂજ પ્રણમી પાદુકા એ માં મઈ કીધી જિનવર સેવ; સુણિં
 નયર કાલપી હવઈ આવીઆ એ માં મઈ પૂજ્યા જિનવરદેવ. સુણિં ૪૪
 ચ ગપથ ચંદેરીઆ એ માં આંચા કુસલે.પેમ; સુણિં
 સાંતિ પાસ દોઢ પૂજતાં એ માં હીઅડલઈ હરપ-ધરેવિ. સુણિં ૪૫
 સ વત પનરપાંસઠઈ એ માં જાત્ર કીધી ઉદાર; સુણિં
 સ ઘ સહુ ધરિ આવીઆ એ માં દિન દિન ઉછવ સાર. સુણિં ૪૬
 ચિંતામણી કરિ પામિઈ એ માં સુરતરૂ ફલિઈ ખાર; સુણિં
 મુગતિ હૂઈ તસ ફકડી એ માં સચલ મુખ સંસાર. સુણિં ૪૭
 કમલધરમ પંડિતવરૂ એ માં જાત્ર કીધી સંઘ સાથિ; સુણિં
 સદેલજનમ હવિ મુગદૂઈ એ માં મુગતિ હૂઈ હવઈ-હાથિ. સુણિં ૪૮

કલસ.

તપગચ્છનાયક સર્વ મુખદાયક શ્રીહિમવિમલસૂરિંદ ગુરૂ,
 તસ આણુ ધુરંધર વિબુધપુરંદર કમલધર્મ પંડિતવરૂ;
 તસ સીસ નામઈ ' હંસસોમઈ ' તીરથમાલ રચી સુવિમલો,
 જે ભવિઅ ભણેસઈ અનઈ સુણેસઈ તે નર પામઈ જાત્ર ફલો. ૪૯

॥ अर्हम् ॥

પં૦-જયવિજયવિરચિત

સમ્મેતશિખર-તીર્થમાલા.

રાગ રામગિરી.

પ્રજ્ઞામીઅ સહગુરૂતણા પાય સુહસંપતિકારી,
સરસતિ સામિષ્ઠિ વીનવુ દિઉ મુગ્ર મતિ સારી;
ચૈત્યપ્રવાડી લણુ લાવિ પૂરવદ્દિસિકેરી,
જનમભૂમ જિનવરતણી વડું ઊદેરી.

ત્રોટક.

સંઘનાયક ગિંળુ લણુઈ એ કુંઅરજી સમજોડિ;
સમેતશિખર સંઘ ચાલવીઈ નિરમાલડી એ, પૂરીઈ વાંછિત કોડિ.
મણોરઈએ પૂરીઈ વાંછિત કોડિ. ૧
ઉગ્રસેનપુર રાજીઉ ચિંતામણિપાસ,
પૂજી પ્રજ્ઞામી સાંચર્યા મનિ ધરી ઉલ્લાસ;
ઉતરી જમુનાનદી પાર આવઈ તેણીવાર,
નયણે દીકા દોઈ તુ ગ જિણુવર આગાર.

ત્રોટક.

પહિલઈ કુથજિણેસર એ બીજઈ પાસ જિણુંદ;
પૂજી જિનગુણ ગાઈઈ નિરં મનિ ધરી અતિ આણુંદ. મં ૨
સંઘ મિલિયા ચિહુંદિસિતણાં એ નરનારી વૃંદ,
સેજવાલા બહુ સજ કીઆ દિગવાસ મુણિંદ;
પોઠં સુધાસન પાલખી વલી બહુ અસવાર,
ભટ ભોજિગ શુણિજના જેહ મિલિયા તેણિવાર.

ત્રોટક.

તિહાંચિ આગલિ ચાલિયા એ પહુતા પીરોબાબાદ,
જાણિ જલનિધિ ઊલટિઉ નિરંવાજઈ વાજિત્રનાદ. મં ૩
અનોપમ જિનપ્રાસાદ એક પૂજી જિનરાય,
તિહાંચી જઈઈ ચ દવાડ કરી નિરમલકાય;
ચંદ્રપલ પૂજી કરી વલી કીધ પયાણુ,
સરપડી નયરિ જઈ કરી કીજઈ મેહ્હાણુ.

ત્રોટક.

ભૂમિ ભવનજિન પૂજઈ એ મૂકી નિજમનિ રૌસ;
નયર સોરીપુર બાઈઈ નિરં તિહાંચી હુવઈ ત્રિણ કોસ. મં ૪
શ્રીજિનવર પ્રાસાદ સાત પૂજી બહુલગતઈ,
જનમભૂમિ પ્રભુનેમીની પ્રણમી બહુ જુગતિઈ;
સોરીપુરથી કરિ પયાણુ સહબદપુર આવઈ,
એકસઉ પનર કોસ માન સહુઈ સુખ પાવઈ.

ત્રોટક.

પંચ દેહરાસર પૂજઈ એ કોસ ત્રિણ મઉ ગ્રામ;
મૃગાવતિરાણીતણુઉ નિરં નિરખીઈ ચારિત્ર ઠામ. મં ૫
વીરભવનિ જિનવીરનિ પૂજા વિરચિજઈ,
પંચકોસ કોસ બિઆ નયરી નિરખીજઈ;

પૂજિ જિનપ્રાસાદ દોય નરભવફલ દીજઈ,
પદ્મપ્રભજિન જનમભૂમિ પગલાં પ્રણમીજઈ.

ત્રોટક.

ચંદનખાલા ખાકુલા એ વીરજિણેસર દીઠ;
ખાકુલવિહાર તિહાં હુઉ નિરઠ પ્રણમીઈ લોકપ્રસિદ્ધ. મ૦ ૬

વસ્તુ.

પાય રહિ પાય રહિ સ ધ જયકાર,
જિનભવન દોઈ દીપતાં બિળ તિહાં દસ ચ્યાર સોહઈ;
ચઉવીસ બિળ સુષચયનપુરિ ચ દવાઠ જિન આઠ મોહઈ,
ચાલિ સરપડી નયરમાં એ સોરીપુર દસ ચ્યારિ;
જિનપ્રતિમા એકત્રીસ નમું સહબદ્ધપુરહુ મઝારિ. ૭

મઝિશ્રામઈ મઝિશ્રામઈ નમુ જિનબિંબ,
ષટ્ સંખ્યાઈ સોલતાં પંચકોસ કોસંબિપલીઈ;
શ્રીજિનધર દોય અતિલલાં બિળ તેર ઘણપુણ મિલીઈ,
પદ્મપ્રભ જિન પાદુકા એ કીજઈ તાસ પ્રણામ;
શાલિલદ્ર ધનાતણુઉ જુઉ સરોવર અલિરામ. ૮

॥ ઢાલ ॥

રાગ દેશાપ

કોસ અઢાર તિહાંથકી એ કૃતેપુર નયર વિલાગ તઉ;
પ્રતિમા ત્રિણ પૂજા કરિએ જઈઈ તીરથ પયાગ તઉ. ૯

ગંગા જમુના સરસતી એ દીઠઉ ત્રિવેણીસ ગ તઉ;
પ્રથમજિણુ દ સમોસર્યા એ અષયવડતલઈ રંગ તઉ. ૧૦

રાયકલ્યાણ મિથ્યામતી એ કીધઉ તેણુઈ અન્યાય તઉ;
જિનપગલાં ઊઠાડીયાં એ થાપા -રૂદ તેણુ ઠાય તઉ. ૧૧

કોસ પઈત્રીસ વાણારસી એ ગંગાતીર ખવિત્ર તઉ;

પરતપિ અલકાપુરી જિસી એ દીસઈ જિહાં બહુ ચિત્ર તઉ. ૧૨
 એણિ નયરિં દોય જિનવર એ જનમ્યા પાસ સુપાસ તઉ;
 તિણિં ઠામઈ દોઇ જિણહર એ પુહવિં કરઈ પ્રકાસ તઉ. ૧૩
 પ્રથમ ચતુર્થ અર્ચીઈ એ પગલા કરીઅ પ્રણામ તઉ;
 સુરનર જસ સેવા કરઈ એ ભવિજણુમન વિશ્રામ તઉ. ૧૪
 મૂરતિ મોહનવેલડી એ બઈઠા પાસ જિણંદ તઉ;
 કેસર ચંદન કુસુમચું એ પૂજિઈ પરમાણંદ તઉ. ૧૫
 બઈ સુપાસનઈ દેહરઈ એ પૂજી પ્રભુ જયકાર તઉ;
 નયરમાંહિં તવ નિરપીઈ એ પ્રતિમા સ પ ન પાર તઉ. ૧૬
 કેઈ દીસઈ રૂદ્રલવનમાં એ કેઈ થાપી તરૂછાહિ તઉ;
 કેઈ દીસઈ વિપ્ર આંગણુઈ એ કેઈ માંડી મઠમાંહિ તઉ. ૧૭
 ભાવઈસ્યઉ પૂજા કરી એ છાંડી રાગ નઈ રોસ તઉ;
 વાણારસીનયરીથકી એ સિહપુરી ત્રિણુ કોસ તઉ. ૧૮
 જનમભૂમિ શ્રેયાંસની એ દેવી અનોપમ ઠામ તઉ;
 જિનમૂરતિ જિનપાદુકા એ પૂજી કરૂં પ્રણામ તઉ. ૧૯
 ચંદ્રપ્રભ જિન અવતર્યા એ ચંદ્રપૂરી સુવિસાલ તઉ;
 શ્રીચંદ્રપ્રભપાદુકા એ નિત નમીઈ ત્રિણુ કાલ તઉ. ૨૦
 અસીયકોસ વલી તિહાંથકી એ પાડવિપુરિ વિખ્યાત તઉ;
 સીલવંત નર તિહાં હૂઆ એ જેહના બહુ અવદાત તઉ. ૨૧
 સીલકનકનઉ કસવટઉ એ શ્રીશૂલભદ્ર મુનિરાય તઉ;
 જેહનું નામ અચલ હવું એ ચઉરાસી ચઉવીસીતાય તઉ. ૨૨
 સેઠ સુદર્શન જગિ જયો એ સીલગુણે અલિરામ તઉ;
 સૂલી સિંહાસણુ થયું એ પૂજું પગલાં તેણિં ઠામ તઉ. ૨૩
 ષમણાવસહી ભૂંહરઈ એ પદ પ્રતિમા સુહકાર તઉ;
 પૂજી પ્રણમી ભાવસું એ ઉર જિનલવનઈ આર તઉ. ૨૪

પંચકોસ વૈકુંઠપુરી એ ગંગતટ ગાજઈ આજ તઈ;
 મારગિ કૌતિક પેષીઈ એ વાનરકેરૂં રાજ તઈ. ૨૫
 દસકોસ નયરી તુ ગિઆ એ સંપ્રતિ નામ વિહાર તઈ;
 ત્રિષુ જિનલવનઈ પૂજઈ એ બિંબ પંચવીસ ઉદાર તઈ. ૨૬

વસ્તુ.

નયર નવાદઉ નયર નવાદઉ કોસ ઇગ્યાર,
 જિનપ્રતિમા જગિ મોહની અછઈ ચ્યાર વર પૂજ કીજઈ,
 નયરસીહોરઈ જઈઈ કોસ ચ્યાર ભવલાહ લીજઈ;
 મિલી રાયશિવરામનઈ એ લેઈ સાથઈ ઘટવાલ,
 સમેતશિષરભણી ચાલીઈ એ આગલિ કોસ ખયાલ. ૨૭

॥ ઢાલ ॥

રાગ સામેરી

આગલિ છઈ વિસમી વાટ રે ઘટવાલ કરઈ સુઘાટ;
 સ ઘલોક સયલ સંચર્યા રે ડોલી પોઠ સુષાસન વરીઆ. ૨૮
 પંથઈ બહુ અચરિજ દીસઈ રે સુઝ કહતાં હિઅડુ વિહસઈ;
 સવે લોક લગોટીવાલા રે સિર નાગા કુરકઈ ખાલા. ૨૯
 રૂપહીણુ નારી તન પોલઈ રે અહુકાર ધરી મનિ ખોલઈ;
 દૃખ્યો થાહિ અચ લો ભારી રે સિરિ ઢાંકી આવતહઈ નારી. ૩૦
 દવ દાધા દારૂ સમાણા રે ભિલ્લ દીસઈ કરિ ધણુ બાણા,
 હલ્લીસ કરઈ મનિ હરસી રે કરિ લેઈ નચાવઈ ફરસી. ૩૧
 કદલીવન મારગિ બહુકઈ રે નાલીકેર પૂગતરૂં લહકઈ;
 પુન્નાગ નાગ ગિરમાલઈ રે હંતાલહ તાલ તમાલ. ૩૨
 વડ પીપલ જખૂરૂં રે પેષત સમઈ તસુ ભૂષ;
 કકોલ કરંઝ સુકીર રે નારિગહ ચારૂ જખીર. ૩૩
 પાડલ કેતકી સહકાર રે જઈ જૂઈ ચંપક સાર;
 કિકિલ્લહ બિલ્લ અપાર રે વિકસ્યાં વન ભાર અદાર. ૩૪

ચિહ્નં દ્વિસિ પરિમલ પસરંતિ રે મધુકર લીના ગુંજંતિ;
 સુક સારસ મોર કિંગાર રે કરઇ કોકિલ બહુ ટહૂકાર. ૩૫
 પરવતનીઝરણાં બહુ વાજઇ રે બાણે સંઘતણો જસ ગાજઇ;
 વનછાયા ગુહિરી બાણ રે નવિ લહકઇ કોઇ ઉગ્યો ભાણ. ૩૬
 કોલા કોલાહલ ધુરકઇ રે સુણી માનવ તે પણિ ડરપઇ;
 દીસઇ મદમતા હસ્તી રે જેહની ગતિ સહજઇ સસ્તી. ૩૭
 ચરતાં દીસઇ મૃગચૂથ રે મારગિ પણિ રૂઆડા સૂથ;
 સાલિષેત્ર ભલા દોઇ પાસઇ રે દેષંતા દાલિદ્ર નાસઇ. ૩૮
 ઇમ જોતાં કૌતિક વાટઇ રે જિતરીઇ વિસમઇ ઘાટઇ;
 સમેતાચલ દીઠો નયણે રે સ્તવીયો બહુ અમૃતવચણે. ૩૯
 નાલિકેર વધારી લીજઇ રે સંઘભગતિ વધાઇ દીજઇ;
 હરખઇ કરી તનમન ભરીયઇ રે ગિરિતલહડી જઇ જિતરીયઇ. ૪૦

વસ્તુ.

પાલગંજઉ પાલગંજઉ નયર પ્રસિદ્ધ,
 પૃથ્વીચંદ્ર નરનાયકો ન્યાયવંત નિજપરમ પાલઇ,
 અરિજનનઇ રવિકરસમુ ભુવનમાંડિ જમુ ધ્યાતિ માન્હુઇ,
 વિનયકરી સંઘપતિ ભણઇ યાત્ર કરાવઉ દેવ,
 અમહુ મનિ અતિ અલખે ઘણો કરિવા તીરથ સેવ. ૪૧

ઠવણી ઢાલ.

સંઘસાથઇ તવ નરપતિ આવઇ સમેતશિષરની યાત્રા કરાવઇ,
 રંગઇ અપઞ્છરા ગાવઇ;
 પંચકોસ ગિરિ ચઢીયઇ પાલા નાહના મોટા અતિસુકુમાલા,
 રાસ રમઇ વરમાલા. ૪૨
 પ્રથમ ત્રિકોણીઅ કુ ડઇ જઇયે અંગ પષાડી નિર્મલ થઇયે,
 કુસુમકરંડ કરિ ગ્રહિયે;
 કેશર ચંદન મૃગગદ ઘોડી અતિધન ધનસારસ્થુ રોડી,
 ભરીઇ કનકકચોડી. ૪૩

નરનારી મિલિયા ગુણવંત કરિવા પૂજા નિરમલ ચિત,
 તીરથ મહિમાવંત;
 વીસ પાદુકા લવનમઝારઇ અનુક્રમઇ પૂજ કરી ઉદાર,
 કીજઇ નરલવ સાર. ૪૪
 છઠ્ઠા પદ્મપ્રભાજિનદેવ ત્રણસઇઅઠ્ઠ તવસીસિઉ હેવ,
 મુગતિ વર્યા ઝત્તેવ;
 શ્રીસુપાસ સમેતાચલ શૃંગઇ પંચસયા મુનિસિઉ મનિ ચ ગઇ,
 મુગતિ ગયા રંગઇ. ૪૫
 છ સહસ મુનિવર સાથઇ સીધ વિમલજિનેસર શિવપદ લીધ,
 સયલકરમ પય કીધ;
 સાતસહસ મુનિસ્થું પરિવરિયા અનતનાથ સિવરમણી વરીયા,
 લવસાયર ઊતરીયા. ૪૬
 અઠ્ઠસયાં મુનિવરસ્થુ બુત્તા ધર્મનાથ જિન મુગતિ પહૂત્તા,
 તિથેસર જયવ તા;
 શાંતિનાથ નવસયસિઉ જાણુ પચસયાસ્થુ મહિ વષાણુ,
 સમેતશિવર નિરવાણુ. ૪૭
 તેત્રીસમુનિવરસ્થુ જિનપાસ મુગતિ પહૂતા લીલવિલાસ,
 પૂરઇ ભવિઅણુ આસ,
 અજિતાદિક જિણુવર સુહકાર સહગ સહસ મુનિવર પરિવાર,
 પામ્યા લવનો પાર. ૪૮
 એણિ ગિરિ વીસ તીર્થંકર સીધા વીસ ટુક જગિ હૂઆ પ્રસિધા,
 પૂજી ગહુફલ લીધા;
 સમેતાચલ શત્રુંજય તોલઇ સીમધર જિણુવર ઇમ ખોલઇ,
 એહ વયણુ નવિ ડોલમ. ૪૯
 સીધા સાધુ અનંતાકોડિ અષ્ટકર્મધનસંકલ ત્રોડિ,
 વંદે બે કરજોડિ;
 સિદ્ધધેત્ર જિણુવર એ કહીઇ પૂજી પ્રણમી વાસઇ રહીઇ,
 મુગતિતણા મુષ લહીયઇ. ૫૦

ત્રિભુવનમાંહિ તીરથરાજ્ય દેવદુંડુહી દિનપ્રતિ વાજ્ય,
 મહિમા મહિઅલ ગાજ્ય;
 કીજ્યં વલી તીરથ ઉપવાસ-તો નવિ અવતરીયં બ્રહ્મવાસ,
 કહિ મહિમા જિનપાસ. ૫૧
 કીજ્યં પૂજા દીજ્યં દાન સમેતશિખરનું કીજ્યં ધ્યાન,
 લહિયં કેવલગ્યાન;
 એહ ગિરિ દીઠ્યં મનિ ઉદ્ધાસ એહ ગિરિ ફરસયં કર્મવિષ્ણુસ,
 હોવયં મુગતિનિવાસ. ૫૨

વસ્તુ.

સમેતગિરિવર સમેતગિરિવર કર્ં વષાણુ,
 રસપૂરિ રસકુંપિકા વિવિધ વેલી ઊષધી સોહયં,
 અચ્છાંદ્ય દ્રુમ દીપતો વજ્રપાણી ત્રિભુવન મોહયં;
 સયલતીર્થમાંહિં રાજીઉ.એ સિધધેત્ર સુષધામ,
 મહિમા પાર ન પામીયયં વલિ વલિ કર્ં પ્રણામ. ૫૩

॥ ઢાલ ॥

આમાગિરી.

જાત્રાકરી ગિરિ ઊતર્યા ભરીયા. સુકૃતલ ડારો રે,
 દેશ મગધભૂભણી આઝીયા મનિ ધરિ હરખ અપાર રે. ૫૪
 જયો જયો એહ ગિરિ રાજીઉ ભુવિ નંદઉ ચિરકાલો રે;
 મનહુ મનોરથ પૂરણો । પ્રણમીજ્ય ત્રિલોકાલો રે. જયો ૦ ૫૫
 નયર રાજગૃહ આવીયા જે જગમાંહય વિધ્યાતો રે;
 જિહાં મુનિસુવ્રત અવતર્યા પુસ્તકિ ચડી અછયં વાતો રે. જયો ૦ ૫૬
 શ્રેણિકરાય ઇહાં હૂઉ મંત્રી અભયકુમારો રે;
 જંબૂઅસ્વામિ પ્રમુખ નરા હૂઆ એહ નયરશૃંગારો રે. જયો ૦ ૫૭
 કુંડ ચઉદય ઊંહય જલ ભર્યા કીજ્યં નિર્મલ અંગો રે;
 ચરચીયં વૈભારગિરિ ચડી વીરજિણુંદ મનિ રંગો રે. જયો ૦ ૫૮

એકાદસ ગણધરતણી પૂજી પાદુકા જોણિ રે;
 પંચવીસ દેહરધ પૂજા કરી ટાલિ દુરગતિ તેણિ રે. જયો ૫૯
 અણુસણ લઈ અણુત્તરિ ગયા ધના સાલિભદ્ર મુનિરાય રે;
 કાઉસગિયા દોઈ પાદુકા પૂજીઈ તિણિ ઠાય રે. જયો ૬૦
 ચોર દોહણીયાતણી શુદ્ધા અચિરજકારણિ દીઠ રે;
 કાલંબરિદ્રુમ હેઠલઈ બાવન જિનાલય પૂઠ રે. જયો ૬૧
 વૈભારગિરિથકી ઊતરી ચઢિયઈ વિપુલગિરદ રે;
 ષટ્ પરિભાણઈ એ જિણવરૂ પૂજ કરૂં જિનચંદ રે. જયો ૬૨
 ચોમુષ એક ઉદયગિરિ પંચ સોવનગિરિ બાણ રે;
 રથણગિરિસિરિ ઊપરઈ દોય પ્રાસાદ વષાણ રે. જયો ૬૩
 પંચ એ પર્વત ફરસીયા નિરખી વીર પોસાલ રે;
 પાસઈ દૂપ ભૂષણ ભર્યા સાલિભદ્રતણુ ઉ નિરમાલ રે. જયો ૬૪
 નયરમાંહઈ ઋષભ જિણેસરૂ પૂજી કીજઈ પ્રણામ રે;
 નાલંદઈ પાડઈ આવીયા લોકપ્રસિદ્ધ વડગામ રે. જયો ૬૫

વસ્તુ.

વૈભારગિરિવર વૈભારગિરિવર ઊપરિ ઉંચાર,
 શ્રીજિનગિંબ સોહામણાં એકસો પંચાસ શુણીઈ,
 નવ વિપુલગિરિ ઊપરઈ ઉદયગિરિસિરિ ચ્યારી લણીઈ,
 વીસ સોવનગિરિ ઊપરઈ રથણગિરિસિરિ પંચ,
 રિષભ જિણેસર પૂજીયઈ રાજગૃહી રોમચ. ૬૬

ચઉપઈ.

નાલંદયઈ સવિ લોકપ્રસિદ્ધ વીરઈ ચઉદ ચઉમાસા કીધ;
 મુગતિ પહૂતા સવે ગણહાર સીધા સાધ અનેક ઉદાર. ૬૭
 દીસઈ તેહતણુ અહિનાણુ પુહવઈ પ્રગટી યાત્રાપાણિ;
 પ્રતિમા સતર સતર પ્રાસાદ એક એકસ્થું મંડઈ વાદ. ૬૮
 પગલાં ગૌતમ સ્વામીતણાં પૂજીનઈ કીજઈ ભામણાં;
 વીર જિણેસર વારાતણી પૂજી પ્રતિમા ભાવઈ ઘણી. ૬૯

નાલંદ્યનું જોલિ ઉચરી તિહાંથી જઇયઇ પાવાપુરી;
 તેહતણો અતિ મહિમા ઘણું પલણું લાવઇ ભવિઅણુ સુણુઉ. ૭૦
 સમેતશિષરથી જિમણુઇ પાસ જંલીયગામ અછઇ બહુવાસ;
 રિજીવાલુકા નદીનઇ તીર કેવલ પાર્યઉ શ્રીમહાવીર. ૭૧
 દેવઇ તવ સમવસરણુ કીધ બેસી પિણુ એક દેસન દીધ;
 કનકકમલ પરિ ઠવતઉ પાય પાવાપુરિ આવઇ જિણુરાય. ૭૨
 ઈંદ્રભૂતિપ્રમુખ ઇગ્યાર યજ્ઞકર્મ કરઇ તેણીવાર;
 સઇ ચોમાલીસ ગ્રાહણુ મિત્યા મિથ્યામતિ મોહઇ ઝલહુલ્યા; ૭૩
 મનિ અભિમાન ધરી આવીયા નામ લેઇ જિન બોલાવીયા;
 મનસંસય ટાલઇ જિનવરૂ દેઇ દિક્ષા થાપ્યા ગણુધરૂ. ૭૪
 સ ઇ અંતુર્વિધ થાપી તામ વિચરઇ દેસ નયર પુર ગ્રામ;
 ભવિકણુવ પ્રતિબોધિ કરી અનુકમઇ આવઇ પાવાપુરિ. ૭૫
 જીવિત વરસ બહુતરિ જાણુ પુણ્ય પાપકલ કહઇ સુજાણુ;
 પ્રધાન અધ્યયન મનિભાવઇ ધીર મુગતિ પોહતા શ્રીમહાવીર. ૭૬
 ગૌતમસ્વામી કેવલ વરઇ ચોસઠી ઈંદ્ર મહોન્ધવ કરઇ;
 સ ઇ અંતુર્વિધ હર્ષ અપાર જગમાં વર્ત્યો જયજયકાર. ૭૭
 વીરજિણેસર ગણુધરવાદ પૂજી તિહાં પગલાં પ્રાસાદ;
 મુગતિ પોહતા જિહાં જિન વલી પૂજજઇ પગલાં મનિ રલિ. ૭૮
 સરોવરમાંહિં સુદ્ધ વિહાર જાણે ભવિઅણુનો આધાર;
 જિનપ્રતિમા પંચ પગલાં હેવ પૂજી પ્રણમી કીજઇ સેવ. ૭૯
 અનુકંમે જઉણુપુરિ આવીયા જિન પૂજી ભાવન ભાવીયઇ;
 દોઇ દેહેરઇ પ્રતિમા વિધ્યાત પૂજી ભાવઇ એકસો સાત; ૮૦

વસ્તુ.

પંચ જિણુવર પંચ જિણુવર તણો અવતાર,
 નયરી અયોધ્યા જાણીઇ અમરપુરીથી અધિક રાજઇ,
 ઋષભ અજિત અલિનંદનો સુમતિનાથ જિન અનંત ગાજઇ;
 પંચે જિણુવર પાદુકા એ કીજઇ તાસ ગુણુ ગાન,
 પદમ જિણેસર પૂજઇ આણી નિરમલ ધ્યાન. ૮૧

॥ ઢાંઢા ॥

ધન્યારી.

નયરી અયોધ્યા રાજ્યો પૂજી પદમજિણુ દો રે;
 રામચંદ્ર પગલા નમુ મનિ ધરી પરમાણુ દો રે. ૮૨
 ધન એ તીરથ વંદીય સમેતસિવર ગિરિરાજ રે;
 સંઘપતિ નિજમનિ હરખીય કીધાં અનોપમ કાજ રે. ધન૦ ૮૩
 ધીજથાનકિ સીતાતણું અગનિવાઇ અસરાલ રે;
 સીલપ્રભાવઇ જલ હૂઉ દીઠ તે કુડ વિશાલ રે; ધન૦ ૮૪
 રતનપુરી રલિઆમણી જિનમદિર શુભ દોય રે.
 ધર્મનાથ પદ પૂજઇ જિન પ્રતિમા ત્રિણુ જોય રે. ધન૦ ૮૫
 કંપિલપુર વરમંડળો પૂજઇ વિમલવિહાર રે;
 વિમલપાદુકા વંદીયઇ કીજઇ વિમલ અવતાર રે. ધન૦ ૮૬
 તીરથ જે શ્રવણે સુણ્યા દીઠા નયણે જેહ રે;
 જે મારગિ ભોમિં રહ્યાં નમું કર જોડી તેહ રે. ધન૦ ૮૭
 સકલસંઘ પરિવારસિઉં યાત્રા કીધ પ્રમાણુ રે;
 ઉચ્છવ કરિ ધરિં આવીયા દિન દિન હોઇ કંઠ્યાણુ રે. ધન૦ ૮૮

કલશ.

તપગચ્છનાયક સુભમનિદાયક સિરિવિજયસેનસુરિદ,
 તસ પટગયણિં વિભાસણુ દિનકર સિરિવિજયદેવમુણિંદ;
 વાચકસયલચૂડામણિ સોહઇ નિરમલ ન્યાનનિવાસ.
 સિરિકંઠ્યાણુવિજય ગુરૂચરણ પ્રસાદઇ હૂઓ મુજ બુદ્ધિપ્રકાસ. ૮૯
 સસિરસસુરપતિવચ્છર આતપ એકાદસિ બુધવારઇ;
 સમેતાચલ મહાતીરથ કેરું સ્તવન રચું મતિસારઇ. ૯૦
 પદઇ ગુણઇ જે શ્રવણે નિસુણઇ તીરથમહિમા ભાવઇ;
 ‘જયવિજય’ વિબુધ ઇમ જંપઇ સુખ અનત સો પાવઇ. ૯૧

॥ ॐ ॥

રત્નસિંહસૂરિશિષ્યવિરચિત

ગિરનારતીર્થમાલા.

- ગિરિવર સિરિ ગિરનારહુ સામી નેમિનાથપય સીસ જિ નામી,
કામી તીરથમાલ;
વસ્તુપાલિ નિયબંધવ નામિહિં થાપીય પાસ તેજલપુરગામિહિં,
સરોવર લહરિ વિશાલ. ૧
- પહિલું દીઠઉ જુ ગઢજૂનુ સફલ મનોરથ મઝ આજૂ તુ,
જૂનુ પુણ્ય પ્રકાસો;
ગઢ ગરૂઆડિ કહુ કેતી કહીધ જોતાં એહની આદિ ન લહીધ,
ધનપતિ લોક નિવાસ. ૨
- ઉસવાલહુ ધરજિગ થાપી વસહી વીરભુવણિ જસ બ્યાપી;
સચરાચરિ જ્યકારો,
શ્રીશ્રીમાલી સલખધ લિખીઓ ચંદ્રિ નામ નિયલવ એલખીઓ;
રિપુ કેસરીજી વિહારો. ૩
- તે ઉદ્ધરીજી સુથિર ખમસારી તેજલપુરનુ પાસ જુહારી,
સમરસિંહિ કીર્તિ કાજ;
સંઘવી ધૂંધલ દેહરધ વંદુ રિસહજિણિંદ નમી ચિરનહુ,
હિવ જોઉ ગિરિરાજ. ૪

સોવનરેય નદી ચિહ્ન પહિલી પરવતિ ચડતાં આવઇ વહિલી,
 દામોદર મનોહાર;
 વઆપથિ ભવદેવ મહોસર કાલમેઘ ક્ષેતલ અલવેસર,
 વસ્તુપાલ ઉદ્ધાર. ૫

રાણિગ સુત આંખઇ મંતીસરિ વાવિ પરવસ્યૂં પાજ નવલપરિ,
 વિરચી અતિ સુવિશાલ;
 ચડતાં દીસઇ ડાવઇ જિમણુઇ વિવિધ આરવણુ હરખિઇ ખિમણુઇ,
 ન ગણુઇ મનિ દુખખલ. ૬

સાહ પૂનાની પહિલી પોલિઇ સઘપતિસ્યૂં સવિ ગઇઠા ઉલિઇ,
 લીધુ ક્ષણ વિશ્રામ;
 વસ્તિગ પોલિઇ પહુતા રગિઇ રાસ ભસલ કુટા રસભ ગિઇ,
 અંગિઇ અતિ અભિરામ. ૭

સંવત ઇચ્ચાર ચુરાસી વરસિઇ સિદ્ધરાય જયસિંહ આદેસિઇ,
 અભિનવું અંગિ ઉલ્હાસો;
 ધન ધન સાજણ મંત્રિ મુકુટમણિ પૃથવીજય પ્રાસાદ રચીઉ જિણિ,
 ગરૂઆડિ કરિ કિવલાસો. ૮

ત્રિવિણુ પ્રદક્ષિણા દેઇ જગિઇ નેમિનાથ દીકા મન રગિઇ,
 હીઅડઇ અતિ ભિમાહો;
 સુરતર કામધેનુ ચિંતામણિ કામકુંભસવિ હૂંતા તાં મણિ,
 જાં નવિ નરિષિઉ નાહો. ૯

નહવણુ વિલેવણુ પૂજ રચીનઇ જગગુરૂ ભમતી જિણુ ચરચીનઇ,
 ભરિઉ સુકૃત ભંડારો;
 ઉત્તર દક્ષિણ પૂરવ પશ્ચિમ નવ નવ ચુકીજે જિણુ ઉત્તમ,
 પાઞિ મંડપ સારો. ૧૦

ખહુતરે દેહરી ખહુ ણિખાવલિ પંતિ ન પૂજઇ પુજઇ વલિ વલિ,
 તીરથ સવિ અવતારો;

ગઈ ચુવીસી મૂરતિ અભિનવ પાંપામઠિ પૂજતાં સફલ ભવ,
લાલઈ પુણ્ય ન પારો. ૧૧

વસ્તુપાલિ મંતીસરિ સેતુજ ઊજિલિ આશિઉ ભવદહિ સેતુજ,
નિરૂવમ રિસહજિણિદો;
ડાવઈ શ્રીસંમેતસિહગિરિ જિમણુઈ અષ્ટાપદ નવલીપરિ,
વીસ ચુવીસ જિણિદો. ૧૨

ચક્ષરાજ કવડિલ તિહિ પૂઠિઈ માતા મરદેવા ગજપૂઠિઈ,
ચંદ્રપ્રભ પ્રણમેસો;
સંઘાહિવ ગોઈઆ અવતારી જીરાઉલિપતિ પાસ જીહારી,
દાહુપાસ નમેસો. ૧૩

પુરૂષરચણુ વ્યવશાણુઈ કીધુ સઘાહિવ ભૂંભાવિં જસ લિદ્ધઉ,
ખાવન જિણુહર સારો;
ઈંદ્રનીલ તિલકપ્રાસાદો હેમખલાણુસિઈ અનુવાદો,
સાદર કરઈ અપારો. ૧૪

સાગી વિમલનાથ તિહિં ગાજઈ નિરૂમલ સોવનમય તનુ છાજઈ,
રાજઈ મહિમનિધાન;
ચિ તામણિ શ્રીપાસજિણેસર સુરતરૂ અજિતનાથ તિત્થેસર,
ખિહુપરિ સોવન વાન. ૧૫

પીતલમય જિનપ્રતિમઃ ખહુવિધ સમવસરણિ શ્રીવીરચતુર્વિધ,
પૂજી પુણ્યનિધાન,
પનરનવોત્તર ક્ષાણુ માસિઈ સાગી ખઈઠા અતિ ઉડ્ડાસિઈ,
વંદુ જાં સસિ ભાણુ. ૧૬

કલ્યાણુ ત્રય ત્રિહુ ભૂમિઠિય કવિ કાસગિ કવિ પ્રતિમા સઠિય,
નેમિ નમેસિ સુરંગો;
વસ્તુપાલ મંતીસર કીરતિ પ્રકટીઅ સમરસિંહિ જિહાં ધરિતિ,
ખાવન જિણુહર તુંગો. ૧૭

થાપી શ્રીતિલકપ્રાસાદિહિં સાહુ નરપાલિં પુણ્યપ્રસાદિહિં,
 સોવનમય શ્રીવીરો;
 અષ્ટાપદ સમેતસિહરસ્યુ ડાવણ જિમણુણુ બિહુ જિણુહરસ્યું,
 રચના અતિગભીરો. ૧૮

એકમના મ-કોતારી વસહી સતિ નમિ સવઈ સારી,
 બહુતરિ દેહરી દેવ;
 ઇદ્ર મડપ ગજપદ વાસિઠરિષિ નાગ મોર ઝિરિ કુમ સુણી સપિ,
 જિહાં જિન તિહાં કરે સેવ. ૧૯

ઉસવાલ સાલિગ મેલા ગરિ ધરમનાથ થાપીય વર જિણુહરિ,
 પણુમિસુ સુભપરિણામ,
 રામસિ હુ વ્યવ ડુંગર દેહરી જિણુપય પૂજિઈ દુગ્ગય બેહરી,
 રાજમતી બિહુ ઠામિ. ૨૦

આગઈ જિહાં કચણુહ વિહારો સંપઈ તિહાં ગગા અવતારો,
 નિરખી નિરમલ કુંડ;
 પાજે પગિ પગિ દાન સુદેતાં સાહ ચીતરનૂ નામ જિ લેતાં,
 રહનેમિ નમિ ઉતરંડ. ૨૧

બિજ્જથ તગિરિ સિહરિ નિવઢૂં સાહ સામલિ પ્રાસાદિ પરઢૂં,
 દિઢૂં અગિકિ માત,
 સિંહાસનિ સુત સુભકર વિભકર અબ લુગિ કર સેવક સુખકર,
 જિનશાસનિ વિખ્યાત. ૨૨

અવલોકુ અવલોકન નામિ સંપપજૂન સિહરિ ત્રિહુ ઠામિ,
 નેમિસર પણુમેવિ;
 સિદ્ધવણાયગ ટૂક જિ પામી સહિસા લાખાવનિ વિશ્રામી,
 સામી નિમિ નમેવિ. ૨૩

ગાંધી વઈચઈ વિરચી જિણુહર ચંદ્રગુફા જે પ્રતિમા મણુહર,
 સહસણિહુ જે કિવિ;

છદ્ધિ રચી સોવનપ્રાસાદિહિં માતા અંખિકિ દેવપ્રસાદિહિં,
 જગગુરૂ તે વિનમેવિ. ૨૪
 આજ કૃતારથ મનુજ જનમ મઝ નિરમલ કુલ ભવ વિભવ સફલ મઝ,
 તુઝ દરસણિ જગનાહ;
 યાદવકુલિ કુમલાઅવયંસ ત્રિભુવનજન માનસસરહંસ,
 દ્વીસપ્ત અતિ ઉત્સાહો. ૨૫
 દેવ સદૈવત બુ તમહુ સેવા તાસ પસાઈ પુણ્ય કરેવા,
 હોયો બુદ્ધિ પ્રકાસ;
 રથજીસિંહસૂરિસીસ જિ જ પદ સિવસુખ માગૂ સુંદર સ પદ,
 સ પદ સિદ્ધિ વિલાસ. ૨૬
 ઇય દેવઇમ ડણુ અલિયવિહ ડણુ નેમિનાથ ગુણુ જો થુણુઇ ઐ,
 તસ તીરથમાલા પુણ્યવિશાલા ભાવસહિત અનુદિન ભણુઇ ઐ;
 તિહૂયણુજણુવણુહ ભવસયદુણુહ નિરવમગુણુ રયણુ કલિય,
 સો નિનિજયરિઉખલ સાસય મુહૂકલ પામઇ સિવકમલા લલિય. ૨૭

॥ अहम् ॥

પં૦-દેવચન્દ્રવિરચિત

શત્રુંજયતીર્થ-પરિપાટી.

- સકલ સભા રજન કલા દિઓ સરસતિ વરદાનો ॥
 શ્રીવિમલાચલ સ્તવનભણ પામી શ્રીશુર માનો ॥ ૧
- આવો શેતુજયઈ ચઢીય નવાણ વારો ॥
 મનમાં ઉલટ અતિઘણો હઈકે હર્ષ અપારો ॥ આ૦ ૨
- ઉમાહો મનમાહિ ઘણો કરસ્યુ ચૈત્રપ્રવાઝો ॥
 શ્રીશેત્રુંજય ભાવસુ લાગી મનહર હારો ॥ આ૦ ૩
- સંવત સોલ પ આણ્યે ઇડર રહી ચોમાસો ॥
 યાત્રા કરવા સંચર્યા શુભ દિવસ શુભ માસો ॥ આ૦ ૪
- પ્રથમ પ્રયાણે પાંગર્યા શ્રીચોટ ગામ મઝારો ॥
 સાહ સહજૂને દેહરઈ વીરજિણુંદ જીહારો ॥ આ૦ ૫
- તિહાંથી વલાસણે જઈ પાટલી પ્રતિમા વાંદો ॥
 પોહતા શેત્રુંજય તલહટ્ટી આનદપુર આનદો ॥ આ૦ ૬
- એ ભરતઈ વાસ્યુ ભલુઈ પુણ્યતણ અહીંકાંણો ॥
 શ્રાવક સમકિતધર તિહાં વસઈ નવઈ તત્તવના બાંણો ॥ આ૦ ૭
- આદિ પાસ માહવીરના ત્રિણ પ્રાસાદ ઉત્તગો ॥
 વડનગરમાહિ વાદતાં ઉપનો અધિકો રંગો ॥ આ૦ ૮

વીસલનગરેં જુહારીઈ એ જિન ત્રિણ પ્રાસાદો છ;
 માહોમાહિં તે કરઈ એક એકસ્યું વાદો છ. આ૦ ૬
 ગામ સિવાલે એક જિનાલય વંદુ દો કર જોડ્યો છ;
 મહિસાણે નવ દેહરાં પૂજી પાપ બિછોડ્યો છ. આ૦ ૧૦
 મારગિં જે જે જિનહરૂં તે તે કરૂં પરિણામો છ;
 અનુકમિ ઉસમાપુર નમું શાંતિનાથ ગુણધામો છ. આ૦ ૧૧

॥ ઢાલ ૧ ॥

અહમદાવાદ નગર સુવિચાર શ્રાવક સુકૃત ભરઈ ભ ડાર;
 પૂજેં શ્રીજિન સાર તુ; જયો જયો પૂજેં શ્રીજિન સાર. ૧
 ગઢમઢ મદિર પોલિ ઉત્તંગ નગર દેષતા હુઈ મનર ગ;
 સાબ્રમતી વહેં ચંગ તુ. જ૦ ૨
 મોટો માણિકચોક ચોસાલ ચોહટઈ હાટ ચોલ સુવિશાલ;
 વાહી વનહ રસાલ તુ. જ૦ ૩
 લોક વસઈ જિહા વર્ણ અઢાર વ્યવહારીયાતણો નહી પાર;
 વિવિધ વસ્તુ વ્યાપાર તુ. જ૦ ૪
 માન મોહત શુભ ભોજન ભગતિ આલરણાદિક પહિરણુ યુગતિ;
 કરિ નિત્ય સાહુમીની ભગતિ તુ. જ૦ ૫
 દેહરાં દીઠેં પરિમાનંદ મહાવીર પમુહ જિનચંદ;
 વહુ સુખનો કદ તુ. જ૦ ૬
 અવર તીરથ જે છે અનેક તોહનો પાર ન પામુ છેક;
 વંદો ધરિય વિવેક તુ. જ૦ ૭
 ખીખીપુરિ ચિંતામણિ પાસિ વિજયચિ તામણિ પુરિ આસ;
 ભાલો અસાઉલ વાસ તુ. જ૦ ૮
 ચોવીસ વટા ચોવીસઈ સાર અહમદપુર જિન કરૂં જુહાર;
 રાજપુરાદિ મઝારિ તુ. જ૦ ૯

રાજનગર પ્રીયભેલક ઠામ ત્રિભુવનમાહિં જેહની મામ
 કીજે વછિત કામ તુ. જ૦ ૧૦
 સ ધવી આગરાનો સંધ લાવ્યો હરષ ધરીને તેહ વધાવ્યો;
 ભરતની ઓપમ આવ્યો તુ. જ૦ ૧૧
 ગામ ગામના સંધ ઉદાર પાલણી સેજવાલાં અસવાર,
 મનુષ્યતણો નહી પાર તુ. જ૦ ૧૨
 આસ ફલી સઘલી મનકેરી નિસુણી કાન પ્રયાણ નકેરી;
 સંધ ચાડ્યો ઉદેરી તુ. જ૦ ૧૩
 ગામ નયર પુર પાટણ જેહ મારગિ પ્રતિમા આવેં તેહ;
 પ્રણુમુ ધરીય સનેહ તુ. જ૦ ૧૪
 કાઠી ચોર ચરડના થાટ ઉલ્લંઘ્યા વિસમા વાટ ઘાટ;
 દીઠો ગિરિ આઘાટ તુ. જ૦ ૧૫

॥ ઢાલ ૨ ॥

હવેં સષેપઈ ચૈત્રપરવાડિ કહું શેતુજઈ કેરી;
 એ ગિરિ ફરસ્યો ભાવસ્યું ટાલે ભવકેરી. ૧
 પાલીતાણુઈ તલહટીય આવ્યા ઉમાહિ;
 લલીતસરોવર સજલ ભર્યૂ દીકું અવગાહી. ૨
 નગરીમાહિ કુમરવિહારિ જિનપાસ નમીજઈ;
 લલિતપાલિ પ્રભુ વીર વદી ભવપાર લહીજઈ. ૩
 ત્રણિ કેસ છે વિષમી પાજ ચઢીઈ ધસમસતા;
 ચોકી પરવતિં કુહ ઠામિ વિસામે વસતા. ૪
 ધાર્ધઈ ચઢતાં સરઈ કાજ અનઈ હઈકુ હીસઈ;
 કેતિક દીસઈ કેડિપરિ રોમરાઈ વિકસઈ. ૫
 અનુક્રમિં ગઢની પ્રથમપોલિ પોહતા શુભ ભાવઈ;
 શ્રાવક લોક હરષઈ કરી મોતીએ વધાવેં. ૬

॥ ઢાલ ૩ ॥

આજ સફલ દિન મુજ થયો એ કીધો પોલિ પ્રવેશ કિ;
 ગજ બેઠી દીઠી ભલી એ માડી રિસડુજિનેસ કિ. આ૦ ૧
 શાતિનાથ જિન સોલમો એ લેલ્યો ડાવઈ અગિ કિ;
 ચોમુખ નમી પાંડવ પંચ એ પ્રણમ મનનઈ રંગિ કિ. આ૦ ૨
 મોટી મૂરતિ અતિભલી એ અદબુદ આદિજિનંદ કિ;
 જિમણે આંગઈ જુહારતાં એ ઉપજિં મન આનંદ કિ. આ૦ ૩
 કવડયક્ષ પરતપ્ય થયો એ બોલાળ્યો દિધ બોલ કિ;
 વિધન નિવારિં સંઘતણાં એ બે ઠો થઈ અડોલ કિ. આ૦ ૪
 વલી વાઘણુ જોઈ કરી એ છીંપાવસહી વંદ કિ;
 મોઢાવસહી ટોટરા વિહાર એ પૂજી પાપ નિકંદ કિ. આ૦ ૫
 ત્રિહુરૂપે ઋષભ નમું એ સરગારોહિણી નાંમ કિ,
 ચારી રાજમતીતણી એ દીઠી અતિ અલિરામ કિ. આ૦ ૬
 પોલિ મઝારિ જિમણા જઈઈ એ થ લણુપાસ જુહાર કિ;
 વસ્તક થાપ્યો નેમજિન એ અવતાર્યો ગિરનારિ કિ. આ૦ ૭
 જયમલ્લ જિમણે ગમે એ થાપ્યો નવોય પ્રસાદ કિ;
 શ્રીવિજયદેવસૂરિ વચણુથી એ લીધો જગ જસવાદ કિ. આ૦ ૮
 સાહુ તેજપાલ સિરોહીઈ એ પુણ્યવંત જગ હોઈ કિ;
 દેહરૂં એક મડાવીઈ એ કીરતિ કહે સહુ કોઈ કિ. આ૦ ૯
 પરતરવસહી નમી કરી એ ઘોડા ચોકી ગોષ કિ;
 રોમંચીનિં દેવતાં એ મનમાં ઉપજિ હરખ કિ. આ૦ ૧૦
 તિલકા તોરણુ જોઈઈ એ ચઢતા સીહ હુવારિ કિ;
 પાવડીઆરે ચઢી કરી એ પોહતા ભુવનમઝારિ કિ. આ૦ ૧૧
 ડાવઈ પાસઈ વંદી એ સામલા પ્રમુહ વિહાર કિ;
 દેહરા પાષલિં દીજીઈ એ ત્રિણુ પ્રદક્ષણા સાર કિ. આ૦ ૧૨

ઠામિ ઠામિ પ્રતિમા ઘણી એ દેહસંભાહિ જુહાર કિ; આ૦ ૧૩
 રાયણિરૂપ દેખી કરી એ મન ઠર્યું માહર કિ.
 રાયણતલિં પ્રભુ પાદુકા એ ફલફૂલે પૂજિંત કિ;
 મુગતાફલે વધાવીઈ એ ઇહાં સિદ્ધ હૂયા અનંત કિ. આ૦ ૧૪
 આગલિં કલિકુંડપાસજી એ વંદુ શ્રીવર્દમાન કિ,
 મૂલ ગભારિં ઋષભજી એ પ્રણમી માગું માન કિ. આ૦ ૧૫
 અનુકમિં ઉપરિ ભૂમિકા એ પ્રતિમા નામુ સીસ કિ;
 નાહની મોટી સવિ મિલી એ સાત સહસ એકવીસ કિ. આ૦ ૧૬
 દેહરી સઘલી સંખ્યા સુણો એ મતિ સારૂ મેં કીદ્ધ કિ;
 લઘવી પોદી ત્રિણસો એ ઉપરિ પંચવીસ લીધ કિ. આ૦ ૧૭
 પગ પગ પ્રતિમા જિનતણી એ પામઈ કોઈ નહી પાર કિ;
 ભોલપણું મુઝ વીસરી એ તે સવિ કરૂં જુહાર કિ. આ૦ ૧૮
 ઋષભદેવ સાહના રહ્યા એ પુંડરીક ગણધર જેહ કિ;
 ચોરાસીમાહિં મુલગા એ ત્રિવિધિ પ્રણમું તેહ કિ. આ૦ ૧૯
 સુરજકુડ આગલિ થઈ એ પોહતા ઉલખા ઝોલ કિ;
 આગલિ ચેલણ તલાવડી એ સહુ કો કરઈ અઘોલ કિ. આ૦ ૨૦
 તિહાંથી સિદ્ધવડ ઉત્તરી એ ફરસ્યું તીર્થ ઠામ કિ;
 સિદ્ધ અનંત વડતલિં હૂયા એતિણે એ સિદ્ધવડ નામ કિ. આ૦ ૨૧
 શત શાખાઈ વિસ્તર્યો એ વડવાહી નહી પાર કિ;
 અષઠવડ દીઠાથકી એ પુણ્ય ભર્યો ભડાર કિ. આ૦ ૨૨
 સિદ્ધવડ વધાવી કરી એ વલી ચઢ્યા આદિપુર પાજ કિ;
 દેહરા દીઠાં દુરથકી એ જાણ પાંચું રાજ કિ. આ૦ ૨૩
 ઇમ પ્રદક્ષણા દેઈ કરી એ લેણો આદિજિન દ કિ;
 લોટંગણે પાએ નમુ એ મુઝમનિં હુચો આન દ કિ. આ૦ ૨૪
 એ ઠો આદિજિણેસરૂં એ ઉદયાચલ જિમ સૂર કિ;
 વાર વાર પ્રણમું સહી એ દિન દિન અધિકો નૂર કિ. આ૦ ૨૫

॥ ઢાલ ૪ ॥

- એ ગિરિ ગુણ ભરપૂર પાપ જાઈ સવિ ચૂર;
દીઠેં દુષ ટલઈ એ નવનિહિ ઋદ્ધિ મિલઈ એ. ૧
- જન્મ સફલ થયો આજ સીદ્ધાં માહરા કાજ;
નાભિરાય કુલતિલો એ મરૂદેવીમુત મિલ્યો એ. ૨
- મહાપાપી નર જેહ પાતક છૂટાં તેહ;
એણુગિર ભાવસ્યૂં એ જેહનું મન વસ્યુ એ. ૩
- કીધી હત્યા સાત બીજી બહુ જીવઘાત;
તે નર ઉધર્યા એ સિદ્ધવધૂ વર્યા એ. ૪
- મુઝમનિ એ વિશ્વાસ એ ગિર પૂરિં આસ;
સકલ તીરથ ધણી એ જિનવાણી ભણી એ. ૫
- ઈમ જાણી જંજાલ મુકી બીજા આલ;
લેટવા આવીયો એ વિમલગિર પાવીયો એ. ૬
- ભલઈ દીઠો ભગવંત હૂઓ લાભ અનત,
મન મોહી રહુ એ હીયડુ ગહગયુ એ. ૭
- ધન એ વરસ ઉદાર ધન માસ વડો સાર;
ધન પધિ જાંણીઈ એ દિવસ વપાંણીઈ એ. ૮
- સોલ પચાણ્યો સાર માહવદિ ચૌદસિ ગુરવાર;
લેટ્યો જગધણી એ આસ્યા મનિ ધણી એ. ૯
- પુણ્ય ફેલ્યુ મુઝ આજ તુ મલીઓ જિનરાજ;
દેવ દયા કરો એ તુ સાહિબ પરો એ. ૧૦
- હુ સેવક તુજ દાસ આઓ તાહરિં પાસ;
સરણિં રાખીઈ એ છેહ ન દાખીઈ એ. ૧૧
- તું સાહિબ સમરથ ધણીપણિં ધરિ હત્ય;
જિમ હુ વીનવું એ બાલક પરિ લવું એ. ૧૨

તારિ તારિ જગખાપ સાલલિં માહરાં પાપ;	
કરનેડી કહું એ તુઝ આણું વહું એ, આલોચણુ કહું એ.	૧૩
છોડિ છોડિ મુઝ કર્મ તું જાણે સહું મર્મ;	
કહતાં લાજીં એ ભવ ભય લાજીં એ.	૧૪
ન લહું ભવનો પાર જીવની આદિ લગાર;	
સુહુમનિગોદમાં એ જનમ મરણુ પમ્યાં એ.	૧૫
સાઢાસતર ભવ વાસ એકણિ સાસોસ્વાસ;	
એણિપરિ લાગલગા એ કરતા ઉભગા એ.	૧૬
ગિસેં છપત્ત તિણું ભવિ આવિલીકા કહેં કવિ;	
એક આવિલીતણા એ અસંખ્યાતસમેં તે લણ્યા એ.	૧૭
સમય સમય પ્રતિં જીવ જાઘઈ જોંદિ સદૈવ;	
કર્મ ઘણા કરઈ એ ધર્મ ન આચરિં એ.	૧૮
તિહાંથી બાદર થાઈ અકામનિજરા પસાઈ;	
ત્રસપણું આચરિં એ બિતચોરિંદ્રી ભવ ફરિ એ.	૧૯
સન્નિ અસન્નિ અનંત પચેદ્રી તીર્યચ જત;	
ક્ષણુનારકિ પણિં એ દેવલોક અવતરિં એ.	૨૦
અનુકમિં માણસ જન્મ પાંખ્યો શ્રીજિનધર્મ,	
વિમલગિરિ આવીયો એ તુ પ્રભુ પાવીયો એ.	૨૧

॥ ઢાલ ૫ ॥

આજ સખી મઈ નયણે નિરખ્યો વિમલાચલ ડુંગરીયો રે;	
જાણું ચિંતામણિ મઈ પામ્યુ ભવસાથર હું તરીયો રે. આ૦ ૧	
કામધેતું મુઝ આંગણિ આવી કટપવૃક્ષ ઘરિ ફૂલીયો રે;	
યુગલાધર્મ નિવારણુ સ્વામી ઋષભદેવ જો મુઝ મલીયો રે. આ૦ ૨	
ષટ ષંડ ચૌદરયણુ ને નવનિધ ચકવર્તિ પદ પાંખ્યુ રે;	
જો શેત્રુજો ડુંગર ફરસી ઋષભદેવ સિર નામ્યું રે. આ૦ ૩	

ખારઈ દેવલોક મેં લાધા ઐવેક નવ ભોગ રે;
 સરવારથસિદ્ધિના સુખ વિલસ્યાં જો શેત્રુંજય સંયોગ રે. આ૦ ૪
 મુગતિ મલી મુગનિં મટકાલી જેહનો અતીહુડ રગ રે;
 ભાગ્ય જોગ્યેં જો ગિર પાંચો તો હું થયો અમંગ રે. આ૦ ૫
 દશ દષાંતે દોહિલો લાધો માણસનો ભવ શુદ્ધ રે;
 શ્રાવકકુલ શેત્રુંજેં યાત્રા જિમ સાકર જિમ દુધ રે. આ૦ ૬
 સિદ્ધ અનત એણિં વિમલાચલે કાકરિ કાકરિ કહીઈ રે;
 તીણું સિદ્ધાચલ નામ પ્રસિધુ એહને ધ્યાને રહીયેં રે. આ૦ ૭
 નેમવિના ત્રેવીસ તીર્થંકર એણગિરિં કીધી યાત્ર રે;
 પૂરવ નવાણુ વાર આદિસર સમોસર્યા વરગાત્ર રે. આ૦ ૮
 અમૃતકુંડ અનેક ઇણિ ગિરે વિવિધ ઓપધી ઠામ રે;
 વિવધરત્નતણે એ આગર તિણિં રત્નાકર નામ રે. આ૦ ૯
 ચૈત્રીપૂનિમ ઋષભદેવના ગણધર પુંડરીક નામ રે;
 પંચકોડિસ્થું એણિ ગિરિ સિદ્ધા તીણે પુડરગિર નામ રે. આ૦ ૧૦
 અમ્લી જોયણુ પહિલે આરે બીજેં સિતર માન રે;
 ત્રીજેં સાઠિ પંચાસ વલી ચોથેં પાંચમે ખાર પ્રધાન રે. આ૦ ૧૧
 છઠું આરે સાત હાથ એ પોહલો પ્રભુ પ્રકાસે રે;
 મુગતિ ખારણું એ વિમલાચલ સચલ તીર્થંકર સાસે રે. આ૦ ૧૨
 અજિત ધર્મ નેં શાંતિનાથ જિન ચોમાસુ ઇહાં કીદ રે;
 ભાવ ધરી ભગતિ જે ભેટી તેહનાં વાંછિત સિદ્ધ રે. આ૦ ૧૩
 જે નર નારી નિજ ધરિ જેઠાં ધ્યાન ધરેં આદિનાથ રે;
 સહસ પલ્યોપમ કરમ તે ષષવેં ઇમ જંપિં જગનાથ રે. આ૦ ૧૪
 અલિગ્રહ હીધ કર્મ પેપવિ લાપ પલ્યોપમ બાધુ રે;
 શેત્રુંજેં પથે આડ્યો ધામી એક સાગર કરમ દાધુ રે. આ૦ ૧૫
 ઋષભદેવ દરસણુ જળ દીહું સહસગણુ કર્મ બાય રે;

પૂજા કરતાં મુગતિ જાવા સામસીતે થાઇ રે. આ૦ ૧૬
 નાટક ગીત ગાન ને વાજિત્ર કરતાં ફલ અનંત રે;
 રાસ ભાસ પ્રભુજીને સ્તવતાં પંચમગતિ પામંત રે. આ૦ ૧૭
 નેમતણી વાંણી છમ નિસુણી નદીસેણ અહીં આવ્યા રે;
 અજિતશાંતિ પ્રસાદ વચિ રહી અજસ તો કરી કાવ્યા રે. આ૦ ૧૮

॥ ઢાલ ૬ ॥

એ ગિરિનાંમે ધરિ નિર્વાનધ એ ગિરિ નાંમે વાંછિત સિદ્ધ;
 એ ગિરિ નાંમથકી વર ખુદ્ધિ એ ગિરિ નામ જપો મન શુદ્ધિ. ૧
 એ ગિરિનામિ સુણો નિસદીસ એ ગિર નાંમ જપો એકવીસ;
 વાચક ભાનુચ દ શુર સીત દેવચ દ મનિં એ જિગીસ. ૨
 શેત્રુંજો સિદ્ધાચલ નમો વિમલાચલ મોરે મનિ રમો,
 સિદ્ધસિધર ને તીરથરાજ સિદ્ધધેત્ર ને નગાધિરાજ. ૩
 અટ્ટોત્તરશત કુટ મનિ ધરો સહસ્રકમલની સેવા કરો;
 કવડનિવાસ વલી તાલજધજો ભગીરથ તીર્થ ભાવે ભજો. ૪
 બાહુબલી મરૂદેવી ગિરિદ મુગતિનિલય દીકે આનદ;
 સહસ્રપત્ર શતપત્ર કદબ વારણ પાપતણા નિકુરબ. ૫
 દકો દોહીવો રમણીક પુંડરીક મગલ તરૂણીક,
 વિદ્યાપાહુડ ગ્રંથઘ લહ્યાં વિદ્યાધર સુર નર મુનિ કહ્યાં. ૬
 એ ગિરિ મહિમા જાણી ઘણો એકવીસ નામ સદા સહુ ભણો;
 ભવિજન ભાવે ભેટે જોહ દુરગતિ નીચ નિવારે તેહ. ૭

॥ ઢાલ ૭ ॥

આસ ફલી મુઝ મનતણી એ માલતડે, ભેટચો તુ જિનરાય,
 ભાગી ભાવઠ ભવતણી એ માં લાધો મુગતિ ઉપાય. સુણિ સુંદરી. લા૦ ૧
 વંદન માહુરી માનયો એ માં સેવક કરયો સાર;
 કરજોડી આગલિ રહ્યો એ માં અરજ કરે વારોવાર. સુ૦ ૨
 હું અપરાધી છું સહી એ માં હુ છું ગુનહગાર;
 માય બાપ ગિર્યા હોઇ એ માં ઝોરની કરઈ સાર. સુ૦ ૩

ઘણું કાંઈ માંગુ નહીં એ માં કરો મુઝ એકજ કાજ;
 મયાકરીનેં આલયો એ માં મુઝને મુગતિનું રાજ. સુ. ૪
 યાત્રા મનોરથ મુઝ કૃત્યો એ માં પૂરવ પુણ્ય પ્રમાણ;
 બંધવ વિવેકચંદ્ર બુધવર એ માં બારિ શિષ્ય સાથે બાંણ. સુ. ૫
 શ્રીવિજયદેવસૂરિગણતણ એ માં મુનિવર બિસિં વષાણિ;
 બીજા નવસે દર્શની મિત્ર્યા એ માં અવરને રાંણે રાણિ. સુ. ૬
 સેવકની પોહતી રલી એ માં ઋષભને કીર્ત પ્રણામ;
 પાછો પોહતો સંઘ વલી એ માં પાલીતાણિઈ ગામ. સુ. ૭
 સમુદ્ર તિહાંથી દૂકડો એ માં આવે બ્યાપારી લોક;
 વસ્તુ કીયાણા નવ નવાં એ માં આલી દ્યે નાણું રોક. સુ. ૮
 પાલીતાણાથી ચાલીયા એ માં કરતા પથ પ્રયાણ;
 કુશલે રાજનગર ગયા એ માં કીધાં કોડિ કડ્યાણ. સુ. ૯
 ભણું ગણું ને સાંભલેં એ માં એહુ તવન જે બાંણ;
 ઘરિ બેઠાં યાત્રાતણો એ માં ફલ પાંમઈ સુવિહાણ. સુ. ૧૦
 શ્રીતપગણપતિ ગુણનિલો એ માં શ્રીવિજયદેવસૂરિદ;
 જાણે જિગિ ઉદયો સહી એ માં મૂરતિવતો ચંદ. સુ. ૧૧
 સાહુ ધિરા નદનવર એ માં મોહનવદ્દી કદ,
 જે સેવઈ ભાવઈ કરી એ માં તસ ઘરિ નિત્ય આણુદ. સુ. ૧૨
 શ્રીવિજયદેવસૂરિ પાટિં જયો એ માં શ્રીવિજયસિહસૂરિરાય,
 જેહને પ્રણમેં નિત્ય પ્રતિ એ માં સુરનર ભુપતિ પાય. સુ. ૧૩
 સીસ વાચક ભાનુચ દનો એ માં માગઈ દેવચંદ દેવ,
 વલી વલી મુઝને આલયો એ માં શેત્રુજય કેરી સેવ. સુ. ૧૪

કેલસ.

ગુરૂ શ્રીહીરવિજયસૂરિ પસાર્યે શ્રીભાનુચંદ ઉવગાયા,
 કાસમીર અકબરસા પાસઈ શેત્રુજય દાણ સુરાયા;
 તાસ સીસ દેવચંદ કહેં એ ગિર ગિરનો રાયા,
 ભેટયો ભાવ ધરી એ તીરથ મનવહિત સખદાયા.

આજ મનવાંછિત સુખ પાયા. ૧૫

સ વત્ ૧૭૬૯ વર્ષે પં. દાનચ દ્રેણુ લિપત પત્તનનગરે.

॥ ॐ ॥

પં૦-મેઘવિરચિત

તીર્થમાલા.

- સેતુજ સામી રિસહજિણુ દ પાપતણાં ઉમ્મૂલધ કદ;
 પૂજ્યા સિવસુખ સ પત્તિ દિયધ તૂડઉ આપણુ કન્હધ પ્રભુ લિધ. ૧
- જગચિંતામણિ ત્રિભૂવનધણી પૂજ કરિસુ રિસહેસરતણી;
 નામિ તુલ્કારધ મન ઊલટધ પાપ પડલ સહુ પગિ ડાળટધ. ૨
- સુરઠદેસ મંડણુ ગિરિનાર તસુ સિરિ સામી નેમિકુમાર;
 તણ રાજ રાજિમતી નારિ નેમિનાથ બાલપ્રહ્મચારિ. ૩
- તીરથ અષ્ટાપદ મંડાણિ કચણુ મણિવર બિબ વખાણુ;
 માનિ પ્રમાણિ ચઉવીસ જિણુ દ તીરથ થાપિઉ ભરત નિરદ. ૪
- ભરૂચ નયર ભલઉ સાંભડી મુનિસુત્રત પૂજ મનિરૂડી;
 ભતી સમલિકુચરિ રાયતણી સમલીયડી આટકીયધ હણી. ૫
- મુનિવર સુમુખિ સુણિ નવકાર તતખિણિ પામિઉ મોખ દુઆર;
 રાજ રિદ્ધિ સુખ લાધા ઘણાં એ ફલ સુણિ નવકારધતણાં. ૬
- સોપારધ શ્રીજીવતસામિ સંકટ ભાજધ જેહનધ નામિ;
 કુંકુંણુ કલહથ નધ મલબાર સોપારધ શ્રીનાલિ મલ્હાર. ૭
- ખંભનયર તીરથ હિ ભણઉ સકલ સામિશ્રી છધ થ ભણઉ;
 ધણુદત્તતણાં પરહુણુ જે હુંતા સમુદ્રમાહિ રાખિયાં બૂડતાં. ૮

ધણદત્ત સાહ સપનંતર લહઇ સાસણતણી દેવિ ઇમ કહઇ;	
ત્રેવીસમઉ દેવ મનિ ધરે કુસલ ગેમિ પરહુણુ જાઇ ધરે.	૯
મગલોર હું તઉ સાંચરિઉ ખંભનયર સોપારઇ ફિરિયાં;	
પૂજ્યા સકલ સામિથંભણા અણ મનોરથ છઇ મનિ ધણા.	૧૦
જાણઉં સુરઠદેસિ જાઇઇ ઘોઘે પાસદેવ ધ્યાઇઇ;	
અંદ્રપ્રભ પાટણિ દેવકઇ કરઉ સાર સામી સેવકઇ.	૧૧
વીરમગામિ નયર પાટરી ઝાલાવાડિજ પૂજા કરી;	
ધ ધૂકઇ ધવલકઇ મઝૈરિ હરપઇ પૂજ માડઇ નરનારિ.	૧૨
નરસમુદ્ર પાટણુ વર નમઉ નગરમાહિ સવિહં મૂલિગં;	
પ આસરઉ પાસ તિહાં ભલુ આસસેણરાય તિહિ કુલિતિલઉ.	૧૩
કરઉ પ્રસાદ સામિણિ સરસતી નયરમાહિ ધુરિ કરણાવતી;	
વિનય વિવેક દેસ દંડાહિ કરિસુ પૂજ્ય મહિસાણામાહિ.	૧૪
વીસલનયર ધર્મ અહિઠાણુ પાસભવણિ નિતુ કરઉ મંડાણુ;	
વીતરાગ ચલણે લાગી સામી કન્હા મુગુતિ માગીઇ.	૧૫
વડઉં નયર સેતુજ તલહટી કાલિ ભાવિ પરખત ગિઉ ગલી;	
રિષભદેવ સામીનઉ ઠાણુ વડઉં નયર આણુંદપુરૂ માણિ.	૧૬
સીધપુરે વડલી વડગામ ધાણુદઇ જિનવર કરઉ પ્રણામ;	
હાથીદરે ગામિ હિગાલિ જિણુપૂજ માડિઇ ત્રિકાલ.	૧૭
આદિનગર પાદહુણુપુરૂ વલી પાસ જિણિંદ પુજઉ મનિ રૂલી;	
પાદહુણુ આંગિ રોગ સવિ ગમિઆ પારસનાથઇ હેલાં નીગમ્યા.	૧૮
ચઉરાચી સીકરિધરસાહ પાસ ભૂવણિ નિતુ કરઇ ઉચ્છાહ;	
સોલ કોસીસા સોનાતણાં ખીજા જિણુહ ભૂયણિ અતિ ધણાં.	૧૯
સીતાપુરિ અનઇ સુરતરઇ માલવણિમાહિ પૂજા કરઇ;	
ધાણુધારમાહિ તીરથ અનેક કરિસુ પૂજ નિતુ નવી વિવેક.	૨૦
ઇડરગઢિ રિસહેસર ભલઉ નાભિરાય મરૂદેવી કુલિ તિલઉ;	

- આસી પૂરવ લક્ષ કિર્તિ રાજ સંજમ લેઈ પ્રભુ કિર્તિ કાજ. ૨૧
- તારણગાદિ શ્રીઅનિત જિણિંદ હરખિંદ થાખ્યા કુમરનરિંદ;
ચઊદસય ચુમાલ જિણુજૂયણિ અવર રાય તું જામલિ કવણ. ૨૨
- પાંસીને છઈ પાંચ પ્રસાદ સુરગિરિસિર્તે તે માડઈ વાદ;
ચ દણ કુસુમિ ધૂપ ધરિ ધરઉ જિણુવરતણી પૂજ નિતુ કરઉ. ૨૩
- તીરથ આરાસણ મ ડાણિ જિહા રૂપા સોનાની આણિ;
સાત ધાત કહીઈ જૂજઈઅઈ ત્રાંખા તરૂઆની છઈ કુઈ. ૨૪
- સરલ તરલ વનસપતી ઘણી આદિ નેમિ લોડણુ તિહિ ધણી;
સ તિ વીર પૂજઉ નિતુ ભાવિ વિધન સવે ટાલઈ અભાવિ. ૨૫
- નગર ચડાઉલિના ગુણુ ઘણા ભવણુ અઠારઈ છઈ જિણુતણા;
ચઊરાસી ચહુટે હિવ ફિરઉ ઠામિ ઠામિ દીસઈ જૂહરિઉ. ૨૬
- મૂલનાયક શ્રીનાભિ મહારિ જિણુ દીડઈ મનિ હર્ષ અપાર;
કરઈ પૂજ શ્રાવક મનિ હસી નગર ચડાઉલિ લકા જિસી. ૨૭
- આઉલિ તડિતોલી પ્રાસાદ એ ગિહુ થાનકિ દેવ યુગાદિ;
ત્રિસલાદેવિ ઊયરિ ધરિ ધીર મુડથલઈ પૂજઉ મહાવીર. ૨૮
- ઊંઝરણી લધુ બાણારસી તેહની વાત કહઉ હિવ કિસી,
ઊંઝરણી અરબદ તલહટી પ્રાસાદ કરાવિઉ સ ઘિઈ હટી. ૨૯
- ધર દેવાલે છઈ ગિબ ઘણા લિઉ નામ સવિહું તેતલા;
કારઉલી શ્રીસંતિજિણુ દ આંમથલઈ આદીસર વંદિ. ૩૦
- કાસરે અરબદ તલહટી આદિ નેમિ પૂજઉ પાય લટી;
ઓલ(ઉડ)દેલાણુઉ છઈ બે ગામ ચ દ્રપલ સામિ લિઉ તસ નામ. ૩૧
- ડીડલઉદિ સંતીસર નમઉ ત્રીસોલી જિણુ ત્રેવીસમઉ;
ભારિજઈ શ્રીદેવયુગાદિ તડથલી મહાવીર પ્રસાદ. ૩૨
- લીમાણુઈ શ્રીસુવ્રત નમઉ તીથંકરમાહે વીસમઉ;

ભાષા.

- પ્રથમ તીથંકર શ્રીયુગાદિ ચલણે સિરિ નામીઅ;
તુમ્હ સાથિ અમ્હ મુગતિ આપિ સેવક કહુઇ સામી. ૩૩
- નાલિરાયકુલ મંડણુઈ અર્જદ અવતાર;
વિમલ મ ત્રીસર થાપિઅં નિરમાલડીએ દીઠઇ હરથ અપાર. ૩૪
- સૂતઉ જાગિઉ વિમલસાહુ નિસિ હુઊ વિહાણું,
મઇ દેઉલિ દીધી ધજા કુંજર સાહિઉ કાનિ;
ગુરૂ આગલિ સપન કહુઇ નિરમાલડીએ બઇઠઉ વિમલપ્રધાન. ૩૫
- તઇં ડંડી સવિગમ દેસ ભૂપતિન ભૂપાલ,
તઇં દુહુવ્યા ત્રજિંચ ઢાર અસ્રી અનઇ બાલ;
આલોઆણુ આપઉ કિસી ન લહુ સ ખ ન પાર,
શ્રીઅરબદગિરિ ઊપરિઇ નિરમાલડીએ થાપે તું જઇન વિહાર. ૩૬
- ગુરૂ ઉપદેસિઇ વિમલસાહુ મનિ કરઇ વિચાર,
અભ ગ તીરથ અરબદ ભલઉ વેચિસૂ ભ ડાર;
ઋષભદેવ મનમાહિ ધરઉ મન સમરઉ અબાવિ,
શ્રાવકનઇ દબ્ય સંપડિઉ નિરમાલડીએ વેચઇનઇ સરલ ભાવિ. ૩૭
- ડ ડનાયક શ્રીવિમલસાહુ તીર્થ થિર થાપિઅ,
ભરડા કહ્લા લેઇ ભૂઇ ગર્થ તેહુનઇ ઘણુઉ આપી;
અંબાઇ આવી ઇમ કહિઅં માડે અડખ અપાર,
થાનક શ્રીમાતાતણુઇ નિરમાલડીએ થાપે જૈન વિહાર. ૩૮
- પિહલા તેડાવ્યા સૂત્રધાર મુહુરત લિઉ મ લાઉ વાર,
રાંગ બણાવઉ દેઉલતણી મૂં મનિ ઉકઠા છઇ ઘણી. ૩૯
- સૂત્રધાર જોઇ એક માહુ દ્રવ્ય કેતે તુ વેચિસિઇ સાહુ;
રાંગ બણાવઉ દેઉલતણી બદરેસિઉ કરિજ્યો પૂરણી. ૪૦
- કે સોના કે રૂપાતણા વિમલિ નખાંવિઆ આણી ઘણા,
સૂત્રધાર જોઇ કસવટી વિમલસાહુએ ગાઢઉ હઠી. ૪૧

તિલક વધાવઉ વિમલસાહ જિણુસાસણિ જિણિ કીધ ઉત્સાહ;
તીરથની કીધી થાપના નાઠા સુલટ સવે પાપના.

૪૨

ઠવણિ.

દિગવિજય કરી શ્રીવિમલ ધરિ આવિઆ,
ગુરૂતણે વચને પ્રસાદ મ ઠાવિયા;
મોકલિયા જણુ ઘણા આણિ આરાસણે;
રૂપમઇ થાંભ તુમ્હે કાઠિને તિહાં ખણી;
પાટ થંભાસિરાં ઘાટ દેઉલતણાં,
ખાણિ તીરઇ રહિઅ ઘડઉ અતિઘણાં;
જોતરિયા રહકલ વૃષભ ફૂલિરિ ચરઇ,
દેવિ અંગાઇ વિનઇ સદા નેવજ કરઇ.

૪૩

વાટ રહકલતીણી ગામ વાસિયાં ઘણાં,
પૂરવી ચિતવિઉં સાર સવિહું તણુઉં;
નયર અંદ્રાવતી ઘાટ આવિઉ ઘડિઉ,
પાજ આરાસણુતણી વેગિ ઊપરિ ચડિઉ;
પૂરિયાં ભિડલાં પીઠ ખાંધ્યાં ઘણાં,
નીપનઉ ગભારઉ શ્રીવિમલવિસહીતણુઉ.

૪૪

ઠવણિ.

જોત્રપાલ મનિ કસમસ કરઇ મો આગલિ કુણુ દેઉલ કરઇ,
ઘણા દીહ ઇખિન સાસહિઉ અંગાઇ જઇ આગલિ કહિઉ,
અંગાઇ કહિઉં ખેતાવીર જિણુ જીતા છઇ રાય હમીર,
દેવિ અંગાઇ વિવસઇ ખવે એહસિઉં પ્રાણુ મ માડે ભવે.
ખાંભણિઉ રાય અરખદિ લીઉ રૂવનયર પૂરવદિસિ લીઉ;
ઈણિ જીતા ખારઇ સુરતાણુ કોઇ ન માંડઇ એહસિઉં પ્રાણુ.
એ વર આલઇ દેવિ અંગાવિ એ બલિખાકલ દેસિઇ ભાવિ;
વિનઉ કરીનઇ નેવજ માગિ એહ વિણુચગ ઇહઇ લાગિ.
મ કરિ રોસ જૂઠઉ વાણિઉ હુસટકાલ એહનઉ પ્રાણિઉ;
અવર કોઇ ખીજઉ બાણિસિઇ તઉ પગિ સાહીનઇ તાણિસિઇ.

૪૫

૪૬

૪૭

૪૮

ખેતલ વીર મ હુઉ આકુલા તમ્હનાં દિવરાવિસ આકુલા;
 તિલવટિ તેલ રધાબ્યા ચિણા ખેતલનઇ દેવરાબ્યા ઘણા. ૪૯
 વિમલિ મનાવિઉ વાલી નાગ ટાલિઉ જૂતપ્રેતનઉ લાગ;
 દીહુ ણિ ચ્યારઇ ઇડિઉ ઘડિઉં તતખિણિ દેઉલ જીપરિ ચઢિઉં. ૫૦
 મનમાહિ હરખઉ વિમલ અપાર દાદઉ પ્રગટ હુઉ મઠમાહિ;
 અબાઇ આવી ઇમ કહિઉં ખિંબહતઉ તે થાનક ખણિઉં. ૫૧
 મનમાહિ હરખઉ વિમલડસાહ તતખિણિ તેડાબ્યા સૂત્રધાર;
 ઘડઉ ઘાટ દેઉલતણુઉ મુહમાગિ ગરથ લિઉ ઘણુઉં. ૫૨
 ઘડઉ ઘાટ માંડઉ કોરણી એકએક પાહિઇ અતિ ભલી;
 હસત મુખ થાલે પૂતલી કુતિગ કરઇ રૂપ તે વલી. ૫૩
 અરબદગિરિ તીરથ કિવિલાસ જિણિ થાનકિ જણુજણુ પૂજઇ આસ;
 ગુફામાહિ દાદઉ ધુરિ ઠવિઉ વિમલમ ત્ર સપનઇ આવિઉ. ૫૪
 કરઉ પ્રસાદ ટાલઉ સવિ અલી વિમલ મંત્રીસર પૂગી રૂલી;
 નેમિભુવણુ જિસિઉ રૂલિઆમણુઉં વસ્તુપાલ વિત વેચઉં ઘણુઉં. ૫૫
 આરામણુ અણિઉ પાષાણુ નેમિભુવણુ જિસિઉં ઇદવિમાણુ;
 પીતલ ઉર સિરિ રિસહજિણુ દ જિણિ દીકઇ મનિ હુઇ આણુંદ. ૫૬
 જાઇવેલ સેત્રાં લીયાં પૂજ્યા હુયા પાપ સવે ગયાં;
 જિમણુઇ પાસઇ છઇ દેહરા તે મંડાબ્યા ખમણાતણા. ૫૭
 તીણુઇ ખિબ ગઇસારિયા ઘણાં તે કહીઇ સવિ ખમણાતણાં,

વસ્તુ.

તીરથ થાપિઅ તીરથ થાપિઅ અભંગ ઇણિ ઠામિ,
 શ્રીઅર્બદગિરિ જીપરિઇ વિમલમત્રિ આઘાટ રોપીઅ,
 ખાર પાજ વહતી કરી આવઇ સંઘ અપાર;
 અબાઇ સાનિધિ કરઇ આવિઉ ગઢિ ગિરિનારિ. ૫૮
 ઘણી વાત અરબદની ભલી અગિહુ જાસિઉ હિવ જીરાઉલી;
 પ્રગટ પાસ કરઉ અતિ ભલઉ સકલગ્રામિ શ્રીજીરાઉલઉ. ૫૯

સદા સઘ આવઈ અતિ ઘણા પ્રત્યા પૂરઈ સવિહુ તણા; ભાજઈ ભીડ રોગ સવિ ગમઈ જીરાઉલઉ પાસ ઇણિ સમઈ.	૬૦
મડાહડી સાંઠિ વડગામ સાચરઉ શ્રીવીર પ્રણામ; કાકરિ થિરાઉદ્રિ જિણુ ચઉવીસ રતનપુરિ પૂરઈ નિસિદીસ.	૬૧
જાઉ ભટાણે વીજૂએ પ્રાસાદે પૂજઈ જૂજૂએ, સીરોહડી સકલ શ્રીપાસ મનહતણી જિણિ પૂજઈ આસ	૬૨
સિરિ રિદરિ વેલાંગરી વિચારિ ખુરહાડઈ પૂજઈ ત્રિણિકાલ; અરગદ ગોઠિ આદિ અહિચરે કરિસુ પૂજ જિણુવર ટોકરે.	૬૩
શ્રીજાલઉરિ નયરિ ભીનવાલિ એક વિપ્ર ખહુ ન દ વિચાલિ; નિજી સહસ વાણિગના ઘણાં પચિતાલીસ સહસ વિપ્રાંતણાં.	૬૪
સાલાં તાલાં નઈ દેહરાં પ્રાસાદે જિણુ પૂજ કરાં; મુનિવર સહસ એક પોસાલ આદિનગર એહવઈ ભીનમાલ.	૬૫
ઉડ્ડાસ નઈ કોરટઉ રાણિગગામમાહિ તિલહટઉ; કાલધરી ગામ ગોહિલી દિધ મુગતિ સામી સોહિલી.	૬૬
આદિનાથ અવદાત અનેક સીરોહી નિતુ નવી વિવેકિ; લોટાણુઈ નાણુઈ નાદીઈ નીનોડઈ જિણુવર જે વાદીઈ	૬૭
કોટીદરઈ સ તિ લિઉ નામ અઝહરી ગઠિ વીરપૂર ગામિ, ઝાઝહી સિરિ સ તિ જિણુ દ પાપતણા ઉમ્મૂલઈ કદ.	૬૮
પીડરવાડઈ સિરિવર્દનન સકલસામિ ઇક ગામણુવાડ, એકલમદ્દ કાહુનઈ પાનહીપાડિ.....	૬૯
વગડામાહિ લિઈ ભોગ ખણુવચન સવિ ટાલઈ રોગ, વીરવાડઈ ઇક ધર્મ વિચારૂ નાણુઈ ત્રિસલાદેવ મહાર.	૭૦
જાઉ સીવેરઈ સીંધલઈ માહુણુસૂમાહિ પૂજ ભલઈ; જાઈ વેલ ચંપક રૂલીયડી પાદ્રાડઈ પૂજઈ મજાઅડી.	૭૧
સકલ સામિ સાંનિધિ કરઈ આબ્યા લોક સરણિ ઊગરઈ;	

વીસલપુરિ વાલ્હી ઊંદરિ ખાલીસઇમાહિ પૂજા ફિરી.	૭૨
તીરથતણુઉ ન જાણુઉં પાર જાપોરઇ જિણુ કરઉ જુહાર;	
ખહેડઉં હાથુડી ગામ સિણુવાડી જિણુ કરઉં પ્રણામ.	૭૩
મૂડાડઇ માદડી સનાથ વરકાણુઇ સિરિ પારસનાથ;	
જાઉં હેવઇ દેસ સાતસઇ નાડોલાયા મન ઉલ્લસઇ.	૭૪
જિણુહ પૂજા તિહા દિન વિહાણુ આસલકોટમાહિ મ ડાણુ;	
તીરથ સંજયા કરઉં મેવાડિ તે પુણુ નહી અમહારઇ પાડિ.	૭૫
દેઉલવાડઉં નાગદ્રાહા ચીત્રોડ આહડ કરહેડઉં વધણોર;	
જાઉર મજ્જયઉર સાદડી જિનવર નામ ન મૂકઉં ઘડી.	૭૬
અજીઅ તીરથ ઘણાં છઇ ભલાં મઇ દીઠા કહિયા તેતલાં,	
કઇલવાડઇ કરહેડઉં પાસ મનહતણી જિણુ પૂરઇ આસ.	૭૭
કુભલમેરૂ રિસહેસર દેવ અરખદથિકા આવિયા હેવ;	
અરખદ સિખિરથિકા ઊતરી વલાશ્રંગિ રહિયા ઘર કરી.	૭૮
કુંભકર્ણુ સપન તર દિયઉં તઉ વિધ્યાચલ ગિરિ આવિઉં,	
દુર્ગકોટ રાય દિઉં નામ કુંભમેરૂગિરિ વિસમઉં ઠામ.	૭૯
વર્ણુ છત્રીસ નહી કામણુ આણુયા લોક ત્રિહુ દિસિતણા;	
કરઇ ભગતિ રિસહેસરતણી વિધન સવે જાઇ તિહિ ટલી.	૮૦
વિવહારીયાતણી ગજધટા સાત સહસ કીધા એખટા;	
ઘણા ખોલ ખોલિયા ગુણુવંત નાગોરઉ આણિઉ હણુમન.	૮૧
સોઝતિથિકઉ વિણાયગ લીઉ કઇલવાડી પોલિઇ માંડીઉ;	
નાગોરઉ આણિઉં હણુમ ત રાણુપુરી પોલિઇ માંડીઉ.	૮૨
સોઝતિ સામી અનઇ ફલવર્દ્ધ પાસ જિણેસર આલઇ બુદ્ધિ;	
માય ખાપ ઠાકુર તિહા ધણી પાછા વલિયા રાણુપુરભણી.	૮૩
નગર રાણુપુરિ સાત પ્રામાદ એક એકસિઉં માંડઇ વાદ;	
ધજા દંડ દીસઇ ગિરિવલઇ ઈસિઉ તીરથ નથી સૂરિજ તલઇ.	૮૪

પાઉ રોપિઉ પુરસ સાત તેહતણઉ થડાબદ્ધિ દ્રવ્ય લાગઉ ધણઉ;
બાર સાખ તોરણિ પૂતલી ઘણઉ દ્રવ્ય લાગઉ તિહિ વલી. ૮૫

ધન જીવીઉં ધરણિગ તુમ્હતણઉં વિત વેચિઉં ચઉમુખિ આપણઉં;
વલાશ્રૂગિ રોપીઆ ઘાટ પુણ્યતણી કીધી વહતી વાટ. ૮૬

પાંચ તીરથ તિહાં પાંચ પ્રાકાર પાવા પ્રગટ નઇ વૈભાર,
ચ પા મથુરા રાજગિહી તે થાનકિ જે દીસઇ સહી. ૮૭

એકસઉ તીરથ વિસોતર નામ ઈણિઇં ભણિઇ હુઇ સવિહં પ્રણામ;
શ્રાવક મુગતિથિકઉ અલજયા એહ તવન ભણિજયો હો ભયા. ૮૮

‘મેહેઉ’ કહઇ મુગતિનઉ ઠામ સદા લિઉં તીથંકર નામ;
તીરથમાલા ભણઉ સાંભલઉ બઈ પાપઘટ હુઇ નિરમલઉ. ૮૯

શ્રીસોમસુંદરસૂરિ ॥ શ્રીરત્નશેષરસૂરિ ॥ શ્રીલક્ષ્મીસાગરસૂરિ ॥ ૫૦ ॥

સવેગજયગણિ ॥ ૫૦ ધર્મસુંદરગણિ ॥ સુમતિજયગણિ ॥

લિખિત ૫૦ હાસાસુત મના પઠનાર્થ શુભં ભવતુ ॥

ૐ

પં૦-મહિમાવિરચિત ચૈત્યપરિપાટી.

ઢાલ.

ગિરથી નદીઆં ઉતરિ રે લો, એ દેસી.

શ્રીવાગેશ્વરી વીનવું રે લો કહિયું જિનગુણગ્રામ રે; સાહેલી.
રથ મોટાં માનીઇ રે લો જોયાં ઠાંમોઠામિ રે. સા૦ ૧
પ્રણમુ હૂં પરમેસર રે લો રાજનગરથી માંડિ રે; સા૦
સંખ્યા કહું જિનબિબની રે લો અંગથી આલસ છાડિ રે. સા૦ પ્ર૦ ૨
પ્રતિમા સ પ્રતિરાયની રે લો શ્રીસરખેજ મઝારિ રે; સા૦
સાણુંદગાંમિ શાંતિજી રે લો જિનવર અતિમનોહારિ રે. સા૦ પ્ર૦ ૩
પ્રતિમા પુરંજગામિની રે લો દીડી નયણુ દોય રે; સા૦
હરખ્યા વીરમગાંમિથી રે લો બિબ સતાવન જોય રે. સા૦ પ્ર૦ ૪
માંડલમાંહિ મૂલગાં રે લો સતાવીસ જિનરૂપ રે; સા૦
પગાસરમાં પાસજી રે લો શ્રીસ ખેસર ભૂપ રે. સા૦ પ્ર૦ ૫
પૂરવ દેહરિ જાણીઇ રે લો એકસો બિતાલીસ રે; સા૦
ગામ સમીઇ વખાણીઇ રે લો પ્રતિમા દોઇ જગીસ રે. સા૦ પ્ર૦ ૬
રાધનપુર રલીઆંમણું રે લો જિનહર છિ સુખકંદ રે; સા૦
પ્રતિમા તિહાંકણિ ચ્યારસિં રે લો વંદા તિહાં જિનંદ રે. સા૦ પ્ર૦ ૭

સોઈ ગાંમનિ દેહરિ રે લો ત્રણિસિ સડતાલીસ ણિંબ રે; સાં
 પારકરિમાં પ્રતિમા વલી રે લો વેદ સંખ્યા અચંબ રે. સાં પ્રં ૮
 ધવલ ધાંગ ગોડી ધણી રે લો પાસિં ચઢવીસ દેવ રે; સાં
 ભાટુરમાંહિં જિનજિંબની રે લો સંખ્યા ત્રીસ છિ હેવ રે. સાં પ્રં ૯
 થિરપુર મંડન વીરજી રે લો જિનહર છિ તિહાં પંચ રે; સાં
 ઘરિ દેહરાસર છિ ભલાં રે લો પ્રતિમા સહિસનુ સંચ રે. સાં પ્રં ૧૦
 સત્યપુરિં જિનવીરજી રે લો એકમુ અહિસી માંન રે; સાં -
 પ્રતિમા પાંચિ દેહરિ રે લો કહિ મહિમા પ્રમાણુ રે. સાં પ્રં ૧૧

ઢાલ.

સાંહર ભલો પણિ સાંકડુ રે, એ દેસી

ભીનભાલનિ છ દેહરિ રે છસિ નિ પચતાલ રે; ચતુરનર,
 મોદિરામાંહિ જાણુજ્યો રે લાલ પ્રતિમા ચ્યાર વિશાલ રે. ચં પ્રં ૧
 જલુરગઢમાં સુદરૂં રે દેહરાં છિ જીત ગ રે; ચં
 સહિસ દોઈ એકતાલસ્યુ રે લાલ પ્રતિમાસ્યુ મુઝ રગ રે ચં પ્રં ૨
 સોવિનગિરમાં સાહિંગા રે જીપરિ ત્રણ્ય પ્રસાદ રે; ચં
 પચ્યાસી પ્રતિમા કહૂં રે લાલ ભમરાંણીઈ ઉદ્દાદ રે. ચં પ્રં ૩
 ચ્યાર મજિલ છગામમાં રે ધુણાલિ સુષકાર રે; ચં
 ચુરાસી પ્રતિમા કહૂં રે લાલ છવીસ પુનાસિ સાર રે. ચં પ્રં ૪
 બેધપુરઈ પ્રાસાદમાં રે સાતિ દેહરિ તેમ રે; ચં
 પાંચસિ સાત્રીસ ણિંબનિ રે લાલ પુનુ આણી પ્રેમ રે. ચં પ્રં ૫
 મંડારગાંમનિ ડુંગરિં રે મોટા ત્રણિ પ્રાસાદ રે; ચં
 એકાવન પ્રતિમા ભલી રે લાલ ગંગાણીસ્યું વાદ રે. ચં પ્રં ૬
 ણિંબ નેજી ણિ દેહરિ રે ણિધાણિ ચ્યવીસ રે; ચં
 કાપ્રેડિ બેહું મંદિરિં રે લાલ પચ્યોત્તરિ જગદીસ રે. ચં પ્રં ૭

પીપ્રાડિ ઉગણસદ્દિની રે લાલ પ્રતિમા મંદિર બેઠ રે; ચ૦
 બોરાણિ દસ એકની રે લાલ કઠનારિં રસ હોઇ રે. ચ૦ પ્ર૦ ૮
 ફલવદિ શ્રીજિનપાસજી રે પ્રતિમા સડતાલીસ રે; ચ૦
 મેડતામાંહિ મોહિની રે લાલ ઇચ્ચાર નિ તેરઈ ઇશ રે. ચ૦ પ્ર૦ ૯
 સહિસ એક શત એકનિં રે ઉગણચ્યાલીસ તેમ રે; ચ૦
 આણુંદપુર બિ દેહરિ રે લાલ એકસો સાત્રીસ એમ રે. ચ૦ પ્ર૦ ૧૦

ઢાલ રસીયાની.

જિતારણિ હો મંદિર બેઠની ણિંશત ત્રાંણ રે સંત; સખીરી૦
 આણવાગાંમિં રે આકિ જિનવડ દેવલી દોઇ ગુણવંત રે. સ૦ ૧
 હું નિત પ્રણમું શ્રીપરમેસર કાલુપિ પ્રતિમા રે ચ્યાર; સ૦
 સોજિતમાંહિ સાતિ જિનહરે એકસો ત્રેવીસ બુહારિ. સ૦ હું ૨
 દૂધવડમાંહિ ચ્યારિ મનોહર વીકેડિ નવ અપાર; સ૦
 બાંતિ છત્રીસ ત્રણિ પાંચોટીઇ નીપુરિં રસ ગુણકાર. સ૦ હું ૩
 નાંડોલિ નવ મંદિર મૂલગાં છસઇ છન્ન ગુણવત; સ૦
 ઘણેરઇ છત્રીસ પ્રતિમા વંદીઇ કુલલમેરેં રે કંત. સ૦ હું ૪
 છત્રીસ જિનની મૂરતિ પેષીઇ સાદીમાંહિ શ્રીવત; સ૦
 નવસિં છત્રીસ પ્રતિમા દેષીઇ દેહરિ શ્રીલગવત. સ૦ હું ૫
 રાંણપુરિં દેહરં પાંચ પ્રભુતણાં સહસણિચ્યારસિ માંનિ; સ૦
 ત્રિહિપન અધિકી પ્રતિમા પૂજઇ માદલિ ત્રણિ ગુણપાંણિ. સ૦ હું ૬
 નીદ્રંડી ગાંમિ ત્રણિ મૂરતિ વલી શ્રીવરકાણે રે ભાવિ; સ૦
 પ્રતિમા પાંચસિ પૂજ પ્રેમસું પચાવત્ત ણિંએવાવિ. સ૦ હું ૭
 પીમેલિ પાંત્રીસ પ્રતિમા રૂચડી પુરાડિ પંચવીસ; સ૦
 જળેરિં ચૌદિ જિન દિનકર પાલિં ચૌદિ રે જગીસ. સ૦ હું ૮
 પોસાલી ત્રણિ ઇટવાલિ દસ ભલી વાઘતલાઇ રે દેષિ; સ૦
 વાઘપૂરમાં વીસ મૂરતિ લહી કોલરગામિ રે પેષિ. સ૦ હું ૯

પ્રતિમા અઠાવીસ તે પ્રણમીઈ શિવપુરનગરિં રે નિવાસ; સ૦
મદિર ઈચારિ સહિસચ્ચારસું એકોત્તરિ સુવિલાસ. સ૦ હું ૧૦

ઢાળ.

સીતા તો રૂપિં રૂડી, એ દેસી.

નાંકોડિ પ્રતિમા આઠિ ઘાણિ મહાવીર સીતરિ ઘાટિં હો; મૂરતિ
અતિ રૂડી.

કિરગાંમિ દેહરાં બિ સોહિ દેહરાસરિ મનડુ મોહિ હો. મૂ૦ ૧
માંડલઈ ત્રિણિ પ્રતિમા દીસિ નાંદ્રોડિ હીયડું હીસિ હો. મૂ૦ ૨
નીતોડિ પાત્રીસ દીડી કાચોલી ચ્યારિ મીડી હો. મૂ૦ ૩
સાગવાડિ રૂપ અઢાર અચલગઢમાંહિ વિહાર હો. મૂ૦ ૪
ત્રિણિ દેહરિ ત્રિણિસિં પચાસ આબુસિપરિ પાચ ઉલ્હાસ હો. મૂ૦ ૫
ચૌદસિ છ પ્રતિમા જાણુ કાંસિ દ્રિ દેવ વષાણું હો. મૂ૦ ૬
પ્રતિમા દસ મોહનગારી આમથલિ છત્રીસ સારી હો. મૂ૦ ૭
એકસો પચતાલીસ કહીઈ મુંગથલિ પ્રતિમા લહીઈ હો. મૂ૦ ૮
રોહમાંહિ અડતાલીસ ત્રણ દેહરિ શ્રીજગદીસ હો. મૂ૦ ૯
સીડોત્તરિ દેહરાં બિ માનું બિંસિ અઢારબિજ પ્રમાણું હો. મૂ૦ ૧૦
સરોત્તરિ દેહરાં બિ મોહી આઠ મૂરતિ નયણે જોઈ હો. મૂ૦ ૧૧
શ્રીનહિમા કહિ સુષવાસી ઢાલ ચોથી લીલવિલાસી હો. મૂ૦ ૧૨

ઢાલ.

મુમતિ સદા દિલમા ધર, એ દેસી

ગોલા ગામનિ દેહરિ પ્રતિમા છત્રીસ સાર; સળી રે
વડગાંમિ દસ પૂજઈ મગરવાડિ બાર. સ૦ ૧
તીરથિ મનડુ મોહીઈ લેલ્યા શ્રીજિનપાય; સ૦
આબુ ગોડી ફલવદિં પાતિક ફરિં જાઈ. સ૦ તી૦ ૨

એકસોનેઝ સિદ્ધપુરિં દેહરાં ત્રિષ્ટય અપાર,	સં
ઉંઝાવિ દસ દેવની ઊનાવિ સુખકાર.	સં તીં ૩
એકસો નેઝ વંદીઘ મિસાણી વલી ચેહ,	સં
એકસો ખાર તે ભાવસુ સાતિ દેહરિ તેહ.	સં તીં ૪
કલોલિ ગાંમિ યઘ મદિરૂ બેહૂ મિલીની બેઘ,	સં
પંચદસ પ્રતિમા સુદરૂ એ બિબ સખ્યા હોય.	સં તીં ૫
સહિસ ઉગણીસ નિ ઊપરિં ખાવન છિ ગુણુવત,	સં
સંવત એકવીસ લેટીયા ભયભંજન ભગવંત.	સં તીં ૬
સાહ સૂરચંદના સંઘમાં લોક ઘણા દાતાર,	સં
સૂરધીર ઝ્યાંની ભલા કરતા પરઊપગાર.	સં તીં ૭
ભવિજનના આદર થકી સદહિણા દિલમાંહિ,	સં
આગમગચ્છપતિ ગુણુનિલુ શ્રીમહિમા ગુણુગાય.	સં તીં ૮
ભણિ ગુણિ જે સાંભલિ સીઝિ વછિતકાજ,	સં
યાતર સફલી તેહની પ્રણુમિ શ્રીજિનરાજ.	સં તીં ૯
વિજઈ શ્રીજિનરાજની કીરતિ દેસ મઝારિ.	સં
સૂરધીર ઝ્યાંની ભલા વાંણી અમૃતધાર.	સં તીં ૧૦
ખાવીસિ શ્રાવણુ પષિ ત્રીજ ભલી ગુરૂવાર,	સં
ગોડીમંડણુ ધ્યાંનથી રિદિ વૃદ્ધિ ભ ડાર.	સં તીં
શ્રી સ ધનિ જયકાર.	સં તીં ૧૧

૩૦

કટુકમતીલાધાસાહવિરચિત

સૂરત ચૈત્યપરિપાટી.

- પ્રણમી પાસ જિણુદના ચરણકમલ ચિત લાય;
રચના ચૈત્યપ્રવાડની રચસુ સુચુર પસાય. ૧
- સુરતગદીરમે અછે જિહાં જિહાં જિનવિહાર;
નામ ઠામ કહી દાષવું તે સુણજ્યો નરનારિ. ૨

ઢાલ પ્રથમ.

ચતુર સનેદી મોહના, એ દેશી.

- સુરતનગર સોહામણ સોહમણ જિનપ્રાસાદો રે;
ગોપીયુરામાહે નિરપતા ઉપનો અધિક આલ્હાદો રે. ૧
- શ્રીજિનખંખ જોહારીયે ધારીયે જિનમુખ ચ દો રે,
તારીયે આતમ આપણો વારીયે લવદુખડ્ દો રે. શ્રીજિન૦ ૨
- પ્રથમ નમુ આદિનાથને દેહરે ચૈત્ય ઉદારો રે;
ગિળ ચૌદ આરસમે ધાતુમય ચિત ધારો રે. શ્રીજિન૦ ૩
- એકલમલ પંચતીરથી પાટલી નેં પટ જાણુ રે;
સર્વ થઈ શત દોય ને બોહોત્તર અધિક વધાણું રે. શ્રીજિન૦ ૪

બીજે શ્રીશાંતિનાથને દેહરે શ્રીજગદીસો રે;
 દ્વાદશગિંબ પાષાણુમે પંચતીરથી ત્રીસો રે. શ્રીજિન૦ ૫
 એકલમલ પટ પાટલી એકતાલીસ વિરાજે રે;
 ત્ર્યાસી ગિંબ સર્વે થઈ જિનમંદીરમાંહે છાજે રે. શ્રીજિન૦ ૬
 ત્રીજે શ્રીધર્મનાથને દેહરામાંહે સુણો સંતો રે;
 સુરજમંડળ પાસજી ભૂચરામાંહે ભગવંતો રે. શ્રીજિન૦ ૭
 ચોવીસ ગિંબ પાષાણુમે સાત રતનમે દીપે રે;
 એકસો સીતેર ધાતુમે નિરખતા નયન ન છીપે રે. શ્રીજિન૦ ૮
 ચોથે સંભવનાથને પ્રાસાદે પ્રભુ ભેટ્યા રે;
 એકવીસ ગિંબ પાષાણુમે પૂજતાં પાતક ભેટ્યા રે. શ્રીજિન૦ ૯
 ચોવીસવટા પંચતીરથી એકલમલ પટ બાણો રે;
 એકસો છકોતેર ધાતુમે સર્વ સખ્યાયે પ્રમાણો રે. શ્રીજિન૦ ૧૦
 પાંચમે શ્રીમહાવીરજી ભૂવનગિંબ અતિ સોહે રે;
 પાંચ પ્રભૂ પાષાણુમે નિરખતા ભવિમન મોહે રે. શ્રીજિન૦ ૧૧
 એકલમલ પંચતીરથી પાટલીયે પ્રભુ ધારો રે;
 એકતાલીસ સર્વે થઈ ધાતુમય સુવિચારો રે. શ્રીજિન૦ ૧૨
 શ્રી ઘર ઘર દેરાસરતણી હવે કહું સખ્યા તેહો રે;
 સુરા રતનના ઘરથકી પંચોતેર છે જોહો રે. શ્રીજિન૦ ૧૩
 તિહાં જિનગિંબ સોહામણા ધાતુમે પાષાણો રે;
 સર્વ થઈ સવાપાંચસે વાંદો ચતુર સુબાણો રે. શ્રીજિન૦ ૧૪
 લાલ પ્રથમ પૂરી થઈ પુરા કહ્યા પાંચ પ્રાસાદો રે;
 સાહજી લાઘો કહે નિત્યપ્રતે રણજળ ઘટા નાદો રે. શ્રીજિન૦ ૧૫

દુહા.

પંચોતેર દેરાસરે દેહરા પાંચ વિસાલ;
 સવાતેરસે ગિંબને વંદન કરૂં ત્રિકાલ.

૧

ખપાટીયાચકલાતણા દેહરાસર છે જોડું;
અભિનંદન જિન દેહરે હવે હું પ્રણમુ તેહ. ૨

ઢાલ બીજી.

મુની માનસરોવર હંસલો, એ દેશી.

ગોપીપુરાથકી પાધરા ચાલો ચતુર મન લાયો રે;
ખપાટીયે ચકલે જઈ વંદો શ્રીજિનરાયો રે. ૧

શ્રીજિનબિંબ જોહારીયે વારીયે કુમતિકુસંગો રે;
મોહમિથ્યાત નીવારીયે ધારીયે જિનગુણ રંગો રે. શ્રી૦ ૨

પ્રથમ નમુ જિન દેહરે અભિનંદન જિનચ દો રે;
છયાસી બિંબ પાષાણમેં લાવસુ ભવિ વંદો રે. શ્રી૦ ૩

ધાતુમે સંખ્યા કહું દોયસત નેં અડસટ્ટો રે;
પાંચ રતનમેં સર્વે થઈ ત્રીનસયા ગુણસટ્ટો રે. શ્રી૦ ૪

ધર ધર દેરાસરતણી સંખ્યાયે ચોવીસો રે;
એકસો ખ્યાસી બિંબને પ્રણમીજે નિસદિસો રે. શ્રી૦ ૫

તિહાથી કેલાપીઠે જાઇયેં સરાસુધી મુજાણો રે,
ઉગણીસ દેરાસરતણી બિંબસંખ્યા હવે જાણો રે. શ્રી૦ ૬

દોયસયા પાંચ ઉપરે પ્રણમી કર્મનિકંદો રે;
કૃષ્ણજી વર્ધમાનને ધરે પાસ ચિતામણિ વંદો રે. શ્રી૦ ૭

તિહાંથી વડાચૌટાલણી જઈ જિનબિંબને વંદો રે;
વાઘજી ચીલદાની પોલમે લેટ્યા અજિત જિણ દો રે. શ્રી૦ ૮

એકાદસ પાષાણમેં ધાતુમે તેર ધારો રે;
દેહરે શ્રીજિન પ્રણમતાં પામીએં લવપારો રે. શ્રી૦ ૯

સાહા કેસરીસંધને ધરે દેહરે એક વિસાલો રે,
મૂલનાયક પ્રભુ વાંદીયે અજિતજિણદં ત્રિકાલો રે. શ્રી૦ ૧૦

એસી બિંબ પાષાણમેં ધાતુમય હવિ સુષ્પીયે રે;
 ત્રણસે આસી બિંબનેં પ્રણમી પાતક હણીયે રે. શ્રી૦ ૧૧
 વાઘજી વીલંદાની પોલથી વડે ચૌટે આવી રે;
 નાણાવટ સાપુરતણાં દેરાસર નમો ભાવી રે. શ્રી૦ ૧૨
 સંખ્યાઈં સર્વે થઈ દેરાસર ગુણસદ્ગો રે;
 બિંબ સંખ્યા સર્વે મલી છસયને અડસદ્ગો રે. શ્રી૦ ૧૩
 નેમીસર જિન દેહરે પારેષ પ્રેમજીને પાસે રે;
 ઉપરેં સાંતિ સોહામણા પ્રણયુ અધિક ઉલાસે રે. શ્રી૦ ૧૪
 અધ ઉરધ સર્વે થઈ આરસમેં બિંબ પંચો રે;
 ચુમોતેર પ્રણુ ધાતુમેં તેહમાં નહી પલપંચો રે. શ્રી૦ ૧૫
 ઢાલ બીજીમાહે એ કહ્યાં દેહરા ચ્યાર પ્રમાણો રે;
 દેરાસર સર્વે થઈ એકસો ને દોય ભણો રે. શ્રી૦ ૧૬

દુહા.

સરાથકી સાહાપુર લગેં ત્રિણુ જિનભૂવન ઉદાર;
 એકસો દોય દેરાસરે વાંદો જગ આધાર. ૧
 ધાતુમેં આરસમેં બિંબ અછે તિહાં જેહ;
 સાહાજી લાધો કહેં દોયસહસ ભાવસું પ્રણયુ તેહ. ૨

ઢાલ ત્રીજી.

નવમી નિરજરા ભાવના ચીત ચેતો રે. એ દેશી.

નાણાવટ સાપુરથકી ભવિ વંદો રે ચાલો ચતુર નરનારિ; ભવિ૦
 સોનીકૂલીયામાંહે જઈ ભ૦ શ્રીજિનબિંબ જોહાર. ભ૦ ૧
 લાલભાઈના ડેલા તાંઈ ભ૦ દેરાસર છે ઇચ્યાર; ભ૦
 એકસો સતાવન બિંબને ભ૦ પ્રણમંતાં જયજયકાર. ભ૦ ૨
 તિહાંથી વિલંદાવાડમાં ભ૦ દેહરાસરમાંહે દેવ; ભ૦
 સખ્યાઈ ચૌદ સોહામણા ભ૦ કીજેં નિત્યપ્રતેં સેવ. ભ૦ ૩

ખિંબ આરસના ધાતુમે' લ૦ એકસોને અડવીસ;	લ૦
સૂરવાલે સરવે થઈ લ૦ ભેટીયા શ્રીજગદીસ.	લ૦ ૪
તિહાંથી અમલીરાણુમે' લ૦ ગંધરપ ક્લીયા મુઝાર;	લ૦
આઠ દેરાસર અતિભલા લ૦ યાત્રા કરો નરનારિ.	લ૦ ૫
ખિંબ ઇકિતેર જિનતણા લ૦ નિરખંતા આણુંદ થાય;	લ૦
જિનપ્રતિમા જિન સારીધી લ૦ પૂજંતા પાપ પુલાય.	લ૦ ૬
સૂરત શહેરના ચૈત્યની લ૦ થઈ પુરણ જિનયાત્ર;	લ૦
તિહાંથી પુરામાંહે જઈ લ૦ યાત્રા કરો ગુણપાત્ર.	લ૦ ૭
નવાપુરામાંહે દેહરે લ૦ સોલસમાં શાંતિનાથ;	લ૦
ભૂયરામાંહે પ્રભૂ ભેટીયા લ૦ મૂલનાયક જગનાથ.	લ૦ ૮
ત્રણ્ય ખિંબ પાપાણુમે' લ૦ ધાતુમે' નવ સાર;	લ૦
દ્વાદસ ખિંબ બેહારતાં લ૦ ઉપનો હરખ અપાર.	લ૦ ૯
સૈદપુરાને દેહરે લ૦ હિંદરપુરામાંહે બેહ;	લ૦
એકાદસ દેરાસરે લ૦ જિનપ્રતિમા ગુણ ગેહ.	લ૦ ૧૦
સંખ્યાઈ સર્વે થઈ લ૦ ખિંબ એકસો વીસ;	લ૦
નગરથી બાહિર પુરાતણા લ૦ ભેટીયા ત્રિલોચન ઈસ.	લ૦ ૧૧
સુરતથી મનમોહસુ લ૦ જઈ રાનેર મુઝાર;	લ૦
શ્રીજિનખંબ બેહારીયે લ૦ તે સુણબે નરનારિ.	લ૦ ૧૨
ભૂયર એક અછે તિહાં લ૦ ચૌદ દેરાસર સાર;	લ૦
એકસો ત્રહતાલીસ ખિંબનઈ લ૦ પ્રણમીજે બહુ વાર.	લ૦ ૧૩
સોનીના ક્લીયાથકી લ૦ જિનમદિર છે' એક;	લ૦
અઠાવન દેરાસરે લ૦ રાનેર તાંઈ છેક.	લ૦ ૧૪
ઢાલ ત્રીજામાંહે એ કહી લ૦ ખિંબ છસેય એકત્રીસ;	લ૦
સાહાજી લાધો કહે' સમરીયે' લ૦ ભાવસુ નિસદિસ.	લ૦ ૧૫

દુહા

સૂરતમાંહે ત્રણ ભૂયરા દેહરા દસ શ્રીકાર;	
દોયસય પણ્ણીસ છે દેહરાસર મનોહાર.	૧
સરવાલે સરવે થઈ બિંબ સંખ્યા કહું તેહ;	
તીન હબર નવસે અધિક બોહોતેર પ્રણમું તેહ.	૨

દાલ ચોથી.

કનકકમલ પગલા હવે એ, એ દેશી.

યાત્રા સૂરત સહેરની એ કીધી અધિક ઉહાસ,	
ભવિજન સાંભલો એ;	
રાનેસ્તાંઈ ભાવસુ એ પોહોતી મનતણી આસ.	ભ૦ ૧
દેહરે દેરાસરતણી એ જિનપ્રતિમા છે જેહ;	ભ૦
રચના ચૈત્યપ્રવાડની એ સંખ્યાયે કહી તેહ.	ભ૦ ૨
એકીકી ગુણતાં થકાં એ પ્રતિમા ચ્યાર હબર;	ભ૦
સરવાલે સર્વે થઈ એ સૂરત નગર મુઝાર.	ભ૦ ૩
બિંબ પાપાણુ ને ધાતુમે એ રતનમય છે જેહ;	ભ૦
વિગતેસું હવે વર્ણવું એ નરનારી મુણો તેહ.	ભ૦ ૪
પાંચસે બિંબ પાપાણુમે એ માહે રતનમય સાર;	ભ૦
એકસો એક ચોવીસવટા એ ચૌમુષ ષટ ચિતધાર.	ભ૦ ૫
નવસે દસ પચ તીરથી એ પટ અઘ્યોતેર જાણ;	ભ૦
નવસે ખ્યાસી પાટલી એ નવ તિહાં કમલમંડાણ.	ભ૦ ૬
એકલમલ છે ઇચ્છારસે એ અધિકી સડતાલીસ;	ભ૦
સિદ્ધચક્ર કહ્યા દોયસે એ ઉપરે ગુણચાલીસ.	ભ૦ ૭
ચોવીસવટાની ચોવીસગુણી એ પંચતીરથીની પંચ;	ભ૦
અઠાણગુણી કમલની એ ચૌમુષે ચોવીસ સંચ.	ભ૦ ૮

એકલમલ સર્વે થઈ એ સહસ દસ એકતાલ;	ભ૦
સૂરતમાંહે જિનખિંબને એ વંદન કરું ત્રિણકાલ.	ભ૦ ૯
જિનપ્રતિમા જિન સારીખી એ સૂત્ર ઉવાઈ મુઝાર;	ભ૦
રાયપસેની ઉવાંગમાં એ સૂરીઆલને અધિકાર.	ભ૦ ૧૦
નિદેષા ચૈા જિનતણા એ શ્રીઅનુયોગદુયાર;	ભ૦
ઠવણસત્ય જિનવર કહેં એ ઠાણાંગે સુવિચાર.	ભ૦ ૧૧
શ્રીજિનપૂજા ચાલતી એ ભાષી ભગવધ્ધર્મ;	ભ૦
જ્ઞાતાસૂત્રે દુષદ્વી એ જિન પૂજે મનરંગ.	ભ૦ ૧૨
ધંત્યાદિક સૂત્રે ઘણા એ જિનપ્રતિમા અધિકાર;	ભ૦
સમકિત નિરમલ કારણી એ સિવસુખની દાતાર.	ભ૦ ૧૩
ઉથાપક જિનખિંબના એ તેહનો સંગ નિવાર;	ભ૦
સંકા કંખ્યા પરિહરી એ જિન પૂજો નરનારિ.	ભ૦ ૧૪
ચોથી ચૈત્યપ્રવાડની એ ઢાલ થઈ સુપ્રમાણ;	ભ૦
સાહાજી લાધો કહે જેહ ભણે એ તસ ઘરે કોડ કલ્યાણ.	ભ૦ ૧૫

દુહા.

જેણી રીતે જિમ સાંભલુ સખ્યા કીધી તેહ;	
અધિકુ ઉછૂ જે હોય મિચ્છાદુકડ તેહ.	૧
સતરસેં ત્રાણલગેં યાત્રા કરી મનકોડ;	
વર્તમાન જિનખિંબની યુગતે કીધી જોડ.	૨

ઢાલ.

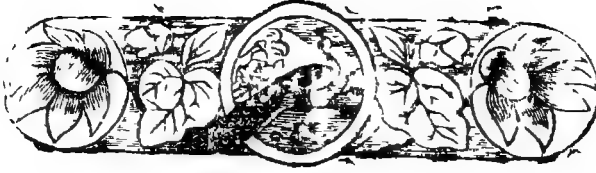
રાગ ધન્યાસી.

ધમ ધનો ધણનેં સમઝાવે, એ દેશી.

યાત્રા સૂરતખિંદીર કેરી કીધી સેરી સેરી જી,
ટાલી ભવોભવ બ્રમની ફેરી સિવરમણી થઈ ને રીજી જી.

ઇષ્ટીપરે શ્રીજિનખિંબ જોહાર્યા દુરીગતના દુષ વાર્યા જી;
 આતમગુણ અનુભવસુ વિચાર્યા એ પ્રમૂ તારણહારા જી. ઇં ૨
 સમકિત સુદ્ધ દસા આરોપી કુમતિલતા જડ કાપી જી;
 કીરત તેહની જગમાં વ્યાપી જેણે જિનપ્રતિમા થાપી જી. ઇં ૩
 આગમ અધ્યાતમના અંગી સ્યાદવાદ સતસંગી જી;
 નય પ્રમાણુ બાણે સમભંગી તે જિનપ્રતિમા રંગી જી. ઇં ૪
 જિનપ્રતિમા જિન સરીખી બાણી લાવસુ પૂજે પ્રાણી જી;
 સીવસુધની સાચી સહિનાણી લાખી ગુણધર વાણી જી. ઇં ૫
 જિનગુણુ સમ નિજગુણુ અવધારી જિનપ્રતિમા સુખકારી જી;
 ઉપાદાનમાહેં સુવિચારી નિમત્ય સખલ ઉપગારી જી. ઇં ૬
 કટુકગછેં કદ્યાણુ વિરાજે સાહા લહુજી ગુણચંદા જી;
 થોભણુસી તસ પાટ પ્રભાવિક પંડિતમાંહેં દિષ્ટદા જી. ઇં ૭
 સંવત સતર ત્રાણુયા વરસેં રહી સૂરત ચોમાસે જી;
 માગસિર વદિ દશમી ગુરૂવારે રચીઉ સ્તવન ઉદ્ધાસે જી. ઇં ૮
 તપગછનાયક સુજન સુલાયક વિજયદયાસૂરિરાજે જી;
 સાહા લાલચંદતણા આગ્રહથી રચના અધિક વિરાજે જી. ઇં ૯
 અધિકું ઉઘૂં જે હોય એહમાં શુદ્ધ કરજ્યો કવિરાયા જી;
 સાહાજી લાધો કહે સૂરતમાંહેં હરપસુ જિનગુણુ ગાયા જી. ઇં ૧૦

ઇતિ શ્રીસૂરતનગરની ચૈત્યપ્રવાડની સંખ્યાનું સ્તવન સંપૂ-
 ર્ણ સર્વગાથા ૮૧ શ્રીસૂરતમધે દેહરા ૧૦ છે દેરાસર ૨૩૫ ભૂ-
 થરા ૩ પ્રતિમા એકેકી ગણતા ૩૬૭૮ પંચતીરથીની ૫ ચોવીસવટાની
 ૨૪ એકલમલ ૫૮ પાટલો સિદ્ધચક્ર કમલ ચૌમુષ સર્વે થઇને
 ૧૦૦૪૧ છઇ.

ૐ

પં૦-કલ્યાણસાગરવિરચિત
પાર્શ્વનાથચૈત્યપરિપાઠી.

ગોડી પરતા પૂરવૈ, એ દાલ.

ભગવતી ભારતી ચિત્ત ધરી હુ ગુણ ગાવું હો પાસજિણુંદં;
સ ષેસરપુર રાજીઓ મુઝ સાહિય હો તું નયણાનંદ. ૧
સ ષેસર સુષ પૂરવૈ પ્રભુ પારસ હો નાથ જિણુંદં;
અસરણુ સરણો તાહરો તુઝ પ્રણમઈ હો મુરનરવૃદ. સંધે૦ ૨
સેતુંજે રૈવતગિરિ ષંભાતિ હો પાસ જિણુંદં;
ઘોઘે નવષઠ રાજીઓ ગાડરીઓ હો તુ ત્રિભુવનચંદ. સં૦ ૩
જીરાડલિ જગમૈ જગતો સૂરતિમઈ હો દીપઈ સુખકંદં;
મહિમાવાદે તું જયો દીવેં ચે હો દીઈ આણુદ. સં૦ ૪
માંડલિ મહિમા તાહરો પ આસર હો પૂરૈ મન આસ;
પાટણુમૈ તુ પરગડો અહમદાવાદે હો દીપઈ શ્રીપાસ. સં૦ ૫
મહિસાણૈ મહિમા ઘણો પાહણુપુર હો તુ ત્રિભુવનભાણુ;
સીધપુરૈ તું સુષકરૂ વડાડી હો કહિઈ જગજાણુ. સં૦ ૬
પોસીનેં પરતિષ પ્રભૂ સામડીઈ હો સાચો સુષકાર;
ઈડરનયરે અભિનવો અહમદાનગરે હો આપૈ ભવપાર. સં૦ ૭
અમીઝરો અતિસય ઘણો કલ્લોલૈ હો કહીઈ જિનનાહ;
લોડણુ લષમી પૂરવઈ સાગવાડે હો સાચો જગનાહ. સં૦ ૮
દૂંગરપુરમૈ દીપતો વડપદ્મે હો વાટિં રષવાલ;

વંસવાલેં વાસઇ વસૈ જાઉરે મૈ હો જિન ઝાકઝમાલ. સં ૦ ૯
 સમીનો સાહિબ મિલ્યો આહઠમેં હો અવિહડિ દાતાર;
 ઉદયપુરઇ ઉદયાકર દિલવાઠઇ હો તું દીનદયાલ. સં ૦ ૧૦
 નાગદ્રહે નામઇ સદા ભૂતાલેં હો ભવિઅણુ હિતકાર;
 ગોગુદે નઇ નવપદ્મવઇ ભોઆણુઇ હો તું ધન દાતાર. સં ૦ ૧૧
 કરહેઠઇ કામિતિ દિયઇ અણાંદો હો આપૈ સુખવૃંદ;
 એકલમલ અવેલરમેં લાનુમતી હો મહિમામેં કંદ. સં ૦ ૧૨
 પઠાંગઇ પ્રણમુ સદા વધનોરે હો વાધઇ આણુંદ;
 ભડકોલઇ ભલ ભેટીઓ ચિ તામણી હો તું આગરૈ સુઠાય;
 નવલષો નામે સદા અહિછતેં હો દીઠે સુખ થાય. સં ૦ ૧૩
 વાણુરસી હો નગરી ભલી જિહાં જન્મ્યા હો પાસકુમાર;
 સમેતસિખરઇ જઇ કરી પ્રભુ પહુતા હો મુગતિ મઝારિ. સં ૦ ૧૪
 મોરિલા ગામેં અમીઝરો કિસનગઢઇ હો ચિંતામણી પાસ;
 ભીડલજણુ ભગવાનજી મનમોહન હો મન પૂરૈ આસ. સં ૦ ૧૫
 અંતરીક કૂકડૈસરઇ અવંતી હો શ્રીમગસી પાસ;
 રામપુરઇ રઢીયામણો મંડલિગઢ હો રાયરાંણા દાસ સં ૦ ૧૬
 મેડતઇ નગર સુહામણો ફલવર્ધિ હો તું તરકરમાર;
 નાગોરઇ નામઇ સદા વિક્રમપુર હો તુ હિ જયકાર. સં ૦ ૧૭
 જેસલમેરે તુ જાગતો તિમરીપુર હો તુ રખવાલ;
 મ ડાવર મહિમા ઘણો યોધનયરઇ હો તું સુઅકાર. સં ૦ ૧૮
 વાગોરઇ અંતરઇ નમું વાડીઇ હો શ્રીપાસજિણિ દ;
 નીળાજઇ નવવિધિ દીયઇ અઝારઇ હો દાઠઇ આણુંદ. સં ૦ ૧૯
 સોઝિતમાંહિ સુદર પાલી હો પરમેસર પાસ;
 નવલષો નામે જયો વીઢહાવાસ હો પૂરઇ જગ આસ. સં ૦ ૨૦
 જાલોરૈ જગ જાગતો સરવાડૈ હો સેવક સાધાર;
 લિનમાલેં મહિમા ઘણો ગોડી જિન હો સુખનો દાતાર. સં ૦ ૨૧
 વીઝેવૈ વલી વાલહો શ્રીવરકાણૈ હો તું ઠાંમ જયદૃ;
 સાદડીઇ સાનિધિ કરૈ તીન મૂરતિ હો ભવિઅણુ જણુઇદૃ. સં ૦ ૨૨

રાણપુરઈ જગ જાગતો માદામેં હો તું મહિમામેરૂ;
 છેછલીઈ સીરોહીઈ વીકાનેરે હો કીજૈ સખ જેર. સં૦ ૨૩
 આબૂગઢમેં ભેટીયો અચલગઢમાં હો શ્રીજિન નાંમ;
 રાવણુ મનમાં સાંભર્યો અલવરપુર હો બેઠો પ્રભુ ઠાંમ. સં૦ ૨૪
 મથુરા માલપુરઈ ભલો અ ટાલી હો અરિગંજણુનાહ;
 ટુંક તોડઈ ઘંટાલીઈ રણુથંભેર હો આપૈ તું બાહ. સં૦ ૨૫
 ચેલણુપાસ વંજિલીઈ ઠીકરીયો હો સુષસંપતિગેહ;
 ચાણુસમાં ચિહું ષડ જયો ગુઆલેરે હો મહિમામેહ. સં૦ ૨૬
 દોલતાવાદેં દીપતો ચંપાપુર હો ચિતિતદાતાર;
 બાહડમેં રે વીનવું કલિકુડે હો કલપતડ સાર. સં૦ ૨૭
 મેરૂસિખર નદીસરે રચકાદિક હો ઇમ ઠાંમ અનેક;
 ઠામિઠામિ તુજનૈ નમુ પ્રાત ઉઠિ હો મનિ ધરિ વિવેક. સં૦ ૨૮
 એકસો આઠેં આગલા એ તીરથ હો જગના સાધાર;
 રડવડીયાં રખ્યા કરઈ લડથડીઆં હો દ્યૈં તુહિજ સાર. સં૦ ૨૯
 વાટ ઘાટ રખ્યા કરૈ ભય પીડ્યાં હો સેવક સાધાર;
 ભાવકિંજનૈ ભય હરૈ ભવસાયર હો ઉત્તારઈ પાર. સં૦ ૩૦
 અહનિસિ સેવું સાહિબો ધરિ મનમાં હો પ્રભુ તાહરો ધ્યાન;
 અહનિસિ સૂતાં જાગતાં ગુણુ ગાવુ હો જિન તાહરા ગાન. સં૦ ૩૧
 અષ્ટ મહા ભય દૂરૈ કરે પૂરઈ મનની હો વંછિત આસ;
 ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ સુષ સંપદા મુઝ દીજૈ હો સંષેસર પાસ. સં૦ ૩૨
 ઇહભવિ પરભવિ માહુરઈ પરમેસર હો તું પ્રાણુ આધાર;
 બાલક જાણી આંપણો મુખ દીજૈ હો સેવક સાધાર. સં૦ ૩૩
 દિન દિન દોલત દીજઈ વલી દીજૈ હો સમકિત દાન;
 બુધ ચારિત્રસાગર ગુરૂ શિષ્ય વીનવઈ હો પ્રભુ ઇમ કલ્યાણુ. સં૦ ૩૪

કલશ.

ઇમ ગામિ ઠામિં પાસ નામિં નગર તીરથ જગધણી,
 જિન નાંમ જાણી ભાવ આણી પાસ પડિમા મેં થુણી;
 તપગચ્છદીપક મોહજીપક વિજયપ્રભસૂરીસરો,
 બુધ ચારિત્રસાગર શિષ્યસેવક 'કલ્યાણસાગર' જયકરો. ૩૫

॥ अहम ॥

पं०-सौभाग्यविजयविरचित

तीर्थमाला.

दूडा.

- आणुं ददाध आगरे प्रणुमु पास निष्पंद;
 यिंतामणि यिंतादुरणु केवलज्ञान दिणु द. १
- समरं सारदसाभिनि जिनवाणी सुषदाय;
 नस प्रसाद कवियणुतणी वाणी निर्मल थाय. २
- प्रणुभि श्रीगुरुचरणयुग आणु अधिक उड्डास;
 तीरथमाल पूरवतणी करस्यो वचन विलास. ३
- जिहां जिहां श्रीजिनराजनां कल्याणु कडेवाय;
 निज नयणे निरप्यां जिडे देश गांभ ने ठाय. ४
- कडिरुथुं ते सधलां जिडे सुषुनयो यतुर सुणुणु,
 सुणुतां तीरथमालने जनम हुवे सुप्रभांणु. ५

॥ दादा १ ॥

सुगुणु सनेही मेरे लाला, अ देसी.

अधिक प्रतापि आजरे सोहे श्रीचितामणि जनमन मोहे;
 संवत सोलसे ओगणुआलीसछ श्रीगुरु डीरविजय सुगगिसछ. ६

કીધી પ્રતિષ્ઠા પાસજિ સાર પરચેં ધન સાહુ માનસિંધ ઉદાર;
 તે ચિંતામણિ પાસજિ સ્વામી વંદા આગરેં આણુંદ પામી. ૭
 ચોમુષ મહીયલમાંહિં પ્રસિદ્ધો ચંદ્રપાલ સંઘવિયે કીધો;
 શ્રીસીમંધર વંદુ પાયા હીરાનંદ મુકીમ ભરાયા. ૮
 સંકટભંજન પાસ ગિરાજેં તગાતણી બાબરેં છાજે;
 મોતિકટકલેં બદ્યો પાયા વાસુપૂજ્ય જિનવર મન ભાયા. ૯
 ઇમ દેહરાસર દેહરાં સાર વંદાં બિબ અનેક પ્રકાર;
 કરિ ચોમાસા આગરામાંહિં પૂરવ દેષણુ મન ઉચ્છાહિં. ૧૦
 પંચકલ્યાણુક ભૂમિ વંદીજે અલજયો ચિંતજો દરશણુ કીજે;
 ગીતારથ ગુરૂ પુસ્તક ભાષી તે જોવા મન થયો અભિલાષી. ૧૧
 કર્યો ચોમાસો સત્તર છયાલિસેં શ્રીવિજયપ્રભ ગુરૂ આદેસઈ;
 આગરાથી શુભદિન સુભવાર જમુનાં ઉત્તરી આવ્યા પાર. ૧૨
 પાતિસાહી મહિમાઈ જાણ્યો તપગચ્છ પોષધશાલ વષાણ્યો;
 દેહરાસરના દેવ જુહારી પીરોજવાદ આયા સુષકારી. ૧૩
 તિહાંથી દક્ષણદિશિ સુવિચારી ગાઉ એક ભૂમિ સુષકારી;
 ચંદવાડિમાંહેં સુષદાતા ચંદ્રપ્રભ વદો વિખ્યાતા. ૧૪
 સ્ફટિક રતનની મૂરતિ સોહે ભવિજનનાં દીકા મન મોહેં;
 તે વદી પીરોજવાદ આવ્યા જાણી મન આહ્વાદ. ૧૫
 તિહાંથી છ કોઝ સકુરાવાદ જિહાં શ્રાવકના ધવલ પ્રાસાદ,
 કોરટા જિહાંનાવાદ વિચારો ઇહાં સમવાય દિગંબર ધારો. ૧૬
 તિહાંથી કહા માણુકપુર કહીજે અતરાલિ ગંગાજી વહીજે;
 જયચંદ પાંગુલો રાજા પ્રસિદ્ધો કોટ સખલ કડામાંહિ કીધો. ૧૭
 દારાનગર સાહિબદપુર આયા દેષી શ્રાવક ગુરૂ મન ભાયા;
 ગંગાજી તટ નગરી વિશાલ પણિ એક પોટિ નહિ પોસાલ. ૧૮
 કોઈ કુમતિ રહ્યો તિણુ ગામઈ સખલ ઉપાધિ કરી તિણુ ઠાંમઈ;
 લાલચી અધરમી અરીત ઉપાસિરાની કરાવી મસીત. ૧૯

દૂહા.

નગર ભલા શ્રાવક ભલા ધર્મવંત સુવિચાર;
એક ધર્મશાલા વિના કઠિન ધર્મ વ્યવહાર. ૨૦

તે જાણી શ્રાવક સુણો દો વસતિનો દાંન;
કલ્પસૂત્રમાંહેં લાષીઓ વસતીદાંન સુપ્રધાન. ૨૧

॥ ઢાલ ૨ ॥

બહિનિ રહિ ન સકિ તિસેં જિ, એ દેશી.
સાહિબદપુરથી સુણો જી દક્ષણ દિશિ સુષકાર;
મહુઆ ગાંમ વષાંણીઈં જી ત્રિણ કોથ ઉદાર રે. ૧

પ્રાણી વાણી શ્રીજિન સાર, પુંડયાડે ભવપાર રે. પ્રાં-આં.
જિનવર દોય જૂના હતા જી હિવેં તે ઠામ કહેવાય;
મૃગાવતી કેવલ લલ્યો જી વલિ સુચરણ નમાય રે. પ્રાં ૨

ચંદનખાલા પણુ લહે જી નિરમલ કેવલનાણુ;
તિહાંથી નવકોસેં હુવે જી નયરી કુસળી ઠાંણુ રે. પ્રાં ૩

જમનાતટિ ઉપરિ વસઈ જી જનમપૂરી જિનરાજ;
પદ્મપ્રભુ તિહાં અવતર્યાં જી તિણે કોમળી કહેં આજ રે પ્રાં ૪

જીરણ છે જિનદેહરો જી પ્રતિમા સુદર સાજ;
ચંદનખાલા પણિ ઈહાં જી બાકુલ દીધા છાજ રે. પ્રાં ૫

વૃષ્ટિ બાર કોડહતાણી જી સોવન કેરો રે જાંણુ;
ઋષિ અનાથી રૂઅડો જી ઇણ કોશંબી વષાંણુ રે. પ્રાં ૬

નયણુ વેદના જેહનેં જી રહીય છમાસી રે સીમ;
વયરાગેં સંયમ લીયો જી વેદન મિટિયાં તેમ રે. પ્રાં ૭

શ્રેણિક રાજ પાંમિયો જી પહેલો સમક્તિ સાર;
એ મુનિદર્શન દેખીનેં જી સફલ કીયો અવતાર રે. પ્રાં ૮

તે તીરથનેં ભેટીનેં જી આળ્યા ઉલટ અંગ;
સાહિબદપુરથી હિવેં જી પુરૂષ દેવણુ રંગ રે. પ્રાં ૯

દૂહા.

સાહિબદપુર નગરમાં વંદાં બિંબ ઉદાર;	
નિત પૂજે જિનરાજને પૂરણમદ્ધ સુવિચાર.	૧
આગરાનગરથી માંડિને સાહિબદપુર તાંહિં;	
ઓસવાલ શ્રાવક નહિ કોઈ મારગમાંહિ.	૨

॥ દાલ ૩ ॥

કપૂર હોઇ અતિ ઉજલું રે, એ દેશી

પનરકોસે પરગટો રે તીર્થ પ્રયાગ પ્રસિદ્ધ;	
જવન અકબર પાતિસા રે ઇલાવાસ નાંમ કિદ્દ રે.	૧
સગ્યાનિ, ધરિ જિન વચન પ્રતીત; એ સમકિતની રીત રે;	
પ્રાંણી ધરિં સં ૨	

અરણિકાપૂત્ર નાંમ જાંણુને રે આચારજ ગુણધાર;	
પુકચૂલા વચને કરી રે ઉતરેં ગંગાપાર રે.	સં ૩
પૂરવલવના વચરથી રે દેવ કરે ઉપસર્ગ;	
કેવલ સમભાવેં લહેં રે સુષ પામેં અપવર્ગ રે.	સં ૪
તે દિનથી મહિમા વધ્યો રે એ તીરથનો ઉદાર;	
ગ ગા જમુના સરસતી રે ત્રણે મલિ જહાં ધાર રે.	સં ૫
એ અધિકારહ જાણુને રે પરિશિષ્ટપર્વ મઝાર;	
ઉપદેશમાલાઈ કહ્યો રે એ મોટો અધિકાર રે.	સં ૬
મકરસુરજે નાહિ ઘણા રે મિથ્યાતિ મન ભાય;	
કુચર કુદેવેં ભોલબ્યા રે કાપે ગલાં તિણું ઠાય રે.	સં ૭
ત્રિવેણી સ્નાને કરી રે માનેં પવિત્ર શરીર;	
અંતરગ મલ નવિ ટલે રે નાહ્યાં નિર્મલ નીર રે.	સં ૮
અષયવડ છે તિહાં કને રે જેહની જડ પાતાલ;	

તાસતલેં પગલા હુતાં રે ઋષભજીનાં સુવિશાલ રે. સ૦ ૯
 શ્રીઆદિસર પારણા રે વડતલેં કીધો પ્રેમ;
 ગીતારથ વચને સુણ્યો રે નિશ્ચે કહીઈ કેમ રે. સ૦ ૧૦
 સવત સોલ અડતાલિસે રે અકબર કેરે રાજ;
 રાયકડ્યાંણ કુબુધિઈ રે તિહાં થાખ્યા શિવસાજ રે. સ૦ ૧૧
 તે દિનથી માંડિ કરી રે પૂજેં મિથ્યાતિલોક;
 તે થાંનક અવરગના રે રાજ્યમાંહિં થયો ફેક રે. સ૦ ૧૨
 એહવા પ્રયાગનેં દેખિનેં રે આવ્યા ગંગા પાર;
 ઝૂસીને ઘાટે ચડી રે કાસીની સુવિચાર રે. સ૦ ૧૩
 દેશ ભલા હોય વાટમાં રે વિષમ વડો એ દેશ;
 નિવડ રાગ ને દ્વેષથી રે જોહવો ગ્રથી પ્રવેશ રે. સ૦ ૧૪
 કોસ ચ્યાલીસ પ્રયાગથી રે વાણારસી વિખ્યાત;
 અતરાલ એ દેશની રે થોડિસી કહી વાત રે. સ૦ ૧૫

દૂહા.

દેખ્યો નગર સુહામણો વાણારગી વિલાસ,
 ધવલ ગેહુ વધાંણના હિયા અતિ વિશેસ ૧
 તિણુ નગરિ ભેલુપુરો તિહાં ભાટનાં ગેહુ;
 પ્રતિમા પાસ જિણુ દની પૂજો પરણુ નેહુ ૨

॥ ઢાલ ૪ ॥

મોત્રા સાહિય હો શ્રીશીતજનાથ ક; એ દેશી.

એક વરણા હો દુજી આસા નાંમ કે હોય નદિ મધ્ય ભાગમેં જી;
 વસી વારૂ હો નગરીનો નાંમ કેં દીધો વાણારસી રામીઈ જી. ૧
 ષટ દરસન હો જે કહિયે ભાષિ કે તે સઘલા તિહાં પામ્યો જી;
 પાષંડી હો સુડી જટાધાર કેં ગંગાતટ નિત નાહિયેં જી. ૨

શિવસેવક હો સેવે શિવલિંગિ કેં વેદાંતિ બ્રહ્મા વસે ૭;
 બુદ્ધિહિતા હો બોધમતની વાત કેં કરતા નેહયાયક લજે ૭. ૩
 મીમાંસક હો માનઈ પટકર્મ કે ભરમ ભર્યા માંહિં કરેં ૭;
 સહુ દરસણુ હો માંહિ નિરદોષ કે જે નિત ભવસાયર તરે ૭. ૪
 હરિહર હો કરતા જલ સ્નાન કે પૂજા કરે શિવલિંગની ૭,
 વલી ચલમુષ હો બ્રહ્મા ને ગણેશ કેં કાંમિનિ સહુને સંગનિ ૭. ૫
 કાસીમાંહિ હો વાસી જે કાગ કે મૂઝો મુગતિ પામેં સહી ૭;
 ઇત્યાદિક હો મિથ્યાત્વીની વાત કેં કલિયુગ તિણુ નગરી લહી ૭. ૬
 જિહાં જનમ્યા હો શ્રીસુપાસ નેં પાસ કે કલ્યાણક જિનરાજનાં ૭;
 થયાં ઇણુ પુરેં હો તિણુ ભણિયે પવિત્ર કેં ફરસે જે જિનરાજનાં ૭. ૭
 એ તીરથ હો હતો જૈનનો જાણુ કે કાલે મિથ્યાત્વ વધ્યો ઘણો ૭;
 જિનધર્મના હો નિંદક ગહુ લોક કે ગુણઠાણુ પહેલું ગિણો ૭. ૮
 ઇણુ નગરી હો રાજા હરિચંદ કેં વાચાપાલણુ પ્રેમસ્થુ ૭,
 પાંણી ભરિયો હો ચડાલને ગેહ કે ચૂકો ન આપણા નીમસ્થુ ૭. ૯
 કાસીથી હો ત્રિણુ કોસ સાર કે સોહં તે ચીહપુરી ભલી ૭,
 જિહાં જનમ્યા હો શ્રીશ્રયાસજિણુ દ કેં પગલાં પૂજે મન રૂલિ ૭. ૧૦
 તિણુ પાસે હો ચડમાધવ નાંમ કે કહં પ્રથમ ગુણઠાણિઈ ૭;
 તિણુ ઠાંમે હો ચદ્રપુરી નાંમ કે જનમ ચદ્રપ્રભ જાણીઈ ૭. ૧૧
 તીરથની હો ફરમીઈ ભૂમિ કે ગગાપારેં આવિયા ૭,
 કુશલેસ્થુ હો પુંહતા પરસિદ્ધ કે કર્મનાસા તટ પાવિયાં ૭. ૧૨
 મિથ્યાત્વી હો તિણુ તટનિ તોય કે પગ બોલે નહિ કો કદા ૭;
 કહે જલનો હો પરસગ પ્રમાણુ કે તીરથ હાવે વિરથા સદા ૭. ૧૩
 તિહાંથી હો સહસરા ગાંમ કેં સબલ તલાવ છે સોહતો ૭,
 થયો સેરસા હો પાતિસાહ પઠાણુ કે તાસ જનમ ઠાંમ એ હુંતો ૭; ૧૪
 અનુક્રમે હો સોવન નદિ ઘાટ કે વાટવહે પટણુતણી ૭,

જિહ્વાં વીરનો હો વલગો રહ્યો વસ્ત્ર કેં સ્વર્ણવાલકા તે ભણી ૭. ૧૫
 વડ વિસ્તારેં હો નદિનો પાટ કેં ત્રિણ કોસ થકો તદા ૭;
 એક વાટેં હો ગયા દિશિ ભય કેં અટવિ દુષદાયક સદા ૭. ૧૬

દૂહા.

કોસ એ સી કાશી થકી પટણા લોકપ્રસિદ્ધ;
 પાડલિપુર વર મૂલગો નામ ઉદાઈ કિદ્ધ. ૧

॥ હાલ ૫ ॥

દાન કહે જગ હુ વડો, એ દેશી.

ઉત્પતિ પટણા નગરની સુણને શાસ્ત્ર મઝાર, હો સુદર;
 શ્રેણિકપુત્ર કોણિકતણો રાજ્ય ચ પામાં સાર હો. સુદર ૧
 સુણને સુગુરૂ વાંણી સદા આંણી ભાવ ઉદાર હો; સુ ૦
 ગુરૂ વિના ગ્યાન ન પાંખીઈ છે ગુરૂ ગ્યાન દાતાર હો. સુ ૦ સુ ૦ આ ૦૨
 નાંમ ઉદાઈ રૂઆડો કોણિકનો અગજત હો; સુ ૦
 તાતમરણથી મન વિષઈ રાજ્ય તિહા ન મુહાત હો. સુ ૦ સુ ૦ ૩
 મ ત્રીસર રાય વીનળ્યો કરો નવનગરી મ ડાણ હો; સુ ૦
 ગગા તટ જોતાં થકાં આયા સેવક રાય આણ હો. સુ ૦ સુ ૦ ૪
 અરણિકાપુત્રની ધોપરી વહતી ગગા વાર હો, સુ ૦
 તિણમે પાડલી નીપની તે દેવી નિરધાર હો. સુ ૦ સુ ૦ ૫
 મન્ન કીઓ મ ત્રીસરૂ ધણે તટ કીને વાસ હો; સુ ૦
 પાડલી કૂલી પરગડી ઉદય હોસ્યે ઉદ્વાસ હો. સુ ૦ સુ ૦ ૬
 નગર વસાળ્યો રૂઆડો રાજ પ્રસન્ન કાજ હો, સુ ૦
 પાડલીપુર નાંમ થાપીઓ પટણા પ્રસિદ્ધ છેં આજ હો. સુ ૦ સુ ૦ ૭
 પ્રથમ રાજ એ નગરમાં હુઓ ઉદાઈ ઉદાર હો; સુ ૦
 હેમાચાર્ય ઉપદેશથી પરિશિષ્ટપર્વ મઝાર હો. સુ ૦ સુ ૦ ૮

તદનંતર નવન દ હુઆ ઇંણ નગરીમાં રાય હો; સું
 લોભાલોભ લાગા થકા ધન કીધા ઇંક ઠાય હો. સું સું ૯
 ચંદ્રગુપતિ પણુ ઇંહાં થયો મ ત્રી ચાણાયક જાસ હો; સું
 શ્રાવક શુદ્ધસમકિત ધરે ચિત જિનધર્મ પ્રકાસ હો. સું સું ૧૦
 દોઈ દેહરં થાં નગરમાં એક વેગમપુર સાર હો; સું
 થૂલ હુતો ગુર હીરનો છે પગલા સુષકાર હો. સું સું ૧૧
 પંચ પહાડિ પરગડી જિહાં છે ઇંટની ખાણ હો; સું
 તેહને ગુરમુષ સાંભલી ન દ પહાડિ જાણ હો. સું સું ૧૨
 સેઠ સુદર્શન તિહાં થયો કેવલજ્ઞાન ઉદાર હો; સું
 ઉપસર્ગ અભયાઈ કીયો સહિયો ધિમાલ ડાર હો. સું સું ૧૩
 તિણુ થાનકમાં થૂલ છે નમિઈ મન વચ કાય હો; સું
 પૂજે પગલાં પ્રીતિસુ કેવલજ્ઞાનની જાય હો. સું સું ૧૪
 થૂલિભદ્ર પણુ ઇંણ પુરી અવતરિયા બ્રહ્મચાર હો; સું
 કોરયા પ્રતિબાધી ભત્રી કીધી શ્રાવિકા સાર હો. સું સું ૧૫
 ઇમ અનેક ઇંહાં હુઆ પુહવી પુરુષ વિધ્યાત હો; સું
 હિવે કહસ્યુ સમેતશિષરની જાત્રા જાવાની વાત હો. સું સું ૧૬
 શ્રાવક પટણા નગરમાં ધરમી ને ધનવત હો, સું
 સામગ્રિ દીધ પથની સાધુ સેવા કરે સંત હો. સું સું ૧૭

હૃહા.

પટણાથી એક પૂર્વદિશે દ્વૈ દક્ષણ વાટ,
 જે દક્ષિણ દિશિ પથ છે તિહાં વિષમા છે ઘાટ. ૧
 પહેંલી પૂરવની કહું વાત વાટની જેહ;
 સુણજે આલસ છોડિને આણી અવિહક નેહ. ૨
 ત્રિણ કોસે પટણાથકી ક્રતુઓ નગર સુકાંમ
 દિગપટ સામગ્રી તિહાં સદ્ પામે વિસરાંમ. ૩

॥ ઢાલ ૬ ॥

મંગલ કમલાના કંદની, એ દેશી.

- પટણાથી કોસ પંચાસ રે વૈકુંઠપુરી સુભ વાસ રે;
શ્રાવક સેવેં જિનરાજ રે દેહરાસર વંધા પાજ રે. ૧
- તિહાંથી દશ કોસેં જાણુ રે ગામ નામેં ચાડ વષાણુ એ;
ભગવતદાસ શ્રીમાલ રે નિત પૂજ કરેં સુવિશાલ રે. ૨
- દેહરાસર દેવ જુહાર રે વલી રચણુની પ્રતિમા નિહાર રે;
વંદી જિનજીના પાય રે જસ વંધાં શિવસુખ થાય રે. ૩
- ગ ગાજીનેં મધ્યભાગ રે એક ડૂંગરી દીસેં ઉદાર રે;
તિહાં દેહરી એક પવિત્ર રે પ્રતિમા જિન પ્રથમની નીત રે. ૪
- કહેં અષ્ટાપદની રીત રે ગ ગા મધ્ય થઇયેં પ્રતીત રે;
મિથ્યાતિ સ્નાન વિચાર રે માને ઉરવાહેં નિરધાર રે. ૫
- તિહાંથી દક્ષિણ કોસ ત્રીસ રે જિહાં વૈજનાથ છેં ઇસ રે;
કાવડિયા ગંગા નીર રે લેઢાઈ લેઈ શરીર રે. ૬
- તે જિહાં ગિરાંથી જળ જાય રે દશ કોશે મારગ થાય રે;
ચ પા ભાગલપુર કહેવાય રે વાસપૂજ્ય જનમ તિહાં કાય રે. ૭
- ચંપામાં એક પ્રાસાદ રે શ્રીવાસપૂજ્ય ઉદાર રે;
પૂજ્યા પ્રભુજીના પાય રે કીધી નિજ નિર્મલ કાય રે. ૮
- ચંપા ભાગલપૂર અંતરાલ રે એક કોશતણુ છે વિચાલ રે;
વીચે કરણરાયનો કોટ રે વહે ગંગાજી તસ ઓટ રે. ૯
- કોટ દક્ષિણ પાસ વિશાલ રે જિહાં જિન પ્રાસાદ રસાલ રે;
મોટા દોઈ માણુકથંભ રે દેવી મન થયો અચંભ રે. ૧૦
- તિહાંના વાસી જે લોક રે બોલે વાણી ઇહાં ઇમ કોક રે;
એ વિષ્ણુપાદુકા જાણુ રે અતિ જીરણુ છેં કમકાંણુ રે. ૧૧
- તિહાં થંભની ઠામ હોય રે પંચ કડ્યાણુક જિન જોય રે;
ઉદાર થયા ઇણુ ઠામ રે કહિઈ કિણુ કિણુરા નાંમ રે. ૧૨

ઇશુ નગરી સુદર્શન સાર રે રહ્યા પ્રતિમા કાઉસગ્ગ દ્વાર રે;
 અલયાદાસી લેવાય રે રાણીને છે મન લાય રે. ૧૩
 ન ચલ્યો બ્રહ્મચારિ ચિત્ત રે રાખી જગમાંહિ કિત્ત રે;
 સૂલી સિ હાસન થાય રે રાબદ્દિક પ્રણમે પાય રે. ૧૪
 થઇ સતી સુભદ્રા નારી રે ઉઘાડ્યાં ચંપા બાર રે;
 ચાલણિયે કાઢ્યો નીર રે ઇશુ ચંપા નગરી ધીર રે. ૧૫
 ચંદનબાલા ઇશુ ગાંમ રે જનમિ નિર્મલ પરિનામ રે;
 ઇમ હુઆ અનેક ઉદાર રે ધર્મિ ઇશુ નગર મઝાર રે. ૧૬
 ચંપાથી દક્ષિણ સાર રે ગિરિમક્ષ્મદા નામ મંદાર રે;
 કોથ સોલ કહે તે ઠાંમિ રે તિહાં મુક્તિ વાસપૂજ્ય સ્વામિ રે. ૧૭
 પ્રતિમા પગલાં કહિવાય રે પશ્ચિ યાત્રા થોડા જાય રે;
 એહવી વાંણી વિખ્યાત રે કહે લોક તે દેશી વાત રે. ૧૮
 તે તીરથ ભૂમિ નિહાર રે આયા ભાગલપુર સુવિચાર રે;
 જયવંતા તિહાં ઓસવાલ રે માનેં વદ્દર્શન પ્રતિપાલ રે. ૧૯
 દિગંબર શ્રાવક સાર રે દેહરાસર દેવ બુહાર રે,
 વયરાડી છે ગાંમ પાસ રે ભાગલપુરને ઉઘાસ રે. ૨૦
 એક દેવલ તેણે ગાંમ રે હતો હમણાં છે તે ઠાંમ રે;
 તિહાંથી ચાલ્યા ચિત્તચ ગ રે હિવેં આવ્યા તે દેશજ બગ રે. ૨૧
 બંગાલો છે લોક પ્રસિદ્ધ રે જિણેં દેશે છે બહુલિ ઋદ્ધિ રે;
 નવલાખ છે કામરૂ દેશ રે એક દ્વાર ગલી છઈ પ્રવેશ રે. ૨૨
 બંગાલેં લોક કંગાલ રે મુંહ કાલા નેં દાંત લાલ રે;
 ઉંચ નીચ વિણ સ્નાન રે ન કરેં કોઈ જલપાન રે. ૨૩
 બંધ કોષ્ટ રોગ નિરધાર રે કહો કિણિપરેં હોવેં કરાર રે;
 મલશ્રાવ સમય કરે જેહુ રે વાત કહે કેં કેંહી તેહુ રે. ૨૪
 માટી પીંડી પાંચ સાત રે મલદ્વાર પ્રવેશ વિખ્યાત રે;

ઉભા થઈ ફૂટે પેટ રે એ વાત દેખી નિજ દ્રેઠ રે.	૨૫
કહેં ગોરખનાથ સરાપ રે દીધો ઇશુ દેશે આપ રે; ન વિચારેં કર્મ કુરીત રે કહેં બંગાલેં એ રીત રે.	૨૬
ત્રસણવ કરેં તે ભુક્ત રે ઉપજેં અંબકલ અયુક્ત રે; ઘર ઘર વાડી વિસ્તાર રે દેખ્યો તે બંગાલેં ઉદાર રે.	૨૭
રાજમહલ આયા આનંદ રે શ્રાવક શૃહેં વાંધા જિજ્ઞંસ રે; તિહાંથી મજલ ચિહું થાય રે નાંમ મશુદાબાદ કહેવાય રે.	૨૮
રેસમ ઉપજેં જ્યું સૂત રે કીડાનેં ચરાવેં તૂત રે; કીડા કરેં ઓગાલ રે બંગાલેં એહવી ચાલ રે.	૨૯
દેશ દેશના આવેં લોક રે આવી વસ્યા વારું થોક રે; પ્રાદ્યણુ નેં ક્ષત્રી વૈશ્ય રે સૂદ્ર એ ચારેં નિવેશ્ય રે.	૩૦
ગંગાજી કિરતિ ફેર રે વન વાગ લલા ચોફેર રે; કોટીધ્વજ કેઈ સાહુ રે રેસમીની કોઠી ઉચ્છાહ રે.	૩૧
વર્ણવતાં વાથેં વાત રે સહુ જાણેં તેહની પ્યાત રે; છપ્પરની છાયેં છાન રે વાસણુ ઉપજેં ભલેં વાંન રે.	૩૨

દૂહા.

કોસ દોઢસો જાણુને પટણાથી એ ગાંમ; સેયંવરા આસંવરા સહુ રહેં એક ઠાંમ.	૧
જિણુ ગામેં જિનરાજનેં શ્રાવક સેવેં નિત્ત; ગુણવંતા ગુરૂની ભગતિ કરેં ઉદારહુ ચિત્ત.	૨

॥ હાલ ૭ ॥

મિદલીની દેશી

મશુદાબાદ મઝાર શ્રાવક સઘલા સુષકાર હો;

સુંદર, સુણજ્યો જી ઓસવંશ સિરદાર

દાની પડગવંશ ઉદાર હો. સું ૧

વીર ધીર વિધ્યાતા ધરમિ નેં સુપાત્રે દાતા હો;	સું૦	
વંધા શ્રીગુરૂના પાય હરખ્યા ઘણું હીયડામાંહિં હો.	સું૦	૨
યાત્રાઈ ગુરૂ પધારો મન ચિંત્યાં કારિજ સારો હો;	સું૦	
સામગ્રી મારગ કેરી જોઈઈ તે દીધી ભલેરી હો.	સું૦	૩
મક્ષદાબાદથી આવ્યા કાસમખાજરેં ભાવ્યા હો;	સું૦	
ભાગીરથી તિહાં ગંગા વહેં પશ્ચિમ દિશિ મન રંગા હો.	સું૦	૪
તિહાં જિજ્ઞુહર એક વિશાલ વધા પ્રભુ ચરણ રસાલ હો;	સું૦	
તિહાંથી મારગ દોય થાઈ એક વર્દમાન થઈ જાઈ હો.	સું૦	૫
શૂલપાંખુ જક્ષ કાંમ જસ કહેતા અસ્થિત્રાંમ હો;	સું૦	
અખ વર્દમાન વિધ્યાતા જાણે એ કેવલી વાતાં હો.	સું૦	૬
ફૂળે પંથે ગિરિરાજ જાતાં વીરભૂમિનો રાજ હો;	સું૦	
વીર હુતો જમીદાર તસ નામે દેશ વિચાર હો.	સું૦	૭
તે દેશનો ધણી છે પઠાણ ન્યાયી નિં નિપટ સુભણ હો;	સું૦	
બકલેસર ઇશિનો કાંમ ઉજ્જકુંડ ધણા તિણેં ગાંમ હો.	સું૦	૮
કોતિક જોઈ દિલ ભાયા અનુકમે પંચે ટે આયા હો;	સું૦	
ગિરતટ વાસ વિરાજે રાજ ગરૂડનારાયણ રાજે હો.	સું૦	૯
એ શિખર ભૂમિ કહિજે તે દેશનો નાંમ લહિજે હો;	સું૦	
પર્વત ઉપર અતિચંગ દેવલ રઘુનાથજીનો રગ હો.	સું૦	૧૦
કુંડ ધણા જલકેરા જિહાં વન વાંનરના વસેરા હો;	સું૦	
લહિ તે રાજ આદેશ રઘુનાથ પૂરે સુવિશેષ હો.	સું૦	૧૧
ગિદા નગરી ચલિ આયા દેખ્યા દેવલ મન ભાયા હો;	સું૦	
જીરણબિંબ પૂજી વંધા જિનજી દેખી આનંદા હો.	સું૦	૧૨
નદી દામોદર બીચ નિર્મલ પાંખિ નહિં કીચ હો;	સું૦	
ઝરીઈ સઘ આયા ચાલી વલી માટસરો રહ્યો પાલી હો.	સું૦	૧૩
વિકટ મારગ વનજલ પિણુ ડર ભય નહિં વિચાલ હો;	સું૦	
તે પ્રભુનો પરતાપ કરત સમેદાયલ જાપ હો.	સું૦	૧૪

ઝરીઈ વન વૃક્ષ ઝાઝા રઘુનાથસિંધ મહારાજા હો;	સું૦
સોમદાસ ગુણગ્રાહિ સંપતિ સાડું રાહિ હો.	સું૦ ૧૫
જર જાતિ તિહાં દીવાણુ ભર ખેસેં સલા મડાણુ હો;	સું૦
જાત્રે જે કોઈ આવેં અદ્દો લેઈ આગે વોલાવેં હો.	સું૦ ૧૬
ભીંતરિ લેવે રાજા મુડકાથિ હોવેં તાજા હો;	સું૦
વિચમે ફિરેં રે દલાલ શ્રાવકસોં કરે લાલપાલ હો.	સું૦ ૧૭
પારસનાથના પાટ્યા અમે છું પ્રભુના રખવાલા હો;	સું૦
સઘ લેઈ તુમેં આવ્યા ઘો અમને જે કંઈ લાવ્યા હો.	સું૦ ૧૮
કતરાસું આવ્યા ઉદ્ધાસ તિહાં તીરથરાયનો વાસ હો;	સું૦
કૃષ્ણસિંધ નામે રાજા પરતાપી સખલ દિવાજા હો.	સું૦ ૧૯
કહે રાજા કિરિયા કીધી યાત્રા દેખી મનસા સીધી હો;	સું૦
તીરથ એ પવિત્ર તુમારો સમ્મેદશિષર જુહારો હો.	સું૦ ૨૦
હમ સેવક એ તીરથના તિણ કારણ કીજે જતના હો;	સું૦
અમ હાસલ દીજેં દાંણુ અવરાંસુ નહિ તાંણુ હે.	સું૦ ૨૧
દીઈ સેવક સખલ સનૃરા સાથે ચોકિ ને પૂરા હો;	સું૦
સાતજ કોશ ગિરિરાજ થાઈ તિહાંથી ગરિઅનિવાજ હો.	સું૦ ૨૨
તલહટિઈ ગામનો વાસ રઘુનાથપુરો છે પાસ હો;	સું૦
મોટો વડ ડાલ વિશાલ તિહાં જઈ ઉતરે સંઘ રસાલ હો.	સું૦ ૨૩
આવ્યા તિણે ગાંમ ઉદ્ધાસે તિહાંથી ગિરરાજ છે પાસે હો;	સું૦
કોસ દોય વલી કહેવાય સરખી ધરણીની જાય હો.	સું૦ ૨૪
રહ્યા એકદિન તિણેં ગાંમે સહુ ધરમી શુભ પરિણામે હો;	સું૦
તન વસન પવિત્ર કરીજેં ડુંગર ચઢવા મનડુ કીજે હો.	સું૦ ૨૫
પૂજની સામગ્રી સાર કરી અષ્ટ પ્રકારી વિચાર હો;	સું૦
નૈવેદ્ય નવનવિ ભાંતે શુદ્ધ કિરીયાસુ કરિ પાંતે હો.	સું૦ ૨૬

દૂહા.

વસંત રાગે.

દેખો ડુંગર નયનભરી હુઓ હર્ષ અતિ ભેર.

જીં પાવસ ઋતુ દેખીને મુદિત હોઈ મન મોર..

૧

ધન્ય દિવસ ધન્ય એ ઘડી દેખ્યો શ્રીગિરિરાજ;
સુષુતાં ગુરુમુખ શાસ્ત્રમાં પાથો પરતપિ આજ. ૨

॥ ઢાલ ૮ ॥

રામચંદ્રે બાગ ચંપા મોર રજો રી; એ દેશી.
તિષ્ઠુ દેશમેં માસ વસંત આયો સખ મન લાયો;
કૂલી કૂલી વનરાય મલયપવન પણ વાયો. ૧
અંબ કદંબ તમાલ સરસ કૂલની વાસા;
માજર દેખી મનમાંહિ કોયલ બાંધી આસા. ૨
કટહલ વડહલ નાંમ રાયણુ રૂડાં કેળાં;
વડ પીંપલ વિસ્તાર ચારોળીસું લેલાં. ૩
વશજાલ કચનાલ નાલેરી જંલિરી;
પૂગી કરણા રગ લાંબી સરલ ખજૂરી. ૪
તાડ ચંપક ને અશોક કૂટ્યા લાલ પલાસા;
અષરોટ અવલ અનાર કેતકી કૂલ સુવાસા. ૫
મોગરો માલતિ જાય દમણો મરૂઓ બાણો,
લાલ શુલાખ સુવાસ સેવત્રી સેત વષાણો. ૬
મલયાચલ મચકુદ ચંદન વાસ ભલેરી;
સરલ સાગ નેં સાલ ધવલ ખદરી નેં ગગેરી. ૭
આંબલી લીંબુ રસાલ વેલ કોઠકલ સોહે;
વનરી એ ઇહ ભાંતિ દેખી જન મન મોહેં. ૮
હાથીની ઉતપત્તિ પહિલી ઇણુ ગિર સુંણિધ;
યે દીઠો પરતપિ વાત તાસ હિવઇ લણિધ. ૯
વાઘ વડા વિકરાલ વલી વાનરના ટોળા;
સાંમરસીંગા જીવ હિરણુ રોઝ ફરેં દોલા. ૧૦
આરણા લેંસા અનૂપ ગેંડા ગજસમ સોહિં;

જરૂર રીંછ નેં પાઠ ઇચ્છકો જ્ઞાન ન કોહેં. ૧૧

ધન પસુ પંખી તેહ જે સેવેં ગિરિરાજ;
લહિસેં સુગતિ સૂં દેસ મહિમા એહના તાજ. ૧૨

ધન માંવ અવતાર ધન આરિજ કુલ આયો;
ધન જિનધર્મ પ્રભાવ ધન તીરથ મેં પાયો. ૧૩

દૂહા

ઇચ્છપરિં તલહેત્રીતણા કીયા વખાંણુ અનેક,
હિવે સુણુજ્યો ગિરિ ઉપરેં ચઢવાતણી સુવિવેક. ૧

॥ ઢાળા ૯ ॥

રસિયાની દેશી.

ચોષો ચિત્ત કરિ ચઉવિહ સંઘસોં ચઢિયા શ્રીગિરિરાજ; સનેહી,
મનડો વિકસ્યો તન મન ઉલસ્યો જનમ સફલ થયો આજ. સ૦
હુ બલિહારી હો સમ્મેતશિષરકી સિદ્ધાવીસ જિજ્ઞુંસ એ આંકણી.સ૦૧
કેવલી કોડ અસખ્ય મુનીશ્વર પામ્યા શિવપુર વૃદ્ધ; સ૦

દર્શન પરસન એ તીરથતણો આપે પરમાનંદ. સ૦ હું૦ ૨
નીઝરણું ઝરણું પાંણી ઝરેં સંઘ ઊતરે વૃક્ષની છાંહ; સ૦
ઉપરી સીતા નામ નાલો વહે શીતલપાણી છે તાંહ. સ૦ હું૦ ૩
ચઢતાં ચઢતાં રે તિહાં પગથિયાં સાવધાંતની રે વાટ; સ૦
જયજયકાર કરતાં મુપથકી આયા પાંણીનેં ઘાટ. સ૦ હું૦ ૪

ટૂક પ્રથમ જિહાં જિનદેહરો જલનો કુડ છે પાસ; સ૦
ભૂંહિરે બિબ ગિરાજેં છે સદા ઉપરિ ગોમઠ પાસ. સ૦ હું૦ ૫
જાત્રા આવી જિનખિંબનેં મુદા ઉપરિ આંણો રે રંગ; સ૦
પૂજા અરચા પ્રભુજીની કરેં પૂજેં લેઈ લેઈ નાંમ. સ૦ હું૦ ૬

અજિત સંલવ અભિનંદન સુમતિજી પદમપ્રભ શ્રીસુપાસ; સ૦
 ચંદ્રપ્રભ સુવિધિ શીતલનાથજી શ્રેયાંસ વિમલ અનંત ધર્મ. સ૦ હું ૦ ૭
 શાંતિ કુચુ અર મહિ મુનિસુવ્રતજી નમિ શ્રીપારસનાથ; સ૦
 વીસ ત્રિણદનાં પગલાં પૂજનેં થાપીને પદ સાથ. સ૦ હું ૦ ૮
 સજ્જ થઇયે સાહસ મનમે ધરી તિમ હું સીઝે રે કાંમ; સ૦
 દૂકતણિ કહીયેં હવે વાતડી ને સાંભલિયાં રે નાંમ. સ૦ હું ૦ ૯
 દૂક પ્રથમથી અગનિકુંભ મે અજિતનાથનો રે દૂક, સ૦
 પૂરવદિશિ ચંદ્રપ્રભજીતણે કહીઈ વિષમો રે દૂક. સ૦ હું ૦ ૧૦
 પાશ્વિમદિશિ દુરો હુઝ દેખીઈ પારસનાથ સહાય, સ૦
 અવર તીર્થ કર નાંમે દુકડો નવિ દેખ્યો તિણેં ઠામ. સ૦ હું ૦ ૧૧
 દેહરાથી ચઢતાં ઉત્તરદિશિં દ્રુમઠ નામ પ્રસિદ્ધ; સ૦
 પગલાં પૂજે પ્રભુજીનાં તિહાં જીરણ ઠામ તે કીધ. સ૦ હું ૦ ૧૨
 તે દેહરાથી પૂરવ પશ્ચિમે છોટા છોટા દેષિઈ દૂંક; સ૦
 તિહાં તિહાં પગલાં છે વલી માંડણી તેહને નામેં રે દૂક. સ૦ હું ૦ ૧૩
 ચંદ્રપ્રભ ને પારસનાથજી એ દોય દૂંકનાં જાણ, સ૦
 તિહાંના વાસી સઘલા જાણજો અવર દૂંકના અજાણ. સ૦ હું ૦ ૧૪
 કાલ પ્રભાવે નામ ન કો જાણે કુણ જિન કહેં રે કાંમ; સ૦
 સ પૂર્ણ સિદ્ધિ જૈન વાંણીઈ નમિઈ નિજ સિર નાંમ. સ૦ હું ૦ ૧૫
 દૂરથકિ અવલોકી વાંદીએ શીતલનાથનો સ્થાન; સ૦
 વિકટ મારગ કો જાઈ સકે નહિ ગુરુમુખથી સુણિઈ સહેનાંણ. સ૦ હું ૦ ૧૬
 પૂજી અરચિ તીરથ વ્રત કરિ રહી રજની પરભાત; સ૦
 પૂજા સનાંન કરી કરિ પારણો હુઈ સફલી રે જાત. સ૦ હું ૦ ૧૭
 ગિરિથી દૂરે દક્ષિણ દિશિ દેષિઈ રિબુવાલુકા રે નાંમ; સ૦
 દામોદર તટની હમણાં વહે વીરજિન કેવલ ઠામ. સ૦ હું ૦ ૧૮
 વીસ તીર્થ કર ઇણેં ગિરિ સિદ્ધિ હૂઆ સાધુતણે નહીં પાર; સ૦

વલિ સિદ્ધ થાસ્યે' ઇણુ ગિરિ ક્ષરસતાં પાંખી શ્રીજિનધર્મ સાર. સ૦
 છે અવદાત ઘણા એ ગિરિતણા કહેતાં નાવે રે પાર; સ૦
 વલિ દરિસણુ હોજો મુઝ એહનો સફલ કરું અવતાર. સ૦ હું ૦ ૨૦
 ભગતિ બુગતિ કરી ભાવે ભાવના શ્રાવક શ્રાવિકા સાર; સ૦
 ગુરૂ પૂજા કરિ હવે રગસોં છે જી એ વ્યવહાર. સ૦ હું ૦ ૨૧
 ઇમ યાત્રા કરીનેં સહુ તળહટીઈ આવ્યા અતિહિ આણુંદ; સ૦
 કુશલે મશુદાબાદ આવિયા પામ્યા પરમાનદ. સ૦ હું ૦ ૨૨
 માસ દિવસ રહ્યા તિણુ નયરી મુદા આયા ચ પાએ ચંગ; સ૦
 પૂરણુ પુણ્યપ્રભાવે ભાવસું જાત્રા ફૂલ થઈ રગ. સ૦ હું ૦ ૨૩
 અનુકર્મે આયા પુરવર પાડત્રી પટના લોક પ્રસિદ્ધ; સ૦
 શ્રીવિજયપ્રભ ગુરૂ આદેશથી ચઉમાસો વલી કીધ. સ૦ હું ૦ ૨૪

દૂહા.

હિવેં સાંભલજો જે અછેં તીરથ પટણા પાસ;
 વંદણુ તે તીરથભણી ઉપજે અધિક ઉદ્ધાસ. ૧
 રાજગ્રહી પાવાપુરી ક્ષત્રિકુંડ વિચાર,
 ભદ્રિલપુર મહિલાપુરી એ છે તીરથ સાર. ૨

॥ ઢાલ ૧૦ ॥

દેશી ભાવનાની.

પટણાથી દક્ષિણ દિશિ જાંણજો રે મારગ મોટા કોસ પંચાસ રે;
 ભદ્રિલપુર ભાષે છેં શાસ્ત્રમાં રે હિવણું નામ દુતારા જાસ રે. ૫૦ ૧
 મારગમાહિં મિથ્યાત્વીતણી ભણું જી રાજધાંણી છેં ગયા ગાંમ રે;
 અઓતપિતર અવગતિયા જે હુવે રે પિંડલરેં લોલા તસ નાંમ રે. ૫૦ ૨
 કલ્પુ નાંમ નદીની રેતમાં રે જોસેં મસ્તક મુડિત મૂઢ રે;
 ઇણુ ઠાંમે દશરથ નીકલ્યો રે સીતા છેં વેલુપિંડ ગૂઢ રે. ૫૦ ૩

શ્રીજિનપ્રતિમા આરેં ચોપસ્યું રે મોટા તિણુ મિથ્યાત્વી ગાંમ રે;
 ઘણું રહ્યાં મિથ્યાત્વીનેં થાંનકેં રે ન રહેં જૈનીનાં મન કામ રે. ૫૦ ૪
 તિહાંથી બોધ ગયા કોસ ત્રણ છે રે પ્રતિમા બોધતણો નહિં પાર રે;
 જિનમુદ્રાથી વિપરીત જાણજો રે કંઠ જનોઈનો આકાર રે. ૫૦ ૫
 તિહાંથી સોલેં કોસેં જાણજો રે લદિલપુર છેં દતારા પ્રસિદ્ધ રે;
 વિષમ મારગ છે વનષડેં કરી રે સાથે પંથદિષાઉ લિદ્ધ રે. ૫૦ ૬
 આવ્યા લદિલપુર ઉલટ ધરી રે ગિરિ ચઢિયા દિન પૂજેં લાય રે;
 રાજનો આદેશ લેઈ કરી રે ફરસ્યા પારસનાથના પાય રે. ૫૦ ૭
 સમક્ષ્યામણી મૂરતિ પાસની રે એક ગુફામાં એકલ્લમલ્લ રે;
 નિપટ સરોવર કમલ કૂલેં ભર્યો રે નિર્મલ પાણી તાસ અવલ્લ રે. ૫૦ ૮
 પૂજીનેં તે ગિરિથી ઊતરી રે આવ્યા ગાંમ દતારે જેથ રે;
 જનમ થયો શીતલ જિનરાયનો રે આર કડ્યાણક હુઆ એથ રે. ૫૦ ૯
 સુલસાનેં સંદેશો મોકલેં રે ઇણું લદિલપુર શ્રીમહાવીર રે;
 ધર્મસનેહી અંબડનેં મુષેં રે પુહચાડી પ્રશંસે ધીર રે. ૫૦ ૧૦
 કાંનડસહોદર ઇણુ નગરી વધ્યા રે ચંદેલા છેં ગાંમ સહિનાંણુ રે;
 લદિલપુર પુછ્યો જાણે નહી રે નાંમ દતારા તાસ તે જાણુ રે. ૫૦ ૧૧
 તિહાંથી ગાંમ પુનાયાં આવિયા રે પગલાં વીર જિણુંદનાં જાંણુ રે;
 કાંનથકી પીલા તિણુ થાનકે રે કાઢ્યા સડ્યાસી કરિતાંણુ રે. ૫૦ ૧૨
 તિણુ થાંનકથી જઈયેં ચાલતાં રે કોસ ઇચ્ચાર વિધ્યાત રે;
 રાજગ્રહી નગરી રલિયાંમણી રે તાસતણી સુણુજ્યોહિવે વાત રે. ૫૦ ૧૩
 જનમ્યા શ્રીમુનિસુવત વીસમા રે તીર્થકર ઇણુ નગરી મઝાર રે;
 પરવત પંચ પ્રગટ તિહાં વંદિયેં રે પંચમગતિના દાતાર રે. ૫૦ ૧૪
 વૈભારગિરેં પ્રાસાદ વષાણિઈં રે બાવન વંદું મન લાય રે;
 વિપુલ વિષેં છેં આઠ ઉજલા રે રતનગિરિ ત્રિણુ વંદાય રે. ૫૦ ૧૫
 સ્વર્ણગિરિ સોલહ જિનદેહરાં રે ચૌમુષ એક ઉદયગિરિ જાંણુ રે;

વસતિ એકમાંહિ વહી દેહરો રે એકયાશી પ્રાસાદ વષાણુ રે; ૫૦ ૧૬
 વૈભારેં એકાદશ ગણધરા રે પામ્યાં લવસાગરનો પાર રે;
 ધન્નો નેં શાલિભદ્ર મુનીસરૂ રે સથારો ઇશુ ગિરિ નિરધાર રે. ૫૦ ૧૭
 મેઘકુમર નેં અભયકુમર વહી રે કયવન્નો ધન્નો કાકંદી જાણુ રે;
 ઇત્યાદિક અણુગારે ઇણું ગિરિં રે કીધો સંથારો શુભ કાંણુ રે. ૫૦ ૧૮
 વસતા શાલિભદ્ર જિણું થાંનકેં રે તિહાં નિર્મલ જલ કુઈ જોય રે;
 તે ઉપર ગોમઠ કીધો અછેં રે ગ્રહણાં નાંખેં તિહાંથી જોય રે. ૫૦ ૧૯
 સૂરજકુંડ અને ગ્રહકુંડ જાણુજો રે અવર અનેક અછેં સુષકાર રે;
 ઉંનાં પાંણી સહજે ઉકલે રે સ્નાને જાઈ સકલ વિકાર રે. ૫૦ ૨૦
 વૈભાર પર્વત દક્ષિણ દિશેં રે તલહટીઈ છે સોવનલ ડાર રે;
 પૌષધશાલા વીર જિણુંદની રે તેહનેં લાખેં લોક વિચાર રે. ૫૦ ૨૧

દૂહા.

જરાસિંધુ રાજા ઇહાં થયો ત્રિપંડી રાજ,
 કોટ તેહનો આજ લગેં દીઠો રૂટે સાજ. ૧
 રાજગૃહી પૂરવદિશિ કોશ ત્રણ જળ જાય;
 ગુણસિલ વનની જાયગા ગાંમ ગુણાયાં કહવાય. ૨

॥ ઢાળ ૧૧ ॥

ચિત ચેતો રે; એ દેશી.

રાજગૃહીથી ઉતરે ચિત ચેતો રે નાલ દો પાડો નામ; જીવ ચિત ચેતો રે.
 વીર જિણુ દ જિહાં રહ્યા ચિં અઉદ ચોમાસાં તાંમ. જીં આંકણી
 વસતા શ્રેણિક વારમાં ચિં ઘર સાદી કોડી ખાર; જીં
 તે હવણાં પરસિદ્ધ છેં ચિં વડગાંમ નાંમ ઉદાર. જીં ૧
 એક પ્રાસાદ છેં જિનતણો ચિં એક થૂલ ગાંમમાંહિં; જીં
 અવર પ્રાસાદ છેં જૂના જિકે ચિં પ્રતિમા માંહિં નાંહિં. જીં ૨

પાંચ કોશ પશ્ચિમ દિશેં ચિં થૂલ કટ્યાણુક સાર;	જીં
ગૌતમ કેવલ તિહાં થયો ચિં યાત્રાપાણુ વિચાર.	જીં ૩
વડગાંમેં પ્રતિમા વડી ચિં બૌદ્ધમતની દોય;	જીં
તિલિયાલિરામ કહેં તિહાં ચિં વાસી લોક જે હોય.	જીં ૪
તિહાંથી પૂરવ દિશિલણી ચિં ત્રિણુ કોશ કહેવાય;	જીં
પાવાપુરી રલિયામણી ચિં વીર મુગતીની બાય.	જીં ૫
પાવાગાંમ જૂદો વસે ચિં પૂરીય વસે ભિન્ન ઠાંમ;	જીં
કટ્યાણુક શ્રીજિન વીરનો ચિં કહીધં પાવા ગાંમ.	જીં ૬
સમવસરણુ થાનક જિહાં ચિં થૂલ એક તિણું ઠાંમ;	જીં
કાયા સ સ્કારી જિહાં ચિં તે જલમાંહિ છે ધામ.	જીં ૭
નષ ચૂટી માટી ગ્રહી ચિં નિર્વાણુક કટ્યાણુ;	જીં
દેવ દાણુવ માનવ મિલી ચિં કીધું સરોવર ઠાંણુ.	જીં ૮
કમલ સરોવર વીચ છેં ચિં જીવયોનિની રાસ;	જીં
પિણુ કોઈ વધ નવિ કરેં ચિં અમર દેવની ભાસ.	જીં ૯
દીપોત્સવ ઉપરિ ઘણા ચિં આવે શ્રાવક લોક;	જીં
મહોત્સવ મન માન્યા કરેં ચિં મુકી મધલો શોક.	જીં ૧૦
પ ચ રાત્રિ નિવસેં સદા ચિં નરનારીના વૃંદ,	જીં
દાન પુણ્ય પૂજા કરે ચિં જનમ રક્ષલ કરે નદ.	જીં ૧૧
તે વદી આનંદિયા ચિં આબ્યા નગર વિહાર,	જીં
તુ ગિયાનગરી તિહાં હતી ચિં તિહાં વન વાડી વિચાર.	જીં ૧૨
કોશ છવીસ વિહારથી ચિં ક્ષત્રિકુ ડ કહેવાય,	જીં
પરવત તલહટ્ટીયે વસે ચિં મથુરાં પુર છેં બાય.	જીં ૧૩
કોશ દોય પરવત ગયા ચિં માહણુકુંડ કહેં તાસ;	જીં
ઋષભદત્ત બ્રાહ્મણુતણો ચિં હુ તો તિણે ઠાંમેં વાસ.	જીં ૧૪
હિવણું નિહાં તટની વહેં ચિં ગાંમ ઠાંમ નહિં કોય;	જીં
જીરણુ શ્રીજિનરાજના ચિં વદુ દેહરાં દોય.	જીં ૧૫

તિહાંથી પરવત ઉપર ચઢ્યાં ચિં કોસ જિસે છે ચ્યાર;	૭૦
ગિર કડખે એક દેહરો ચિં વીર ગિંઝ સુષકાર.	૭૦ ૧૬
તિહાંથી ક્ષત્રીકુંડ કહેં ચિં કોસ દોય ભૂમિ હોય;	૭૦
દેવલ પૂજ સહુ વલેં ચિં પિણુ તિહાં નવિ બાએ કોય.	૭૦ ૧૭
ગિરિક્ષરસીનેં આવિથા ચિં ગાંમ કોરાઈ નાંમ;	૭૦
પ્રથમ પરિસહ વીરનેં ચિં વડતલેં છે તે ઠાંમ.	૭૦ ૧૮
તિહાંથી ચિહું કોસેં ભલી ચિં કાકંદી કહેવાય;	૭૦
ધન્નો અણગાર એ નગરનો ચિં આજ કાક દી કહેવાય.	૭૦ ૧૯
કાક દી એ બાણને ચિં વસતો ધન્નો એથ;	૭૦
સુવિધિ જિણેસર અવતર્યા ચિં તે કાકંદી અનેથ;	૭૦ ૨૦
ધણિપરે દક્ષિણ દિશિતણા ચિં તીરથ લેખ્યાં ચ ગ;	૭૦
પટણે ચોમાસું રહ્યા ચિં મહિંલાસ્યુ હિવેં રંગ.	૭૦ ૨૧
પટણાથી ઉત્તર દિશે ચિં કોસ પંચાસ છે ઠાંમ;	૭૦
પ્રથમ ગુણઠાણી કહેં ચિં સીતામઢી ઇસ્યું નામ.	૭૦ ૨૨
મહિલા નામે પરગનો ચિં કહીઈ દક્તરમાહિં;	૭૦
પણ મહિલા ઇણ નાંમનો ચિં ગાંમ વસેં કોઈ નાંહિ.	૭૦ ૨૩
તે સીતામઢી વિષે ચિં પગલાં જિનવર દોય;	૭૦
મઢીનાથ ઓગણીસમા ચિં એકવીસમા નમિ હોય.	૭૦ ૨૪
તિહાથી ચૌદ કોસે ભલી ચિં જનકપુરી કહેવાય;	૭૦
સીતા પીહર પરગડો ચિં ધનુષ પડ્યો તિણેં ઠાય.	૭૦ ૨૫
તે તીરથ વંદી વડ્યા ચિં દેખ્યો ત્રિહુતદેશ,	૭૦
પ્રગલ મિથ્યાત્વી વસેં ઘણા ચિં નહિ તિહાં જૈન પ્રવેશ.	૭૦ ૨૬

દૂહા.

પટણાથી પૂરવતણાં તીરથ લેખ્યાં જોહ;
તિહાં સઘલેં સંભારીયા જિણુસ્યું ધરમ સનેહ. ૧

નાંમ લેઈ લેઈ વંદિયા ટીકી દીધી પંત;
ભાવપૂર્ણઈ બાંધિનેં મન અનુમોદો સંત.

૨

॥ ઢાલ ૧૨ ॥

જ હોની દેશી.

જ હો વણારસીથી બાંધુલો, જ હો સાઠ કોસેં તે સાર;
જ હો નયરી અન્નેધ્યા રૂઝડી, જ હો રૂપલદેવ અવતાર;
સુશુણ્નર, સેવો તીરથ સાર, જ હો જિમ પામો ભવપાર. સુ૦ આંકણી.
જ હો અજિત નેં અભિન દન ઇહાં, જ હો સુમતિ અનંત જિણુંદ;
જ હો એ પાંચે જિનરાજના, જ હો કલ્યાણુક કરે ઇંદ. સુ૦ ૨
જ હો રામ ઘરણી સીતા સતી, જ હો કીધી ધીજ ધરી ધીર;
જ હો સીયલ પ્રભાવે તેહને, જ હો પાવક થાએ નીર. સુ૦ ૩
જ હો કુતુહલ નયરીતણાં, જ હો દીસેં જલના રે કુડ;
જ હો હરિચ દ રાજાઈ દીઓ, જ હો હરણી હત્યા દડ. સુ૦ ૪
જ હો અન્નેધ્યાથી ઉત્તર દિશેં, જ હો તીન કોસે તે સાર;
જ હો સાવથી નયરી ભલી, જ હો સભવ જિન અવતાર સુ૦ ૫
જ હો તે સાવથીનેં કહે, જ હો હવણા તિહાંના લોક;
જ હો નાંમે કોના ગાંમડો, જ હો વન ગહ્વર છે થોક. સુ૦ ૬
જ હો પગલા પ્રતિમા છેં તિહાં, જ હો પૂજે આંણી પ્રેમ;
જ હો તિન વનપડે બાણુલો, જ હો ડડક દેશની સીમ. સુ૦ ૭
જ હો પાલક પાપીયે ઘણો, જ હો પીડ્યા પંધક સીસ,
જ હો સહિ પરિસહ કેવલ લલ્યો, જ હો પુહતા મુગતિ જગીસ. સુ૦
જ હો પધક અગ્નિકુમર થઈ, જ હો બાદ્યો દંડક દેશ;
કટુક અનેં કિરાયતો, જ હો ઉપજે તિણેં પ્રદેશ. સુ૦ ૯
જ હો ગોરખપુરથી પૂરવેં, જ હો કોશ પચીશ પ્રમાંણ;
જ હો કાકંદી નગરી ભલી, જ હો સુવિધિ જનમનો કાંણુ. સુ૦ ૧૦

જ હો હમણાં કાકંદી કહે, જ હો લોકભાષા એ બાંધુ;
 જ હો પગલાં પૂજે પ્રેમસું, જ હો આંધિ નિજમન ઠાંધુ. સુ૦ ૧૧
 જ હો અયોધ્યાથી પાશ્વિમ દિશે, જ હો કોશે સાતે સાર;
 જ હો નગર રતનપુર રૂઝડો, જ હો ધર્મજિણુંદ અવતાર. સુ૦ ૧૨
 જ હો સરયુતટનીને તટે જ હો એ નગરીનો વાસ;
 જ હો હવણાં લોક પ્રસિદ્ધ છઈ, જ હો રોઇનાઇ નિતાસ. સુ૦ ૧૩
 જ હો અયોધ્યાથી પશ્ચિમ દિશે, જ હો કાંપિલપુર છે ઠાય;
 જ હો વિમલ જન્મભૂમિ જાણી, જ હો પિટિયારી વહિ જાય. ૧૪
 જ હો પ્રદ્મદત્ત ચક્રી ઇહાં, જ હો ચૂલણીનાં ચરિત હોય;
 જ હો કેસર વન મૃગ કીડતો, જ હો સંજય રાજા હોય. સુ૦ ૧૫
 જ હો ગર્દભિલ્લ ગુરૂવચનથી, જ હો ગંગાતટ વ્રતસાર;
 જ હો ઉત્તરાધ્યયને જાણી, જ હો દૂપદી પીહર વાસ. સુ૦ ૧૬
 જ હો સોરીપુર રલીયામણો, જ હો જનમ્યા નેમિજિણુંદ;
 જ હો યમુના તટનીને તટે, જ હો પૂજ્યાં હોઈ આણુંદ. સુ૦ ૧૭
 જ હો સોરીપુર ઉત્તરદિશે, જ હો યમુનાં તટની પાર;
 જ હો ચંદનવાડી નાંમે કહે, જ હો તિહાં પ્રતિમા છે અપાર. સુ૦
 જ હો આગરાથી ઇશાંનમે, જ હો શ્રીઅહિછત્તા પાસ;
 જ હો કુરૂ જગલના દેશમાં, જ હો પરતપ પૂરે આસ. સુ૦ ૧૮
 જ હો દિલ્લીથી પૂરવદિશે, જ હો મારગ કોશ ચ્યાલીસ;
 જ હો હતિષ્ઠાઉર રલિયામણો, જ હો દેષણ તાસ જગીસ. સુ૦
 જ હો શાંતિ કુંથુ અરનાથજી, જ હો અવતરિયા ઇણું ઠાંધુ;
 જ હો પાંચ પાંડવ ઇહાં થયા, જ હો પંચ ચક્રવર્તિ જાણ. સુ૦

દૂહા.

થૂલ તીન તિહાં પરગડાં સુણીએ આંણી પ્રીત;
 હિવે જિણે દેશે તીર્થ જે કહેસ્યું તેણી રીત.

૧

પૂરણ પૂરવદેશની યાત્રા ચઢી પ્રમાણુ;
હિવેં પશ્ચિમ દેશાંતણા તીરથ કરૂં વધાંણુ.

૨

॥ ઢાળ ૧૩ ॥

શેત્રુંજે શિષર સમોસર્થા, એ દેશી.

સોરઠ દેશેં વહિયે આન દિયે રે, શેત્રુંજય સિરદાર; તીરથ તેનમુ; એ
તલહટીઈ લલિતાસરેં દીઠાં દિલ ઠરે રે, ઋષભ ચરણ જુહાર. તીં ૧
ગિરિતો કડપ લલિય છેં તિહાં નિર્મલાં રે, પગલાં નેમજિણુ દ; તીં
પરવત ઉપરિ દેવીઈ હીઈ હરવીઈ રે, સોહે આદિજિણુ દ. તીં ૨
સૂરજકુડ સોહામણો જિહાં જલ ઘણો રે, ભીમકુડ વિખ્યાત; તીં
રાયણતલેં રલિયામણાં લિયો ભાંમણાં રે, પ્રભુ પગલાંની જાત. તીં ૩
રાયણથી ઉત્તર દિશેં દીઠે મન હસે રે, મરૂદેવીનો ટૂક; તીં
સવાસોમજીનો કહે ચિત્તે ગહગહે રે, ચૌમુષ ક્રીધો ચૂંપ. તીં ૪
અદ્યજુદ મોક્ષખારી લલી દીઠી નિરમલી રે, સહસકટની ઠાંમ, તીં
સહસ ખિખ વધાં લલા વંછિત ક્રૂંચાં રે, ત્રિવિધ કરૂં પરિણાંમ. તીં ૫
ચેલણા તલાવ ચેલાતણી આછિ બની રે, નિર્મલ પાંણી જાસ; તીં
ઉલખા ઝોલે નાહિયે પરવાહિયેં રે, પૂરવ પાપની રાશ. તીં ૬
સિદ્ધવડ સિદ્ધ થયા ઘણાં કરિ કાંમણા રે, મુક્તિજનિત મનરગ; તીં
કાંકરેં કાંકરેં જાણુને મનમેં આણુયો રે, મુક્તિ ગયા ચિતચગ. તીં ૭
ગઢ ગિરિનાર જુહારીયેં દુષ વારિયેં રે, નિરખ્યા નેમજિણુ દ, તીં
સહસાવન સંયમ લીયો સુલ મન ક્રીયો રે, ત્રણ ક્રૂંચાંણુક વૃંદ. તીં ૮
ઘોઘે નવપંડો પૂજઈ શુદ્ધ થઈ જઈયે રે, મહુઆમાં મહાવીર; તીં
દીવબંદિર તીન દેહરાં સુલ સેહરાં રે, અઝારો ઉના તીર. તીં ૯
ઉનામેં પગલાં ભલાં છે ઉજલાં રે, ગણનાયક થૂલ તીન; તીં
દેવકો પાટણ જાણીઈ વધાંણીયેં રે વેલાઉલ તસ સીમ. તીં ૧૦

નવોનગર પુરખંદિરે જિનમંદિરે રે, વદન કરૂં વારોવાર; તીં ૦
 એ જીભી સોરઠતણી વતિયાં લણી રે, મધ્ય જૂનોગઢ સાર. તીં ૦ ૧૧
 સઘલેં ગાંમેં જૂહારીયેં દુષ વારિયેં રે, પૂજી પ્રભુજીના પાય; તીં ૦
 દેહરેં નેં દેહરાસરેં બિળ બહુપરેં રે, વંદુ પંભાયત આય. તીં ૦ ૧૨
 થલણપાસ જૂહારીયે ચિત ધારીયે રે, શ્રીકંસારીપાસ નાંમ; તીં ૦
 રાજનગર ગુજરાતમાં કહેં વાતમાં રે, અમદાવાદ સુષ ઠામ. તીં ૦ ૧૩
 નગરમાંહિ બાહિરપુરાં છેં સુષકરાં રે, સઘલેં જિનની સેવ; તીં ૦
 બીબીપુરમાં પાસજી પૂરેં આસજી રે, ચિંતામણિ નિતમેવ. તીં ૦ ૧૪
 સેરીસો સંષેસો પંચાસરો રે, પાટણ બિંબ અનેક; તીં ૦
 ગોડી દોડી જાઈયેં નિત્ય ધ્યાઈયેં રે, અમીયઝરો સુવિવેક. તીં ૦ ૧૫
 ઇડરગઢપરિ સોહતો મનમોહતો રે, આદીસર અરિહંત; તીં ૦
 તાર ગે ર ગે સદા પ્રણમું મુદા રે, અજિતદેવ જયવત. તીં ૦ ૧૬
 નડોરે પદમાવતી મહિમાવતી રે, ભરૂંઅચિ વીસમો દેવ; તીં ૦
 સૂરતિખંદરેં સુદરૂં જિનમંદિરૂં રે, હોયો ભવભવ સેવ. તીં ૦ ૧૭
 આરાસણ આખૂગઢે જે નર ચઢેં રે, વિમલવસી વિસતાર; તીં ૦
 આદિ જિણુદંત્ર વંદિયેં આનંદિયેં રે, ધન માનવ અવતાર. તીં ૦ ૧૮
 વસ્તુપાલ તેજપાલના સુષમાલના રે, સોહેં મોટા પ્રાસાદ; તીં ૦
 ચૌસુષ ચાવો જાણુને વષાણુને રે, અચલગઢે આદહાદ. તીં ૦ ૧૯
 વસ તપુરીમાં દેહરાં જીરણ પરાં રે, કાઉસગે આર્દ્રકુમાર; તીં ૦
 બાંભણવાડે સોહતો મનમોહતો રે, વીર ચરણ આધાર. તીં ૦ ૨૦
 સુષકારી સીરોહિયે પડિબોહિયેં રે, વહું ઋષભજિણુંદ; તીં ૦
 રાણકપુર રલિયાંમણો નલિની ભણો રે, શુદ્ધવિમાનઆકાર. તીં ૦ ૨૧
 ઘાણોરે સોવનગિરેં વલી મન ધરે રે, શ્રીવરકાણો પાસ; તીં ૦
 નડુલાઈમાં જાવો બાવીસમો રે, ભિન્નમાલે પ્રભુ પાસ. તીં ૦ ૨૨
 જોધાણેં મંડોવરેં છેં સુષકરે રે, ફલવધિ મેડતામાંહિં; તીં ૦
 જેસલમેર જૂહારીયે ચિત ધારીયે રે, બીકાનેર ઉચ્છાહ. તીં ૦ ૨૩

ઉદયાપુર મેવાડમાં પહાડમાં રે, ઋષભદેવ સુષકાર; તી૦
દેવલવાડે દેવ છે ઘણા નવિ જાએ ગણ્યા રે, વંદા હરખ અપાર. તી૦ ૨૪

દૂહા.

કરહેડેં કર જોડીનેં વંદું વામાનંદ;
એકલમદ્વ ચોલેરજી સેવે સુરનરવૃદ. ૧

ચંદ્રમલ ચિંતા હરે માલપુરે મનરગ;
સાંગાનેરે સાહિબો વીરચરણ નમો સગ. ૨

॥ ઢાલ ૧૪ ॥

આદર જીવ પિમા ગુણ આદર, એ દેશી.

હિવેં મેવાત દેશ વિખ્યાતા અલવરગઢ કહેવાય જી;
રાવણપાસ જીહારો રગે સેવેં સુરનર પાય જી. હિ૦ ૧

દિલ્લીમેં મહાવીર વિરાજેં મથુરા ને ભમકોલી જી;
ગઢ ગ્વાલેર આવન ગજ પ્રતિમા વહુ ઋષભ રગ રોલી જી. હિ૦ ૨

નગર લાહોરે શાંતિજિજ્ઞેસર શાંતિકરણ ગુણપાત્ર જી;
દિલ્લીપતિ જિહાંગીર પાતશા કીધી અઢોત્તરી સ્નાત્ર જી. હિ૦ ૩

દેશ માલવે નગર ઉજ્જૈણી તિહાં અવતિપાસ જી;
મેલો પોષ દશમીનો થાઈ મનો મગમ્ની પાસ જી. હિ૦ ૪

માંડવગઢમાં સુપાસ જિણ્દા વલી નરમદા પાર જી;
ભરત અંશુદીનાં માણકથી માંણિકસ્વાંમી કહેવાય જી. હિ૦ ૫

પહેલાં તો અસવારી નિકલતો આજ તારિક એક જાત જી;
દેશે વરાડેં દોલતિ દાતા અતરીક સુષ થાય જી. હિ૦ ૬

બીજાપુર વંદું જિનરાયા તુંગિગરિ નમુ પાય જી;
રામ તપસ્યા કીધી રગે માંગીતુંગી કહેવાય જી. હિ૦ ૭

સેતબંધરામેશ્વર પાસે જૈન રાજ છે આજ જી;
લકા લેવેં રામ લક્ષ્મણે બાંધિ સાયર પાજ જી. હિ૦ ૮

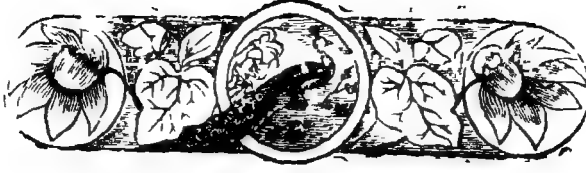
ગોમટસ્વાંમી જલધર તીરેં છાયા માટી નીર જી;
 આજ અનોપમ વદે કોઈ ગુરુમુખ વાણી સધીર જી. હિં ૯
 બિલગુલ પાસે ગોમટ દેવા કરે નાટિક પરદેષ જી.
 ઋષભદેવની પ્રતિમા ઉંચી પૂજે સંઘ વિશેષ જી. હિં ૧૦
 અષ્ટાપદ આદેં અવનીતલ તીરથ ઠામ અનેક જી.
 સ્વર્ગ પાતાલેં હિમવૈતાલ્યે તાસ નમુ સુવિવેક જી. હિં ૧૧
 ત્રિભુ લોકમાં શાસ્વતી અશાસ્વતી જિહાં જિનપ્રતિમા હોય જી.
 તીનકાલ કરે નિત વંદન જોડીનેં કર દોય જી. હિં ૧૨
 જે તીરથ ઇશુ માંહિ વષાંણ્યાં નયણે દીકાં તેહ જી;
 અણુદીકાં પણ ભક્તિ વંદું ત્રિકાલ લહું તેહ જી. હિં ૧૩
 તીરથ સેવા મુઝ ફલ દીજે સાચો સમકિત સાર જી.
 સુલભબોધિ હોજ્યો જૈનકુત્ર એ ધર્મતણો ઉપગાર જી. હિં ૧૪
 કરે વદના કર જોડીનેં એ સહુ તીરથ સાર જી;
 સુગુર પ્રસાદે દર્શન કીધો ધન ધન મુઝ અવતાર જી. હિં ૧૫
 અઢીદ્રીપમાંહિ સાધુ સાધવી શ્રાવક શ્રાવિકા જેહ જી;
 પાલે શુદ્ધક્રિયા જે સાચી જ ગમ તીરથ એહ જી. હિં ૧૬
 અનડ અકળ્પર યવનપાતિસાહ પ્રતિબોધ્યા ગુરુ હીર જી.
 સ વત સોલ ઇગતાલા વરસેં કૃત્તેપુરમાં સધીર જી. હિં ૧૭
 તાસ સીસ વાચક પદ ધારક સોમવિજય સુષકાર જી;
 ચારિત્ર આદિ વિજય ઉવજાયા સત્યવિજય સુવિચાર જી. હિં ૧૮
 તાસ સીસ પંડિતપદ ધારી લાલવિજયગણિ રાય જી;
 દિલ્લીપતિ અવર ગજેભસ્યું મિત્યા આગરે આય જી. હિં ૧૯
 તપગરછની પોશાલ વિશાલા દેઈ દિલ્લીપતિ જાસ જી;
 નિજ પુરમાંન દેઈ કુરમાવેં રહિયેં સદા સુખવાસ જી. હિં ૨૦
 તે કવિ લાલવિજય સુષ પાયા પાયા તીર્થ દીદાર જી,
 માનવજનમ સફલ ભયો મેરો સો તો ગુરુ ઉપગાર જી. હિં ૨૧

એ તીરથની માલા કંઠે જે ધારે નર નારી જી;
ધર ખેઠાં તીરથ ફલ પાંખી સફલ કરો અવતાર જી. હિં ૨૨

કલશ.

એ તીરથમાલા અતિરસાલા પચ કલ્યાણકતાણી,
સંવત્ સતરસે પંચાશ વર્ષે લાલ જાણી મે ભણી;
શ્રીવિજયરત્નસૂરીસ ગચ્છપતિ સદા સંઘ સુહં કરો,
રૂ લાલવિજય પ્રસાદ પલણે સૌભાગ્યવિજય જયજય કરો. ૧

॥ अहम् ॥

शीलविजयविरचित

तीर्थमाला.

ह्रीं.

अरिहंतदेव नमु सदा नस सेवि सुरराय;
 तीर्थभाल धुष्यस्युं मुदा सदगुर्तषि पसाय. १
 अरिहु तमुषकजवाग्निनी वांष्णी वण्णुं विदास;
 कविजन माता विनवु पूरे। मुञ्ज मन आस. २
 जगभां तीरथ सुदृङ्ग ज्योतिवत जभाल;
 पल्लवीस दीक्षां सांभल्यां सुषुतां अभी रसाव. ३

हेमी योपमनी.

सरस संकोभल वयण्णे करी अगतण्णां आवस परिहरी;
 जे हेसांतरि पर्वत गामि ते तीर्थनां कहुस्युं नाम. ४
 पछिमहिस सोरठ म डाणु सिद्धिषेत्र शत्रुंजय जणु;
 दीक्षा दुरगति हूरि करि सेव्यो संपति सवल्ली लरि. ५
 आदिनाथ दीक्षा भनि रली राघवुछेकि पद लेख्या वली;
 सूर्यकुंठे नाडी करी परभेसर पूणुं करि धरी. ६
 विमलविहार अजित नि शांति अदणुद वंदु भनि पांति;
 पांडव पांच्य मङ्गेवी लुवज अरतरवसही योमुअ धन. ७

સર્વથઈ ત્રિષુસય છાસદું ગઠ ઉપરિ દેહરાં ગુણહર્દુ;
 ભરતઈં ભરાવી મણીમેં જેહુ ધનુષ પાંચસય ઉંચી દેહ. ૮
 તે પ્રતિમા પૂજિં દેવતા ભવોદધિ તારણુ પદ સેવતા;
 તેહતાણુ જલ ઉલપાજોલ જે ફરસિ તે કરિં કલ્લોલ. ૯
 સ્યારગતિ છેદક સ્યારિ પાજિ પંચમ પદ સરિષો ગિરિરાજ;
 ભવભયભંજન ભવિકા જાણિ સકલ તીરથમાં એ ગુણખાણિ. ૧૦
 સિદ્ધવડ શેત્રુંજી નદી ગંગાસરથી શાન્તિ વહી;
 બાર જોઅણુ પિહુલો પર્વત ત્રિણુ ગાઉ ઊંચો મહત. ૧૧
 અક્ષયતીરથ ઉત્તમ ઠામ પ્રહિ ઉઠીનિં કરે પ્રણામ;
 અડસઠિ તીરથથી બહુ ફલા વિમલાચલના ગુણુ નિર્મલા. ૧૨
 પાલીતાણુ દેવયુગાદિ સેવો સ્વામી તણુ પ્રમાદ;
 આદિપુરપાજિ અતિ ભલું આદિબંબ વંદુ ગુણુનિલુ. ૧૩
 સાગરતટિ સોહિ સુંદર ઘોઘાળદિર જનમનોહર;
 પાસ નવષંડ નિરૂપમ નામ જીરાઉલો ચંદ્રપ્રભસ્વામિ. ૧૪
 ઊભી સોરઠ અતિ ઉજમાલ તે તીરથ વદુ ત્રિણુકાલ;
 માનવભલ લાહો લીજીઈં જિનવર ભગતિ ભલી કીજીઈ. ૧૫
 ગઠ ગિરિનારિ નેમિજિણુદ પ્રણુમુ પ્રેમિ ભવિ સુષકંદ;
 કચનખાલાણુ શિષર ઉદાર તિહાં દેવી અંખાવિ સાર. ૧૬
 સહિસાવન લાષાવન મનોહાર જાંણે ન દનવન અવતાર;
 ગજપદકુડિ નાહી કરી નેમજી પૂજો રંગિ ધરી. ૧૭
 અમીઝરો જિન ત્રેવીસમો રૈવતગિરિ ઉપરિ મન રમો;
 સાત કોસ ઉંચો મનોહાર પાંચ કોસ પિહુલુ છિ સાર. ૧૮
 જીનિગાદિ નિ ઉંનિ વલી અઝારો અમીઝરો મનરૂલી;
 દીવખંદિર છિ સાયરતીર તિહાં ધરમી વિવહારી ધીર. ૧૯
 નવલપુ સોરવાડી પાસ ધનવંત સેવિ લીલવિલાસ;

ફરંગી રાજ્ય કરિ કર છોડ પૂરિ પરજા કેરાં કોડ. ૨૦
 આગલિ ઓપિ દ્વારાંમતી રાયણછોડ સોહિ સુભમતી;
 કછદેસિ ભુજનગરિ પાસ શ્રીચિંતામણિ પૂરિ આસ. ૨૧
 સોપારિ નિ દેવકિં ગામિ વીલયપાટણિ વીર પ્રણામ;
 નવિનગરિ જઈ જિનવર નમું સિંધદેસિ ગોડી મનિ રમું. ૨૨
 થલવટમાંહિ મહીમાધામ સેવ્યો આપિં વછિત કામ;
 પરગટ પરતો પૂરિ વલી સમરો સાહિબ ચૂરિ અલી. ૨૩
 સાચોરિ શ્રીવીરજિણુંદ થિરાદ રાધનપુરે આણુંદ;
 ભગવત ભેટું મન ઉડ્ડાસિ ધાણુધારિ ભીલડીઉ પાસ. ૨૪
 જાલોરનયરિ ગજનીપાંન પિસુન વચ્ચનિ પ્રભુ ધરીયા ખાન;
 વરજગસ ધવી વરીઉ જામ પાસ પેષીનિં જિમસ્યૂ તામ. ૨૫
 સ્વામી મહીમા ધરણુંદ્રિ ધયો માની મલિકનિ વલી વસિ કર્યો;
 પૂજ પ્રણમી આપ્યા યાસ સ ધ ચતુર્વિધ પૂગી આસ. ૨૬
 સ્વામી સેવાતણિ સ યોગિ પાડ્ડપરમારનો ટલીઓ રોગ;
 સોલ કોસીસાં જિનહરસિરિ હેમતણાં તિણિ કીધાં ધરિ. ૨૭
 ભિનમાલિ ભયભ જનનાથ પાલણુપુર શ્રીપારસનાથ,
 મગરવાડિ જપ્ય જાતો તપગણિ મહીમા જે આલતો. ૨૮
 નયર ખીરાલૂ છિ સુભકામ આદિદેવનિં કરું પ્રણામ;
 ગઢતારિ ગિ અજિતજિણુંદ તીરથ થાપ્યું કુમરનરંદ. ૨૯
 અદ્દનગર નિ વીજાપુરિં સાબલીછ નિ વલી ઇંડરિં;
 તિહાં થાપ્યા સેત્રુજ ગિરનારિ તે વંદું હુ અતિ સુષકાર ૩૦
 પોસીને છિ પાંચ પ્રાસાદ સરગસમોવડિ માંડિ વાદ;
 આરાસણિ છિં વિમલ વિહાર અ બાદેવી ભુવન ઉદાર. ૩૧
 આખૂધરા ઉખરણી પુરી દેવદ્રહ ચંદ્રાવઘ પરી;
 વિમલમંત્રીસર વારિ જાણિ અઠારસેય દેવલ ગુણપાણિ. ૩૨

સાંતપુર આબથડિં તડતોલિ સાંગવાડિં ભારયે કાછોલિ;
 હવિ આખૂતીરથ મંડાણિ વિમલિ થાપ્યુ સુણો સુભણ. ૩૩
 મહિતઈ પૂછયા શિવના દાસ તિણે કહિઉ ઈહાં શિવનો વાસ;
 જો પહિલાં હોઈ જિનનું ઠામ તો થાઈ તુમ્હ વંછિત કામ. ૩૪
 તાસ વયણ મનમાંહિ ધરી રાતિ પુલ્હો પુણ્ય અનુસરી;
 અબા આવી સુપનિ સહી જવારિ પુજ સહિનાણી કહી. ૩૫
 તેથી પ્રગથ્યા દાદો તિહાં ગોફામાંહિથી જાણો ઈહાં,
 ભરડાકન્હિ ભુઈ માગી કરી લીધી સોવન ટકે ભરી. ૩૬
 પેતલ આંણ મનાવી ધરી અબાઈની સાંનિધિ ધરી;
 છપનકોડિ સોવન વય કીધ ભુવન કરાવ્યુ જગહ પ્રસિદ્ધ. ૩૭
 ધર્મધોષસૂરી સુપસાય તીરથ થાપ્યુ અવિચલ ઠાય;
 આદિદેવ થાપ્યા સુષકાર સદ્ગત કર્યો માનવ અવતાર. ૩૮
 પ્રાગવશ ચઢાવી સોભ પાપતણો વડી કીધો પોભ;
 રોમનગર ખારિ સુલતાન જીતી થાપ્યા વિમલપ્રધાન, ૩૯
 લુંણગવસહી નેમિજિણુદ મંત્રી વસ્તુપાલ આણુદ,
 ખારકોડિ કચન વાવરી અનોપમ કરણી કોડિ કરી. ૪૦
 અઢારકોડિ સેત્રુજિ સાર સાદીખાર કોડિ ગિરનાર;
 સેત્રુંજથી ગિરિનાર પ્રમાણિ તિલપુ તોરણ કીર્ટિ સુભઠાણિ. ૪૧
 ધરતરવસહી પારસનાથ ભીમવસહી નમુ જોડી હાથ;
 દેવ દિગખર વસહી લહી દેલવાડિ દેવભુમિકા કહી. ૪૨
 અચલગઢ અવિચલ છિ ઠામ ચોમુખિ કીજિ આદિ પ્રણામ;
 માંડવગઢ વાસી વાણીયા અવર રાયસિર જાણીયા. ૪૩
 પ્રાગવશ સહિસા સુલતાન દેઉલ કરાવ્યું તિણિ પ્રધાન;
 ચઉદસીય મણ પીતલ સાર હેમવરણ કરી પ્રતિમા ખાર. ૪૪
 ભીમસાહ તિહાં ભાગજ કીધ હેમધડી દસમાંહિ દીધ;

લાખ ધન સેવકનિ દીર્ઘ ઉત્તમ કરણી ઇણીપરિ કીર્તિ,	૪૫
લાણુવસહીઈ નેમિજિણુંદ તે પણિ કીધી કુમરનરિ દ;	
અચલેસર માનિ શિવદાસ તેત્રીસ કોડિ દેવતાનુ વાસ.	૪૬
તીરથ સાનિધિ કરિ સર્વદા દેવી દીપિ લક્ષી અરબૂદા;	
ગૌતમઋષિ વાશિષ્ઠ વિશેષ સાત ધાત ઔષધી અસેવ.	૪૭
કુંડ નદી સરોવર ઘણું વન વાડી તરે સોહામણાં;	
અંબ અનેક ચંપા કેતકી સદા સોહિં ફલ ફૂલે થકી.	૪૮
બાર ગામનો વાસ વિસાલ ચઉપદ ઋદ્ધિ અસ્થિર સાર;	
નષીસરોવર સોભા ઘણી પરવતરાજ નમું બહુ ગુણી.	૪૯
શ્રીમાતા રસીઈ મનિ ધરી બાર પાજ એક રાતિ કરી;	
બાર ભેયણુ સોહિ વિસ્તાર સાત કોસ ઉંચા મનોહાર.	૫૦
ગિરિ ભેટી પાજિ ઉતર્યા ગામ હણાદ્રામાંહિં સંચર્યા;	
પુન્ય પેળ્યા પારસનાથ સુર નર સેવિ ભેડી હાથ.	૫૧
જીરાઉલિ દાદો દીપતો તેજિ ત્રિભુવન રવી જીપતો;	
નયર મડાડ અનિ રામસેણુ પાપ પણાસિ દેવ દીર્ઘ જેણુ.	૫૨
આદિલખખ પોતલમય સાર હેમતણી પરિ સોહિ ઉદાર;	
શ્રીરામચ દ્રતું તીરથ એહ આજ અપૂરવ અવિચલ જેહ.	૫૩
નીમજિ પ્રણમું દેવ યુગાદિ પુન્યવંત પૂજિ તજ પ્રમાદ;	
રુચાકરે સીરોધી વામાનંદ હસી હસી પુરિ પ્રણમું આણુંદ.	૫૪
કાલધરી બૂઆડિ ગોહિલી પાસજી મુગતિ દીઈ સોહિલી;	
લાસિ મણાઉદ્ર ગામિ દયાલ આદિ વીર કોરટિં મયાલ.	૫૫
વાગસેણુમાંહિ જિણુહર ભેડિ જિનપાલ દીઈ કોલર કોડિ;	
વિમલ શાતિ નિ શંભવદેવ આદિ વીરની કીજિ સેવ.	૫૬
નયર સીરોહી ઉત્તમ કામ દેઉલ દીપિ મહિમાધામ,	
આદિ અજિત પ્રાસાદ ઉત્તંગ જીરાઉલો સંખેસરો મનિ રગ.	૫૭

ઋષભદેવ ચૌમુખિ ચૌસાલ હીપેં દરિસણ અમીઅરસાલ; પ્રગટમલ્લ પોરવાડહમાહિ સંઘવી સીપા સુ કહિવાય.	૫૮
મહાપુરુષ મેહાજલ નામ તીરથ થાપ્યું અવિચલ ઠામ; સંવત નેઉઈ સોલિ વલી સેત્રુંજ યાત્રા કરી મનિરૂલી.	૫૯
કાસીદ્રે છિ વીર યુગાદિ ઘાણિં વીર નમું પ્રાસાદ; લોટાણિ સેત્રુંજ જોડિ આદિલદેવ નમું કર જોડિ.	૬૦
વસંતપુર પાટણ અહિઠાણ આદ્રકુમારતાણું સહિનાણ; શાંતિનાથ સોહિ સુખકંદ વીરવાડિ શ્રીધર્મજિણુંદ.	૬૧
ગામ અઝારી સોહિ સારદા વીર વિશેષ હરિ આપદા; નાંણિ નિવલે નાંદીઈ જીવતસ્વામી વીર વાંદીઈ.	૬૨
ખલણવાડિં જિન વર્દ્ધમાન પૂજ્યો પૂરિ નવિ નિધાન; આપૂધરા એ તીરથ કહ્યાં જોડવાઠિ ગાઠિં ગહિગહ્યાં.	૬૩
ખેહડિ સ થવ દાદો પાસ રાતો વીર પૂરિ મનિ આસ; છેછલી સિણવાડી સાદડી વામાસુત વંદુ તે શુભ ઘડી.	૬૪
રાયણપુરિ રૂડો અઉમુખ નલિનીગુહમ વિમાન પ્રતપ્ય; જોતાં નયણે ખહુ સુખ હોય જગમાંહિ તીરથ અનોપમ સોય.	૬૫
પ્રાગવંશ પુન્ય ખહુ ભર્યો કામલદે કુષિ અવતર્યો; ધન ધન ધરણો સ ધવી નામ જેણિ કીધાં ઉત્તમ કામ.	૬૬
સંવત ચૌદ છિતાલિ જાણિ સોમસુંદરસૂરી ગુણખાણિ; તસ ઉપદેશ સુણી ગહિગહ્યો જિનસાસન સોભાવક થયો.	૬૭
ચૌમુખિ થાપ્યા નાભિ મદ્દહાર સૂરીપદ મહોછવ સુષકાર; સંઘતિલક વિમલાચલિ ધર્મુ ઈંદ્રમાલ લેઈ વ્રત ઉચર્ચુ.	૬૮
વરસ ખત્રીસે ભર ચૌવને નારી સંઘ તજ્યો સુભમનિં; ખાવન સંઘ મલ્યા તિણિ વારિ ધરણિ સાહ વશીઓ જથકાર;	૬૯
કુંભા રાણાનુ પરધાન સકલ બુદ્ધિ સદા સાવધાન;	

ધન યૌવન ઠકુરાઇ લહી ઉત્તમ કરજી કીધી સહી.	૭૦
દેસૂરીઇ દેવ યુગાદિ ઘાણેરે વલી વીર પ્રાસાદ;	
નડુલાઇ નવ મંદિર સાર શ્રીસુપાસપ્રભુ નેમકુમાર.	૭૧
નાડુલ વપ્રાસુત વીનવું વામાસુત વરકાણિ ઠવુ ;	
જાલોરિ વલી ગઢ ઉપરિ પાસ વીર પ્રભુમું શુભપરિ.	૭૨
શિવાણિ ગઢિ મંડોવર મહામલી પૂજું પાસકુમર મનિ રૂલી;	
સોઝતિ જયતારણિ ફલવધિં પરમેસર સેવો અહુવિધિ.	૭૩
પદમપ્રભુ પ્રતિમા હેમની ગામ ગંગાણીમાહિ સ્થામિની;	
સંપ્રતિરાય ભરાવી પરી પ્રભુપદ પૂજો પુનિય કરી.	૭૪
મહાવીરથી હુઓ સુષદાય ખસય વરસેં સંપ્રતિરાય;	
આર્યસુહસ્તી ગુરૂ ઉપદેસ ધરમતણો પામ્યો પરવેસ.	૭૫
અવ્યક્ત સામાયક અનુસારિ જાતમાત્ર લહ્યો રાજ્ય ઉદાર;	
ત્રણ પંડિ વરતાવી આંણ જિનમડિત ભૂમિ કીધી જાણ.	૭૬
સવાલાષ પ્રાસાદ સુચંગ સવાકોડિ પ્રતિમા મનિ રગ;	
છત્રીસ સહસ કીધા ઉદાર ઉપાસરા પણિ દોય હજાર.	૭૭
એક પ્રાસાદ નવો નિતુ હોય તો દાતણ કરિ રાજ સોય;	
સાત સય શત્રુકાર દેયંત સાતેં પેત્રે ધન વાવંત.	૭૮
મરૂધર નવ કોટી મંડાણ ચોદ્ધપુર મેડતિ વખાણ;	
પાલી પ્રભુમું પાસ જિણુંદ ઓસનયરિ વલી વામાન દ.	૭૯
જસવંતરાય થયો રાઠોડ જ્ઞાની દસાવતારી જોડ;	
અષંડ પ્રતાપી અનોપમ આજ દહીપતિ પણિ માની લાજ.	૮૦
ચતુરરંગસેના સહસ છત્રીસ શ્રાવકમંત્રી કરિ જગીસ;	
જસ સીમિ સુધીયા રહિ સાથ વ્યાધિ ન ઘાલિ હિરણ્નિહાથ.	૮૧
થલવટ તીરથ ખાહડમેરૂ વિકાનેર નિં જેસલમેરૂ;	
આદિ અજિત પ્રાસ નિ વીર સોવનકલસે ભુવન સુધીર.	૮૨

જેસલમરે શ્રાવકે મત સુદ્ધ આગમલેદ લહિં બહુબુદ્ધિ;
 ધરમતણા દિન પોતિ કરિ તેતી જીવી લેષિ ધરિ. ૮૩
 નગર નાગોરિ આળ્યા જામ પાસ જિજ્ઞેસર લેલ્યા તામ;
 ઇમ અનેક તીરથ છિ ઠામ પછિમદિસિનાં બોલ્યાં નામ. ૮૪

કેલશ.

ઇમ અનેક તીરથ અછિ સમરથ પછિમદિસિ સોહામણાં;
 જય જય કારક શિવસુષકારક ત્રિભુવન નાયક જિનતણાં
 સંવત સસી મુનિ વેદ રસભરિ આસોમાસિ અભિનવી;
 બુદ્ધ શિવવિજય શિસ શીલ સેવી વદિ આણુંદ વિનવી. ૮૫

દ્વંડા.

પૂરણ પુનિં પામીઉ માનવભવ અવતાર;
 સદ્યુરે સાનિધિથી લહ્યો જ્ઞાનદષ્ટિ આધાર. ૧
 યુગતિ સંઘાતિ જોઈયાં તીરથ દેશ અનેક,
 કલ્યાણકકારી કહું પૂરવદિશિ વિવેક. ૨

ચોપાઈ.

દેવશુરે સારદ સુપસાય પલણ પુન્ય બહુ સુષદાય;
 ઉત્તમજ્ઞમિ કલ્યાણક ઠામ સુણયો તીરથકેરાં નામ. ૩
 પહિલા દેસ મેવાતિ કહું અહીછત્રાપુરિ પાસજી લહું;
 નયર આગરિ પાસકુમાર ચિંતામણિ લેલ્યા સુષકાર. ૪
 દક્ષીમ કણ વીરજિજ્ઞેદ અદવાડિ નેમજી સુષકંદ;
 યેસુનાં તીરિ મથુરાં જઈ નેમજી પૂજો પાવન થઈ. ૫
 કાસી દેસ પ્રસિદ્ધ ઠામ વાણારસી નયરી સુલ ગામ;
 તિહ્યાં જનમ્યા જિન પાસકુમાર ભિલુંપુરિ બઈઠા સુષકાર. ૬
 પ્રયાગતીરથનો મહીમા ઘણો અપયવડ પ્રગલ્થો તે સુણો;
 વરસીતપ મૂર્ત્યો અરિહંત રૂડા નાપભદેવ ભગવંત. ૭

એક દિવસ પ્રભુ ધ્યાનિ ધરી તરૂંહેઠિ રહ્યા કાઉસજ કરી;
 તે ઉપિં અતિ ઉત્તમઠામ આજ અપયવડ કહીઈ નામ. ૮
 ગંગા યમુના નિ સરસતી ત્રિવેણી તીરથ સોલતી;
 એહનુ જલ દેવપૂજ્ય યોગ્ય તે વિપરીત કરિ છિ લોગ. ૯
 શેમ રાષ નિ હાડે કરી મીઝ્યાતી માંહિ નાષિં ભરી;
 અગ પષાલિ મલ મૂત્ર જ ભર્યાં તે કિમ પામિ સદગતિ વર્યાં. ૧૦
 તિહાં પાસિ જિન જનમ્યા સહી ગામ ઠામ ભલ ભાગ્યિં લહી;
 સીહપુરી શ્રેયાંસ જનમ્મ ચંદ્રપુરિ ચંદ્રપ્રભુ તિમ્મ. ૧૧
 હાજીપુરપટ્ટણ સુભગામ થૂલિભદ્ર જનમ્યા તિણિ ઠામિ;
 મગધદેશ રાજગૃહ નામ મુનિસુત્રતનિ કરં પ્રણામ. ૧૨
 પાંચે પર્વત કહીઈ સાર પાંચે મેરે સમ અવતાર;
 વિપુલ વૈભાર રતન સુવજ ઉદયગિરિ દેષિ તે ધન. ૧૩
 તે ઉપરિ જિનના આવાસ પૂજ્યા પૂરિ મનની આસ;
 સાલિભદ્ર ઘર પાસિ કૂઓ નંદમણીયારની વાવિજ જૂઓ. ૧૪
 ગિરિ વૈભાર શેહિણીયાગુહા આવે ફરસો ખાર જૂજૂઆ;
 ગદમાંહિ એપિ આવાસ શ્રેષ્ઠિકરાયતણા ઉદ્દાસ. ૧૫
 મિથિલા નયરી મદ્દીજિણુદ વાસુપૂજ્ય ચ પા સુખકંદ,
 સતી સુભદ્રા ઉઘાડી પોલિ શીલતણિં મહિમા કલ્લોલિ. ૧૬
 આગલિ અયોધ્યા નયરી વાસ પાસિં ગંગા ગિરિ કૈલાસ;
 રામ શીતા તિહાં કીધું રાજ ભદિલપુર શીતલ જિનરાજ. ૧૭
 જભીગામ ઋજુવાલુ નદી કેવલ ભુમિકા વીરની વદી;
 કોસ હબર ઉપરિ પર્વત મેષલનાંમિ અછિ મહત્ત. ૧૮
 તેથી પ્રગટી રેવા નદી સુવર્ણભદ્રા ખીજી વદી. ૧૯
 સુવર્ણભદ્રા નદી સહિનાણુ તસ સંગિં લાકડ થાઈ પાહાણુ;
 કૌતિકકારી દીસિં ષરી ગંગા સંગમ આવી વરી. ૨૦

હાથી રેવામાહિ રમઈ પછિમ સમુદ્રમાંહિં વીસમિં;
 દેસ કાસમીર દેવી ભારતી કેસર વન નયણે ધારતી. ૨૧
 હંસવાહન વીણા વિખ્યાત જિમણિ કરિ પુસ્તક કવિ માત;
 તિહાં નીપાઈ બહુ પામરી રાય રાણા ઓઢિં તે ધરી. ૨૨
 સમેતાચલ આવ્યા ગહિગહી વીસ વીતરાગ તિહાં સિદ્ધા સહી;
 જિનવર થૂલતણા જે ઠામ તે સવિ દીપઈ મહીમાધામ. ૨૩
 પારસનાથનો પશ્તો ઘણો નિશિ વેલાઈ નોખતિ સુણો;
 યાત્રા કરી જવ પાછા ફરિ મેઘમાલી તવ વર્ષા કરિં. ૨૪
 પાલગંજ તલહટી વસઈ રાજા પ્યત્રી મનિ ઉલ્હસિં;
 પારસનાથની બોલગ કરિ પ્રભુની આણુ સદા સિર ધરિ. ૨૫
 ગજ ગઈડા આરણ્યાની ઘટા મૃગ કરતુરીયા બહુ સામટા;
 વન કદલી હરડિની ડાલ ગ્રાં રૂંપ અનિ વંશજલિ. ૨૬
 સાત કોસ પોઢો સુવિશાલ પાંચ ગાઉ પહોડો ચોસાલ;
 તિહાંથી જઈઈ દેસ બંગાલ તીરથ શિવર છિ અતિહિ રસાલ. ૨૭
 પારસ પાહાણુની પ્રતિમા સાર સોના રૂપાની પણિ ધાર;
 તેહતણી જે કરસિ યાત્ર સફલ જનમ તસ નિર્મલ ગાત્ર. ૨૮
 ગાડપંડિ સોહિ જગનાથ વણ્ણુ ચ્યાર સેવિ પ્રભુનાથ;
 તિહાંથી આવ્યા પ્યત્રીકુંડ વીરજી વંડુ માહણુકુંડ. ૨૯
 ચવન જનમ વીરનાં અહિઠાણુ પાવાપુરિ પામ્યા નિરવાણુ;
 યાત્રાપાણિ મુનિવરની તિહાં વીરનુ થૂલ વંડુ વલી ઇહાં; ૩૦
 વિમલનાથ કપિલપુર ચંગ ગુહવરગામિ ગૌતમ મનિ રગ;
 ગજપુરિ કુંથુ જિણેસર નામ કોસળી પદમપ્રભુ ઠામ. ૩૧
 પુરવપુન્યિં પેલી સહી પૂરવ દિસિ યાત્રા કહી;
 નામ નિરૂપમ જે ધનવંત જિનવર પૂજિ તે પુન્યવંત. ૩૨
 નરવર અલવર રણુથંભારિ રાવણુપાસજી રખ્યા કરિ;

બાવનગજ પ્રતિમા દીપતી ગઢ ગુવાલેરિ સદા સોલતી.	૩૩
સિભરિ છુંદીનગર આંખેર દુ'ક ટોઠા નિ ગઢ અજમેર;	
તિહાં મોટાં જિનહર છિ ઘણાં સોવનકલસે સોહાંમણાં.	૩૪
માલપુરિ નિ સાંગાનેર મેદપાટમાહિ કુભલમેર;	
આદિ નયર એ ઉત્તમ ઠામ ત્રિણકાલ તિહાં કરૂં પ્રણામ.	૩૫
ગોગુ દિ નવપલ્લવ પાસ નાગેદ્રહિ નમી લીલ વિલાસ;	
એકલિંગ મહાદેવ પ્રાસાદ ગગન સંઘાતિ માડિ વાદ.	૩૬
દેલવાડિ છિ દેવજ ઘણા બહુ જિનમંદિર રડીયામણા;	
દોઈ દુ'ગર તિહાં થાખ્યા સાર શ્રીશત્રુજે નિ ગિરનાર.	૩૭
નવિ તલાદિ ચોમુષ સાર દયાલસાહ મહિતિ સુખકાર,	
અનોપમ કરણી કીધી આજ રાજસિહ રાણા નિ રાજ.	૩૮
ઉદયપુર તે ઉત્તમ ઠામ શીતલનાથનિ કરૂં પ્રણામ,	
બહુ જિનમંદિર દીપિ વડી પાસ સુપાસણ ટાલિ અડી.	૩૯
રાણાનું તિહાં છાજિ રાજ છત્રપતી હીંદુશિરતાલ;	
શીસોદીયાશાષિ ભૂપાલ પટદર્શન તે પ્રતિપાળ.	૪૦
સાંડેરાગચ્છના યજમાન દિન દિન દીપિં પુન્યપ્રધાન;	
દાની માની જ્ઞાની ઘણૂં યશ પ્રતાપ સોહિ તેહ તણો.	૪૧
બઉરનયરિ શાંતિ જિણુંદ જસ મુષ દીઠિ અતિ આણુંદ,	
સાત ધાતતણું અહિહાણુ પ્રગટિ આજ સદા સપરાણુ.	૪૨
ઋષભદેવ વાગડ વિખ્યાત મહિમા જેહનો જગિ આપ્યાત;	
જવાસિં દુ'ગરપુર થઈ જિન ભેટું વંસવાલિ જઈ.	૪૩
આદિનયર આહડ મંડાણુ ધર્મનાથ વંદુ જિણુભાણુ;	
પાસ કરહડો પૂજું મુદા સાદડીઈ જિન સોહિ સદા.	૪૪
ગઢ ચિત્રોડિ દેવ યુગાદિ પાર્થનાથ વંદુ આદહાદિ;	
ઋષભવંસિ કીરતિધરરાય સકોસલ શિવ પાખ્યા ઠાય.	૪૫

માલવ તીરથ વંદુ હવિં દસોર સુવત સુષ ઠવિ;
 રામપુરિ નિં રતલામિ સહી સિરજની ચંદેરી કહી. ૪૬
 ભાવિ લેલ્યો મગસિપાસ મોટો મહિમા જગમાહિ જસ;
 ફૂકડેસર મહિમા પાસનો પ્રભુનામિ રોગ નાવે આસનો. ૪૭
 પાસ અવંતી જિન ધ્યાઈઈ નગર ઉજેણી સુષ પાઈઈ.
 સિદ્ધસેન મહિમા વિસ્તાર પામ્યો ઇણિ તીરથિ સુષકાર. ૪૮
 વિક્રમ લોજ સંપ્રતિ પુન્યવત પરદુષ કાતર બહુ સતવત;
 પરત્ની બધવ સાહસ ધીર દાતા ભોગતા ને વડવીર. ૪૯
 વિણુય વિવેક વિદ્યા ગુણપાત્ર પડિતપ્રીય મહાનિર્મલ ગાત્ર,
 માલવપતિ ઉજેણી રાજ કીરતિ વરતિં જેહની આજ. ૫૦
 સીપ્રાનદી ગયદમસાણુ આસઠિ ભોગિનીનુ અહિઠાણુ,
 સિદ્ધવડ હરસીદ્ધીપીઠ રામ સીતાનુ તીરથ દીઠ. ૫૧
 નયરી અવંતી આગલિ વલી માંડવગઠ દીપિં મહાબલી,
 શ્રીસુપાસ સેવુ જિનરાય આદિ વીરના પ્રભુમું પાય. ૫૨
 એસવશ અનોપમ નામ સંગ્રામસોની એણિ ઠામ,
 શીલિ સફલ કર્યો સહિકાર બહુ જસવાદ લહ્યો સંસારિ. ૫૩
 જિણિ સિદ્ધાંત સુણી ભગવતી હેમમુદ્રા મેહલી દીપતી,
 છત્રીસ સહસ ગૌતમનિં નામિ શાસ્ત્ર લિષાવ્યાં પુન્યનિ કામિ. ૫૪
 મેવાતથી માલવ લગિ જાણિ બોલ્યાં તીરથ બહુ ગુણુષાણિ;
 ગુરવચનેથી કેતી લહી ઇણીપરિ પૂરવ યાત્રા કહી. ૫૫

કેલસ.

તપગચ્છ નાયક બહુ સુષદાયક વિજયપખ્ય ધુરધર,
 શ્રીવિજયરાજસુરિંદ સોહિ સૂરીગુણે કરી સુદર.
 તસ તણિ રાજિ અતિહિ છાજિ સવેગ ગુણુમણિ સાયર;
 બુધ શિવવિજય સીસ શીલ વીરનિ સદા આણુદ જયકર. ૫૬

દૂહા.

પરમપુરૂષ પ્રણમુ વલી વાગેસરી વરદાય;
શ્રીગુરૂચરણ પસાઉલિ સંકટ દૂરિ જાય. ૧

દબ્યણુદેસિ દીપતા દોલિતદાઈ દેવ;
ગુણ ગાઉ તીરથતણા ગામ ઠામ સુણો હેવ. ૨

ચોપઈ.

નદી નર્મદા પેલિ પારિ આળ્યા દબ્યણુદેસ મઝારિ;
માનધાતા તીરથ તિહાં સુણ્યુ શિવધર્મી તે માનિ ઘણુ. ૩

પાસ પ હુઓ પડગુણ ગામ પાંનદેસ કહીઈ સુપધામ;
બરહાનપુર મંડણુ જિનદેવ પાસ મનમોહનની કીજિ સેવ. ૪

પાસ ચિતામણિ ને મહાવીર શાંતિનાથ નેમીજિન ધીર;
સ્વામી સુપાસ ગોડી ગુણવત મહાજન મોટા તિહાં પુન્યવત. ૫

ઓશવશમૂષણુ અલિરામ સંઘવી છીતૂ જગજીવન નામ;
તસ ઘરાણી જીવાદે સિરી સકલ ગુણે સીતા અવતરી. ૬

માણિકસ્વામિ નિ અતરીકલણી આળૂ ગોડી સેત્રુજતણી;
યાત્રા પ્રતિષ્ઠા સઘની લગતિ દાન સુપાત્ર દીયાં યુગતિ. ૭

સારંગધર સઘવી પોરવાડ યાત્રા કીધી ચૈત્રપ્રવાડિ,
સતર બત્રીસિ બહુલી ઋદ્ધિ લષમીતણો લાહો તે લીદ્ધ. ૮

માલવ નિ મેવાડિ જઈ આળૂ ગોડી ગૂજર થઈ,
વિમલાચલમાંહિ સિદ્ધાં કામ સંઘનિલક ધાર્યું તસ ઠામિ. ૯

જેસલ જગજીવનદાસ દાતા ભોગતા લીલવિલાસ;
જિનધરમી દિગબર મતિ અતિ ધનવત હુઓ સુભમતિ. ૧૦

જિનપૂજા નિત્યઈ તે કરિ આઠ રૂપહીયા તિહાં વાવરિ,
સદાવર્ત સોહિ દાતાર બરહાનપુરિ વિવહારી સાર. ૧૧

આગલિ મલકાપુર સુભ ઠામ શાંતિનાથનિ કરૂં પ્રણામ;

તિહાંથી ચઢીઈ દેઉલઘાટ દેસ વરાડની ચારૂ વાટ. ૧૨
 દેઉલ ગામ અછિ ધનવંત નેમીસર પ્રણમ્યા શુભશાંત;
 હવિ સઘલિ દીગંબર વસિં સમુદ્ર સુધી તે ઘણૂ ઉલ્હસિ. ૧૩
 શિરપુર નયરિ અતરીકપાસ અમીઝરો. વાસિમ સુવિલાસ;
 પરગટ પરતો પૂરિ આજ નવનિધિ આપિ એ જિનરાજ. ૧૪
 રાવણુનો ભગપતિ કહ્યો પર દૂષણ રાજ તે થયો;
 જિનવર બિંબ પૂજનિ જિમઈ એક દિવસ વનમાંહિ રમઈ. ૧૫
 દેહરાસર પણિ ધરિ વીસર્યું વેલુ છાણુનું બિબજ કર્યું,
 ભણી નવકાર પ્રતિષ્ઠિત અંગ પૂજા પ્રણમી મનિનિં રગિ. ૧૬
 પ્રતિમા વજ્ર સરિષી લહી કોઈ આશાતના કરસિ સહી,
 તેહ કારણ મેલહી જલદ્રૂપ વેગિ આગ્યો નયરી ભૂપ. ૧૭
 અનુકમિ એલગરાયનો રોગ દૂરિ ગયો તે જલસ યોગ,
 અંતરીકપ્રભુ પ્રગટ્યા જામ સ્વામી મહીમા વાધ્યો તામ. ૧૮
 આગે તો જાતો અસવાર એવડો અંતર હુતો સાર;
 એક દોરાનું અતર આજ દિન દિન દીપિ એ મહારાજ. ૧૯
 ગોમુષી ગંગા ગામ લુણાર નિરમલ નીર નાહિં સ સાર,
 અસૂચિ નારી નાહિ જામ તો તે પાણી વિણસિ તામ. ૨૦
 એલજપુરિ કાર જા નયર ધનવત લોક વસિ તિહા સભાર,
 જિનમ દિર જ્યોતિ જાગતાં દેવ. દીગંબર કરી રાજતા. ૨૧
 તિહાં ગચ્છનાયક દીગંબરા છત્ર સુખાસન આમરધરા,
 શ્રાવક તે સુદ્ધ ધરમી વસિ બહુ ધન અગણિત તેહનિ અછિં. ૨૨
 વઘેરવાલંવ શિં સિણુગાર નામિ સંઘવી ભોજ ઉદાર,
 સમકિતધારી જિનનિ નામિ અવર ધરમ સ્યૂ મન નવિ રમિં ૨૩
 તેહને કુલે ઉત્તમ આચાર રાત્રિભોજનનો પરિહાર;
 નિત્યઈ પૂજા મહોચ્છવ કરિ મોતીચોક જિન આગલિ ભરિ. ૨૪

પંચામૃત અભિષેકિં ઘણી નયણે દીડી તેમ્હિ ભણી;
 ગુરુ સાહમી પુસ્તક ભંડાર તેહની પૂજા કરિ ઉદાર. ૨૫
 સંઘ પ્રતિષ્ઠા નિ પ્રાસાદ બહુ તીરથ તે કરે આહ્વાદ;
 કરણાટક કુંકણ ગુજરાતિ પૂરવ માલવ નિ મેવાતિ. ૨૬
 દ્રવ્યતણા મોટા વ્યાપાર સદાવર્ત પૂજા વિવહાર;
 તપ જપ કરિયા મહોચ્છવ ઘણા કરિ જિનસાસન સોહામણા. ૨૭
 સંવત સાતિ સતરિ સહી ગઢ ગિરિનારિ જાત્રા કહી;
 લાષ એક તિહાં ધન વાવરી નેમનાથની પૂજા કરી. ૨૮
 હેમમુદ્રા સંઘ વચ્છલ કીઓ લાછિતણે લાહો તિહાં લીઓ;
 પરજિં પાઈ સીઆલિં દૂધ ઇષૂરસ ઉનાલિ મુદ્ધ. ૨૯
 એલાકૂલિં વાસ્યાં નીર પંથીજનનિ પાઈ ધીર;
 પંચામૃત પકવાને ભરી પોષિં પાત્રજ ભગતિ કરી. ૩૦
 લોજ સ ઘવી મુત સોહાંમણા દાતા વિનઈ જ્ઞાની ઘણા;
 અર્જુન સ ઘવી પદારથનાથ શીતલ સંઘવી કરિ શુભકામ. ૩૧
 હવિ મુગતાગિરિ જાત્રા કહુ શેત્રુજ તોલિં તે પણિ લહુ;
 તે ઉપરિ પ્રાસાદ ઉતંગ જિન ચોવીસતણા અતિચંગ. ૩૨
 સિ ધષેડિ આંખા પાતૂર ચદ્રપ્રભ જિન શાંતિ સનૂર;
 ઓસાવુદગિરિ ગઢ કટ્યાણુ સહિર ગિધર પ્રસીધુ ઠાણુ. ૩૩
 ઇહાંથી કહીઈ દેસ તિલંગ ભાગનગર ગલકુંડું ચંગ;
 જોઅણુ ચ્યાર વસિ સુવિસાલ કુતબસાહ નામિ ભૂપાલ. ૩૪
 એકલાષ હયવર હીંસતા નવલપ પાલા પદ સેવતા;
 ગજરથ સોહિ દલ સિણુગાર નાટિક નેજા વાજિત્ર સાર. ૩૫
 ગણિકાનાં ઘર સહિસ છત્રીસ નાચગીત કરિ નિસદીસ;
 જિનપૂજાઈ ઓચ્છવ વલી જાણે અપચ્છર જોડિ મિલી. ૩૬
 શ્રાવકજન વસિં લખ્યમીવંત દાની જ્ઞાની ધરમી સંત;

મણિ માણિક વિદુમના જાણુ દેવગુરુ સેવિં સપરાણુ.	૩૭
ઓશવશ ઉપિ ઉજમાલ દીપઈ દોલતિ દાન દયાલ;	
દેવકરણુ સાહ દરિસણુ ભલો રૂપિ રિદ્ધિ સદા ગુણુનિલો.	૩૮
ચિતામણિ ચૈત્યઈ ચોસાલ થાપી પ્રતિમા ઝાક ઝમાલ;	
સંઘવચ્છલ પૂજા જિનની ઘણી કરિ નિત્યઈ અતિ સોહાંમણી.	૩૯
સદાવ્રત દાઈ સુભમતી પુણિય પોષિ સઘલા યતી;	
દુષીયા દીનતણે આધાર જાણે કદપતરુ અવતાર.	૪૦
મહિપતિ માનિ મહામંડાણુ જિનશાસન સોભાવિ જાંણુ,	
હય ગય રથ પાયક પરિવાર ત્રિણુ ખાંધવ હુયા જોડિ ઉદાર.	૪૧
ઉદયકરણુ ઉપિં આસકરણુ રૂપિ રતિપતિ ઇંદ્ર આભરણુ;	
સમકિતધારી મતિ ઉજલી ગરવ રહીત ગુરુ ભગતાવલી.	૪૨
અંચલગછિ ગિરુઆ ગુણુવત રાગદ્વેષ કીધા ઉપસાંત;	
સંઘ અઉવિહતણા સિણુગાર વર્ણુવ વારુ સત્ય ઉદાર.	૪૩
દોઈ દેઉલિ દીપિ દોલતી આદિ પાસ સેવિં સુભમતી;	
દેવ દેગંબર દેહરૂં એક મદિર મોટા સખલ વિવેક.	૪૪
વાડી વસ્ત્ર સરોવર સાલિ શ્રીફલ મેવા દ્રાવ રસાલ,	
હાથી રચણુતણી વલી પાણિ કંતા કહીઈ અવર વષાણુ.	૪૫
કુલ્લપાકપુર મડણુ દેવ માણિકસ્વામિની કીજિ સેવ,	
ભરતરાયનું મુદ્રાણિ બ નિત્ય પ્રણામતણિ અવલગિ.	૪૬
તે તીરથનો કુર્યો ઉદ્ધાર શકરરાયરાણીઈ સાર;	
રાજ તે મિથ્યાતી સિરિ ત્રિણુસય સાઠિ શિવમંદિર કરિ.	૪૭
તેતાં જિનહર સોહાંમણું અતિ દીપેં તે રાણીતણું;	
એક કોસ દેઉલ વિસ્તાર પૂજા મહોચ્છવ હોઈ અપાર.	૪૮
દ્રાવડ દેશતણું અહિઠાણુ તે સુણુયો કહીઈ સપરાણુ;	
ગંજીકોટિ સિકાકોલિ અંજીઅંજીઉરિ ને બાલિ.	૪૯

હેમ રથણ નિ રૂપાતણી જિનપ્રતિમા તિહાં દીપિ ઘણી;
 જિનકાચીઈ જિનપ્રાસાદ સરગસમેવડિ માંડિ વાદ. ૫૦
 શિવકાંચીઈ શિવાલય ઘણા વિપણકાંચીઈ વિષ્ણુવતણા;
 પૂજા રથયાત્રા મ ડાણુ નિત્યઈ મહિમા કરિ સુજાણુ. ૫૧
 દેસ કરણાટકનો આચાર ગોલુ' તીરથનો સુવિચાર;
 ચોરતણા તિહાં નહીં સચાર ધરમરાજ બહુલા શત્રુકાર. ૫૨
 નદી કાબેરી મધ્યે વસિ શ્રીરંગપદ્મણ્વતિ ઉદ્ધસિં;
 તિહાં લેલ્યા જિન નાભિમદ્ધાર ચિતામણિ નિ વીરવિહાર. ૫૩
 દેવરાય નાભિ નરપતી મિથ્યાધરમી પણિ સુભમતી;
 દાનિ ભોજ સરિષો ભજિ મધ માંસની દૂરિ તજિ. ૫૪
 પાંચ લખ પાયક પરિવાર ગજ ચદનની પાણિ ઉદાર;
 પાંસઠિ લાષ તિહાં દ્રવ્ય ઉપજિ' વરસપ્રતિન્યાઈ સંપજિ'. ૫૫
 અઢાર લાષ ધન ધરમ દુઆરિ વરસપ્રતિ આપિ તે સાર,
 આઠ ઠાકુર નિ ચ્યાર જૈન છ મહાદેવતણિ આધીન. ૫૬
 રંગનાથ સોવનમઈ કાય નવકરમાનિ પોઢી તિહાંય;
 હુરી શયનમુદ્રાઈ ઠવી વૃષવાહન ગંગાધર નવી. ૫૭
 એ બેહુની પૂજાવિધિ સુણો કનક કલશ લેઈ રત્નીયામણો,
 કુજર કંધિ લેઈ કરી પંચશાદ શિર છત્રિ ધરી. ૫૮
 પ્રહ્લિ ઉઠી ગંગાજલ ભરી દેવ પષાલિ આણી કરી,
 જિનધરમી પણિ ઇમ આચરિ અણુગલ પાણી નવિ વાવરિ. ૫૯
 પંચામૃત પૂજા નૈવેદ્ય પાંડી એક તદુલ નૃત લેદ;
 દીપકમાલા નિ આરતી ઉત્તમ વાજે અતિ સોભતી. ૬૦
 સિદ્ધચક્ર નિ આદિલદેવ રાજા તેહુની સારિ સેવ;
 ચ્યાર ગામ અછિ દેવકાં અરકધન આણિ તેહચિકાં. ૬૧
 શ્રાવકજન બહુ ધનવંત દાન દયા પાલિ સતવંત;

વ્રહ્મ જનનિ મંત્રીસર લલો વિસાલાખ્ય નામિ ગુણુનિલો.	૬૨
લોકપ્રસિદ્ધ તસુ બીજું નામ વેલાંદુર પંડિત અભિરામ;	
વિદ્યા વિનય વિવેક આવાસ જનમતનો પૂરો અભ્યાસ.	૬૩
જનઆગમ પૂજિ ત્રિષુવાર એકાસણુ નિત્યઈ દ્રવ્ય ખાર;	
જનસાસન દીપાવિ સદા રાજધુરંધર ગુણુ સંપદા.	૬૪
વીરપ્રાસાદ મંડાળે લળ પુરૂષ પ્રમાણુ પીતલ બિળ;	
સાત ધાતુ નિ ચદનતણી રચણુબિંબની સોલા ઘણી.	૬૫
વીસસહસ હુસેં કરી વિત્ત વાળ્યું તેણિં નિરમલ ચિત્ત;	
સાતથેત્ર પોષિ પુન્યવંત પંડિત પ્રિય બહુમાંની સંત.	૬૬
ગોમટસ્વામિતણે અભિષેક સહિ સહુ નર રચી કરિ એક;	
વરસ પ્રતિ મોટિ મંડાણુ જાણે ઈંદ્રતણિ સહિનાણિ.	૬૭
મહીપુંનિમ પૂજા વડી મોટી રથયાત્રાઈ ચડી;	
અદ્વૈત્તરસો કુલે ભરી પંચામૃત અભિષેક કરી.	૬૮
ખારે કોસે ગોમુટસામિ શ્રીર ગપટુણથી અભિરામ;	
ખાહુબલીનું બીજું નામ લોકપ્રસિદ્ધ છિ ગોમટસ્વામિ.	૬૯
આમુડરાય હુઉ જનમતી તિણિ તીરથ થાપ્યુ સુભમતી;	
સાઈ હાથતણિ અનુમાનિ કાઉસગમુદ્રા ગોરિ વાનિ.	૭૦
પર્વતઉપરિ ઉપિ વલી જેતાં દૃષ્ટિ હુઇ નિરમલી;	
બિલગોલગામ અછિ તે તીર વાસુપૂજ્ય જન સાહસ ધીર.	૭૧
ત્રેવીસ દેઉલ દીપિ સાર દોઈ ડુંગર નિ ગામિ મઝારિ;	
ચંદ્રગુપ્તરાયદેઉલ નામ ભદ્રખાહુ ગુરૂ અણુસણુ ઠામ.	૭૨
ચારૂકીરતિ નામિ ગચ્છધણી ધનવંત શ્રાવક તિહાં બહુગુણી;	
સાત ગામ નિ સાત હજાર દેવતણું ધન આવિ સાર.	૭૩
કલિયુગમાહિ ઉપિ આજ દધ્યણુમાહિ તીરથરાજ;	
પાઉકોસ પરબત વિસ્તાર તિહાંથી આગલિ સોહિ સાર.	૭૪

કનકગિરી જવાલામાલિની દેવી ચંદ્રપ્રભુ સ્વામિની;
 નદી કાબેરી જળ ઉતર્યા તવ મલયાચલમાંહિ સંચર્યા. ૭૫
 અંજનગિરિ તિહાં વિસમિ ઠામિ શાંતિનાથનિ કર્યો પ્રણામ;
 ચંદનવન નિ હાથી ઘણા પાદપ પોદા રલીયામણા. ૭૬
 ઘાટ ઉતરી આવ્યા મલખારિ કલિકોટ બહિર અતિહિ ઉદાર;
 જિનમંદિર સ્વેતાંબરતણ વ્યાપારી શુજ્જર તિહાં ભણું. ૭૭
 સો કોસે સુભરમણી ગામ સભવનાથનિ કડે પ્રણામ;
 ગોમટસ્વામી પુરએ નૂર સાત ધનુષ દેહી સનૂર. ૭૮
 ઇહાંથી જૈનતણાં તે રાજ પાંચે ઠામિ સોહિ આજ;
 તુલદેસિ મોટો વિસ્તાર પાલિ જિન આશિ આચાર. ૭૯
 બહરી નગરી અનોપમ જાણિ ઓગણીસ દેહરાં છિ શુણુ પાણિ;
 ત્રાંબા નલીએ બાહ્યાં વલી મડપ મોટા બહુ પૂતલી ૮૦
 પુરૂષ પ્રમાણિ પ્રતિમા ચગ હેમતણી તે અછિ સુરંગ;
 ચંદ્રપ્રભુ ચૈતિ ચોસાલ યાત્રા જેહની અમીઅરસાલ. ૮૧
 આદીસર શાતીસર ગાસ શ્રાવક સેવિ લીલવિલાસ;
 નારી રાજ કરિ જિનમતી સાધુ દિગંબર નિ મહાસતી. ૮૨
 ચાર વર્ણના શ્રાવક ભદ્ર બ્રમ બ્યત્રી વૈસ્ય નિ સૂદ્ર;
 નાતિતણો એહજ વિવહાર મિથ્યાદેવતણો પરિહાર. ૮૩
 તાડપત્ર પુસ્તકભ ડાર ત્રાંબાપેટીમાંહિ સાર;
 સાત ધાત ચંદનમય લહી રચણુજાતિની પ્રતિમા સહી. ૮૪
 માણિક નીલક નિ વિડૂર હીરા વિદ્રુમ તેજઈ પૂર;
 એહ અપૂરવ ણિબજ્યાલ પુનિય પેષ્યાં પરમ કૃપાલ. ૮૫
 કારકલગામિ ગોમુટસ્વામિ નવ પુરૂષ દેહી સુભધાન;
 નેમિનાથ નિં ચૈત્યિં બહુ રચણુબળની સોલા સહૂ. ૮૬
 ચોમુખિ સોહિ નાલિ મહાર ગામ વરાંગિ નેમિકુમાર;

ગિરિ ઉપરિ વલી સાઠિ પ્રાસાદ ઇમ તુલદેસ કહ્યો આહ્વાદિ. ૮૭
 સાગર મલયાચલ અંતરિ જૈનરાજ તે નિશ્ચલ કરિ;
 જિનવર ભગતિતાણાં મ ડાણ કેતાં કહીઈ અવર વષાણુ. ૮૮
 પાછા ફરિ આવ્યા કરણાટ નયર વિતુરિ ચડિયા ઘાટિ;
 રાંછી રાજ કરિ નિતુમેવ નવલષ પાયક સારિ સેવ. ૮૯
 દોઢ દેઉલિ તે લેટ્યા ચ ગ તિહાંથી હુ બસિ આવ્યા રગિ;
 પાસનાથ નિ પદમાવતી પરતા પૂરિ જગિ જાગતી. ૯૦
 અહીં અનેક પાસિં તિહાં ફરિ પણિ પરભવ કેા નવિ કરિ,
 એહુવુ ઉપિ મહીમાધામ પૂજ્યાં પૂરિ વછિતકામ. ૯૧
 ચિત્રગઢ બનોસી ગામ વકાપુર દીકું સુલકામ,
 તીરથ મનોહર વિરુમયવત વાત અપુરવ સુણ્યો સત. ૯૨
 સ્વામી સેવક સુપન મઝારિ કહિ શ્રાવકનિ વયણુ ઉદાર;
 નવ દિન કૃલમાંહિ સષ ધરે દસમે દિન દરિસનનુ કરે ૯૩
 નોમિ દિન યુ જો તિમ કરી સષમુપિ પ્રતિમા નીસરી,
 પાઉ રહ્યા સુષમાંહિ જાણિ દસમા દિવસતણિ સહિનાણિ. ૯૪
 સષપરમેસર કહીઈ એમ સ ખયકી પ્રગટ્યા પ્રભુ નેમ,
 લષમીસરપુર તીરથ ચ ગ ગદકિ પ્રણમું મનનિ રંગ. ૯૫
 ઇહાંથી કહીઈ કાનડદેશ લચ્છીલીલાનો પરવેસ;
 રાયહુબેલી નયર ઉદાર અનતનાથ નિ પાસકુમાર. ૯૬
 રામરાયનુ વીજનગર હુનિ મેહ હુઓ તિહાં સનર;
 લોક પ્રસિદ્ધ સહુકો કહિં કૃષ્ણાનદી તે આગલિ વહિ. ૯૭
 વીજપુરિ ઇં શાંતિજિણુ દ પદમાવતી દીઠિ આણુંદ,
 મણિધર વિવહારી બુદ્ધિવત શ્રાવકજન તિહાં બહુ ઋદ્ધિવત. ૯૮
 ઇદલસાહનુ સગલ રાજ પ્રજાપાલ હુઓ મહારાજ;
 દોઢ લખ્ય સેના ચતુર ગ મહાજન મોટા કરિ ઉચ્છરંગ. ૯૯

પાસ કરહિડો નિ કલિકુંડ મહીમા જેહનો આજ અધંઠ;	
દીવાલીદિન સઘલા દેવ પ્રજ્ઞાદિક પ્રણમિ નિતુમેવ.	૧૦૦
ચારણગિરિ નવનિધિ પાસ રાય વાગહુકેરી વાસ;	
દેવ ઘણા શ્રાવક ધનવંત પંચમનાતઈ બહુ સતવંત.	૧૦૧
પંચમ વણીક છીંપી કંસાર વણુકર ચોથો શ્રાવક-સાર;	
લોજન લેલા કેઈ નવિ કરિ દીગંબર શ્રાવક તે સિરિ.	૧૦૨
શિવાતણી સીમિ વલી જૈન મરહઠદેસિ રહિ આધીન;	
તુલબદેવી સેવિ ઘણા પરતા પૂરિ સેવકતણા.	૧૦૩
સ્વાહુગઢ મુગી પઘઠાણુ શ્રીમુનિસુવ્રત જિનવર ભાંણ;	
જીવતસ્વામિ પ્રતિમા પરગડી બાંણુગંગા ઉપકંઠિ વડી.	૧૦૪
સિદ્ધસેનદેવાકર વલી હરિભદ્રસૂરિ થયા મનિ રૂલી;	
ભદ્રકાલી દેવી દીપતી કવિજન માતા એ ભારતી.	૧૦૫
પાસ કિસનેર તે પરવતમાહિં દોલતાવાદ કહુ ઉચ્છાહિં;	
દેવગિરી અવર ગાવાદ શાંતિ વીર પ્રણમુ આહ્વાદિ.	૧૦૬
ઈલોરિ અતિ કૌતુક વચૂં જોતાં હીયડુ અતિ ઉહ્હસ્યૂ;	
વિશ્વકરમા કીધું મંડાણુ ત્રિમુવનભાવતણુ સહિનાણુ.	૧૦૭
દષ્ટિણુદ્ધિસિની બોલી કથા નિસુણી દીઠી જે મિ થયા;	
ઇંમ દાનગિરિ પારસનાથ નાસિક ત્રબક સુવ્રતનાથ.	૧૦૮
ગંગા ગોમતી ગોદાવરી બલભદ્ર સોહિ તુગીગિરી;	
બગલામાંહિ નદરબાર નીઝર ધનોરે અજિત જુહારિ	૧૦૯
કહીઇ કુંકણુ દષ્ટણુ ચીઉલિ વડસાલિ ઘણુદીવી બોલિ;	
પાસ વીર નિ નાભિમદ્ધાર મહુઇ વિધનહરો સુષકાર.	૧૧૦
નવસારી સૂરતિ મંડાણુ ચિંતામણિ સોહિ જિનભાણુ;	
ઉબરવાડી જીરાઉલો આદિનાથ ગાઉ ગુણનિલો.	૧૧૧
જિનધરમી વિવહારી બહુ સોહિ સુરતર સરિષા સહુ;	

ઋદ્ધિ રૂડા લીલાવંત દાન સુપાત્રિ આપિ સંત.	૧૧૨
વિનયવંત વાડ ગુરુમુખી સદગુણ સોહઈ દિન દિન સુખી;	
ન્યાઈ મેલિ સખલી લાછિ સાતષેત્ર પોષિ ઉદ્ધાસિ.	૧૧૩
તાપીતટ સાગરનુ સગ કૌતુક જિહાજ ગણાં ઉછરંગ;	
દીપાંતરની અપૂરવ વાત મેવા મોતી વસ્ત્ર વિષાત.	૧૧૪
ઋષભદેવ રાનેરિ સાર ચોપટમલ હાંસોટિ ધારિ;	
આદિદેવ અ કલેસરમાહિ રૈવાતટિ આબ્યા ઉછાહિ.	૧૧૫
ભરૂઅછિ આદિનયર તે દીઠ ચોસઠિ યોગિનીનુ વરપીઠ;	
પાસ કહારો આદિ જિથુંદ મુનિસુવ્રત સેવુ સુષકદ.	૧૧૬
સંમલીવિહાર અ ળકદે કરિ ળત્રીસલાષ સોવન વય ધરિ,	
કુંભારપાલ જવ કરિ આરતી તવ કીરતિ વરનૃપ ધારતી.	૧૧૭
વહું વડુએ શ્રી મહાવીર સેનાપુરિ પહિલો જિન ધીર,	
રાજપીપલા રૈવાતીર ગજ વન છાજિ મહાગભીર.	૧૧૮
ડલોઈ પાસ વટપદ્રિ દેવ દાદો જિન સોહિ નિતુમેવ,	
અ પાનેરિ નેમિજિથુંદ મહાકાલી દેવી સુષકદ.	૧૧૯
નગર ગધારિ ળહુ જિનગિંઝ શ્રાવક ધરમ કરિ અવિલગ;	
કાવીઈ જિનમદિર જોડિ દીપિ સેત્રુજ્ઞ સરિષી હોડિ.	૧૨૦
દધ્યણુ કુકણુ કાન્હડતણી તીરથ કેરી યાત્રા લણી;	
હવિ ગુજર ગાઉ ગુણવત મહિ જિ અતુર અનિ પુન્યવત.	૧૨૧
મહીસાગર ઉતરીઅ પાર આબ્યા ત્રળાવતી મઝારિ,	
થંભણુતીરથ મહિમા ઘણો ભાવિ ભવિકા ભગતિ સુણો.	૧૨૨
વાહણુ થંભ્યા સાયર મધ્ય સાગરદત્ત સેઠિ તિહાં લદ્ધ	
કુસલે આબ્યા મહોછવ કરી થંભણુપાસળ નામિ ધરી.	૧૨૩
પ્રભુળ પામ્યા પુન્યસંયોગ અભયદેવનો ટાલ્યો રોગ,	
ઘણા વરસ વલી ભૂતલિ રહી ગોપીર ઝર્યાથી પ્રગટજ થઈ.	૧૨૪

પહિલિ યુગિ હુઈ રત્નાવતી ખીજિ કહીઈ કનકાવતી;
 ત્રંબાવતી ત્રીભમાહિ હોય ચોથિં ખંભનયર વલી સોય. ૧૨૫
 થંભણુ પ્રણમું જીરાઉલો નારિગો ભિડભંજન સામલો;
 નવપદ્મલવ જગવદ્મલ દેવ સુખસાગરની કીજિં સેવ. ૧૨૬
 ૫ ભનયરના શ્રાવક શિરિં ઋદ્ધિં રૂડા ગુણુ આદરિં;
 તુંગીયા નયરી ઉપમા લહી ગુણુરાગી સેવિ ગહિગહી. ૧૨૭
 રાજસ ગુણુ રાજિ ચોસવંશ સોની તેજપાલ અવતંશ;
 એક લાષ ધન પરચું જિણુઈ સેત્રુ જસિધર કરાવ્યું તિણુઈ. ૧૨૮
 સ ધવી ઉદયકરણુ અનિં સોમકરણુ વિજકરણુ નિ જયકરણુ;
 દેવગુરૂની પાલી આણુ લખ્યમી લાહો લીઓ સુલઠાણુ. ૧૨૯
 પારિષ વજ્રઆ નિ રાજ્યા શ્રીશ્રીવશિ ખહુ ગાજ્યા;
 પાંચ પ્રાસાદ કરાવ્યા ચ ગ સંધ પ્રતિષ્ઠા મનનિ રંગ. ૧૩૦
 જેહની ગાદી ગોઆખંદિરિ સોવન છત્ર સોહિ ઉપરિ;
 કોઈ ન લોપિ તેહની લાજ નામિ સીસ ફર ગીરાજ. ૧૩૧
 પ્રાગવશ કુંઅરજી વાડુઆ કાવી દેઉલ તેણુ કીયા;
 પુત્ર પિતાઈ હોડાહોડિ કીધી કરણી જોડાજોડિ. ૧૩૨
 મોઢન્યાતિ ઠકર જયરાજ વશવિભૂષણુ સોહિ આજ;
 લાલજી સુત માલજી રામજી બ ધવ બે લિં સુભમતી ભજ. ૧૩૩
 સતરખાવીસિં યાત્રા કરી સેત્રુંજ સ ધવી પદવી વરી;
 પોતિ પોખ્યાં પાત્ર વિશેષ ધન્ય જીવ્યુ ધરમિ ધરી રેષ. ૧૩૪
 સંધવચ્છલ જિનમંદિરતણી પૂજા પ્રભાવના કીધી ઘણી;
 સમકીત ગુણુ સોભા ઉજલી આશ્રિતવચ્છલ કહીઈ વલી. ૧૩૫
 કેતા જ્ઞાતા દાતા જાણિ કેતા શ્રોતા ભોગતા આણિ;
 કવિતા આગમ લેદિ કહિ ગુરૂવચને કરી નિશ્ચલ રહી. ૧૩૬
 બુદ્ધિસાગર રૂડા ઋદ્ધિવત દાન દયા સોહિં સતવંત;

ચતુર ચઉકસી આણંદતણે વેલણ સિવેક ઉપગારી ધણો. ૧૩૭
 આજ અપૂરવ સવે સિણગાર સુગુણમણિ સરિયો પરિવાર;
 જિનધરમી ગુરૂ ભગતા જેહુ યશસોભાગ્ય લહિ વલી તેહ. ૧૩૮
 આદિનયર એ ઉત્તમ ઠામ દિન દિન દીપિ સોભા ધામ;
 ઇમ અનેક ગુણુરયણની પાણુ કેતા કહીઈ અવર વધાણુ. ૧૩૯
 જિન નમીઈ સોઝિત્રે માત્ર અમ્હુદાવાદે મોટી યાત્ર;
 ખારેજિ નિ ગામિ ધોલકિં યુગાદિ પાસ પ્રણમું તિહાં થકઈ. ૧૪૦
 અમ્હુદાવાદ અનોપમ લહું બાણો ચિ તામણિ તે કહું;
 સામલો મોઢેરો મહાવીર અટ્ટોત્તર સો જિનહર ધીર. ૧૪૧
 રાજનગર શ્રાવક ચોસાલ જગપ્રસીદ્ધ માનિં ભૂપાલ;
 જિનસાસન સોભાવિ સદા આશ્રિતવચ્છલ બહુ સંપદા. ૧૪૨
 ઉસવ શમૂષણુ શિરદાર સૂરા રતન યે-ખંધુ ઉદાર;
 સત્યાસીઈ દીઉ સત્રુકાર વિમલાચલના સંધ અદાર. ૧૪૩
 તસ સુત ધનણ પનણ-ચંગ સમેતાચલ યાત્રા કરી રંગ;
 ઇસી સહિસ એકલાપિ કરી ધન ધરચી સઘપદવી વરી. ૧૪૪
 શ્રીશ્રીવંશિં ચડતિં વાનિં દોસી મનીઓ પુન્યપ્રધાન;
 ધર્મધેત્રિ ધન વાળ્યું બહુ ત્રિણે લાપ તે પોતિ સંહુ. ૧૪૫
 સ વત ચોગિં શત્રુકાર વરસ એ લગિ દીધો સાર;
 દુરિ દુકાલ ગયો તિણિ વારિ માણસ મિલિયાં સહિસ ધૃગ્યાર. ૧૪૬
 સંધતિલક સિદ્ધાચલતાણું મોઢેરાનું મદિર ભણ્યું;
 સતરભેદ પૂજા મ ડાણુ રાજનગરિ સહુ દેઉલિ બાણિ. ૧૪૭
 હેમમુદ્રા શીલવંતનિ દીદ્ધ સ ધવચ્છલ બહુ ભગતિં ઝીદ્ધ;
 ખાન છોડાવ્યાં પુન્યનિ કાજિ જિનસાસનિ વિસ્તારી લાજ. ૧૪૮
 તસ સુત દોસી શાંતિદાસ પૂરણુ પુન્યતણો તે વાસ;
 દાની જ્ઞાની લોજસમાન તાતતણિ પરિ વાલ્યો વાન. ૧૪૯

હહુજી પનજી મનજી ચંગ શાંતી સોમકરજી મનિ રંગ;
 સૂરચંદ્ર સુત પચેવડો ગુણનિધિ વશ અછિ પડવડો. ૧૫૦
 ઓસવશે શાંતિદાસ શ્રીચિતામણિ પૂજ્યા પાસ;
 પ્રભુ સેવાઈ ગજસંપદા દિલીસરિ બહુ માન્યો સદા. ૧૫૧
 વિત વાવરીઉ ધરમિં ઘણું સાતે પેત્રેં કરી સોહામણું;
 ચિહુંપુત્રે વલી સોલા ઘણી વશવિભૂષણુ તે બહુગુણી. ૧૫૨
 વસ્તુપાલ મંત્રીસર વંશ શિવા સોમજી કુલ અવતંસ;
 સેત્રુંજ ઉપરિ ચોમુખ કીઓ માનવલવ લાહો તિણિ લીઓ. ૧૫૩
 ત્રિણુ જોઅણુનું નગર મડાણુ અમ્હદાબાદ અનોપમ બાણિ;
 સાધુ સુધરમી નિત્યે વાસ શ્રાવકનાં ઘર સહિસ પંચાસ. ૧૫૪
 સકલ દેસતણો સિણુગાર દુષિઆ દીનતણો આધાર,
 જોયાં પદ્મજી દેશ અનેક પેળ્યો પૂરો ઇહાં વિવેક. ૧૫૫
 કમ્પડવાણિજ નિ સાણુંદ વામાસુત નિ આદિજિણુંદ;
 વીરમગામથી આગલિ પાસ સ પેસરો પૂરિ મનિ આસ. ૧૫૬
 યાદવ જરા નિવાંરી ઇણિ યદુપતિ તીરથ થાપ્યુ તિણિં;
 ચંદ્રપ્રભુ જિન વારિ કહી તવ મૂરતિ ભરાવી સહી. ૧૫૭
 સેરીસિ લોહણુ જિનપાસ સકટ ચૂરિ પૂરિ આસ;
 જૈનકાંચીથી આણી દેવ મંત્રમલિ ચેલાની સેવ. ૧૫૮
 કહી મહિસાણું નગરિ સાર આદિ વીર નિં પાસકુમાર;
 વિસલનગર નિ વીજપુરિ જિનપ્રતિમા વડુ સુભપરિ. ૧૫૯
 આદિ તલટી આણુંદપુરિ જે યાત્રાકલ સેત્રજગિરિ;
 સીદ્ધપુરિ વાસ્તુ સિદ્ધરાય નદી સરસતી તીરથ ઠાય. ૧૬૦
 આવ્યા પાટણિ અતિ આદરિ પાસજી લેખ્યા પ આસરિ;
 કોકો નારિ ગો ચારૂપ પાસ અઢારે સુગુણુ સ્વરૂપ. ૧૬૧
 વીસોત્તર સો જિન આવાસ દરિસણુ આપિ લીલવિલાસ;
 કુમારપાલ નિં વિમલપ્રધાન ઇહાં ઉપના તે ગુણુનિધાન. ૧૬૨

હેમાચાર્ય તણિ વષાણિ અઠારસય કોટીધજ બાણિ;	
પાટણિ પનોતા શ્રાવક વસિ ધરમકાર્ય કરતા ઉલ્હસિ.	૧૬૩
પાટણમયર પ્રસીધું બાણુ ;	
કુમારપાલ હુઓ ભૂપાલ અઠારદેસ દયા પ્રતિપાલ.	૧૬૪
ઇચ્છારલાષ હયવરનું સૈન ગલીઉં નીર પીઈ તે જૈન,	
હેમાચાર્યથી સમકિત લહી જિનમડિત ભૂ કીધી સહી.	૧૬૫
જિનહુર ણિ બ અનિ શત્રુકાર ઉપાસરા નિ જીર્ણુઉદ્ધાર,	
રાજઋષીની ઉપમા ધરી ગણધરપદવી તિણિ વરી.	૧૬૬
આજ અનોપમ કીરતિ બસ ઉત્તમ પુરૂષ લીલવિલાસ;	
તીરથ થાખ્યાં સમકીત ધરી અવિચલકરણી રંગિ કરી.	૧૬૭
ત્રિણુ ગતિ નિ ત્રિભુવનતણાં સાસ્વતા અસાસ્વતા સોહામણા;	
જે અપુરવ સુણીયા પીઠ તે ત્રિકાલિ પ્રણુમું દીઠ.	૧૬૮
સતર ઇચ્છારિ બારિ ફિરી પુરવદ્દિસિની યાત્રા કરી;	
એકવીસિં અઠત્રીસિં સહી દપ્યણુ દેવની સેવા લહી.	૧૬૯
અઉદ પૂરવનો જે છિ સાર તે પહિલાં પભાણી નવકાર;	
પૂરવાચાર્યને વચને ધરી દેવ દિગબર વાંધા ફિરી.	૧૭૦

યત:-

દિસહ વિવહચરિયં જાણિજ્જેહ દુજ્જણસજ્જણવિસેસો ।	
અપ્પાણં ચ કિલિજ્જહ હિલિજ્જહ તેણ પુહવીણ ॥ ૧૭૧ ॥	
ધન્ય દિવસ તે વેલા સાર ધન્ય જીવ્યું માણસ અવતાર,	
તીરથયાત્રા કરિ સુબાણુ તે નર નારી લહિ કલ્યાણુ.	૧૭૨

કલસ.

એ તીરથમાલા ગુણુવિસાલા જે ભવિકજન કંઠિ ધરિ,	
સકલલચ્છી ધેનુ સુવચ્છી નિશ્ચલ આવિ તસ ધરિ;	
શુદ્ધસ વેગી સુગુણુ સગી બુધ શિવવિજય સાનિધ કરી,	
કોવિદ શીલવિજય સીસ પભાણિ વીનવિ આણુંદ ધરી.	૧૭૩

દૂહા.

- ઉત્તરદિસિ ઉપિ સદા જૈનરાજ અશેષ;
મહાનગર રૂડાં ઘણું સુણયો તેહ વિશેષ. ૧
- દુરગમ પથ ઉલ્લે ઘતાં નદી નગર પાષાણ;
મલેચ્છ રાજ્ય અછિ મોટાં કહિસ્યુ તાસ વષાણ. ૨

ચોપઈ.

- દિલ્લીપતિ હુઓ અકબરસાહ ષટ દરસણુ પોજી પાતસાહ;
દાન દયા દીપાવી જિણુઈ ધરમ પરિપ્યા કીધી જિણે. ૩
- એક દિવસ નૃપ સભા મઝારિ ભણિ વિપ્ર તિ ધર્મવિચાર;
શ્રાવક જીવદયાઈ રમિ પણિ સૂર્યનિ નવિ નમે. ૪
- છદુ જવહિરી યુદ્ધિનિધાન શ્રાવકધરમી તાસ પ્રધાન;
મિથ્યામતિ મોડી જયવાદ વરીઉ ભૂપ સભા સવાદ. ૫
- સૂર્યદેવ નિ ગગાનદી જિનમતમાહી ઉત્તમ વદી;
મિથ્યામતિ તે રાતિ જિમઈ મિલભર્યા ગગામાહિ ભમઈ. ૬
- માટી જલજલણુ નિ વાય વણુસસઈ જીવ અસ જ્યા થાય;
કદમૂલના ભેદ કહાય વલી અનતા કહિ જિનરાય. ૭
- તે ઓલખાવ્યા ઉર્પનયન ધરી ગોપુછિ દેવવાસિ કરી;
વિપ્રતાણુ ઉતાર્યું માન જિનસાસનનુ વાદ્યો વાન. ૮
- પાતસાહ પરસંસ્યા જૈન ચિરધર્મી પોતિ લયલીન,
જેહુનો વશ વિરાજિ આજ સરવ વસિ કીધાં જેણિ રાજ. ૯
- એહવું દલ્લીનયર મ ડાણુ દોઈ જોઅણુ વિસ્તારિ જાણિ;
છ જોઅણુ સોહિઈ આગરૂ નદી યમુનાકઠિ શુણુ ભર્યું. ૧૦
- ગંગા તીરિ છિ કેદાર કુરૂક્ષેત્ર નિ વલી હરદાર;
એ તીરથ શિવનાં છિ સહી. ૧૧
- નગરકોટમાહિ જ્વાલામુખી દેવી દરસણિ સોહિ સુખી,

- નગદી રાંણીનુ તિહાં રાજ સો જોઅણુ ઉપરિ તે આજ. ૧૨
- હીંશુલાજ હિમાલયગિરી દેવી હીપિ મહિમા ભરી;
ત્રણસય કોસે લાહુર ગામ નવલખ્ય ક્ષત્રી વસિ તસ ઠામિ. ૧૩
- ઇહાંથી સો પંચાસે જાણિ પુર સુલતાન મહામંડાણ;
કાબિલથી કરિ રાજ્ય પઠાણુ નવલખ નેજાનું દલ જાણિ. ૧૪
- ત્રણસે કોસે નયર પંધાર સવાલાષ નામિ ગિરિસાર,
કાલંજર નગથી નીસરી યમુનાનદી ગંગામાહિ વરી. ૧૫
- એક માસ પથ તે ઉપરિ મીઠા વાહન તિહાં સચરિ;
મૃગ કસ્તુરી હાથી ઘણા સેર પ્રમાણુ હરડિ ફલ બહુ ગુણા. ૧૬
- માનસરોવર તિહાં કહિવાય સો જોઅણુની ગંગા તિહાંય;
ઇહાંથી નવસિ ગાઉ મિલી ઇસપાન નયર અછિ તે વલી. ૧૭
- કાસમીર નામિ પાતસાહ બાર લાષતણો નિરવાહ,
તિહાંથી પૂરવદિસિમાંહિ વસિ રામનગર અતિ ઉલ્હસિ. ૧૮
- રાજ કરિ બારિ સુલતાન તે પણિ જીત્યા વિમલપ્રધાન,
આઠસિં કોસે સાસતાનગર ત્રણ જોઅણુ વિસ્તારિ સભર. ૧૯
- બલખ ભુષારા છિ દલિ તિહા લાષ અઢાર સૈનઈ કરી ઇહાં;
ત્યાગી તિહા હુઓ મોટો મલક છોડી સોલસય નારી થયો અલક. ૨૦
- પુરાસાણુ ષટસત ઉપરિ હુંનસાન તિહાં રાજસિરિ,
ઈષૂ ગજ નિ નાગરવેલિ તિહાં વલી ન હોઈ ચોથી કેલિ. ૨૧
- બારસે કોસે ઇસ્તંબોલ જોઅણુ અઢાર વસિ રંગરોલ;
તિલ ગસાહ નામિ પાતસાહ ચોવીસ લાષ તુરગ ઉચ્છાહ. ૨૨
- બખરકૂલ વસિ પાંચસે યવનરાજ ઇહાં સુધી વસિં;
મનુજરૂઘિરઈ રંગઈ તે હીર નર મહિમાઈ કરિ તે કીર. ૨૩
- સહિસમુષી હવિ કહીઈ ગંગ જોઅણુ સવાસો પિહુલી ચંગ;
અષ્ટાપદ રખ્યાનિ કાજિ પહિલી આંણી જનુરાજ. ૨૪

તિહાંથી પૂરવદિશ છિં ઝોધ છ દરસણુમાહિ કદ્દા અશુદ્ધ;
 દેસ દેપાલ નેપાલ હોટાંન પછે ગુરખાંગ કલિંગનો અંત. ૨૫
 દેઉલ મહીમા મોટા ઘણા હસ્તી લખ્ય આચારિ સુણ્યા;
 કૌતુકકારી વાનરરાજ આશ્વમુષા છિં આગલિ આજ. ૨૬
 સહિસમુષી ગંગાનિ પારિ સોહિ જૈનરાજ્ય ઉદાર;
 સાતસય કોસે જઈઈ જામ આલીસ કોસ વિસ્તારિ તામ. ૨૭
 લાટદેસ તારા તંબોલ જિનધરમીજન કરિ કલ્લોલ;
 સૂરચ દ્ર રાજા જિનમતી ત્રણ લાખ સેનાતસ દીપતી. ૨૮
 ગયંવર ગાજિ ઝરિ મદ વારિ પોઢા પાંચસય જસ વર ખારિ;
 અનુપચંદ્ર સોહિ સુત સાર ખીજે ત્રિલોકચંદ્રકુમાર. ૨૯
 સદાનંદ મંત્રી મહાંત જિનધરમી મતિસાગર સંત;
 પાંચસત તુરગમ જંહનિ એહવી રાજલચ્છી તેહનિ. ૩૦
 જિનમદિર સોહિ સિ સાત કહીઈ તેહના મુણા અવદાત;
 ત્રિણુકાલ પૂજા કરિ જિનમતી નાય નૈવેદ્ય અનિ આરતી. ૩૧
 સંઘતણી કરિ લગતિ રસાલ આગમ અરચા ઝાકઝમાલ;
 સુવિહિત સાધુ અછિ તિહા ઘણા વનવાસિ રહિ રહીઆમણા. ૩૨
 યુગપ્રધાન ચતીસ્વર જાણિ જિનવલ્લભસૂરિ ગુણુષાણિ,
 દાની જ્ઞાની બહુ ધનવત શ્રાવક ન તિહાં વસિ સતવંત. ૩૩
 વ્રતપાલિ ખારિ મનિ પરિ જિનશાસનની સોભા કરિ;
 સંઘપ્રતિષ્ઠા ગુરૂની લગતિ દિનદિન દીપિં બહુલી યુગતિ. ૩૪
 ત્રણસય શિવાલય સોહામણા મિથ્યાતી જન માનિ ઘણા;
 વરતિ જીવદયા નિતુમેય આકરા કર ન કરિ નરદેવ. ૩૫
 જિનધરમી ચ્યારિ વલી વણુર્ણુ ન્યાયવંત પૃથિવી આલર્ણુ;
 ઇમ અનેક સોભાં મંડાણુ કેતા કહીઈ નગર વષાણુ. ૩૬
 ઇહાંથી ગાઉ સો ઉપરિ સુવણુર્ણુકાંતિ નગરી સિરિ;

કલ્યાણસેન નામિ ભૂપાલ જિનમતિ જીવહયા પ્રતિપાલ. ૩૭
 જ્યોતિવંત જિનહર ચોવીસ મહોચ્છવ મહિમા હોઈ નિસદીસ;
 મહાધર પર્વત શેત્રુંજીએડિ પાંચ પ્રાસાદ નમું કરજોડિ. ૩૮
 સોલછિતાલિં સેત્રુંજીભણી કલ્યાણસેન રાજ તે ગુણી;
 સંઘ સખલ લેઈ મહામંડાણ ત્રિણવરસે કરી પંથ પ્રમાણ. ૩૯
 સમેતાચલ આવ્યા મનરગ જિનના થૂલ નમ્યા તે ચંગ;
 ચંપાપુરિ પહોતા નરરાજ વાસુપૂજ્ય પૂજ્યા જિનરાજ. ૪૦
 ભાનુચંદ વાચક તિહા મિલ્યા તેહના સંસય મનના ટલ્યા;
 વિમલાચલનો પૂછો પંથ તવ તે વચન કહિ નિશ્ચંથ. ૪૧
 અદારસય કેસે ઇહાં થકી અમ્હે આવ્યા પ્રણુમી તિહાંથકી;
 ત્રિણપ્રદક્ષણા તેહનિ દીધ સેત્રુંજીયાત્રા ફલ તે લીધ. ૪૨
 પંથ દોહિલો ન સહિ વારિ માણસ માંદાં સંઘ મજારિ,
 તે કારણિ સંઘવચ્છલ કરી વિત્ત વાવરીઉં પ્રેમિ ધરી. ૪૩
 ખાવન મણુ મિરી શાકહમાહિ દ્રવ્યસખ્યા નહીં ખીજી તિહાહિ,
 વાસપૂજ્ય મદિરની ભીતિ તેણે લિખીઉં એણી રીતિ. ૪૪
 ભક્તામર ભાષા ગીરવાણિ સમજા સાધુ સવિ સુજાણુ,
 માહોમાહિ વાંઘા પાય એક આચારી તે મુનિરાય ૪૫
 વલી મનમાહિ હરખ્યા ઘણૂ દરસણુ દીકું સોહામાણુ,
 વીર પટોધરિ વશિ હૂઆ પંચમ આરિ ગચ્છ જૂજૂઆ. ૪૬
 જૈનરાજ્ય એ ઉત્તરદિસિં દાન દયાઈ કરી ઉલ્હસિ;
 લાહુરવાસી ખત્રી સહી એ વાત વિલાપી કહી. ૪૭
 સોલ ખ્યાસીઈ સુપરિ જેહ જોઈ આવ્યો ઉદ્ધાસિ તેહ;
 નિજગુરૂ મુપથી મિહં સાંભલી અતિઆણુદિ બોલી વલી. ૪૮
 અષ્ટપદ તિરથ છિ વડું દ્વરિ દેસાંતર નહી હુંકડું;
 સેત્રુંજ રૈવત અરબુદગિરીં સ મેતાચલ નિં મુગતાગિરી. ૪૯

પાંચે તીરથ પરગટ ઉદાર દિન દિન દીપઘ મહાંમા ધાર;
 ધનધન નર નારી વલી જેહ પ્રણુમિં પૂજિ તીરથ એહ. ૫૦
 ઉત્તરદિસિની તીરથમાલ હરષિ જોલી અતિહિ રસાલ;
 યાત્રાફલ સુણતાં તે થાય ભાવિ ભણતા પાતિક ભય. ૫૧
 દિશિ ચ્યારિ ઉજેણી થકી મધ્યદેશ માલવની વકી.
 તીરથ કારણ કહીઈ વલી હરષિ જોયાં એ મનિ રૂલી. ૫૨

યત:—

દિસહ વિવહચરિયં જાણિજ્ઞઈ દુજ્જણસજ્જણવિસેસો ।
 અપ્પાણં ચ કિલિજ્ઞઈ હિંદિજ્ઞઈ તેણ પુહવીણ ॥ ૫૩ ॥
 ધન્ય દિવસ તે વેલા સાર ધન્ય જીવ્યું માણસ અવતાર;
 તીરથ યાત્રા કરિ સુભણ તે નર નારી લહિ કટ્યાણ. ૫૪

ઇહ ચ્યાર દિગવધૂ કંઠિ રાજિં તીરથ મણીમય માલ એ;
 જસ દરિસ પરિમલ લહિં નિરમલ ભવિકભૂંગ રસાલ એ.
 બુધ શિવવિજય શિસ શીલવિજઈ અપય આણુદ અતિધણું;
 કરકમલ જોડી કુમતિ છોડી કર્યું તવન સોહામણું. ૫૫

સંવત્ ૧૭૪૮ વરષે માગસરમાસે શુકલપક્ષે ત્રયોદશીતિથૌ

સોમવાસરે લિખિતમ્.

જ્ઞાનવિમલસૂરિવિરાચિત

તીર્થમાલા.

॥ ઢાલ ૧ ॥

શાસનાદેવીય, એ દેશી.

શ્રીજિનવરતણા લીજીઈ લામણાં ચરણપંકજ નમી લાવસ્યુ એ;
 ચૈત્યપરવાડીય પુન્યની વાડીય પલાણીય પ્રેમ ગહુ આવસ્યુ એ. ૧
 મનમાં આન દિયા જિનવર વદિયા સતર પંચાવન વરિસમાંહિ;
 ઢાલખંધિ કહું વંદિય ગહુગહું સયલસુખ જિમલહુ ધરી ઉચ્છાહિ. ૨
 ઉચ્છાહ આણી લાલ જાણી લવિકપ્રાણી ગહુ મિલી,
 લહીસુ ગુરવાણી હૃદયે આંણી પૂરતા મનની રૂલી,
 શુભ લખ્ખ યોગે વિધિસંયોગે આત્ર કરવા સચર્યા,
 શ્રીસૂર્યપુરવરથકી શ્રાવક સપરિવારે પરવર્યા. ૩

॥ ઢાલ ૨ ॥

આગે આદિજિનેસર, એ દેશી.

ધુરથકી સહરિમાં વંદિયા પાસ ચિ તામણિ વારૂ;
 ધર્મ જિનેસર નમિજિન કુંથુ જિનેસર તારૂ. ૪
 ઋષભ જિનેસર શાંતિજી શાંતિકરણ જગનાથ;
 ઇત્યાદિક ગહુ જિનવર પ્રણુમી શિવપુર સાથ. ૫
 વારૂ વૃષભ તે જોતર્યા સખર સજી સેજવાલી;

વડવધતી વિવહારીયા વિધિસ્થુ' પાપ પપાલી. ૧

રાનેરવંદિરે આવીયા નેમિજિનેસર વધા;
નવનિધિ સમ નવ ઠામિ' જિનવર દેષી આનંધા. ૭

વીરજિનેસર, એ દેશી.

તિહાંથી આધા સંચરી ભરૂઆચિં આવેં
પાસ કહ્હારો ઋષભદેવ પ્રજ્ઞમી સુખ પાવેં;
શ્રીમુનિસુવ્રતસ્વામિ ઠામિ સામલિયા વિહાર
મૂલતીરથ એ ભણીયેં મહિમાભંઠાર. ૮

સત્યરિ સય જિનજિ બપટ્ટ આરસમય દીપેં
સમધાતુમયગિંબ ત્રણ્ય તેજેં ત્રિભુવન જીપેં;
નવ પ્રાસાદના ગિંબ સર્વ દેષી આનંદે
પૂરવસંચિત અશુભકર્મ સવિ દૂર નિકંદે. ૯

અનુક્રમે વડગામ આવિ મહાવીર જીહારે
અતિ ઊમાંહિં આવીયા ગંધાર મઝારિં;
સોવનવાનિં વર્દ્ધમાનસ્વામી જળ દીઠા
ગિંબ અનેકેં ઋષભદેવ ચિત્ત અમીય પઇઠા. ૧૦

ભુહરામાહિં ત્રિણ્ય ગિ બ પાસ જિનવરકેરાં
અતિ ઉત્તંગ સોહામણાં ભાજે ભવભય ફેરા;
તિહાંથી આધા આવીયા જિહા બ દિર કાવી
તિહાં જિનજિ બ પૂજા કરી બહુ ભાવના ભાવી. ૧૨

॥ હાલ ૩ ॥

સમવસરણ જિમ વાળ વાળે, એ દેશી.

કાવી ઠાંમ એક હેહરાસર તેહ જીહાર્યુ ,
અતિ ઊલટિ ભરી ભાવ અધિક મનિ આણુતો. જયો જયો ભાવ. ૧૩
તિહાંથી સાણુદે આવ્યા પદ્મપ્રભ નિરખી સુખ પાવ્યા;
ગિંબ અવર સંભલાવ્યા. જયો ૦ ૧૪

ગોધાવી ગોરજ વીરમગામિં બિંબ અનેક અછેં અભિરામ;
ભાવિં વાંઘા સ્વામિ તો. જયો૦ ૧૫

ભોજ્યાગામેં પ્રતિમા પાસ માંડલિમાં ગાડરીઓ પાસ;
વાંઘા ચિત્ત ઉઘાસ તો. જયો૦ ૧૬

મુજપુરે ઝોટિ ગો પાસ અવર બિંબ બહુ ગુણ આવાસ;
પ્રણમ્યે થયો ઉઘાસ તો. જયો૦ ૧૭

તિહાંચિકી સમીસહરેં આવ્યા સાધર્મિકજન બહુ સુખ પાવ્યા;
કેતાઇક દિન તિહા ઠાયા તો. જયો૦ ૧૮

ધર્મસનેહી પૂરબનેગેં શ્રીજ્ઞાનવિમલસૂરીશ્વર વેગઈ;
વાંઘાતિહાં સુવિવેકે તો. જયો૦ ૧૯

અંગપૂજા પ્રભાવના કીધી સોહાગણિ મલિ સાંઝી દીધી;
બહુ શોભા તિહાં દીધી તો. જયો૦ ૨૦

વીરજિનેસર સામલ પાસ શાંતિનાથ પ્રગટાવ્યા ઉઘાસ;
ભક્તિ કરી તસ પાસ તો. જયો૦ ૨૧

ઠામિ ઠામિ વલી જે દેહરાસરિ ભક્તિ કરી બહુ જન મનહરે;
સકલસમાહિત સુરતરૂ તો. જયો૦ ૨૨

શ્રીસ પેસર પાસ ભેળ્યા ભવભયના દૂષ દૂરે મેળ્યા;
પૂજાવિવિધ પ્રકાર તો. જયો૦ ૨૩

॥ ઢાલ ૪ ॥

કનકકમલ પગલા હવે, એ દેસી.

અનુકમેં તિહાંથી આલીયા એ સાથે ગછપતિ રાજે કે;
સંવેગીતણા એ. ૨૪

સોહીગામેં આવીયા એ ભેળ્યા ઋષભજિણુંદ;
ઉચ્છાહ ધરી ઘણો એ. ૨૫

અંક રત્ન આરસતણા એ પ્રતિમા પ્રથમ જિણુંદ અછેં મહિમા ઘણો એ.	૨૬
શેઠ ધનાવહ બહીયેં એ વેણાતટિમાંહિ જેહ; થયો પહિલાં સુણ્યો એ.	૨૭
નાનો અભયકુમારનો એ તિણું ભરાવ્યા જિંબ; સવાકોડિ માંઝનિ એ.	૨૮
તે માહિલાં એ જિંબ છે એ સપ્રતિ પ્રગટ્યા તેહ; ભવિકજન પુન્યથી એ.	૨૯
તાસ ભગત કીધી ઘણી એ ચંદ્રોદયકરી આદિ; પૂજા પરિકરતણી એ.	૩૦
તાસ પાસે લઘુ ગામ છે એ ભરડુઆ નામેં જેહ; તિહાં પ્રતિમા હતી એ.	૩૧
પ્રગટ કરાવી તેહ ભલી એ કીધી તસ બહુ ભક્તિ; યથાસકતે કરી એ.	૩૨
૫ ભાયતગિ હરતણો એ સઘ સાથે કરી યાત્ર; પાસ ગોડીતણી એ.	૩૩
વિષમ વાટ રણભૂમિકા એ ઉડલધી અતિ છેક; પણિ કરી યાત્રા એ.	૩૪
અનુક્રમે વહીને આવીયા એ સોહીગામ મઝારિ, પ્રથમજનિ વહીયા એ.	૩૫
તિહાંથી અઘા સચર્ચા એ સઘનેં કરિ મનોહારિ; સપ્રતિ નૃપતિઈ રચ્યુ એ.	૩૬
તિહાંથી થિરાદે આવીયા એ સંઘનેં કરિ મનોહારિ; મનોરથ પૂરિયા એ.	૩૭

પ્રગટ કરાવી વીરને એ લીધો ખહુલો લાભ;	
સવે આણુંદિયા એ.	૩૮
તિહાંથી સાચોરિં આવીયા એ પધરાવ્યા શ્રીવીર;	
પ્રાસાદમાં ઉછવેં એ.	૩૯
ચ્યાર પ્રાસાદ શ્રીવીરના એ દેહરાસરિ વલી એક;	
ભાવસ્થુ લેટીયા એ.	૪૦
તિહાંથી પુનાસેં આવીયા એ નિરખી શાંતિપ્રાસાદ;	
આનદા અતિદાણુ એ.	૪૧

॥ દાલ ૫ ॥

નિરમાલડીનો.

તિહાંથી ભિનમાલે આવીયા એ લેટયા શ્રીપાત્ર	
ચ્યાર પ્રાસાદ તણા સુખિંબ નિરખ્યા ઉદ્લાસ,	
ધાણુસા મોદરા ગામમેં પ્રાસાદ જીહારી	
જાગિરે આવ્યા વહી સુખથી નરનારી.	
સોવનગિરિ તિહા નિરખીયો એ જે પહિલાં જિન ઠામ,	
વિવિધ દેહરાસર વહિયા, નિરમાલડી એ	
પ્રણમ્યા તે અભિરામ, મનરહિ એ.	મં ૪૨
તિહાંથી આઘા સચરી માદલપુર આવ્યા	
અગર વગરી નેં બેડગામ વલાણુ ફૂંઆણુ,	
સાંડેરે પ્રાસાદ એક પીમેલિ વીઝેવો	
ઇહાં એક એક પ્રાસાદ વંદિ મન હર્ષ ધરેવો.	
વરકાણું શ્રીપાસજી એ નાડોલ ત્રિણ્ય પ્રાસાદ;	
નડુલાઈ પ્રાસાદ નવ, નિરં યાદવો નમીઈ આહ્લાદ.	મં ૪૩
દેસૂરીઈ પ્રાસાદ એક ઘાણુરાગામે	
પારસનાથ ને વીરચૈત્ય ઘણોરે ઠામેં;	
સાદડી પાસ પ્રાસાદ એક આણુંદા નિરખી	
રાણપુરેં શ્રીધરણુવિહાર ચઉમુખ અતિ હરખી.	

એ સરિષી નહી માંડણી એ મહિયલમાંહિ ઉદાર;
ત્રિભુવનતિલક સોહામણું નિરં પ્રથમ જિણુંદ વિહાર. મં ૪૪

મંડપ મોટાથંભ તુ ગ કોરણી અનેક
સહસક્રૂટ નેં પંચમેરૂ તીર્થ સુવિવેક;
ભૂમિહરમાં જૈનભિંળ પ્રણુમી આનદ
મંગલચૈત્ય ને દેહરી સવિ હામે વંદુ;
આર પ્રાસાદ બીજ વલી એ એવં મિલી નેં પચ,
પંચમગતિને પામવા નિરં એહજ સખલ પ્રપંચ. મં ૪૫

માદે મુઠાડેં રાજપુરિં ચેચલીઓ પાસ
બોધઉ ને પાદહીઉ પ્રાસાદ વિચિત્ર;
વાઘસણિ દોઈ પ્રાસાદ છે એ પાદહી કોલૂર હામ,
તિહાં પ્રાસાદને વદિયા નિં હરપ્યા મન અભિરામ. મં ૪૬

ચેચલીયાથી અવર પથ સેવાડી ગામ
બીજપુર વીસલપુર રાતાદેવ હામ;
નાણેં બેહડે કોરટઈ જીવિતસ્વામી વીર
નાદીઈ લોટાણે વલી સેતુજની ભીર;
અઝાહરી વીરવાડિમાં એ બ લણવાડિ વીર,
ઘાણા વીર નમી લહો નિરં ભવિજન ભવજલતીર. મં ૪૭

॥ ઢાલ ૬ ॥

ચૌપઈ.

મીરોહી દેસેં જૈનવિહાર તે કહતાં નવિ આવેં પાર,
ગામગામ ગિરિ વિષમેં હામ દેહરા દીસે અતિ ઉદામ. ૪૮

ભાવથકી તે સવિ વદિયા પણિ દ્રૌયેં કેતાએક થયા;
ઇમ સીરોહી નગરેં આવીયા જનમ કૃતારથપણું ભાવિયા. ૪૯

આદિચૈત્ય દીહું ઉદામ બેહનો સ્વર્ગ સમોવડિ કામ;
ચઉમુખ ચૈત્ય ત્રિભુમિક ભલો અજિતશાંતિ કુચુ જિનહર ગુણનિલો. ૫૦

શ્રીજીરાઉલિ પાસ પ્રસિદ્ધ વિવિધ ચૈત્ય યાત્રા તિહાં કીધ; દેહરાં તિહાં ઉત્તંગ ઇચ્ચાર લેટી કીધ સફલ અવતાર.	૫૧
ગોહલી સીદરોઠ ગામ મઝાર એક એક છે જૈન વિહાર; હમીરપુરે છે ચ્યાર મેંડે સીરોડીઇ ચૈત્ય જુહારી.	૫૨
ઇહાં પાપતી છે ખહુલા ગામ તિહાં પ્રાસાદ અછેં અલિરામ; પાલડીઇ શ્રીવીરવિહાર વલી ચાલ્યા આગલિ સુખકાર.	૫૩
હડાદરેં આખુ તલહટી જિન વંદી દુષ ગયા સહુ મિટી; સબજ થઇ આખૂ ચલ્યા જયતતણા નીસાણુજ મલ્યા.	૫૪

॥ ઢાલ ૭ ॥

અદીયાની.

અર્ધુદગિરિને શૃંગ રૂપલ પ્રાસાદ ઉત્ત ગ, નિરખી ઊપનો એ; આણુંદ અતિ ઘણો એ.	૫૫
વિમલવસહી સુખકાર પાસેં નેમિવિહાર, વસ્તુપાલેં કરી એ; લૂણિગવસહી ધરી એ.	૫૬
રૂપા અધિક પાષાણુ દ્રવ્યતણુ નહી માન, મનોહર કોરણી એ, દીસે અતિ ઘણી એ.	૫૭
ભીમસાહ કૃત ચૈત્ય વંદી પાવન વિત્ત, પીતલ પરિકર્યું એ; ગિંબઇ પરિવર્યું એ.	૫૮
પાસ ભુવન ત્રિણુ ભૂમિ ખરતર ગુણુ સીમ, ચઉમુખ દેહરેં એ, ત્રિભુવનસેહરેં એ.	૫૯
ખમણા દેઉલ એક ગિંબ આઠ અધિક શત એક, નિરખી ભાવિયા એ; અચલગઢ આવીયા એ.	૬૦
પીતલ પ્રતિમા સાર ચૌદ સયમણની ચાર, ચઉમુખ સુષકરેં એ; ભવિ ભવભયહરેં એ.	૬૧

આરસમય સાત ણિંળ મુદ્રા અતિહિ અચંભ, જિમભે પાસે ભલા એ;
સોહેં નિર્મલા એ. ૬૨

ગામમહિ શાંતિવિહાર વાહિર વીર બુહારિ, કુમરનૃપતિ કર્યું એ;
જિનગિંબે ભર્યું એ. ૬૩

ઓરીસાગામેં એક જિનવર ણિંળ અનેક, આરસમય સહી એ;
પ્રભુમ્યા ગહુગહી એ. ૬૪

પૂજા વિવિધ પ્રકાર આંગી રચના સાર, જનમ સફલ કર્યો એ;
ભવસાયર તર્યો એ. ૬૫

પરીષ દાદો નેં વર્દમાન વહિં ને વીસાલા માનિ, થોથુ વ્રત વહે એ;
આણુદ અતિ લહેં એ. ૬૬

સાહ સામજીઈ ઊજમાલ તિહાં પહેરેં ઇદ્રમાલ, ધજ રોપણુ કરી એ;
સંઘતિલક ધરી એ. ૬૭

શ્રાવક શ્રાવિકા જેહુ આન દ અછેહ, ભાવે ભાવના એ;
હરષિત સવિ જના એ. ૬૮

અઠાઈ મહોચ્છવ કીધ નરભવ લાહો લીધ, કુશલે જનર્યા એ;
જયલગ્ગી વર્યા એ. ૬૯

॥ દાલ ૮ ॥

રાય કહેં રાણી પ્રતિ, એ દેશી

હિવેં તિહાંથી સચર્યાં સુણિ સુંદરી, આબ્યા મઠાડિ મઝારિ, સાહેલડી;
વિચિ બ્રહ્માણિ છરાઉલો સું દાંતીવાડે એક જિનતણો; સું
ચૈત્ય અનોપમ હોય. સાં ૭૦

પાલવિહાર શ્રીપાસનો સું રાય પહાદે કીધ; સાં
અક્ષતમૂડો નિતુ પ્રતે સું સોલ મણિ પૂગી પ્રસીદ્ધ. સાં ૭૧

પૂજા ભોગ એહવે હતો સું પહિલાં ઇણિ જગિમાહિં; સાં
સંપ્રતિ પણિ મહિમા ઘણો સું પાલણુપુરવરમાહિ. સાં ૭૨

લાલપુરેં ચલી વલી આવીયા સુઠ શાંતિ ભક્તિ કરી પાસ; સાં	
સિદ્ધપુરેં દેહરાસિરે સુઠ વાંધા ચૈત્ય ઉદ્ધાસ. સાં	૭૩
વર્ષાઋતુ નેંડી લણી સુઠ ન રહ્યા થિર પરિણામ; સાં	
તારંગાની યાત્રા વલી સુઠ દ્રૌણે ન કરી તામ. સાં	૭૪
ભાવથકી તે વંદિયા સુઠ વિચમાં નગર અનેક; સાં	
અનુક્રમેં ઘરભણી ચાલતા સુઠ વાંધા તીરથ અનેક. સાં	૭૫
મહિસાણા રાજનગર પ્રમુખેં સુઠ શ્રીજનકેરાં ઠામ; સાં	
પ્રણમી પ્રેમે પોહતલા સુઠ સૂરતિખંદિર ઠામ. સાં	૭૬
વિધિસ્થું છઈરી પાલતા સુઠ પટમાસેં કરી યાત્ર; સાં	
જ્ઞાનવિમલસૂરી સાથસું સુઠ વંદી સફલ કરે ગાત્ર. સાં	૭૭
સાત પેત્રેં વિત્ત વાવતા સુઠ ઉચિત પ્રમુખ કરે દાન; સાં	
શાસન શોભા દાષત્રી સુઠ નિજ વચનસ્થું રાખ્યુ માન. સાં	૭૮
ઠામ ઠામ પરભાવના સુઠ પૂજ સતર પ્રકાર; સાં	
દેવદ્રવ્ય વૃદ્ધિ દાષતા સુઠ સફલ કર્યો અવતાર. સાં	૭૯
સંવત સતર પંચાવનેં સુઠ સફલ મનોરથ સીદ્ધ; સાં	
જેષ્ઠ સુકલ દસમી દિનેં સુઠ એ તીરથ રચના કીધ. સાં	૮૦

કેલશ.

ઇમ તીર્થમાલા ગુણુવિશાલા કરી સંઘેં અતિ ભડી,	
કલ્યાણમાલા ભવિકળાલા લહો જિમ મનની રૂડી;	
પરભાતિ ઉઠી એહ જિનવર નામ ગુણુક ઠિ ધરઇ,	
‘જ્ઞાનવિમલ’ ગુણૌધ સમકિત સહજ લીલા તે વરઇ.	૮૧

વાચનાચાર્યમેરુકીર્તિવિરાચિત

શાશ્વત્તીર્થમાલા.

- પણુમિય પહિલઉ ધુરિ નવકારો, ત્રિણિ ચઢવીસી જિણુવર સારો,
નામિ નમુ' સિવભૂતિ;
કેવલનાણી નઇ નિરવાણી, સાગર મહાયસ વિમલ સુવાણી,
બાણીજઇ સિવભૂતિ. ૧
- સિરિ હરદત્ત દમોદર દેવા, સામિ સુતેજ સુવઇ નમેવા,
સેવા સુમઇ જિણુદ;
સિવગતિ જિણુપતિ નમિ અસ્ત્યાગ, અનિલ જસોહર કિયથ સુમાગ,
રંગિ હિઇ ધમ્મસુરિંદ. ૨
- શુદ્ધમતિ શિવકર સ્યંદન સપ્રતિ, ચઢવીસઇ જિણુ નમિવા સંપ્રતિ,
સંપ્રતિ જગદાનદ;
રિસહ અજિય સંભવ અલિનંદણુ, સુમઇ પઉમ સુપાસ સુચંદણુ,
વદણુ ચંદ જિણુંદ. ૩
- સુવિધિ સુશીતલ જિણુ સેયસો, વાસુપુજ્જ જિણુ વિમલ વતંસો.
વંસોણુંત સુધમ્મ;
સંતિ કુંથ અરૂ મહા કિ સુવ્રત, નમિ નેમીસર પાસ કિ સુવ્રત,
સુવ્રતિ વીર સુરમ્મ. ૪

પઉમનાલ જિણુસૂર સુદેવા, પાસ સયંપહુ પાય નમેવા,
 સેવા સંવણુભૂતિ;
 દેવશ્રુતોદય સિરિપેઢાલો, પોટિલ સિતકિ તિસુવઇ રસાલો,
 અમમ નમઉ શુભભૂતિ. ૫
 નિધકપાય નિપલાક જિણેસર, નિર્મમ ચિત્રગતિ સમાધિ જિણેસર,
 સંવર જસહર દેવ;
 વિજય મહિ ઉવવાય જિણુ દો, અણુ ત લેદ નઇ દુઇ જિણુચંદો,
 વદઉ સુર નર દેવ. ૬
 સીમંધર ભુગમંધર સામી, બાહુ સુબાહુ સુખતિ સુપામી,
 સયંપહુ ઉસહ જિણુદં;
 અણુત સૂરપહ જિણુ સુવિશાલો, ચંદાણુ જિણુ વજધર શાલો,
 શશિકર ભુજગ મુણિંદ. ૭
 ઇસર નેમિ સિરિ ભડસેણો, મહભદ દેવજસો જિણુરાણો,
 અજિય ભુયા જિણુ વીસ;
 રિસહ ચંદાણુ સિરિ વરિસેણો, વદ્ધમાણુ મહિ તેજિહિ લાણો,
 સાસય ચઉ જગદીસ. ૮
 ઈગ સઉ સત્તરિ વિહરઇ જિણુવર, નમિ નવ કોડી કેવલિ મુણિવર,
 ઉત્તમ મનિજમ કાલિ;
 વિહરમાણુ વિહરઇ જિણુ વીસ, દુઇ કોડી કેવલિ જગદીસ,
 વીસ વિસા નમિ લાલિ. ૯
 સોહમીસાણિહિ સણુતકુમારહ, માહિદિ ણલ કિ લતક નામહ,
 શુક્લ કિ મુણિ સહસાર;
 આણુય પાણુય આરણુ અચ્યુત, નવગ્રીવેક અનુત્તર અચ્યુત,
 જિણુવર ભુવન વિચાર. ૧૦
 લાખ ચઉરાસી સહસ સત્તાણુ, ત્રેવીસ અધિકાં જિણુગૃહ માણુ,
 બાણુ તિહિ પરિણામ;

કોડિ કિ સઉ નઇ ખાવન કોડી, લાખ ચઉરાણું સહસ ચઉઆલીસ,
સગસઇં સાઠાં તામ. ૧૧

ચંદ સૂર નઇ ગહ રિખ તારા, તિહિ જિણુખિંખ ન લાભઇં પારા,
ધણ પણસઇં શુભકાયા;
સગસઇં કોડી નઇ ખહુતરિ કોડી, ભુવનપતિહિ સવિ જિનશૃહ જોડી,
હિવ સંખ્યા જિનરાયા. ૧૨

તેર કોડિ સઇં કોડિ નખ્યાસી, સાઠિ લાખ અધિકા સુ સમાસી,
વિતરમાહિ અસંખ;
મણૂયલોઇ સાસય સવિ તીરથ, નમું સવેહું લણિ ગુણુ સમરથ,
સાસય પડિમા સખ. ૧૩

ન દીસર નઇ કુડલ દીવિહિ, રૂચક મેરૂ વિશતિ ગયદ તિહિ,
દેવોત્તર કુરૂ દસક;
ઇષુકારિહિ નઇ માણુસપરખત, વક્ષસ્કારિહિ કુલગિરિ સગત,
ગયવૈતાલ્ય અનંક ૧૪

જખૂ પ્રમુખ મહાતરૂ ગર્યા, કણ્યાચલ ઇગ સહ જિ સર્યા,
સતરિ નદી પુણુ અક,
અસીઇં દ્રહ નઇ ત્રિણિસઇં અસીયાં, કુંડ કહાઇં કિહાં નવિ ખિસીયાં,
વેયદ્દગિરિ યમક ત. ૧૫

સહશ્ર તિણિ દોસઇં ઉણસઠી, જિણુગિહ સંખા એ મઇં દિઠી,
જિણુપડિમા હિવ સખ;
નવ કોડી નઇ દસ લખ ત્રિણસઇં, વીસે અગ્ગલ લણી વિસેસિઇં,
તિરિયલોઇ સુહકખ. ૧૬

અડસઇં કોડી કોડિ સતાવન, દુઇસઇં છયાસી શાસત લાવન,
સખ્યા તિહુયણુલોએ;
પનર કોડિ સઇં કોડિ ખિતાલીસ, લખખ અઠાવન સહસ છતીસ,
અસી જિણુપડિમા જોએ. ૧૭

સમેઘ સેત્રુજિ સિરિઅઠાવઘ, સોપારઘ સિરિરેવઘ પાવઘ,
 જીરાઉલિ ફલવઢી;
 રયણપુર નઘ સિરિસાચુરિઘ, થંભણુ ઘોઘે મહૂય દાઠઘ,
 ઉનઘ દીવ પ્રસિદ્ધી. ૧૮

દેવકપત્તનિ ચોરીવાડિઘ, મગલપુર નઘ બાલાગામિઘ,
 ગઢજૂનઘ બલેજિ;
 અહિપુર દીલી સરસુ મથુરા, જિણુવર જનમ કીયા વર નગરા,
 નગર વડે પુણુ લેજે. ૧૯

સંખેસરિ સીરેસે તારણિ, પચાસરિ ચારપિ અરાસણિ,
 માંડવ નઘ કુલપાકિ;
 સૂરતિ ભરૂઅછિ નઘ નવસારી, સારદ કાવી વણુથલિ સારી,
 ખેડજ નામ મ મૂકિ. ૨૦

નગરકોટ નઘ દેઉલવાડઘ, ચિત્રકૂટ નઘ સિરિતલવાડઘ,
 જે છઘ જિહાં જિનરાજ;
 તિહિ સવિહુ કરે પરિણામ, ભાવિહિ લેઘ જૂજૂય નામ,
 જિમ હુઘ વચ્છિતકાજ ૨૧

જલ થલ નગર નઘ દેમ વિદેસિઘ, પરમત નદી ગુહાંતરિ દીસઘ,
 ગુરે લઘુ ખરતર દેવા;
 કીર્તિ કરી નઘ મેરે સમાણા, તિહિ સામિની સિરિ વહુ આણા,
 ભવિ ભવિ તમ્હુ પઘ સેવા. ૨૨

ઇણિ પરિ જિનગુણુ જે જિણુ જ પઘ, સાસય જિણુધમ્મ પામઘ સ પઘ,
 જ પઘ ‘કીરતિમેરે’;
 તિ ત્રિકાલ જે જિણુગુણુ બોલઘ, તેહની કીરતિ સાગર તોલઘ,
 રાપઘ ભવનુ ફેર. ૨૩

કોહ માણુ માયા મદહીણા, તવિહિ કરીનઘ સવિ કર્મ કૂખીણા;
 તે એ સવિ જિણુ જાણિ;

પંચ મહાવ્રત સૂઘાં પાલઈ, પાપતણું પદ દૂરિહિ ટાલઈ;
ધરિયાગય સહિનાણિ. ૨૪

ભવિયણ જણમણ બોહણહારો, નવ કપ્પિઈ નિત કરઈ વિહારો,
વંદઉ તે મુણિરાઈ;
જીવદયા ગત જિણુધમ્મ પાણું, જાખલ સેપલ દૂરિહિ ટાણું;
તિહિ જીપરિ મણુ ઠાઈ. ૨૫

ઉભયકાલિ પડિકમણું કરેઈ, દાણુ સીલ તવ ભાવણુ ભાવઈ,
નાણુઈ પણિ અતિચાર;
કુવણિજ કુવ્યસન કરઈ ન કારઈ, મિચ્છિત્ત પવિઈ સરઈ ન સારઈ,
તે સાહુમી સવિચાર. ૨૬

ચઉરાસી લખ જીવ ખમાવું, સિત્ત મિત્ત સમ દિક્કિઈ ભાવું,
બાર મહાવ્રત ચીતિ;
જીવતણી નિત જયાણા કીજઈ, અવસરિ આગ્યાં નવિ ભૂલીજઈ,
પાલઉ સૂધીરૂપિતિ. ૨૭

ઈય સયલ જિણુવર પવર મુણિવર સુદ્ધ સંથુવિ સ થૂયા,
પાયાલસગ્ગિહિ તિરિયલોયહિ રહિય સાસયસંઠિયા;
જે નામિ જંપઈ પામિ સંપઈ અમર દંસણુદાયગા,
મમ હંતુ સિદ્ધા સિદ્ધદાયગ ભવહુ સંકંઠમોયગા. ૨૮

॥ ॐ ॥

શ્રીજિનસુખસૂરિવિરચિત જેસલમેર-ચૈત્યપરિપાટી.

॥ ઢાલ ૧ રસીયાની ॥

જિનવર જેસલ જુહારીયૈ લીજે લિપમીનૌ લાહુ વિવેકી,
ગાજે બાજે બહુ ગડગાટસુ ચૈત્રપ્રવાહૈ રે ચાહ. વિં જિં ૧
પહિલી પરદક્ષણાયૈ પ્રણુમીયૈ જગગુરૂ વીર જિણુદ, વિં
વડ પ્રાસાદ કરાયૌ વરદીયૈ દીપૈ જાણુ જિણુદ. વિં જિં ૨
પહિલી ભમતીમાંહિ પરતમા એકસૌ અધિક ધ્યાન, વિં
ગભારે દેહરાસરમાંહિ ગિણૌ ઇકમૌ ઇકવીસ સાર. વિં જિં ૩
આગલિ શ્રીઆદીસર આવતાં ભમતી ગિહુ ધર ભાવ, વિં
પ્રતિમા પંચાણ નૈ વલિ પાંચસૈ ગિણુતી કરિગુણુ ગાવ. વિં જિં ૪
ગભારૈ નૈ વલિ ગિપરિ ગિણુ છાજે ગિળ છત્રીસ; વિં
ધન પ્રાસાદ કરાયૌ ગણુધરે જોવો ધરીય જગીસ. વિં જિં ૫

॥ ઢાલ ૫ ભાયતી ॥

ઇમ ચ દ્રપ્રણુ જિનવર મોહીયૌ પ્રગટ વડૌ પ્રાસાદ, વિં
ભૂમેતી ને ચોમુષ ભેટીયૈ પરહો તજ્ય પ્રમાદ. વિં જિં ૬
ભલૈ ઇકસૌ આણુ ધૂરિ ભૂમિકા એકસૌ છાવીસ એહ; વિં

તીજે ભૂમૈ ચાલીસૈ તરાણુવૈ જિણુવર રાજે જેહ. વિ૦ જિ૦ ૭
કીધી ધ્યાતૈ ભાંતૈ કોરણી ચાઝં વિવિધવિનાંણુ; વિ૦
ભણુશાલીયૈ લાભ લીયૌ ભલો મોટો ભાણુ વિભાંન. વિ૦ જિ૦ ૮

॥ ઢાલ ૨ કાગલીયાની ॥

આવૌ અષ્ટાપદૈ રે આપદ ભય અલગ;
કુંથ પ્રાસાદ કરાયૌ સિંધવી રે જેહનૌ જસ કહે જગ. જિ૦ ૯
બાહિરલી ભમતી તિમ ચોકમૈ રે જિન એકસૌ સેંતીસ;
દોષ સો સાઠ ગુભારૈ દ્વસરૈ રે ગણુધર અટ્ટાવીસ. જિ૦ ૧૦
સોલમ સતિ જિણુસર સેવીધ રે હિતસૌ ઉપર હેવ;
ભમતી બાહિરલીમધ ભેટીયૈ રે દોષસો ચાલીસ દેવ. જિ૦ ૧૧

.....;
ચોકમાંહે જિહાં પ્રતિમા ચ્યારસૈ રે લરીયૌ પુણ્યભંડાર. જિ૦ ૧૨

॥ ઢાલ ૩ કરમપરીક્ષાની ॥

નમીયૈ તિહાંથી સ ભવનાથજી રે, તીજૈ જિનવર તેહ;
આવૌ તીરથ કીધો ચોપડૈ રે એહનૌ સુજસ અછેહ. જિ૦ ૧૩
બાહિરલૈ ચોકૈ પ્રતિમા દોસો રે માંહિ અઢીસૈ ઇકતીસ,
છત્રીસ મ ઉપ વિચલૈ બ્રહ્મૈ રે ગભારૈ ચોવીસ. જિ૦ ૧૪
ગાર માંહિલી ભમતી બોલીયૈ રે દીપૈ થભા દોષ;
રચના સહુ તપની પાટૈ રચી રે યત્ર તિકે તુ જોય. જિ૦ ૧૫
ડાંગે ભલૌ રચાયૌ દેહરૌ રે સીતલ નૈ જિહાં સાંતિ;
ત્રિણુસૈ નૈ ચવદૈ પ્રતિમા તિહાં રે ભેટીજે તજિ બ્રાતિ. જિ૦ ૧૬

॥ ઢાલ ૪ ચરણુ કરણુની ॥

વિધિચૈત્યાલૈ જિનવર વદીયૈ સ ધ ચતુર્વિધ સાથ,
સકસ્તવ એ જોકરિ સુભ વિધૈ પ્રણુમૌ પારસનાથ. જિ૦ ૧૭
દેહરી બાવનમેં જિંબ દીપતાં પાંચસૈ પે તાલીસ;

પાટિ સેત્રુંજી છિન્ન પ્રભૂ જિકે પ્રેમ ધરી પ્રણમીસ.	જિં ૧૮
ઇકસૌ બૈતાલીસ બિહૂં ચોકમેં બિચૈ મંડપ બાર;	
મૂલગંભારૈ દેહરાસર નમૂં સૌ ઇક ચવદૈ સાર.	જિં ૧૯
તિલકૈ તોરણ બીજૈ તોરણૈ બિંબ બાસઠ નૈ બાર;	
ત્રેવીસ પાસૈ મંડપ રૈ તિકૈ સૌ પ્રણમું શ્રીકાર.	જિં ૨૦
સંખત બારૈસૈ બારોત્તરૈ ઓ નેસલગઢ બાણ;	
થાપ્યૌ સેઠૈ કીરતથંબ જ્યૂં મોટો ચૈત્ય મંડાણ.	જિં ૨૧

॥ કલશ ॥

ઇમ મહા આઠ પ્રાસાદમાંહે બિંબ પેંતાલીસસૈ,	
ચૌરાસી બપર સરખ જિનવર વંદતાં ચિત બિલસૈ;	
દુષ બય દ્વરૈ સુષ પૂરૈ સંઘનૈ સ પતિ કરધ,	
સંથુણ્યા શ્રી ' જિનસુખસૂરૈ ' સતરૈસૈ ઇકહોત્તરધ.	૨૨

॥ श्रीपार्श्वाय नमः ॥

મેઘવિજયઉપાધ્યાયવિરચિત

શ્રીપાર્શ્વનાથ—નામમાલા.

જિનવાંણી આંણી હિંઈ પુરિસાદાણી પાસ;	
ભાંણી પ્રાંણી મયકરૂ થુણુચુ' નિય મનિ વાસ.	૧
અમલ કમલ પરિમલ જિસો મહિમા મહિમા જાસ;	
વ્યાપઈ થાપઈ પરમપદ અતિશય કરત ઝિજાસ.	૨
ઠવણારૂપ જિણુંદનું દીપઈ દેસઈ દેસ;	
નામમાલ તેહની કહી આતમ પવિત્ર કરેસ.	૩

॥ ઢાલ ૧ ॥

ગૌતમરાસનો.

સંભારૂં સ ખેસર ઠામઈ પ્રથમ અઠોત્તરસઉ પરણામઈ;	
નવનિધિ સિધિ યાઈ જિન નામઈ પ્રણુ પૂજઈ જન સુખ પામઈ.	૪
પરતપ દીઠો એ પરમેસર અવની અતુલીબલ અલવેસર;	
અરચીઈ ઘસિ અંદન કેસર કંઠ ઠવો મુગતામણિ તેસર.	૫
સુંદરિ સરિસી અપહર રૂપઈ જિન આગળ નાટકનઈ જૂપઈ;	
નવનવ ભગતઈ રાગ આલાપઈ અંગ વાળતી ઉચ્ચવ આપઈ.	૬
અજ્ઞાહર જગજ્ઞહર સામી પાસ નમું નિજ નિત સિરનામી,	

દીવળ દિર નવલખ જિન નામી પાસ પસાય સુખસ પદ પામી. ૭

દેવકઈ પાટણ દાદો દેવ માંગલોર નવપલ્લવ સેવ;
બલવંત ધ્યાઉં પાસ વલેજઉ અમીઝરો ઉંનઈ વડતેજઉ. ૮

સમ્પૂર્ણ વિમલાચલ લેટઉ ગિરનારઈ તિમ ભવભય મેટઉ;
ફતેપુર ઉનિ કુંકુમરોલ નવખંડુ ઘોઘઈ હર્ષકલોલ. ૯

॥ ઢાળ ૨ ॥

જિનવર થંભણ પાસ લોડણ છોડઈ ભવપાસ;
ભાભઉ ભયહરૂ એ મોઢેરઉ ગુરૂ એ. એ. ૧૦

સહસક્રણઉ પ્રણમેસ ચિ તામણિ પરમેસ;
વિજયચિંતામણી એ દીપઈ દિનમણીએ. એ. ૧૧

પંચાસર નાર ગ કોકો કરઈ નવર ગ;
કંસારી જિન એ ચાંણુસમો ધન એ. એ. ૧૨

ભટેવઉ ભગવ ત ખેતલવસઈ ખ ત;
સૂરતિમંડણ એ ભજ ભીડભજણ એ. એ. ૧૩

ગઉડી ગુણ આરામ દેવ વડઉ દહુગામ,
કંઠહારઉ વરૂ એ છરાઉલ જયકરૂ એ. એ. ૧૪

॥ ઢાળ ૩ ॥

ડોકરિઓ દિલ ડારઈ જી સાહિબ સમરીઈ જી,
ગાડરિઓ દુખ ડારઈ જી સેવત સુખ ભરીઈ,
સેરીસઈ સિવદાઈ જી સાં ચાડવાડ નમુ ધાઈ જી. સેં ૧૫

પાન્હવિહારઈ પાસ જી સાં સાચારઉ સુખવાસ જી, સેં
ભિન્નમાલ ભલ રૂપ જી સાં પોસીનઉ ચારૂપ જી. સેં ૧૬

બલોરઉ જગિ બાગઈ જી સાં મંડોવર મન લાગઈ જી; સેં
ફલવધીઈ ફલ આપઈ જી સાં વરકાણુઈ વર વ્યાપઈ જી. સેં ૧૭

વાડીપાસ વિશેષ જી સાં નાગોરેં નવરેખ જી; સેં
 વીકાનેરં દીઠ્યો જી સાં તિવરી મહિમા મીઠ્યો જી. સેં ૧૮
 વિધનહરં જિનરાજં જી સાં ચાચોલં જગિ ગાજં જી; સેં
 નીલવરણ નાકોડં જી સાં બિમળુડ દુખ ત્રોડં જી. સેં ૧૯

॥ ઢાલ ૪ ॥

શ્રીસોમચિ તામણિ દેવમણી દેલવાડં,
 નીંખાજ નીંખોલં નામી નિળ્યાડં;
 સાદડીં માદં વાંકલીં જાપોરં,
 ધ્યાઈ ધનદાયક છેછલીં અણદોરં. ૨૦
 કાચોલી કરજૂ જિનવર ધૃતકલોલ,
 ઓટિ ગો ચેલણ કાપરેડં રંગરોલ;
 અહિચ્છતં લડકલ ચલવેસર ચીલોડં,
 સામલં સુભ સાંમી સેવ કર મન કોડં. ૨૧
 શ્રીરાવણપ્રભુજી સંકટભંજન નામં,
 કરહોડં કામિતપૂરણ માંડણ ગામં,
 આણદ આણિ દંદ દિંદ સમીનો સાર,
 નાગદહ નમીં દેવ અલોપ ઉદાર. ૨૨
 કુકડેસર ભયહર રામપુરં અભિરામ,
 બિજેણ અવંતી માઠપરિડં ઠામ,
 માંડવ સુંડાલો તિમ વલિ લીલવિલાસ,
 પ્રણમીં વડાલી દૂધાધારી પાસ. ૨૩
 મહિમાહિં મહિમામ દિર શ્રીમગસીશ,
 સુર નર નાયકપદ આપં જે બગસીસ,
 વાસમં અલોણુડ સેરપુરં અંતરીક,
 કણ સરિસં હરસં વરસં જસ રસનીક. ૨૪

જેસલમેરઈ જિન મનમોહન કલિકુંડ,
 ઇલોરઈ અતિશય વડોદરઈ પરચંડ;
 ડુંગરપુર ઇંડર ઉદયપુરઈ જિનરાય,
 ધવલકઈ નવસારી વાણારસી વરદાય. ૨૫

॥ ઢાલ ૫ સેત્રુંજ ઉદ્ધારની ॥

ઇષ્ટપરિ પાસ જિણુંદણ એ ઠવડણા દેસઈ દેસ,
 સંખેસર સુરતરૂ એ નામમાલ એ નિત લણુઈ એ;
 તસ દિઈ લલિત અસેસ જિણેસર જયકરૂ એ. ૨૬

ધન્ય દિવસ મુઝ આજનો એ સફલ થયો અવતાર; સંખેં
 નામ મંત્ર કરિ હું જપું એ પ્રભાવતીભરતાર. જિણેં ૨૭

ધરણિંદ નઈ પદાવતી એ પાસયખ જિનપાસ; સંખેં
 દેવ અનેક સેવા કરઈ એ પૂરઈ સેવક આસ. જિણેં ૨૮

ૐ હ્રીં શ્રીં અર્હ લાણી એ માહિં વરણુ અઢાર; સંખેં
 ધ્યાઈ ધવલઈ ધ્યાનસું એ તે લહઈ કેવલ સાર. જિણેં ૨૯

કોહ લોહ મહમોહસું એ ખાંધ્યાં કરમ દુરંત; સંખેં
 દેવ દિણેસર દરિસણુઈ એ છોડઈ તે સવિ સંત. જિણેં ૩૦

સતર પ્રકારઈ પૂજના એ કરિ જિનની નવરંગ; સંખેં
 લખમી લાહઉ લીજિઈ એ જિમ થાઈ સિવસંગ. જિણેં ૩૧

શ્રીવિજયપ્રભ સૂરિવરૂ એ જયવંતો નિસદીસ; સંખેં
 ગુરૂવચનિં સમકિત લહી એ સેવઉ સખલ જગદીસ. જિણેં ૩૨

નવ નવ રાગઈ જિનતણી એ નામમાલ ગુણગીત; સંખેં
 ગાઈ ધ્યાઈ ભાવસું એ તે થાઈ જગજીત. જિણેં ૩૩

કેલશી.

શ્રીપાસજ્ઞિનવર વિનતસુરનર હરિહર સેવિત પાદ એ,
ભયભીડભંજન ભવિકરંજન સેવકજન સુપ્રસાદ એ;
તપગચ્છસુંદર મુનિપુરંદર વિજયપ્રભસૂરિરાય એ,
તસ પુણ્યરાજઈ પડિત છાજઈ કૃપાવિજય જસવાય એ. ૩૪
તસ સીસ બધુર દીવળદિર મેઘવિજઈ જયકરી;
એ નામમાલા ગુણવિશાલા રચી ગુરૂપદ અનુસરી. ૩૫

ઇતિ શ્રીપાર્શ્વનાથનામમાલા પૂર્ણા ॥ સ વત્ ૧૭૨૧ વર્ષે ભટ્ટારક
શ્રી ૧૦૬ શ્રીવિજયપ્રભસૂરીશ્વરચરણસેવાં કુર્વતા ચતુર્માસક-
મધ્યે પંચ મેઘવિજયેન કૃતા લિખિતા ચ શ્રીશત્રુંજયાદિ
તીર્થયાત્રા સઘપતિ પદ્મભક્ત વસાં શ્રીનેમીદાસ
સામીદાસ વીરદાસ પઠનાર્થમ્ ॥

॥ अहम् ॥

शत्रुंजयचैत्य-परिपाटी.

सरसति साभषि नभीय पाय सिरि सेत्रुजकेरी,
 त्रेत्रप्रवाडी जठ रिथ सडेव भनि रगि नवेरी;
 पाद्रीयताषुय पास वीर ललतासर वांढेँ,
 नेभिहिं कडण्डिं नभीय पाय लवहुअनिकेँ. १

अडीध सेत्रुजि रगि शृ गि जठ देउल दीसध,
 जण्णे आआं अमरलोकिहि व काजन कैसधं;
 पडिलेँ पढमारलि मात भइदेवि नभेसिँ,
 सति नभीय पय भणूअ जनम हिव सइल करेसिँ. २

छीपावसहीअ नभीअ आदि अनयवणुविहारो,
 आस धीर धरि धर्मभीहु निरभीहुविहारो;
 आदीसर पडिहार सार जणेस वडिले,
 इलनालीरे लेटीध मनरगिहिं कडडिल. ३

लाधूवसही अमं अंग रगि मनरंगिहिं गाढेँ,
 सिंहुनादप्रासाद तिहुं अअछध असनाढेँ;
 वीर जिणुसर नमिस नेमि ठोटराविहारो.
 भोदहावसही नमिस देव श्रेयंस ससारो. ४

भाडडजिणुहर सोलभउ सिरि संति जिणुसर,
 लंजिस लवलयतणीय अति इइय परभेसर;

રાજરખ્હિં કારવિય દેવ આદીસર સંઘજૂ,
દીઠા સામી જીવતાં એ જાણે કિર મંઘજૂ.

૫

॥ વસ્તુ ॥

- પઠમ જિણુવર પઠમ જિણુવર માત મરૂદેવિ પણુમેવીય,
સતિજિણું રિસહ નેમિસિર વીર સામીય,
નાલીરે ફલિ ભેટીય કવડજખ ગયખધિ;
ગામાયસિરિ સેઅંસજિ સંતિજિણું પણુમીય પહિલયટૂકિ,
અભિનવ આદીસર નમીય પાપ પરહાં સિવ મૂકિ. ૬
- હિવ અણુપમસરપાલિ વેશ્યાવસહી જિણુ નમૂઅં;
સરગારોહ નિહાલિ ત્રિહુરૂપે સિરિ રિસહજિણું. ૭
- જેઘંય પોલિ પ્રવેશ વાઘણિ સીલમય ધડીય;
મૂકિઅ પાપ અસેસ જઉ જિણુવયણુહિં સિઉં જડીય. ૮
- હિવ દક્ષણુદિસિ જેઘં વરવસહી ખરતરતણીય;
કોય લણુય સુરલોઘ અમીઅકુંડ કુવણુહિ લણીય. ૯
- આદિજિણેસર વાંદિ ગભારય તિહાં મૂલગય એ;
ખીજય નેમિ જિણુ દ ત્રીજઘં પાસ જિણુંદપહ. ૧૦
- પાંચઘં મેરૂ જિણુંદ પચ્યાસી તિહાં પણુમીય એ;
અમૂઢીય ભવદ ક ચઉરીથિઉ સિર નેમિજિણું. ૧૧
- દિખખ નાણુ નિવાણુ કડ્યાણિક નેમીસરહ;
દસ દો અ જિણુખિંખાઈ ચિહુદસિ ત્રિહુભૂયણે નમ અ. ૧૨
- થાનક થોડામાંહિ થાપિઆ અચ્છં સવિ નમૂ અ;
ભાંજિસ ભવની દાહિ તુ ભાવિહિ આઘઉ નમૂ અ. ૧૩
- ગિરનાર ગિર અવતાર નેમિજિણેસર પ્રણુમીય એ;
સાંખપઘંજનનકુમાર અંખિ કિ થભણિજિણુ સહીય. ૧૪
- હંદ્રમંડપ અનય સાત ખહિ નર કેરી દેહરીય;

જ્યતસીહુ ધન તાત જિણિ નંદીસર આણિઉઓ. ૧૫

ઘોડાંચઉડી ગઉખ મઠ મદિર વસ્તગિતણા એ;
કારવ્યાં તસ સ ખ બાણુય કવણુ વચક્ષિણુ એ. ૧૬

॥ વસ્તુ ॥

સરહપાલિહિં સરહપાલિહિં સરગારોહ ત્રિહુરૂપે,
સિરિરિસહજિણું નમિવનમિખેચરહિં સેવીય,
દક્ષણદિસિ ખરતરવસહી માંહિ સિવ જિણુ નમેવીય;
ગિરનાહુ અવતાર વર નંદીસર ખાવન,
ઈંદ્રમંડપ સો કારવીય વસ્તુપાલ ધન ધન. ૧૭

હરષિગિ એ ચિત્ત અપાર દેહ રોમંચિય અમ્હ તણુઉ ય;
પહતગિ એ ભવનદુવારિ તિલખખતોરૂણુ દેખિસિગિ ભણુ એ. ૧૮

પોલહિં એ માહિં પધઠું પાવડીઆરે તુ ચડ્યાં એ;
સામહુ એ સામી દીઠું નયણિ અમીયરસિસિઉ જડ્યાં એ. ૧૯

દેઉલી એ પાખલિ ત્રિનિ પ્રદક્ષણુ દીજઈ અતિભલી એ;
પાંડવી એ થાપીઅ ધનિ તુ દીઠુંઉ જિણુ લેપમઉ એ. ૨૦

થાપીગિ એ સમરિનરિદ મૂલગભારઈ આદિપહો;
ઘડીગિ એ અમીયનીસ દિ કિર કપૂરિ કિ ચદમહો. ૨૧

પૂજી એ તિહૂયણુસામિ તિહૂયણુ વછિય કપ્પતરો;
ઠાવઈ એ જિમણુદુમિ પુંડરીક ગુણધાર વરો. ૨૨

નાનહાં એ મોટાં બિંબ ત્રિખાર ગભારાંદુય;
વાંદઉ એ સવિ અવિલંબ કર જોડીય સિરવર ઠવિય. ૨૩

॥ વસ્તુ ॥

તિલખખ તોરૂણુ તિલખખ તોરૂણુ નયણુ જી દિઠું,
તુછૂટઉ ભવદુહ પોલિમાંહિ પગથીઅ ચડી એ,
મુરદેવ્યા અંગ રહુ નયણિ દિઠુંકિ સિઉ અમીયઘડી એ;

ત્રિઆરધ પહુ લેપમય ગભારધ સો નાહ,	
પુંડરીકપટિમા સહીય બિંબ નમીલયનાહ.	૨૪
ગભારધ હૂતાં દસિ દક્ષણ ચૈત્રપ્રવાડિ કરધં વિચક્ષણ;	
સક્લ જનમ કરધં આપણૂ એ.	૨૫
આગલિ સામલીઆવિહારો સીલમી ઓલિં જિણુજ હારો;	
દેસલવસહીઅ મન રહિઉં એ.	૨૬
ત્રિહુલવણુધં કહીયં કોડાકોડિ તિહાં બિંબ વાંદઉં કર બે જોડિ;	
વિહરમાન વીસધ નમૂં એ.	૨૭
માસખમણિ જણીણુ સંબુત્તા પાંચય પાંડવ મોક્ષ પહૂતા;	
ઉત્તમ તે નર વંદિય એ.	૨૮
અટ્ટાવય ચઉવીસ જિણુલઉ સમેતિસહરિ જિણુવીસ નિહાલઉં;	
ધોધાવસહીય મન રહિઉં એ.	૨૯
હોઠલિ આબ્યા રાયણિ રૂપ તુઉ નિશ્ચિધ ટલીયાં સવિ દ્રવ;	
સંધવી સિરિ દ્વધિ ઝરય એ.	૩૦
તાસ તલધ આદીસરચરણ પૂજ્યાં ટાલધં જામણ મરણ;	
મોર નાગ બે જોધધં એ.	૩૧
ચલણુ સહિત જિણુવર બાવીસ લેપમય તીહ નામઉં સીસ;	
સાચઉરૂ સિરિ વીરજિણુ એ.	૩૨
સંખીસરિ નધ સોપલવસહી પાસ વીર મધં નમવા સહી;	
કાસગીયા બે બારણુ એ.	૩૩
જગતિમાહિ છધં અતિધણા દેહરાં એક નાનહાં છધં એક મોટેરાં;	
બિંબ સંખ્ય નવિ જાણીય એ.	૩૪
તીહં બિંબહઉં કરઉં પ્રણામ ચંદ્રિ લેહાવઉં આપણુ નામ;	
ગભારય વલી આવીઆ એ.	૩૫

॥ વસ્તુ ॥

જગતિ વંદિય જગાતે વંદિય સયલ જિણુખિંબ,
 સીલમઈ લેપમય ઓલિ મૂલિ જિણુવરહ નામીય,
 મુણિસુન્વય વીરજિણું અરસઝોહ સચઉર સામીય;
 સંખીસરિ નય સોષલવસહી કાસઝીઆ યે બારિ,
 વંદિય રગિઈ પૂરિઅ આવિય ભવતુ મજઝારિ. ૩૬

સિદ્ધિધેત્રિ આદીસજિણું માહુત એ દીઠુંતિ તિહૂઅણુનાહ;
 બાણે વૂઠઉ અમીય ઘણુ માહુત એ શીટઉ ભવદહદાહ. ૩૭

સફલ જનમ મજ હૂઉ એ માહુત એ સફલ હૂઉએ દીહ,
 દીઠઉ વિમલાચલધણીય માહુત એ સાધુમાહે હુઈ લીહ; ૩૮

બાલકપરિ કહીયં લાઠિસિઈઅ માહુત એ સામાય તણુય ઉચ્છંગિ;
 લોટીંગણે જઈ માગિસિઈ માહુત એ સિવસુખ મનનઈ રગિ. ૩૯

સેત્રુજિગિરિવરિ સઈધણીય માહુત એ ઊગિઉ અભિનવચંદ;
 મૂરતિ પરમાનદ દય એ માહુત એ ટાલઈ સવિ વિચ્છંદ. ૪૦

રિદ્ધિ વૃદ્ધિ કડ્યાણુ કરઈ માહુત એ ચૈત્રવાડિજ એહ;
 તીરથયાત્રા ફલ દય એ માહુત એ નિરમલ કરઈ સુદેહ. ૪૧

પં૦—વિનીતકુશલવિરચિત

શત્રુંજયતીર્થયાત્રા

દુહા.

- સરસતિ માત મયા કરી આપો વચનવિલાસ;
શ્રીસેત્રુજયગિરતાણું તવન કડું ઉદ્ધાસ. ૧
- શ્રીશત્રુજય એહવું જપતાં પાપ પલાય,
તો જાત્રા કરતાં થકાં પુન્યભ ડાર લરાય. ૨
- શ્રીસેત્રુજય સ ઘપતી થયા થાસઈ અનેક;
પણિ પંચમ આરઈ અધિક રાષી સંઘવી ટેક. ૩
- સાંભલતા ગુણુ તેહના હોઈ લાલ અપાર;
સેત્રુજતીરથ સંકથા કરતાં સુલભ સ સાર. ૪

॥ હાલ ૧ ॥

રાગ દેશાષ.

આવો આવો રે ચતુરનર સેત્રુજ જઈઈ, આણી અગિ જિમાહ લાલ રે;
કૈ લવકેરાં પાતિક વારઈ, લેટ્ર્યાં ઋષભજિનનાહ લાલ રે. આવો. ૫

તીરથંકર ગણુધર ઈહાં આવ્યા, આવ્યા મુનિવર કૈ કોડિ લાલ રે;
સુરનર વૃહ અસુર પણિ આવી, પ્રણુમઈ બે કર જોડિ લાલ રે. આવો. ૬

સિદ્ધ અનંત થયા એણિ ગિરવરિ, થાસઈ સિદ્ધ અનંત લાલ રે;
કાકરઈ કાકરઈ સિદ્ધ અનંતા, ઈમ ભાષઈ ભગવંત લાલ રે. આવો. ૭

તીરથ સધલાં કરતાં જે ફલ, તેહથી અસંખ્ય ફલ હોય લાલ રે;
 સેત્રુંજ ગિરવર દીઠં તે ફલ, જાત્રં ખહુફલ જોય લાલ રે. આવો. ૮
 કુણુ સંઘ સંઘાતિ જાત્રા, આવ્યા વિમલગિરિ શૃંગિ લાલ રે;
 ઋષભાદિકજિન જુહાસ્યા જુગતિ, તે કહું મનનં રંગિ લાલ રે. ૯

॥ ઢાલ ૨ ॥

સગ કેદારો ગોડી.

કપૂર હોમ અતિ ઊજલું રે, એ દેસી.

જંખૂદીપમાં બાણીધ રે, ભરતપેત્ર ઉદાર;
 સોરઠદેસ સોહાંમણો રે, જિહાં સેત્રુંજ ગિરિનારિ;
 ભવિકજન, સમરો સેત્રુંજ નામ, જેહથી સઘં સધલાં કામ;
 જેહનાં એકસો અટ્ટોતર નામ, ભવિકજન સમરો સેત્રુંજ નામ.
 આંકણી. ૧૦

જૂનોગઢ યાદવતણો રે, વસંધ વ્યવહારી અનેક;
 ધરમ કરમ સાહુ સાચવંધ રે, મનિ ધરંધ અરિહ ન એક. ભવિ. ૧૧
 સહસવીર સંઘવીતણા રે, સાતે પુત્ર રતન;
 પણિ કુલમંડણ રાજસી રે, ધરમ ઊપરિ જસ મત્ત. ભવિ. ૧૨
 સજનમાં બેઠાં એકદિનિં રે, આવ્યો મન ઉછર ગ;
 ભાગ્ય હોઇ તો કીજીંધ રે, સેત્રુંજ સઘ સુચ ગ. ભવિ. ૧૩
 સજનવરગ સહુધ કહુધ દે, લીચો લપમીનો લાહ;
 સકલ સઘ તવ મેલીચો રે, વીનવંધ ધરીય ઉચ્છાહ. ભવિ. ૧૪
 શ્રીસેત્રુંજ સંઘ કરી રે, જાત્રા મનહ જગીસ;
 સહુધ સાથિં સૂંડવૂં રે, હા ભણો વિસવાવીસ. ભવિ. ૧૫
 વિજયદસમીનિં દીનિં રે, કરંધ સઘ તિલક ઉદાર;
 મુહુરત દિન નિરધારીચો રે, સતર બાવીસા મઝારિ. ભ. ૧૬

પોસ વદિ પહિલી તિથિ લલી રે, પુખ્ત નક્ષત્ર ગુરુવાર;
જાત્રા જાતા જ્ય કરઇ રે, સખલ મુહુરત શ્રીકાર. ૯૦ ૧૭

॥ ઢાલ ૩ ॥

સગ આશાઓરી.

ધન ધન સંપ્રતિ સાચો રાખ, એ દેશી.

દેસ પ્રદેસઇ કકોતરી મેહલી શ્રીસંઘ તેડવા કાજિ રે;
સીદ્ધાચલની જાત્રા સાડ આવવું સડૂ કરી સાજ રે. ૧૮

ધન ધન તે જે સેતુજ લેટઇ મેટઇ પાપનાં પૂર રે;
એ ગિર દીડઇ દૂરગતિ નોહઇ હાઇ પુન્ય પડૂર રે. ધન૦ ૧૯

સરદારવાન નખાપનઇ મલીઆ લેટણુ વાડ લેઇ રે;
પુસીય થઇ સિરપા બધાવઇ માન મહોત બહુ દેઇ રે. ધન૦ ૨૦

પરવાના લખીઆ ગામ ગામઇ સઘવી કહઇ તે કરયો રે;
થાણું બોલાવઇ ઠામ ઠામઇ લાલચિ લોભ મ ધરયો રે. ધન૦ ૨૧

ફરમાન લેઇ આવ્યા માન પાંગી સગ સામગરી મેલઇ રે,
સઘ સઘાતિ જે જે જોઇઇ તે તે અણાવઇ પહઇલઇ રે. ધન૦ ૨૨

સંઘ ચતુરવિધ સાથિ નેમિજિન લેખ્યા શ્રીગિરિનારિ રે;
પૂજઇ પ્રણમઇ ભાવના ભાવઇ ગાઇ ગુણિજન ગીત અપાર રે. ધન૦

ઓચ્છવસૂં આણુ દઇ નિજ ઘરિ સઘવી આવ્યા જામ રે;
સંઘ આવ્યાની વધામણી વાડ સાંભળી હરખ્યા તામ રે. ધન૦ ૨૪

દીવબંદિર પાટણુ વેલાઓલ પોરબંદિર પરસીદ્ધ રે;
દેસ પ્રદેસી ગામ નગરના આવી સંઘઇ ડેરા દીદ્ધ રે. ૨૫

॥ ઢાલ ૪ ॥

રાગ ધન્યાસી.

ભરતનૃપ ભાવસ્યું એ, એ દેસી.

મુહુરતનઇ દિનઇ પ્રહઇ સમઇ એ, દેવગુર પ્રભુમી પાય કે;
હરપ ધરી ઘણો એ, કરવા શ્રીસેત્રુંજ ભત્ર કે,

હરપ ધરી ઘણો એ. ૨૬

કહઇ સેત્રુંજય પધારવું એ, તેડી સાધ સમુદાય કે. ૬૦ ૨૭
હોજન કરી મન ભાવતુ એ, સધાવઇ સંઘવીરાય કે. ૬૦ ૨૮
પંચ શબ્દ વાજિત્ર વાજતઇ એ, ગુણિજન ગાવતાં ગીત કે. ૬૦ ૨૯
ઓછવસૂં આડંબરઇ એ, હાટ ભલાં ખિરદ ભણત કે. ૬૦ ૩૦
સાથિં સહુ સઘ ગઢતણો એ, સંઘવીનઇ દીઇ બહુમાન કે. ૬૦ ૩૧
પ્રસ્તાનઇ સંઘવી સધાવતાં એ, શકુન ભલાં ભલાં થાય કે. ૬૦ ૩૨
આઠ દિન પ્રસ્તાનઇ રહી એ, સિદ્ધિ કરી વડાલિં જાય કે. ૬૦ ૩૩
ઘોરાજી નિ મઝેવડી એ, સંઘ ભેલો રાણપુરઇ થાય કે. ૬૦ ૩૪
મજલઇ મજલઇ ચાલતાં એ, ઝોલ ઘોરીનઇ દેવાય કે. ૬૦ ૩૫
સાથિં વોલાવા તેડીયા એ, પાલા નઇ અસવાર કે. ૬૦ ૩૬
છત્રીઆલી વહિલિ સાથિં ઘણી એ, બેઠા બહુ નર નારિ કે. ૬૦ ૩૭
સંઘવી રાજસી રંગસૂં એ, પાલખીમાં સોભાય કે. ૬૦ ૩૮
સુત પાસઇ સોભઇ વડો એ, કપૂરચંદ ગુણગેહ કે. ૬૦ ૩૯
વજપાલ અમરો સંઘવી એ, સુંદર સંઘવી બેડિ કે. ૬૦ ૪૦
આગલિ પાછલિ ચાલતાં એ, ચોડીમાં સિરદાર કે. ૬૦ ૪૧
નવરંગ નેજા આગલિ એ, ગડયડ વાજઈ નીસાણુ કે. ૬૦ ૪૨
ભાઈ ભત્રીભ ભાણેજસું એ, મિલતા મિત્ર વિવેક કે. ૬૦ ૪૩

દોલતિવતા દીપતા એ, વ્યવહારી સંઘમાં અનેક કે. હૃં ૪૪
 સાથિં દેહરાસર દીપતુ એ, પૂજા સનાતર થાય કે. હૃં ૪૫
 સાધ ઘણા સંઘમાં મલ્યા એ, ધરમ જોપરિ જસ ચિત્ત કે. હૃં ૪૬
 દાન સુપાત્રિં દીર્ઘ ઘણા એ, ધરતા સેત્રુંજ ધ્યાન કે. હૃં ૪૭

॥ દોલ ૫ ॥

રાગ ગોડી.

આઠમઈ દિન આણુંદસુ, મન લમરા રે;
 દીઠા સેત્રુંજય દીદાર, લાલ મન લમરા રે. ૪૮

રૂપા નાણુઈ કરી લૂંછણા મનં દીઈ જાચકનઈ સાર, લાલ મનં ૪૯
 પાલીતાણુઈ ડેરા દીઆ મનં લલિતસરોવર પાલિ; લાલ મનં
 સેત્રુંજ ધ્યાન ધરઈ સહુ મનં મુકી મનિ જંજલ. લાલ મં ૫૦
 ઘોઘેથી શ્રીપૂજ્ય તેડીઆ મનં આદર કરીય અપાર; લાલ મં
 સામહીઉં સખલૂ કરી મનં આવ્યા પાલીતાણા મઝારિ. લાલ મં ૫૧
 શ્રીપૂજ્ય સાથિં સઘપતી મનં તિમ વલી સંઘ સમુદાય; લાલ મં
 ઋષભજિણેસર લેટીઆ મનં લાવઈ પ્રણમી પાય. લાલ મં ૫૨
 ત્રિણિ પ્રદક્ષિણા દેઈ કરી મનં આવઈ રાયણિ પાસ; લાલ મં
 શ્રીપૂજ્ય વાચક મુનિવરા મનં સહુ સઘ બેઠા ઉઠાસિ લાલ મં ૫૩
 સઘવીની માત સજાણુદે મનં શ્રાવિકા છ સંઘાતિ; લાલ મં
 માલ પહુઈરઈ મનરંગસૂ મનં કોએ કરઈ પચણાણુ ખહુ ભાતિ. લાં મં

॥ દોલ ૬ ॥

નાહનાં મોટાં બિંબ સવે સાહેલડી રે, પૂજી પ્રણમી પાય; ગુણુવેલડી રે.
 પ્રબલ પૂન્યઈ કરી સઘવીઈ સાં અંદ્રમાલ પહેરી જિછાય. ગું ૫૫
 સહુ સંઘ સઘવીઈ જમાડીઓ સાં પરિઘલ મનઈ પકવાન; ગું
 તિમ વલી ભાઈ ત્રિણિ વડા સાં સંઘવી આંપસી પ્રધાન. ગું ૫૬

સંઘવી લવમસી અદ્રજ સાં મનિ ધરી અધિક ઉચ્છાહ; ગું
 જુગતિ સંઘ જમાડીનિં સાં લીધ લવમીનો લાહ. ગું ૫૭
 એકસો પચાવન સાધસુ સાં શ્રીવિજયપ્રભસૂરીરાય; ગું
 આદરઈ સંઘનઈ અતિ ઘણુઈ સાં પગલાં કરઈ તપગછરાય. ગું ૫૮
 પુન્યવ ત પોરખદિરતણો સાં અલયચ દ નામ પ્રસીદ્ધ; ગું
 સઘમાંહિં સહૂકો એનઈ ઘરઈ સાં પાંડઈ લહણી કીદ્ધ. ગું ૫૯
 જાત્યકજન સંતોષીઆ સાં મુહુ માગ્યાં દેઈ દાન; ગું
 શ્રીપૂજ્ય વાંદી પ્રહસમઈ સાં સંઘ ચાલઈ થઈ સાવધાન. ગું ૬૦
 અગ્યારમઈ દિન આણુંદસુ સાં દેઈ દમામે ધાય; ગું
 સાતે મજલે આવીઆ સાં ગિરિનારિ ધરીય ઉછાહ. ગું ૬૧
 સહુજન સાહુમા આવીઆ સાં આડખર કરીય અપાર; ગું
 સુલશકુને પ્રવેશ કરઈ સાં વરત્યા જયજયકાર. ગું ૬૨
 જે જિહાંથી સઘ આવીઆ સાં નેમીસર પ્રણુમી પાય; ગું
 કુશલિ પેમિં નિજ ધરિં સાં તે તિહાં પોડતા થાય. ગું ૬૩

॥ ઠાલ ૭ ॥

ગગ ધન્યારી

ભેટિ રે ભેટિ રે ભેટિ સેત્રુ જગિરિ,
 રંગભરિ ભવિકજન ઋષભસામી;
 એહુ તીરથતણું ધ્યાન ધરી એકમના,
 પ્રહસમઈ પ્રણુમીઈ સીસ નામી. ભેં ૬૪
 તીરથ ત્રિભુવનતણું નામ નિરૂપમ ઘણું,
 આળૂ સમેત ગિરિનારિ સોઈ;
 સેત્રુ જ જિન જુહારતાં ફલ અસખ્યાં કહ્યાં,
 ભાવ ભલઈ ભેટતાં પુન્ય હોઈ. ભેં ૬૫

ધન્ય માનવતણો જનમ જગમાં લહી
 વિમલગિરિ વાટિ દ્રવ્ય જેહ વાવધ;
 તેહતણાં ફલતણો પાર કુણ કહી સકધ
 સાસ્વતાં સુખ નર સોય પાવધ. લે૦ ૬૬
 દિવસ ઘણાતણો મનોરથ મનિ હતો
 વિમલગિરિ વંદવા ઋષભ સામી;
 પ્રબલ પુન્યર્થ કરી સફલ સહુ તે થયુ
 કોડિ કદ્યાણુ નવનિદ્ધિ પામી. લે૦ ૬૭
 સંવત સત્તર સાર બાવીસમાં
 જાત્ર જુગતિ કરી એહ વરષધ;
 જંગમતીરથ જૈનશાસનપતી
 વદીયા વિજયપ્રભસૂરી હરષધ. લે૦ ૬૮

કલસ.

ઈમ સ્તવ્યો સ્વામી મુગતિગામી ઋષભ જિનવર સ કરો,
 શ્રીવિજયપ્રભસૂરિંદ સાહિબ સપ્રતિ ગોયમ ગણધરો;
 તસ ગચ્છિ પડિત મુમતિકુશલ શિષ્ય વિવેકકુશલ વિબુધવરો,
 'વિનીતકુશલ' કહધ સેત્રુજમડણુ આનદ મગલ જયકરો.
 સંઘ ચક્રવિહ સુખ કરો. ૬૯

કવિલાવણ્યસમયવિરાચિત

આદિનાથ-ભાસ.

સરસતિ સરસતિ દિઉ વયણું ઘણું ગાઇસિ ગિરૂઆગુણુ સેત્રુજિતણા. ૧

ગાઇસિઉ શ્રીસેત્રુજિતણા ગુણુવિમલ વસુહાં વિસ્તર્યા,
પૂરવ નવાણૂ વાર જાણૂ આગઈ આદિ સમસર્યા;
ઇણુઇ ડૂંગર દીઠઈ નરગ નીઠઈ મુગતિનાં ફલ દૂકડાં,
ખામીઈ સદગતિ નહીય દુરગતિ દૂરિ જાઈ દૂષડાં. ૨

ભરથનરેસરૂ અતિહિ ઉદારૂ એ શ્રીસેત્રુજિગિરિ પ્રથમ ઉધારૂ એ. ૩

ઉદ્ધાર પહિલઉ ભરથકેરૂ બીજઉ મુગુરૂ સોહાવ એ,
ત્રીજઉ તિ પંડવરાય યુધિપુર પુડુવિ પ્રકટ કરાવ એ;
ચુથુ તિ જાવડ અનઇ ગાહડ કરાવ્યુ જગિ જાણીઈ,
ઉદ્ધાર છૂટઉ સાહ સમરાનણુ વલીઅ વધાણીઈ. ૪

ધન ધન ધરમી દેન મેવાડૂ એ ચિહુ દિસિ ચઉપટ નગર ચીત્રોડૂ એ. ૫

ચીત્રોડ ધન ધન નગર નિર્મલ આમરાયકુલિ મ ડણઉ,
સાહ સરણુદેવ તિ રામદેવ તિ લષમસી લષપરિ ગણઉ;
સાહ ભોઅણુપાલ તિ ભોજ રાજત ઠાકુરસી પેતાગરૂ,
નરસિંગ તોલા ઘરણિ લીલૂ પુત્ર જનમ્યા સુરતરૂ. ૬

રતના પોમા દશરથ ગુણુનલા ભોજા કરમા બ ધવ સવે ભલા. ૭

- સવિ ભલા બંધવ કરમ રાજત પુણ્યકાજ પ્રગટ કરઈ,
પ્રાસાદ પ્રતિમા રંગમ ડપ અચલ થાનક ઉદ્ધરઈ;
અતિ કરઈ આદર સાહ બાહાદર તાસ કુરમાણુજ લહી,
ઉદ્ધાર કારિઉ સાતમુ શ્રીસેતુજિગિરિ જાણુઉ સહી. ૮
- પાલીતાણુઈ સહજ સુહાલડી લલતસરોવરિ બાંધી પાલડી. ૯
- પાલડીઅ બધિ સુષધિ રાયણિ વેગિ વિમલાગિરિ ચડઈ,
શ્રીકર્મસિહતણા મનોરથ સવિ પ્રમાણુ જ પુન્ય વડઈ;
રવિરાજ નરસિહ મત્રિ મોટા વીર ઘણુ આદર કરઈ,
શ્રીઆદિનાથ પ્રાસાદ પરિકલ કાજ સવિ કહિનાં સરઈ. ૧૦
- સંવત પત્તર વરસ સીત્યાસીઈ વદિ વૈશાષિં લગન પ્રકાસીઈ. ૧૧
- પરકામીઈ વરલગન પંચમિ વેગિ વાહણિ જોતરી,
ઉત્તર દષિણુ પૂરવ પશ્ચિમ પાઠવઈ કંકોતરી,
કેવિ અન્ધા આસનિ કેવિ સુપાસનિ કેવિ રથ સોહાવ એ,
શ્રીસઘ માગણુ જણુ મનોહર મોટા મુનિવર આવ એ. ૧૨
- હુઈ પ્રતિષ્ઠા સંઘ સવે મિત્યા અન્ન અવારી વંછિત સવિ કૃત્યા. ૧૩
- સવિ કૃત્યા વછિત મિલઈ માગણુ કણુય કપ્પડ અપ્પ એ,
સિંગાર સાર તુષાર તેણુ દાનિ દાલિદ કપ્પ એ;
ચિત્રકોટિ પાસ સુપાસનુ પ્રાસાદ રતનિ કરાવીઉ,
ધન ઓસવંશિઈ સાહ દસરથ સેતુજિ સઘ વધાવીઉ. ૧૪
- ધન વર તરૂઅર છઈ ઘણુ છાંહડી લલતસરોવર ધન ધન પાલડી. ૧૫
- પાલડીઅ ધન ધન પાસ તરૂઅર ઉતાર્યા સઘ થાટૂ એ,
વિત વેચઈ વિગતા યુગતિયુગતા કર્યા મુગતા ઘાટૂએ;
સંઘપતિ મેલા લહીઅ વેલા ભણુઈ મલગ ભાટૂ એ,
વાજઈ નફેરી પુણ્યકેરી કરીય વહિતી વાટૂ એ. ૧૬
- સિદ્ધ અનંતા હૂઆ ઈણુ ગિરિં વલી અનંતા હોસિં ઈણુપરિં. ૧૭

ઇભુ પરિં હોસિં સિદ્ધ અનંતા પચ કોડિ પરવર્યા,
 તે ચૈત્ર માસહતણીઅ પૂનિમ પુડરીક મુગતિ વર્યા;
 જિનરાજ ઓલઇ સેત્રુજિ તોલઇ અવર તીરથ કો નહીં,
 કર્મરાજ તઇ ઉદ્ધાર કીધઉ જગત્રિ જસ લીધુ સહી. ૧૮

પ્રથવી પદમિનિ નારિ સોહામણી મેરૂમહી કર કંકણ દિનમણી. ૧૯

દિનમણીઅ કંકણ થાલ અંબર અક્ષત્ર વર નક્ષત્ર ભરિઉં.
 તે ઠવિઉ મીફલ ચદ્ર નિરમલ પ્રભાતે ચદન કરિઉ;
 એ ઇસીઅ પદુમિનિ પ્રેમ પૂરી વધાવઇ વિમલાગિરિ,
 ઉદ્ધાર અવિચલ તાડરૂ વલી વૃદ્ધિ પામુ પરિ પરિં. ૨૦

ભુંગલ લેરી નાટક અલિનવા સંગત્રમહોત્સવ ઉત્સવ અલિનવા. ૨૧

અલિનવા ઉત્સવ લેરિ ભુંગલ દીપમ ગલ આરતી,
 શ્રીઆદિદેવ જિણુદ પૂળ કરૂ કુસુમિ ભાવતી,
 ઉદ્ધાર એ સાતમુ સેત્રુજગત્ર અચલદૂ સાગરૂ,
 લાવણ્યસમઇ મુણિંદ ઓલઇ સઘ ચઉવિહુ જયકરૂ. ૨૨

પં૦-સ્તનકુન્નલવિરચિત

પાર્શ્વનાથસંખ્યાસ્તવન.

શ્રીજીરાઉલિ નવખંડ પાસ વષાણીધ રે નામધ લીલવિલાસ;
 સ કટ વિકટ ઉપદ્રવ સવિ હ્રરિઈ ટલધ રે મ ગલ કમલાવાસ. શ્રી૦ ૧
 વરકાણુ સપરાણુ રાણુ વિશ્વનુ રે રાવણુ ગોડી પાસ;
 નવપદ્મવ શ્રીપાલવિહાર અમીઝરે રૂલવધિ લોડણુ પાસ. શ્રી૦ ૨
 મહીચલિ મહિમા ગાજધ જેહનુ અતિધણુ રે શ્રીસ ખેસર પાસ;
 આણી લાવ રિદિ નર અહનિસ જે જપધ રે તેહની પૂરે આસ. શ્રી૦ ૩
 શ્રીચિતામણિ ચિતામણિ સમ જાણીધ રે નવરઝ નારિંગ પાસ;
 મગસી પાસ પ આસર લાલો સામલો રે કોકો પ્રણુમુ પાસ. શ્રી૦ ૪
 થંલણુ પાસ જિણેસર સાચુ સુરતરે રે અડવડિયાં આધાર;
 લીડલંજન પાસ લીડલંજન જિન નમો રે ટાલે રોગ પ્રચાર. શ્રી૦ ૫
 થાવરતીરથ જગમા જાણિ જાગતું રે મથુરાં પારસનાથ;
 અંતરિખ્ય અવતી દાદો પાસ જી રે સમરાં આપધ હાથ. શ્રી૦ ૬
 કુલ્લપાક મનરંગિઈ નમસુ પાસ જી રે કરહડીઓ કંહાર,
 પાસજિણુ દ ડલોઈ દુખવિહંડણુ રે વામાદેવિ મંહાર. શ્રી૦ ૭
 લાવઠિ લંજન કલિકુડ પૂજો મનરૂલી રે કઠિ ઠવો વરમાલ;
 અજગારાની ઓલગ કીજધ અતિલલી રે વિમ્મ ટલે તતકાલ. શ્રી૦ ૮
 શુણુમાણિક્યતણુ એ સાગર આગરે રે કરણાનું લગવંત;

માણિઅસ્વામિ મનોહર પાસ જીહારીઈ રે સોપારિ અરિહંત. શ્રી૦ ૯
 વૃતકલ્લોલ જિણેસર જે નર પૂજસઈ રે તસ ઘરિ વૃતકલ્લોલ;
 ધણુ કણુ કંચણુ કપ્પડ કામિની પુત્રસું રે કરસઈ તે રંગરોલ. શ્રી૦ ૧૦
 રોગ સોગ હુહ દાલિદ દોહગ પંડણુ રે પૂજો મનનઈ રંગિ;
 શુદ્ધંત શ્રીવામાનંદન જગધણી રે આપઈ અવિહડ રંગ. શ્રી૦ ૧૧
 સમ્પદ્વામણિ દીપઈ જીપઈ અરિખલ રે કામિત ફલદાતાર;
 સપતકણુ શ્રીપાસ જિણિંદ સોહામાણુ રે આપઈ ભવનુ પાર. શ્રી૦ ૧૨
 નવનિધાન તસ મંદિર સુદર વર રમઈ રે પૂજિ જે ઉલ્હાસ;
 ખાવનચંદન કેસર પૂર કપૂરસું રે નવલુ નવકણુપાસ. શ્રી૦ ૧૩
 ન વીસાડ નવસારી દેસઈ સંપદા રે શ્રીનવસારીપાસ;
 વિદ્ધ હરો શ્રીવિદ્ધરો જિન રાજીઉ રે સહસકણુ સુખવાસ. શ્રી૦ ૧૪
 રણુ અરિ રાઉલિ જલ ગિરિ મ બીહુ આપડા રે જપિ વીહાનુ નામ;
 આધિ વ્યાધિ વિષ વેગ નિવારણુ ગાડી રે ગારડીઓ અભિરામ. શ્રી૦ ૧૫
 લોગ પુલિંદ ભલુ ભુવિ ભજ લોગીસડ રે ખલજો અતિ ખલવંત;
 ચાંચલીઓ પ્રભુ ચ ચલ ચોર વિહારવા રે મહીચલિ મહિમાવત. શ્રી૦ ૧૬
 સોમ ચિંતામણિ સ્વામીજન ચિંતા હરો રે કળોઈ શ્રીમાલ;
 દેવદયાલ અકલ જિન ઊભરવાડીઉ રે તવસું વાણિ રસાલ. શ્રી૦ ૧૭
 અન્ધસેન નૃપનંદન નયનાન દનુ રે પાતો પારસનાથ;
 અનીધુઆની સેવા કરતાં અતિધણી રે મિલસઈ મુગતિનુ સાથ. શ્રી૦ ૧૮
 તવરી તવરી તવરી તવરી જે જપઈ રે પ્રાહુ જીડી જિનરાજ;
 ત્રિભુવનનાયક તવરીપાસ જિણેસડ રે પામઈ અવિચલરાજ. શ્રી૦ ૧૯
 લોગ સંયોગ તે પામઈ માનવ નવ નવા રે જસ તૂસઈ શ્રીપાસ;
 ગણિ દામાશિષ્ય 'રતનકુશલ' ભગતિઈ કહઈ રે આપો ચરણઈ વાસ. ૨૦

કવિદીપવિજયવિરાચિત

કાવીર્તીર્થવર્ણન.

અપિનાસીની સેજીડી રંગ લાગે માહરી સજની, એ દેશી.

- ઋષભજિણું ને ધરમપ્રભુના પ્રેમે પ્રભુમુ પાયે;
 કાવીર્તીરથમાંહેં બિરાજે જગજીવન જિનરાય. સાંભલ સજની. ૧
- સાસૂ વહૂઈ વાદ વિવાદે દેવલસિધર બનાયા;
 તેહની ઉતપત સધલી વરણે જે જસ સુકૃત કમાયા. સાં ૨
- ગુજરદેસે શ્રીવડનગરે નાગર નાત સવાઈ;
 ભદ્રસિવાણા ગૌત્ર છે જેહનું શ્રાવકધરમ વડાઈ સાં ૩
- નાગર વણિક અને લઘુસાખા ભાષા મધુરીવાણી;
 દેપાલ ગાંધી ધરમ ધુરંધર જીવદયા ગુણધાણી. સાં ૪
- સકલ કુટુંબ સહુ પરિવારે ખલાત નગરે આયા;
 વણજ કરંતા પુન્યપસાઈ કોટી દ્રવ્ય કમાયા. સાં ૫
- તેહનો સુત એક અલુઓ ગાંધી તે પણ પુન્ય વિશાલ;
 તસ સુત લાડકો ગાંધી ગીરોઓ જીવદયા પ્રતિપાલ. સાં ૬
- તેહની ધરમવહુ કૂખેથી દો સુત છે વડ ભાગી;
 વાડુઆ ગાંધી ને ગંગાધર જિનગુણના બેહુ રાગી. સાં ૭
- દીપવિજય કવિરાજ સદાઈ જેહને પુન્ય સપાઈ;

ચઢતા ભાવ સદા સુષદાઈ પૂરવસુકૃત કમાઈ.

સાં૦ ૮

॥ ઢાલ ૧ ॥

આદિ જિનેસર વિનતી હમારી, એ દેશી.

વાહુઆ ગાંધીને છે દોય ઘરણી પોપટીવહુ હીરાંબાઈ રે;
હીરાંબાઈને પુન્યસભેગે ત્રીન પુત્ર સુખ દાઈ રે.

જૂઓ એહ પુન્યતણી એહ લીલ. ૧

પેહેલો ગાંધી કુંઅરજી બીજો ધરમદાસ નેં સુવીર રે;
કુંઅરજી ગાંધીને છે એક ઘરણી વીરાંબાઈ ગુણધીર રે. જુ૦ ૨

માતપિતા સુત વહુઅ એ વીરાં સાથે ધરમનાં કામ રે;
પોસા પડિકમણાં જિનલક્ષિત લોકોત્તર વિસરામ રે. જુ૦ ૩

એક દિન સકલ કુટુંબ મલીને સુકૃત મનોરથ ભાવેં રે;
કાવી સૈહેર અનોપમ ભૂમી દેવી પ્રાસાદ બનાવેં રે. જુ૦ ૪

તપગચ્છપતી શ્રીસેનસૂરીસર બહુ પરિકર ગણી સાથે રે;
સંપ્રતિ નૃપ વારાની પ્રતિમા થાપે ઋષલ જગનાથ રે. જુ૦ ૫

સંવત સોલ નૈ ઓગણપંચાસૈ ઋષલપ્રભુ મહારાજ રે;
સુભ મુહુરત દિન તપત ગિરાજ્યા દીપવિજય કવિરાજ રે. જુ૦ ૬

॥ ઢાલ ૨ ॥

ઝીણા ઝમ્મર વરસેં મેહ બીજેં માહરી ચુનડલી,

તથા

હારે દીવાલી થઈ આજ જિનમુખ બેવાને, એ દેશી.

હીરાંબાઈ સાસુ ને વીરાં વહુજી દરસન કરવા આવેં રે;

વહુ ઉંચી નૈં બારણું નીચું દેવી સીસ ધુણાવેં;

સાજણ સુણજ્યો રે, એહ સાસુ વહુ સંવાદ. સા૦ ૧

બાઇજી શિખર કર્યો બહુ મૂલો બારણું નીચુ કીધુ રે;

સાંભલી સાસૂ રીસ ચઢાવી વહુને મેંહણું દીધું.	સાં ૨
વહુજી તમને હૌંસ હોય તો પીહુરથી દ્રવ્ય મ ગાવો રે; ઉંચા નીચા સમઝી કરજ્યો મોટો સિખર બનાવો.	સાં ૩
સાસૂ મેહણા ઉપર વહુઈ પિહુરથી દ્રવ્ય મ ગાવો રે; સંવત સોલ પંચાસે વહુઈ મુહુરત પાત કરાવો.	સાં ૪
પાંચ વરસમૈ આવન જિનાલો દેવલ તુરત બનાવો રે; રતનતિલક પ્રાસાદ છે જોહનું ઉત્તમ નામ સોહાવો.	સાં ૫
તપગચ્છપતી શ્રીસેનસૂરીસર તે પણ સમયે આવે રે; સંવત સોલ પંચાવન વરસે અંજનસિલાક બનાવે.	સાં ૬
શ્રાવણ સુદિ નવમીને દિવસે ધરમનાથ જગ રાજે રે; દીપવિજય કવીરાજ પ્રભુજી તે દિન તખત વિરાજે.	સાં ૭

॥ ઢાલ ૩ ॥

સમુદ્રવિજય સુત ચદ્દો સામલીયા જી, એ દેશી.

સાંહમા સાંહમી દીપતા વિસરાંમી રે,
સિધરા દો પરસાદ ગુણ વિસરાંમી રે;

સિદ્ધાચલની માંડણી વિં ગાજે ગુહિરાનાદ.	ગું ૧
વડી કોઈ સાસૂ નેં વહુ વિં કરજ્યો એહવા વાદ;	ગું
ધરમવાદ ફલ પુન્યના વિં બીજ સહુ વિષવાદ.	ગું ૨
સાસૂ વહુનાં દેહરા વિં ચાલી જગમાં પ્યાત;	ગું
સાસૂ વહુની જોડલી વિં ધન નાગરની નાત.	ગું ૩
સંઘવી દેસ વિદેસના વિં સંઘપતી નાંમ ધરાય	ગું
તીરથયાત્રા ઉમઘા વિં સુકૃત કરમ કમાય.	ગું ૪
જંખૂસરનો સંઘ દીપતો વિં એ તીરથનો રખવાલ;	ગું
તીરથની રખા કરેં વિં પુન્યનાણી પરનાલ.	ગું ૫
સંવત અઢારસેઢે છયાસીયેં વિં ગાયા તીરથરાજ;	ગું
ઋષલ ધરમ જિનરાજજી વિં દીપવિજય કવિરાજ.	ગું ૬

વિનીતકુશલવિરચિત શત્રુજયસ્તવન.

રાગ કાશી.

સકલ તીરથમાં મૂલગો રે લાલ, સેત્રુંજ તીરથ સાર, મન મોહ્યો રે;
સિદ્ધ અનંતા ઈહાં હુયા રે લાલ, એહનો મહિમા અપાર. મન૦
સેત્રુંજ સેવો ભવિજના રે લાલ. આંકણી. ૧
સેત્રુંજ માહાત્મ્યમાં કહિઉં રે લાલ, સીમધર ભગવંત; મન૦
સહસપદ્યનુ પાતક હરઈ રે લાલ, વિમલાચલ નામમંત. મન૦ સે૦ ૨
લાખ પદ્યોપમનુ કહિઉં રે લાલ, પાતક કરઈ ચક્રચૂર; મન૦
વિમલાચલ વાટઈ થકા રે લાલ, પૂન્ય ભરઈ ભરપૂર. મન૦ સે૦ ૩
જાત્ર કરી છહરી પાલતાં રે લાલ, ચોષઈ ચિત્તઈ જેહ; મન૦
સો સાગરનુ સામટું રે લાલ, પાતક વારઈ તેહ. મન૦ સે૦ ૪
એ તીરથ મહિમા ઘણો રે લાલ, કહતા નાવઈ પાર; મન૦
ઋષભ જિજ્ઞુહ સમોસર્થા રે લાલ, પૂરવ નવાણુ વાર. મન૦ સે૦ ૫
સંવત સત્તર બાવીસની રે લાલ, માડુ સુદિ પંચમી સાર; મન૦
સંઘસાથિ જાત્રા કરી રે લાલ, સફલ કર્યો જ વાર. મન૦ સે૦ ૬
સહસવીર સંઘવીતણા રે લાલ, બેટા સાતે સુબાણુ; મન૦
સંઘવી ગિરૂદ સોભાવીઉ રે લાલ, કરી સઘ સખલ મ ડાણુ. મન૦ સે૦
સબાણુદે ભિઆરિ અવતર્યા રે લાલ, ચ્યારે પુત્ર પ્રધાન; મન૦
સ ઘવી રાજસી નઈ વજો રે લાલ, અમરો સુંદર જીવાન. મન૦ સે૦ ૮

દીવાન દીપક દોલતી રે લાલ, કર્ણ સંઘ તિલક ઉદાર; મન૦
 ગઢથી સેત્રુજી લક્ષ્મી રે લાલ, ધન ધન તસ અવતાર. મન૦ સે૦ ૯
 સંઘસખલ આડંબરઈ રે લાલ, જીહાર્યા ઋષભજિજ્ઞુ દ; મન૦
 પોલી પ્રતિમા પેષતાં રે લાલ, ઊપનો અતિ આણુંદ. મન૦ સે૦ ૧૦
 મસ્તગિ મુગટ સોહાંમણો રે લાલ, આલરણ અંગિ અપાર; મન૦
 નેહલરિ નયણે નિરખતાં રે લાલ, પૂજઈ ઘસી ઘનસાર. મન૦ સે૦ ૧૧
 તપગછપતિ શુર વાંદીયા રે લાલ, વિજયપ્રભસૂરિ દ; મન૦
 એકસો ૫ ચાવન સાધસ્યું રે લાલ, સોલઈ સારદય દ. મન૦ સે૦ ૧૨
 તીરથ લેટી લલી પરિ રે લાલ, આવ્યા કુશલઈ પેમ; મન૦
 આણુંદઈ ઉજ્જલગિરિ રે લાલ, જાત્ર કરી શ્રીનેમ. મન૦ સે૦ ૧૩
 પૂરવપુન્યઈ વલી વલી રે લાલ, સેત્રુજ નઈ ગિરિનારિ, મન૦
 જાત્ર સફલ એહવી હુર્યા રે લાલ, સહુ કહઈ વારો વાર. મન૦ સે૦ ૧૪
 સુમતિકુશલ પંડિતતણો રે લાલ, વિનીતકુશલ કહઈ સીસ; મન૦
 સેત્રુજમ ડણુ માહુરી રે લાલ, પૂરો મનહ જગીસ. મન૦ સે૦ ૧૫

॥ ॐ ॥

પંચ-મતિરત્નવિરચિત

સિદ્ધાચલ-તીર્થયાત્રા.

દૂહા.

- સરસતિ સામિને' પાય નમી માયુ વચન વિલાસ;
સ ધવી સેત્રુજગિરિતણે ગાવા મન ઉદ્ધાસ. ૧
- નમુ તે દેવિ ચક્રેસરી કવડજ્ઞ્ય લલિ લાત;
આદિસર નમતાં થકા મિલે મુગતિ મહત. ૨
- વીરજિણેસરને નમુ ગૌતમ ગણુધર સાર;
જીવ ઘણા પ્રતિભોધિને ઊતાર્યા ભવપાર. ૩
- પાટણુ નયર સોહામણુ જિહ્વાં નહાં પાપ પ્રવેશ,
વ્યવહારી ગુણુવત વસે' ઋદ્ધે જાણે નરેશ. ૪
- તેહુ નગરમાંહે' વશે કચરા કીકા જાણિ;
રવજીસા કુલ ઊપનો જાણુ સોહે' લાણુ. ૫
- તિહાંથી સૂરતિ આવીયા ભાઈ ત્રિણિની જોડિ;
ધન ઊપરાજણુ ખહુ કરી લાલ લહે' લખ કોડિ. ૬
- ધન ખરચેવા ધસમસ્યો ઉલટ અગ ન માય;
રૂપચદ રંગે' મિટ્યો આંણી મન ઉચ્છાદિ. ૭
- સૂરતિ નયર સોહામણુ શ્રાવક સુખીઆ લોક;
સેત્રુજગિરિ ભેટણુલણી મિલીઆ થોકાથોક. ૮

રૂપચંદ્ર કચરા મિલી મુહુરત લીધું સાથ;
 કારતિક શુદ્ધિ તેરસ દિને મંગલવાર પ્રભાત. ૯
 સંઘ સૂરતિથી સંચર્યો બેસી વાહણ મગારિ;
 સહક કર્યા સામટા આબ્યો કુંભસ વિચાલ. ૧૦
 લોક થોક સઘલા મિલ્યા હિયડે હરષ ન માય;
 યાત્રા શેત્રુંજગિરિ ભણી ચાલ્યા મન ઉચ્છાય. ૧૧

॥ ઢાલ ૧ ॥

નમો રે નમો શ્રીશેત્રુંજગિરિવર સકલ તીરથમાહેં સાર રે;
 ભરતેસર સરિષા જે સંઘવી પામ્યા ઇણિ ગિર પાર રે. નમો ૧
 ભરતેસર સંઘવી ઋદ્ધિ સાથેં શેત્રુંજેં યાત્રા આવેં રે;
 લાષ ચોરાસી હાથી ઘોડા રથ પાયક ઘણું લાવેં રે. નમો ૨
 ભરતેસર સંઘવીની સાથેં ઋષભવશ તે જાણું રે;
 બાહુબલિ પ્રમુખ ભાઈ નવાણુ તેહના પુત્ર વખાણું રે. નમો ૩
 અન્નિતનાથ પ્રભુજીને વારેં સગર ચક્રીધર જાણું રે;
 શેત્રુંજે સંઘવી થઈને આવે તેહની ઋદ્ધિ વખાણું રે. નમો ૪
 નવેં નિધાન નેં ચઉદેં રતન જે ચક્રી આગલિ ચાલિં રે;
 લાષ ચોરાસી હાથી ઘોડા તેહના સઘમાં માલેં રે. નમો ૫
 છન્નુ કોડિ પાયક દલ સાથેં ધજ મોટા તિહાં ઝલકે રે;
 વાહન સુખાસન બેઠી નારી હાર રથભૂમય ચલકે રે. નમો ૬
 પાંડવ પાંચેં શેત્રુંજયગિરિ આવેં સંઘપતિ તિલક ધરાવેં રે;
 કુંતા માતા સાથેં લાવેં પ્રભુ પૂજી સુખ પાવેં રે. નમો ૭
 સમરા સારંગ સંઘવી થઈને શેત્રુંજેં યાત્રા આવેં રે;
 સામાયક પોસા પડિકમણાં કરતા બહુ સુખ પાવે રે. નમો ૮
 સાહ અકબ્બર તે ગાજી કહીઈ ક્ષત્રેખાન તસ જાણું રે;
 ખારે વરસેં સોરઠ જીત્યા નવલાષ બાંન તે નાણું રે. નમો ૯

સમરા સારંગ કૃત્તેખાને જઈને મુજરા કીધાં રે;
 પાતસાહી ફરમાન દેષડાવી ખાન મુકાવી દીધાં રે. નમો ૧૦
 સમરા સારંગ શેત્રુંભગિરિનું નવલાષ લુંછણું આપેં રે;
 યાચક જનનાં દાલિદ્ર કાપેં કીરતિ જગમાં વ્યાપેં રે. નમો ૧૧
 સાતસેં શત્રુકાર મંડાવેં વ્યવહારીયા સંઘમાહેં રે;
 પાંચસેં સાધુનેં આહાર પાણી આપેં મન ઉચ્છાહેં રે. નમો ૧૨
 કરમાસાહેં ઉદ્ધાર કરાવ્યો સોય વિમલગિરિ આવેં રે;
 લખમી પરચી લાહો લીધો ડુંગર મોતીઈ વધાવ્યો રે. નમો ૧૩
 પંચમેં આરેં વીરનેં વારે તીરથ મોટું ભાણું રે;
 ભવ્યજીવનેં તરવા હેતે નાવ સમાન વષાણું રે. નમો ૧૪
 ઈમ અનેક સંઘવી શેત્રુંભગિરિ યાત્રા કારણુ આવેં રે;
 બોધબીજનેં નિરમલ કરવા ભાવ ભલો મન ભાવે રે. નમો ૧૫
 પારખ પ્રેમજી સંઘવી થઈનેં સુરતિ સહેરથી આવેં રે;
 ઠામ ઠામ મુકામ કરાવે લાડુઆ લેહણી ઠાવે રે. નમો ૧૬
 દેહરાસર જિનપ્રતિમા સાથે કેસર ચંદન ઘોલી રે;
 પ્રભુ પૂજી મન રંગે ગાવેં મિલિ મિલિ સઘલી ટોલી રે. નમો ૧૭
 ઓચ્છવ મહોચ્છવ સગલો થાવેં શેત્રુંભેં યાત્રા આવેં રે,
 આદીશ્વર મન રંગેં પૂજી કરમની કોડિ પપાવેં રે. નમો ૧૮
 તિમ રૂપચંદ કચરા સંઘ લેઈ ડુંગસથી સચરીઆ રે;
 ભવદધિ તરવા વાહણુ બેંઠા સંઘ સહિત ઊતરીયા રે. નમો ૧૯
 ભાવનગરનેં કાંઠેં આવી લોક થોક મિલી ટોલી રે;
 સમિહ સામિણુ એકઠાં મિલિયાં વાત કરેં મન લોલી રે. નમો ૨૦
 ભાવસંઘ રાબઈ ભણ્યું કુંઅરજી સેઠ તોડાવ્યો રે;
 રણુછોડનુત તુમેં લેલા થઈનેં સંઘવીનેં જઈ લાવો રે. નમો ૨૧
 સેઠ કુંઅરજી સાહમો આવે લખુ દોસી તિહાં જોડેં રે;

લાલદાસ પિણ્ણ સંઘનેં મિલવા તે પિણ્ણ આગલ દોડેં રે. નમો ૦ ૨૨
 માંકોસા આવીનેં મિલીયા મંગલજીસા જાણું રે;
 સાહમૈયા તિણ્ણે સગલાં કીધાં ખરચે કુઅરજી નાણું રે. નમો ૦ ૨૩
 માદલ ભુંગલ ભેરી નફેરી ઢાલ ઘણાં;તિહાં વાગેં રે;
 આદીશ્વરનું દરસણુ દીઠેં ભવભાવઠિ ભાગેં રે. નમો ૦ ૨૪

દોહરા.

સંઘ સર્વ તિહાં જીતર્યો મેડિ મંદિર ગોષ્ઠ;
 બેહુ સંઘવીના રાજમાં લોક કરેં ઘણી જોષ. ૧
 ભાવનગર જિન પૂજ્યા કીધા કેસર ઘોલ;
 સિદ્ધાચલ ભેટજીભણી મનડાં રાતાં ચોલ. ૨
 ચોલ મજીઠનો રંગ ભલો ધોયો કદીય ન જાય;
 કચરો સા કચન કહ્યો શેત્રુંજીગઢ મહિમાય. ૩

॥ દોહ ૨ ॥

સુમતિ સદા દિલમાં ધરો. એ દેશી.

હવેં આગલિ સુણો વાતડી સઘ કિણ્ણિ પરેં જાય રે;
 બેહુ સંઘવી એકઠા મઝ્યા લોકને હુર્ષ ન માય રે. ૧
 શેત્રુંજીગિરિની જાતરા પુણ્ય વિના નવિ થાય રે;
 પુણ્યે મનવંછિત ફલે દૂરિ ટલેં અંતરાય રે. શે ૦ ૨
 બેહુ સંઘવી લેઈ ભેટજી ચાલ્યા રાયનેં પાસેં રે;
 કુઅરજી સેઠ સાથે લેઈ મલિયા મન ઉઘાસે રે. શે ૦ ૩
 રણુછોડ મહિતો ઉડીયો સંઘવીનેં હેં બહુમાન રે;
 પાસા પવાસનેં મોકલી મગાવેં ફેફલ પાન રે. શે ૦ ૪
 ભાવસંઘજીનેં વીનવેં બેહુ સંઘવી કરજોડી રે;
 સિદ્ધાચલ ભેટાડવા વાર લગાડો થોડી રે. શે ૦ ૫

પરમાના દેવડાવીયા આપ્યા રાયને હાથેં રે; સંઘ પાલીતાણેં મુકવા ચાલો અમારી સાથેં રે.	શેઠ ૬
લાવસઘજી તખ બોલીયા સાંભલો સંઘવી સાચું રે; લાગત નાણું લેઈસ્યું કાંઈ ન જોલુ કાચુ રે	શેઠ ૭
કચરો સા કહેં આપસ્યું દસ્તુર માફક લીજેં રે; વેલાવાનેં નીસરો સઘ પોહ્યાડી દીજેં રે.	શેઠ ૮
લાવસઘ રાજી થયા લીધું લસ્કર સાથે રે; પાપરીયા ગાજેં ઘણા ભાલા તરકસ હાથેં રે	શેઠ ૯
કારતિક વદિ તેરસિ દિને સંઘ ચલ્યો મુખકારી રે; ત્રિજુ દિવસ પાદર રહ્યા સંઘવીની બાઉ બલીહારી રે.	શેઠ ૧૦
ચોથેં દિન સંઘ ઉપજ્યો જઈ વસ્તેજ ડેરા દીધા રે; ડુંગર દેખી દૂરથી કહેં સકલ મનોરથ સિધા રે.	શેઠ ૧૧
રચણી વાસો તિહાં રહ્યા ચિહુદિશિ ચોકી ફિરતી રે; દેખી ચક્કેસરી તિહાં કણે સઘ રષોપુ કરતી રે.	શેઠ ૧૨
લોક સકલ મુખ પામીયા દોષા નાઠી દૂરેં રે; ગામ કનાડેં આવીયા વાગાં મગલ તૂર રે.	શેઠ ૧૩
કચરાસાના સંઘમાં સાધુજી ગુણુષાણી રે; ઉત્તમવિજય પંચાસની લાગે મીઠી વાણી રે.	શેઠ ૧૪
જોગવિમલ જગ જાણીઈ પંચ મહાવ્રત સાધેં રે; તપ કિરિયા કરેં આકરી ઈમ ગુણુઠાણેં વાધેં રે.	શેઠ ૧૫
પરતરગચ્છ દેવચ દજી તે પિણુ સંઘમાંહેં જાણું રે; પડિતમાંહિ ચિરોમણિ તેહની દેશના ભડી વખાણું રે.	શેઠ ૧૬
સંઘવી કાગળ મોકલે પૃથવીરાય તેડાવેં રે; તેહનો કુઅર નાનડો ગાજતેં વાજતેં આવેં રે.	શેઠ ૧૭
કુઅરની સાથેં વાણીઆ ધનનો શેઠ તે આવેં રે;	

જેતો ખારોટ ઘોડે ચડ્યા કુંદનસા કહીનેં જોલાવેં ર.	શે૦ ૧૮
કુંદન તૂં ભલે આવીયો ભાટ મિલિ ઇમ જોલેં ર;	
સમરા સારંગ જે થયા તૂં પિણુ તેહની તોલેં ર.	શે૦ ૧૯
કુંઅરને કરેં પહેંરામણિ આપેં થરમા જોડી ર;	
કુંઅર સંઘવીનેં કહે કરો અસવારિ ઘોડી ર.	શે૦ ૨૦
કુંઅર ને સંઘવી બેહુ મલ્યા ભાવસંઘજી પિણુ ત્યાંહેં ર;	
સીધ માગી સઘવીતણી જૂહાર કર્યા નિજ બાહે ર.	શે૦ ૨૧

દૂહા.

વર ત્રાંગાગલ વાજતેં ઘોરેં તે જાગી ઢાલ;	
સરણાઈ સરસી વહેં સકલ સંઘ રંગરોલ.	૧
જય જય ભાટ ચારણુતણા સુણતાં વરજેં વાદ;	
સુગુર સુશ્રાવક પરવર્યો આવેં સંઘ સુપ્રસાદ.	૨
સાહુમો આવેં સંઘ સવે પાલીતાણું સરવ;	
હરખેં દેવ જૂહારવા આદિદેવ સુખ પૂરવ.	૩
સઘેં ઉતારા કર્યા મંગલ લીલવિલાસ;	
તીરથપતિ શેત્રુંજગિરિ દૂરસન ઘણું ઉલ્લાસ.	૪

॥ ઢાલ ૩ ॥

વચ્ચ વિચારયો, એ દેશી.

શેત્રુંજો લેટયો ધરી મન બહુ અતિમાન રે. શે૦ આંચલી.	
રાજા પૃથવીરાજજી રે કુંઅર શ્રીનવધન નામ;	
શ્રીસંઘને રખવાલવા રહ્યા રે ગારીયાધાર સુકામ રે.	શે૦ ૧
રાણી કૂલાંજી આવીયાં રે પાલીતાણા રે માંહે;	
સંઘવીનેં સનમાનીયા રે આદર અધીક ઉચ્છાહે રે.	શે૦ ૨
લેટણું દેઈ તે મિલ્યા રે સંઘવી જો મનરંગ;	

આભરણુ વસ્ત્રાદિક બહુ રે દીધાં ધરીય ઉમંગ રે.	શે૦ ૩
તીરથ રખવાલા લણી રે દીધાં દામ અનેક;	
માગશિર શુદ્ધિ તેરસ દીને કીધી યાત્રા વિવેક રે.	શે૦ ૪
સંઘ સહુ શિણુગારીયો રે નેજા ધ્વજા રે વાજીત્ર;	
ભાટ ખીરૂદ ભણતાં થકા રે ગાતાં ગુણ સુખવીત્ર રે.	શે૦ ૫
સત્તા વાવેં શુચિ થઈ રે સુરખાલનો રે ચંદ;	
જે નીત પાષી પાશણે રે ભેટે તીર્થ આનન્દ રે.	શે૦ ૬
તીરથ મોતી માણિકેં રે સોવન ફૂલ અમૂલ;	
સુરભી પુષ્ક ગધાદકેં રે પપાટ્યો ગિરિ મૂલ રે.	શે૦ ૭
દાન દેઈ જાયક લણી રે આલોઈ નિજ દોષ;	
દ્રવ્ય ભાવ સુચિતા કરી કરવા નિજ ગુણ પોષ રે.	શે૦ ૮
શકસ્તવ કહી ગુરુ સુષેં રે લેઈ ત્રત પચ્ચખખાણ;	
સિદ્ધ અનંત વંદી ચઢ્યા રે મન ધરી જિનવર આણુ રે.	શે૦ ૯
સિદ્ધ ગુણીની ભૂમિકા રે કરવા આતમ સિદ્ધ;	
સિદ્ધ ધ્યાન સિદ્ધાચલેં રે ચઢતાં સરવ સમૃદ્ધ રે.	શે૦ ૧૦
નેમિ પધાર્યા ગિરિવરેં રે જાણી મોક્ષ નળીક;	
રેવતગિરિ સાહુમા ચઢ્યા રે આહાર ઉદક બલ ઠીક રે.	શે૦ ૧૧
તિહાં પગલાં શ્રીનેમનાં રે વંદી પૂજી રે લક્ષિત;	
જય જય કરતા જન સહુ રે પોહતા શિખરેં યુક્તિ રે.	શે૦ ૧૨
દૂધેં પધાલી પૂજતા રે મુનિવર ફરસીત ભૂમિ;	
શુદ્ધ સમરણુ ગુણ ગાવતાં રે કરતા નિજ ગુણ ધુમ.	શે૦ ૧૩
પહિલી પરવેં પૂજ્યા રે ભરતમુનિ પદ દોઅ;	
ખીજી પરવે હરપીયા રે વિમલાચલ થલ જોય રે.	શે૦ ૧૪
ત્રીજી પરવે કુંડ છેં રે નીરમલ જલ અતિભૂર;	
ઋષભ ચરણ પુંડરીકતણા ચરણ નમું સુખ પૂર રે.	શે૦ ૧૫

હિંગુલાજહડેં થઇ રે પોહતા સાલારે કુંડ;	
પાંચમી પરવેં જલ ભર્યો રે સમ શીતલ અષઠા રે.	શેઠ ૧૬
જિનવર ચરણુ નમી ગયા રે રામપોલિ સહુ લોક;	
પેંઠા ગઠમાં ગાવતા રે જનના થોકથોક રે.	શેઠ ૧૭
વાઘણિ પોલિ સંતોષિયા રે અધિષ્ઠાયક બેહુ પાસ,	
ચક્કેસરી વધાવીઆં રે કવડયક્ષ સુખ વાસો રે.	શેઠ ૧૮
ચૈત્ય નમી પધારીયા રે પોહતા ઋષભ વિહાર;	
દેઈ તીન પ્રદક્ષણા રે રાયણુ નમી સુખકારો રે.	શેઠ ૧૯
રાયણુતણેં પગલાં નમ્યાં રે પ્રથમ જિણુદનાં રે તેહ;	
શ્રીઋષભેસર જે થકાં રે ભરતેં ભરાવ્યા જેહ રે.	શેઠ ૨૦
મૂલમ ડપમાં આવીનેં રે વધાવ્યા જિનરાજ;	
સોવન ફૂલ સુગતાફૂલેં રે પ્રણુમે સિધાં કાજ રે.	શેઠ ૨૧
ચૈત્યવદન કરી ભક્તિસ્થું રે નરભવ લાહો રે લીહ;	
શેત્રુજ શિખર શ્રીઋષભણુ રે પૂજતાં કારજ સિદ્ધ રે.	શેઠ ૨૨
સૂરજકુડે ધોતીયાં રે કીધાં નીર ગલેવિ;	
કેસર ચ દન પુષ્કસ્થું રે પૂજા ચિત્ત ભલેવિ રે.	શેઠ ૨૩
અષ્ટપ્રકારી પૂજના રે અષ્ટ કરમ ક્ષય હેત;	
તારક તીરથ સર્વમા રે એ તીરથ સહૂ કેતુ રે.	શેઠ ૨૪
કચરાશા રૂપચંદનો રે માનવભવ સુપ્રમાણ;	
દેવચંદ સુપસાયથી રે મતિરતન વદેં એમ વાણુ રે.	શેઠ ૨૫

॥ દૂહા ॥

ઇમ શેત્રુજય લેટીનેં સઘ સકલ સુખ ધામ;	
હરષેં પાલીતાણા પુરે આવ્યા અતી અભિરામ.	૧
ઇમ નિત્ય પ્રતિં યાત્રા કરેં સંઘ સહૂ મન રંગ;	
દુષ્ખનિવારણુ સુખખકરણુ જિનપૂજા વિધિ સંજ.	૨

વિધિઉપદેશક શ્રુતજલધિ દેવચંદ ગુરુરાય;	
સંવેગી જિનમારગી ઉત્તમવિજય સહાય.	૩
એતલેં ખંભાયતથકી રે ઓચ્છવસ્થું સુવિસિદ્ધ;	
સંધ કરી આવિ મિદ્યો જીવણસાહુ પ્રસિદ્ધ.	૪
જાણુગ જીવાજીવના જૈનાગમરૂચિવંત;	
વિધરસી સવિ સાધ લેં આબ્યો મન ધરી ખંતિ	૫
ખંભાયત ઘોઘાતણા ભાવનગર જનવૃંદ;	
તેડી શેત્રુંજ આવીઓ જીવન અતિ આણુ દ.	૬
રાજનનેં સંતોષીનેં ચઢીયા વિમલગિરિંદ;	
ગુરુ ઉપગારેં પાંખીઈ મનવંછીત આનંદ.	૭

॥ ઢાલ ૪ ॥

દેશી રસીઆની.

શ્રીશેત્રુંજ તીરથપતિ લેટીઈ મેટીઈ ભવભય કુંદ; વિવેકી.
 અરિહા ભકતે સમકિત નીરમલું અનુક્રમે શિવસુખ ક દ. વિવેકી. શ્રી૦ ૧
 વેલાવલ પાટણથી આવીયા સંધ લલેં રે વિસ્તાર; વિ૦
 સા રામચ દ્ર પ્રસુખ યાત્રાભણી આબ્યા નિજ હિતકાર. વિ૦ શ્રી૦ ૨
 દક્ષણથી મેઅરગામી આવીયો સ ધ સકલ પરિવાર; વિ૦
 સા ગલાલેં લાલ લિઓ ધણું આતમ ધરમેં હો ઉદાર. વિ૦ શ્રી૦ ૩
 ઈમ અનેક સ ધવી ગહૂ મિદ્યા કરવા જિનવર ગાણુ; વિ૦
 સૂરતિથી વિધિપક્ષિ આવીયા ઉદયસાગરસૂરિ ભાણુ. વિ૦ શ્રી૦ ૪
 પાઠક સુમતિવિજય તપાગચ્છવરૂ ઈમ યતિવર્ગ અનેક; વિ૦
 ચારે વર્ગ મિદ્યા જિન લેટવા પ્રભુ ભગતિ જિન છેક. વિ૦ શ્રી૦ ૫
 કેઈ ઉત્તમ છઠ વહેં તિહાં લાષ ગુણેં નવકાર; વિ૦
 યાત્રા નવાણું પિણુ તિહાં કેઈ કરેં કેઈ સચિત્ત પરિહાર. વિ૦ શ્રી૦ ૬
 શ્રીસંધનું સાહમીવચ્છલ કરેં પ્રથમ સંધવી રે દોય; વિ૦
 મોતી માનસિંધ લષમીચંદ છેં કરેં સંધભકિત રે સૌય. વિ૦ શ્રી૦ ૭

ઝવેર રાજપાલ તથા વલી ખાદી નેમિ રે દાસ; વિ૦
 સંઘ ભકિત કરે તે બાવસ્યું પામે અતિ જસવાદ. વિ૦ શ્રી૦ ૮
 પટણિ કસ્તુરચંદે ભક્તિચ્યું સાહમીવચ્છલ કીધ; વિ૦
 સ્નાત્રમહોચ્છવ લાહણી પૂજણાં ગુરુ ભક્તિં જસ લિદ્ધ. વિ૦ શ્રી૦ ૯
 રૂપચંદ સાહ સંઘવિ મુંદર પર ઉપગારી રે દક્ષ; વિ૦
 તસ સુત દેવખાઈ ઉરે હંસલો લાલચંદ પરતક્ષ. વિ૦ શ્રી૦ ૧૦
 પટણી સેઠ કીકા સૂત કચરાળ તસ સુત તારા રે ચંદ; વિ૦
 બાઈ કૃતેચંદ સુત સુખકરુ લાયક ઝવેરચંદ. વિ૦ શ્રી૦ ૧૧
 ઇંદ્રમાલ મુદૂરતિ સ ઘેં લીઓ કીયો હરખ આનંદ; વિ૦
 વૃદ્ધસાધિ શ્રીમાલી ગગનમે કચરા કીકા રે ચંદ. વિ૦ શ્રી૦ ૧૨
 ભદ્રક ભક્તિં રે ફલ નિચેં લહેં વસુદેવહિંઠની સાધિ; વિ૦
 માલણિ ભીલ પરિં સુભદ્ધ લહે જિનભક્તિં ચિત્તરાધિ. વિ૦ શ્રી૦ ૧૩
 સામ્યતા ને વલી અસામ્યતા તીરથ જિનમત જેહ; વિ૦
 કોટિ ગમે શેત્રુજે તીરથ કહ્યો શુભકરણી ફલ તેહ વિ૦ શ્રી૦ ૧૪
 શ્રીદેવચંદ્ર ગણિને ઉપદેશેં શેત્રુજ મહિમા રે સાર; વિ૦
 ગણિ મતિરત્ન જિન સેવના કરતાં ભવનો રે પાર. વિ૦ શ્રી૦ ૧૫

દૂહા.

હવેં શ્રીસધ મલી કરે ઇંદ્રમાલ ઉચ્છાહ; ૧
 જિમ ભરતોં હરખેં કર્યોં તિમ કરી લીજેં લાહ.
 પોસ શુદ્ધિ તેરસ દિને માલ મુરહુત લીદ્ધ; ૨
 સ્નાત્રમહોચ્છવ ધવલ તવ નવ નવ મંગલ કીદ્ધ.
 અમારઘોષણુ દાનવિધિ જાચકજન સંતોષ; ૩
 જિનશાસન પરભાવના કરત કરેં ગુણુ પોષ.
 રાતિભગરણુ વાસવિધિ કેસર છંટિત વચ્ચ; ૪
 ધરમ મહોચ્છવ આગમ પુન્યેં કારણુ પ્રસસ્ત.

॥ ઢાળ ૫ ॥

ભરત નૃપ ભાવસ્થું એ; એ દેશી.

સહસ્રગમે શ્રાવક મિત્યા એ શ્રાવકણીય વિશેષ; સંઘવી શોભિષ એ;
ધંદ્રતણે અનુહારિ ભક્તિભરે ભર્યા એ શાસન શોભાકાર કે. સંઘવી ૦ ૧

ધૂજ નેભગણુ લહલહે એ વાળે ભુંગલ ભેર કે; સં ૦
ઢાલ નગારાં ગડગડે એ સરણાઈ નફેર કે. સં ૦ ૨

ચઉવિહસ ઘે પરવર્યા એ ગાતાં જિનગુણ છંદ કે; સં ૦
ગામ ગામના જન મિત્યા એ નાગર પામર વૃંદ કે. સં ૦ ૩

ગણુધર શ્રુતધર ચતીવર એ જિનવર મારગરત કે; સં ૦
કચરાસા રૂપચંદ્ર એ તારાચંદ્ર સુપુત્ર કે. સં ૦ ૪

જિનશાસન શોભાવતો એ દેતા દાન સુપાત્ર કે; સં ૦
વિધસ્થુ જિનવર પ્રભુમતાં એ કરતા તીરથયાત્ર કે. સં ૦ ૫

ગોરી ગાવેં મંગુલ એ ગંધવ નાયેં નૃત્ય કે; સં ૦
મૂલચૈત્ય આવ્યા સહુ એ ત્રિકરણુ યોગેં સત્ય કે. સં ૦ ૬

જગ ઉપગારી પ્રભુમીઠ એ ઋષભ જિનેશ્વર સ્વામિ કે; સં ૦
પુંડરીક ગણુધર નમી એ નમિ વિનમિ પાય નામ કે. સં ૦ ૭

સનાત્ર ભણાવિં જિન પ્રતેં એ પૂજા અષ્ટ પ્રકાર કે; સં ૦
માલવાસ વિધસ્થું કર્યો એ બેઠા મડપ મઝાર કે. સં ૦ ૮

ચૈત્યવંદન કરેં સંઘપતિ એ સંઘવિણિં વંદા દેવ કે; સં ૦
યથાશક્તિ વ્રત આદર્યા એ સાચી અરિહુત સેવ કે. સં ૦ ૯

મુગતાફલનો સાથીઓ એ કીધો સંઘવિણુ સાર કે; સં ૦
દેવબાઈ રત્નબાઈ મલી એ વલી સજન પરિવાર કે. સં ૦ ૧૦

સંઘ મિલી વીનતી કરેં એ તદ્દો કર્યો અમ ઉપગાર કે; સં ૦
જગપતિ જિન ભેટાવિઆ એ દીઠો પ્રભુ દીદાર કે. સં ૦ ૧૧

તુદ્દો પૂજ્ય છો અદ્દાતણા એ અદ્દો છું તુમચા બાલ કે; સં ૦

ઇમ કહી સહુ કંઠે ઠવેં એ ફૂલમાલ સુવિશાલ કે.	સં૦ ૧૨
જય જય ધુનિ ઉઠી ભલી એ પ્રભુ પાય પ્રભુમી રંગ કે;	સં૦
સપરિવાર મુખમંડપેં એ આવ્યા સદગુરૂ સંગ કે.	સં૦ ૧૩
ત્રિલુપ્ત પ્રદક્ષણા દેયતા એ રાયણ રૂપેં આવ કે;	સં૦
મૂલ ચરણ શ્રીઋષભના એ પૂજેં ચઢતે ભાવ કે.	સં૦ ૧૪
સંઘ તિલક કર્યો હરપચું એ પોહતી સહુની આસ કે;	સં૦
સંઘે સંઘવી વધાવિયા એ વધતેં મન ઉઠ્ઠાસ કે.	સં૦ ૧૫
ધ્વજ ચઢાવી દેહરે એ દેવનેં બહુ બલ દેય કે;	સં૦
ચોમખ સવાસોમજીતણેં એ આવ્યા હરપ ધરેય કે.	સં૦ ૧૬
ધ્વજ ચઢાવી પ્રભુ નમી એ આવ્યા શાંતિવિહાર કે;	સં૦
શકસ્તવ કરી આવીયા એ પાલીતાણા મઝાર કે.	સં૦ ૧૭
સાહુમીયાં કરે નરપતી એ આવ્યા નિજ ધર સર્વ કે;	સં૦
મંગલિક કારન તિહાં કર્યા એ એ તીરથ ગુણપર્વ કે.	સં૦ ૧૮
બહુમાનેં યાત્રા કરી એ પામી જય જય વાદ કે;	સં૦
સ ધ વટ્યો સૂરતિ ભણી એ વાજ તે વર નાદ કે;	સં૦ ૧૯
ભાવનગર આવી રહ્યા એ સાહુમીવચ્છલ તાર કે;	સં૦
જીવણસાહ ભગતિં કર્યો એ શાસન સોભાકાર કે.	સં૦ ૨૦
તિહાથી સુખભર સવિ ગયા એ સરવલોક નિજ ઠામ કે;	સં૦
ધન ધન તે માનવી એ જિણે કીધાં શોભત કામ કે.	સં૦ ૨૧
જે વિધિચું યાત્રા કરેં એ તે પામેં સુખપૂર કે;	સં૦
બોધ સુલભ જનમાંતરેં એ થાઈ પુણ્ય પડૂર કે.	સં૦ ૨૨
હરગતિ છેદી સુખ લહેં એ શેત્રુજો ફરસેં જેહ કે;	સં૦
સિદ્ધ અનંતની ભૂમિકા એ પુણ્યપીઠ ગુણગેહ કે.	સં૦ ૨૩
કચરા કીકસેઠનો એ પુત્ર સુતારાચંદ કે;	સં૦
ભાઈ કૃત્તેચંદનો એ પુત્ર ઝવેરચંદ કે.	સં૦ ૨૪

રૂપચંદ્રસા સંઘવીતણો એ ભાઈ મીઠાચંદ કે;
 પુત્ર લાલ ગુણમાલ છે એ નિત નિત પ્રતિં આનંદ કે. સં૦ ૨૫

મોઠેં પુણ્યેં પામીઈ એ સંઘપતિ ગિરૂદ ઉદાર કે;
 શ્રીશેત્રુંજી તીરથનો એ યાત્રા લાભ અપાર કે. સં૦ ૨૬

દેવચંદ ગુરૂભક્તિથી એ મતિરત્ન ભાષેં એમ કે;
 શ્રીસિદ્ધાચલ સેવતાં એ લહિઈં સુખ જય ષેમ કે. સં૦ ૨૭

કલશ.

હમ સયલ સુખકર દુરિત ભયહર સિદ્ધ સાધન ગુણનિલો;
 શ્રીસિદ્ધક્ષેત્ર અનંત મુનિજન ધ્યાનકારણ નિર્મલો. ૨૮

જિનરાજ વંદન ગુણનિળ ધન તેહ તીરથ ઉપરિં;
 શ્રીવિમલગિરિવર ભક્તિ રસભર લાભ લેજો કુણ કરે. ૨૯

તસ સંઘ યાત્રા સુવિધિ કરણી મન પ્રમોદેં આચરેં;
 તસ તવન ગુંથો ગચ્છ ખરતર સંઘપતિ હેતેં આદરેં. ૩૦

ઉવગાયવર શ્રીદ્વીપચંદેં શિસ ગુણ દેવચન્દ એ;
 તસ સિસ ગણિ મતિરત્ન ભાષેં સકલ સંઘ આણુંદ એ. ૩૧

॥ अहम् ॥

विनयविजयोपाध्यायविरचित

सूर्यपुरचैत्यपरिपाटी.

पू७७ये पू७७ये प्रथम तीर्थं कइ अये,
त्रिभुवन त्रिभुवन द्वीपक देव तो;
सेव कइं मन रंगस्थुं अये,
सूरति सूरतिपुर सिंघुगार के;
पू७७ये प्रथम तीर्थं कइ अये.

ॐ

पू७७ये पहिलुं प्रथम जिनवर भुवन दिनकर जगि जये,
जिन इप सुहर सुगुण भंदिर गायवा डलट थये;
सवि नीति दापी भुगति लापी आप जग सापी थये,
रसरंग थापी दुरति नापी अपयसुप संगम लये। १

सोलभा अये सोलभा अये सांतिजिणुसइ अये,
सूरति सूरतिपुर सिंघुगार के;
अशिराकुंअर गुणुनिदो अये,
विश्वसेन विश्वसेन राय भट्टार तो;
सोलभा सांति जिणुसइ अये.

ॐ

सोलभा शांतिजिणुं पाभी कुमति वाभी मई सही,
हुविं लणुं स्वामी सीस नांभी अंतरनभी रहुं ग्रही;

મલપરિં કમલા સખલ છાંડી પ્રીતિ માંડી મુગતિચ્યું,
જિનરાજ કમલા વરી વિમલા પુણ્ય પ્રભુનું ઉદ્ધર્યુ. ૨

ધર્મ એ ધર્મ એ જિણેસર વંદિય એ,
આપઈ એ આપઈ ધર્મ ઉદાર કે;
પન્નરમેા પરમેશ્વર એ,
વિશ્વ એ વિશ્વતણો આધાર કે;
ધર્મ જિણેસર વંદિય એ.

ત્રુ૦

વંદિય ધર્મજિણુદ જગગુરૂ નયર સૂરતિમંડણો,
ભવ કબ્જવારણુ મુગતિકારણુ પાપ તાપ વિહુ ડણો;
અનુભવી પદવી જેણુઈ અનુપમ ધર્મચક્રીસરતણી,
મુજ પુણ્ય તરૂઅર ક્લેયો પામી સ્વામી સેવાસારણી. ૩

વામા એ વામા એ સુત સોહામણો એ,
સિવપુર સિવપુર કરો સાથ કે;
નાથ જયો ત્રિભુવનતણો એ,
સૂરતિ સૂરતિમ ડણુ નામ કે;
વામામુત સોહામણો એ.

ત્રુ૦

વામાતણો સુત સદા સમરથ સેવકાં સાધાર એ,
જગસૂઘ મંદિર થ લ થોલણુ નોધારાં આધાર એ;
સસિ સૂર નૂર સમાન કુ ડલ મુકુટ મોટો મનહરઈ,
વસિ હાર હીરાતણો હિઅડઈ તેજ તિહુઅણિ વિસ્તરઈ. ૪

સેના એ સેના એ નંદન જિનવરૂ એ,
સંભવ સભવ સુપદાતાર કે;
સાર કરઈ સેવકતણી એ,
હયવર હયવર લછણુ પાય તો;
સેના એ નંદન જિનવરૂ એ.

ત્રુ૦

સેના એ નંદનતણી સેના મોહના મદ અપહરણ,
પ્રભુતણું ચરણું રદ્યા સરણું અમર અલિ કલિરવ કરણ;
પ્રભુતણી વાણી સુધાદાણી રસ સમાણી બાણીણ,
ભવ તાપ ભાણ દૂરિ બધ જિમ દવાનલ પાણીણ. ૫

સેવુ એ સેવુ એ ધર્મ જિણેસર એ,
પત્તર પત્તરમો જિનરાજ કે;
આજ સફલ મુઝ ભવ થયો એ,
લાધો એ લાધો એ કર્ણાવત કે;
સેવો એ ધર્મ જિણેસર એ.

ત્રુ૦

સેવીએ ધર્મજિણુદ જેહનંદ નમં સુરપતિ સુંદરી,
ગુણ ગીત ગાતી કરણ નાટક ચરણિ નેઉર ધૂધરી;
કંસાલ તાલ મૃદગ ભંભા તિવિલ વેણુ બળવતી,
કરિ શસ્ત હસ્તક નમી મસ્તક પુણ્યપૂર ગબવતી. ૬

સૂરતિ એ સૂરતિબંદિરમાહણ કે,
સોહણ એ સઘ સુહંકર એ;
ચોથા એ ચોથા એ જગદાધાર કે,
અલિનંદન મોરણ મનિ વસ્થા એ;
સ વર એ સંવર એ કુલ સિણુગાર કે,
સોહણ એ સૂરતિબંદિરણ એ.

ત્રુ૦

સૂરતિબંદિરમાહિ સોહણ સુણુ ચોથો જિનવર,
સિદ્ધારથાનંદ ઉચ્ચર સરવરિ પ્રભુ મરાલ મનોહર;
કલ્યાણ કમલા કેલિબંદિર મેરૂ ભૂધર ધીર એ,
મુઝ ધ્યાન સંગિ રમો સામી તરૂઆરિ જિમ કીર એ. ૭

પાસ એ પાસ જિણેસર રાજીડ એ,
 જાસ એ જાસ વિમલ જાસ રાસિ કે;
 ત્રિભુવનમાંહુઈ ગાજીડ એ,
 ઉંજર ઉંજરવાડામાંહુઈ કે;
 પાસ જિણેસર રાજીડ એ.

ત્રુ૦

રાજીડ પાસ જિણુંદ જયકર અપયસુષ આવાસ એ,
 દરિસણુઈ જેહુનિં નાગ પાગ્યો નાગરાજ વિલાસ એ;
 ધરણિંદ પદમાવતી જેહુનાં ચરણુ સેવઈ ભાવસ્યું,
 તસ પાય સૂરતરૂ તણઈ રંજઈ વિનય મન સુખભરિ વસ્યુ. ૮
 સૂર એ સૂરતણો સુત સુદરૂ એ,
 સત્તર સત્તરમો ભગવંત કે;
 કુંથુ નમું આણુંદસ્યુ એ,
 સોહ એ સોહએ સૂરતિમાંહિ કે;
 સૂરતણો સુત સુંદરૂ એ.

ત્રુ૦

સુત સૂર કેરો સોહઈ સૂરતિમાંહિં સૂરતિ સાર એ,
 પ્રભુતણી સૂરતિ દેષી મૂરતિ હોઈ હુર્ષ અપાર એ;
 મૃગમાનમોચન સ્વામિલોચન દેષિ મુઝ હંધડુ ઠરઈ,
 મકરંદભર અરવિંદ દેષી ભમર જિમ ઊલટ ધરઈ. ૯
 ખીજા એ ખીજા એ વિજયાકુંઅરૂ એ,
 ગજપતિ ગજપતિ લંછણુ સ્વામિ તો;
 નામિ સયલસુષ સંપજઈ એ,
 જિતસત્રુ જિતસત્રુરાય મદ્દહાર તો;
 ખીજા એ વિજયાકુંઅરૂ એ.

ત્રુ૦

ખીજા તે વિજયાકુંઅર જિનવર નયર સૂરતિ સોહ એ,

પ્રભુતણી મૂરતિ કષ્ટ સૂરતિ ભવિકનાં મન મોહ એ;
 જિનવદન સુંદર સુર પુરંદર દેષિ મનિ આણુંદ એ,
 જિમ કમલ વિકસઈ દેષિ દિનકર કુમુદ જિમ નવચંદ એ. ૧૦
 વંદુ એ વંદુ એ પાસ ચિંતામણિ એ,
 દિનમણી દિનમણી તેજનિધાન કે;
 ધ્યાન ધરૂં સ્વામીતાણું એ,
 સુખ ઘણું સુખ ઘણું પ્રભુનઈ નામિ કે;
 વંદુ એ પાસ ચિંતામણી એ.

ત્રુ૦

ચિંતામણિ શ્રીપાસ વંદું આણુંદ સાહેલડી,
 પ્રભુવદન ચંદ અમંદતેજઈ ફલી મુઝ સુખવેલડી;
 અતિ કૂટરૂં પ્રભુ ફણામંડલ દેષિ મુઝ મન ઉલ્લસઈ,
 ઘન ઘટાડંબર દેષિ દહદિસિ મોર જિમ હણહણ હસઈ. ૧૧
 તીરથ તીરથ સૂરતિ બદિરઈ એ,
 જીહારિયાં જીહારિયાં એહ ઇચ્છાર કે;
 દુરગતિનાં દુષ વારીયા એ,
 ઊપનો ઊપનો અતિ આણુંદ કે;
 સૂરતિ તીરથ જીહારીયાં એ.

ત્રુ૦

જીહારિયાં તીરથ સદા સમરથ હરઈ સંકટ ભવિતણાં,
 એ તવન ભણતાં જાત્ર કેરાં દીઈ ફલ રત્નીઆમણાં;
 ઘનસાર ચંદન સાર કેસર કુસુમચંગેરી ભરી,
 પ્રભુચરણ અંચી પુણ્ય સંચી ભાવપૂજા મેં કરી. ૧૨
 આવો એ આવો એ રાનેર જાઈએ,
 પૂજઈ પૂજઈ રાજીલકંત કે;
 સમરથ સામી સામલો એ,

ભેટીએ ભેટીએ ઋપભ નિષ્કંદ કે;
આવો એ રાનેર ભધ્યો.

ત્રુ૦

રાનેર ઇણિપરિ જિન જુહારી વલી મુઝ મન અલજયુ,
વડસાલિ જીરાઉલોસ્વામી વીરજિન ભેટણિ ગયો;
ઘણદીવિ ચિંતામણિ જુહારી નવસારી શ્રીપાસ એ,
હાંસોટ ભગવંદ દેવ પૂજી ફલી મનની આસ એ.

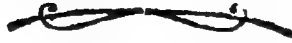
૧૩

તપગચ્છ તપગચ્છ હીર પટોધર એ,
જેસિંગ જેસિંગ ગુર ગચ્છ સ્તભ કે;
રૂપાઈ સુત તસ પટઈ એ,
વિજય એ વિજયદેવસૂરિ દ કે;
તપગચ્છ હીર પટોધર એ.

ત્રુ૦

તપગચ્છિ હીર સમાન ગણધર વિજયસિંહસૂરંદએ,
તસ ગચ્છભૂષણતિલક વાયક કીર્તિવિજય સુખકંદ એ;
તસ ચરણ સેવક વિનય ભગતઈ યુદ્યા શ્રીજિનરાજ એ,
સસિકલા સંવત વર્ષ વસુનિધિ ફલ્યા વંછિતકાજ એ.

૧૪

ૐ

શ્રીમાવિરચિત શત્રુંજયચૈત્યપરિપાટી.

ચુપર્ષ.

- આશાહૂં સામિણિ સારદા જિમ મતિ તૂઠી દિધ મતિ સદા;
શ્રીસેત્રજ તીરથ વદેવિ ચૈત્રપ્રવાડિ રચસિ સંધેવિ. ૧
- પાલીતાંણુઇ પ્રણુમૂં પાસ જિમ મનિ વંછિત પૂરઇ આસ;
લલતાસુર વંદ્દં જિન વીર સોઇ સાયર જિમ શુદિર ગંભીર. ૨
- તેહ આગલિ ગિરિ પાજિઇ ચડૂં જિમ પાંમૂં શવપુર દૂકડું;
ધુરિ પ્રણુમૂં પહિલૂં શ્રીનેમિ મારગિ જાતાં કુશલઇ બેમિ. ૩
- આગલિ છઇ માતા મરૂદેવિ તે વંદ્દં જો કર જોડેવિ;
સમરૂં સોલસમુ જિન શતિ મણૂંઅવિહાર કરઇ મન પંતિ. ૪
- પેથડદેઉલ પૂગી રૂલી છીંપાવિસહી વંદ્દ વલી;
આજ ન માઇ ઊલટ અંગિ અદખદ આજ નમૂ મન રંગિ. ૫
- તેહ આગલિ છઇ કવિડલજક્ષ વિધન વ્યણાસઇ તેહ પરતક્ષ;
તેહ ફલ ફૂલે લેદૂં આજ જિમ મન વંછિત સારઇ કાજ. ૬
- હિવ આવિઉ ટોટરાવિહાર તિહાં પ્રણુમૂ શ્રીયનાલિ મલ્હાર;
મોહલાવસહી વંદ્દં દેવ જિન ચુવીસઇ ચલણુ નમેવિ. ૭
- તિહાં ડાવઇ અનોપમશર અછઇ સ્વર્ગારોહણુ વંદ્દ પછઇ;
વાધિણિ પેખૂ પહિલઇ ખારિ આગલિ પુહતુ પોલિ પગારિ. ૮

મસ્તકિ અવતારિઉ ગિરનારિ તિહાં પ્રણમૂં શ્રીનેમિકુમાર;
 ઇંદ્રમંડપ પેખૂં આણુંદ સાત સોહાસણિ દેહરી વદિ; ૯
 તિહાં છઇ નંદીસર અવિતિથ તિહાં હૂં જન્મ કરૂં સુકયથ;
 બાવન ગિંબતણુ લેઉં નાંમ ખરતરવસહી કરૂં પ્રણાંમ. ૧૦
 ઘોડાચુકી ગુખ અપાર તિલકૂંતોરણુ ત્રિલોવન સાર;
 તે દેષી પાવડીએ ચડૂં જિમ હૂં નર્ગમાંહિં નવિ પડૂં. ૧૧
 આદિભવનિ આગલિ સાંચરૂં સવિહું થાંનકિ સેવા કરૂં;
 જેહ તીરથ છઇ સમલીનાંમિ તિહાં પ્રણમૂં મુનિસુવ્રતસ્વાંમિ. ૧૨
 હિવ મુઝ હૈયડઇ અતિ ઊમાહ ત્રણિ પ્રદક્ષણિ દેઇ ઉહલાહિ;
 વંદૂં દેસલ પ્રમુખ વિહાર મંડપિ કોડાકોડિ જુહાર. ૧૩
 પાંચે પાંડવ પ્રણમૂં પાય તુ પછઇ અષ્ટા પદ રાય;
 ષોખાવસહી જિન ચુવીસ તેહ શવહુનઇ નાંમૂં સીસ. ૧૪
 તેહ આગલિ રાયણિ દીસંતિ સંઘવીશરિ દ્વિધઇ વરસંતિ;
 સિધિ અન ત હૂઆ તસંતલઇ સાહ વધાવઇ મુગતાફલઇ. ૧૫
 તિહાં છઇ પાય ઋષભદેવના જેહનાં ઇંદ્ર કરઇ સેવના;
 તે પૂજનઇ પેખૂં રગિ મોર નાગ બે મિલીયા શૃંગિ. ૧૬
 કુલકુંડ પ્રણમૂં પાસ જિણુંદ જસ દરસણિ દીઠઇ આંણુંદ,
 વીર નમૂ સાચુર ધણીં જિમ હૂં જાઉં મડપલણીં. ૧૭
 આગલિ શ્રીઋસહૈસર દિદુ તવ મુઝ હૈયડઇ હર્ષ અનીદુ;
 લોટીગણુ દેઇનઇ નમૂ તિમ હૂં પાપ પરહા નીંગમૂં. ૧૮
 ભાવ લગત પૂજૂં પ્રભ પાય જિમ મુઝ નિર્મલ થાઇ કાય;
 દેઉલમાંહિ મન ઉહલાસિ પડરીક પ્રણમૂં બેહુ પાસિ. ૧૯
 આગલિ દક્ષણિ દસિ ચાહીઇ મૂલિ ગસારમાંહિં જાઇઇ;
 તિહાં પ્રણમૂં પ્રતિમા લેપમઇ જિમ મુઝ સંકટ શવ ઉપશમઇ. ૨૦
 એણીંપરિ સેત્રુજ ચૈત્રપ્રવાડિ હૂં કિમ કહૂં નહી મઝ પાડિ;
 થોડામાંહિં બોલિઉં સાર સવિહુ થાંનકિ કરૂં જુહાર. ૨૧

હિવ સ્વાંમી આગલિ વીનતી રાવ કરું જે હૈયડઇ હતી;
 જન્મ લગઇ જે લાગાં પાપ તેહ સવિ ટાલે તૂં માય ખાપ. ૨૨
 કૂડ કપટ કીધાં મઇં ઘણાં વચન ન પાલ્યાં સહિશુરતણાં;
 સમકિત સરિસુ સંગ ન કીઉ શીલ સનાહ શરીર નવિ લીઉ. ૨૩
 મોહ મયણુ યેહુ સગ્રહા રાગ લગઇ તેહના ગુણુ વહ્યા;
 વિખયતણાં સુખ જે કારિમાં તે મુઝ જાગાં સાકરસમા. ૨૪
 જીવદયામઇ ધર્મ ન કીધ સંપતિસાર દાન ન લીધ;
 વિણુ વ્યવહારઇ વિણુજ મઇં કીઉ લોભ લગઇ મઇં પરધન લીઉ. ૨૫
 ઇશાં પાપ સંક્ષા નવિ લાહું સ્વાંમીં ઘણું કિશૂ હૂં કહું
 વિણુ કહીયાં તૂં જાંણુઇ સહુ તે મુઝનઇં લાગા છઇં બહુ. ૨૬
 હિવ સ્વાંમીં માહરી કરિ સાર મુઝનઇં અવર નથી આધાર;
 હૂં દુખ દેખું એણિ સંસારિ મુઝનઇં આવાગમન નિવારિ. ૨૭
 તુલ્ક દરસણિ દીઠઇ દુખ જઇ જિમ જલિ સીચઇ દવ ઓહલાઇ;
 તૂં સ્વાંમીં ભવના ભયહરૂં સેવકનઇં વછિત સુરતરૂં. ૨૮
 જે તુલ્ક સ્વાંમીં સેવા કરઇ મુગતિરમણિ જે લીલાં વરઇ;
 જે નવિ માનઇ આંણુ અખંડ તે પાંમઇ દુર્ગતિનું દહડ. ૨૯
 જે સમરથ સેત્રુજીવણીં ભાવઠિ ભજઇ ત્રિલોવનતણીં;
 તૂં અશરણુ શરણાગતિ સ્વાંમિ નવનધિ હુઇ તુલ્ક લીધઇ નાંમિ. ૩૦
 એહ સ્વાંમી તુલ્ક ગુણુ જેતલા મઇં કિમ યોલાઇ તેતલા.
 તૂં ગુણુ રચણાયરસમ હોઇ એહ સક્ષા નવિ જાંણુઇ કોઇ. ૩૧
 જે તાહરા ગુણુ ગાઇ સાર તેહ ધરિ મંગલ જ્યજ્યકાર;
 હૂં તુલ્ક નાંમિઇં નિતુ લાંમણુઇ જે કર જોડી ‘ધીમુ’ ભણુઇ. ૩૨

॥ अहम् ॥

शांतिकुशलविरचित

गोडीपार्श्वनाथस्तवन.

- सारद नाम सोढामणुं भनि आणी हो अविहड रंग;
पासतणो मडिमा कडू जस तीरथ हो निम गानै' गंग. १
- गोडी परता पूरविं चि ताभणु हो तुं लीलविलास;
अंतरीक मोरै' भने' वरकाणु हो तुं सोढे पास.
गौ० अये आंकणी. २
- अलवर रावणु राणुओ लुराओलि हो तु नगैं देव;
कलियुग पास सषेसरें अलाजध हो तोरी डीजै सेव. ३
- शोरवाड भगसी जयो देवपाठणु हो डोकरीओ पास;
दादो नवष'डिं जण्णीध पास इलवदि हो रायराणा दास. ४
- प'यासर महीम डलिं ललिं लालो हो नारि'गो नाम;
नवपक्षव डोडो कह्यो अजरि हो तु ओडो ढाभि. ५
- दोडणु तवरी जण्णीध जियमणु' हो मडिमाल डार;
सीरोडी त्रेवीसमो कुकडेसर हो सेवक साधार. ६
- थ'लणुपास त्रंलावती नाडोडे हो तु धृतकलोव;
सहस्रक्षो नधं सामलो पास परगट हो तु कुकुभरोल. ७
- यारोपधं आरासणुध ग गाणी हो वहुं निसदीस;
भिन्नमाल जेण्णीध निगाजध हो जण्यो जगदीस.- ८

- સલપણુપુર સમીઈ જયો તું મુંખપરિ હો ઝોટિંગો પાસ;
મહમદાવાદી મનોહર કંઝોઈઈ હો તઈ કીધો વાસ. ૯
- ભીડભંજણ ભલ સાંભર્યો કરહેડઈ હો નાગઈદ્રહ જોય;
જેસલમેરઈ તું જયો અમીઝરો હો મ રોવરો હોય. ૧૦
- સાદડીઈ માદઈ વસ્યો કલિકુંડિં હો સોઝિત પરિણામ;
પાલવિહારઈ આગરેં આણુસમઈ હો બહેડિ અભિરામ. ૧૧,
- કંપડવાણિજ કોરડઈ હમીરપુર હો પીપાડિ પાસ;
છેછલીઈ કાછોલીઈ મહિસાણુઈ મેડતઈ નિવાસ. ૧૨
- કડી આહાડે આખૂઈ સેત્રુજઈ વહું ગિરિનારિ;
વીઝેવઈ રાધનપુરઈ વડાલી હો સાંડેરઈ સાર. ૧૩
- તું ભરૂંઅઈ તું ઇડરઈ ખૂઆડિ હો તુહિજ શુણપાંણિ;
તુ દેલવાડઈ વડોદરઈ ડુગરપુરે હો ગંધારિ વપાણિ. ૧૪
- વીસલનગરિ વાલ હો ડભોઈઈ હો બેઠા જિનરાજ;
વાડિજ ચેલણ પાસજી વેલાઓલિ હો વડડી સિરતાજ. ૧૫
- મુહુર પાસ વેઈ વડી અહીછત્રો હો આણી ધુરાય,
નાગપુરિં બીબીપુરઈ નડુલાઈ હો દીલી મન જાય. ૧૬
- ગાડરીઓ માંડવગઢિ તુ ભઉરિ હો પીરોભબાદ;
કુભલમેરે ગાજીઓ રાણગપુરિ હો સમર્યો દિઈ સાદ. ૧૭
- તું નાડુલઈ માડીઓ સિદ્ધપુરિ હો તુ દીવ મઝારિ;
ચિત્રકૂટ ચંદ્રાવતી આસાઓલિ હો વાંસવાલઈ પારિ. ૧૮
- મેરહટ મથુરાં જાણીઓ વાણારસી હો તુ પાસ જિણુદ;
તું સમીયાણે સાંભદ્યો અબરે હો તૂઠો જિણુચંદ. ૧૯
- એકસો આઠઈ આગલા નામિ કરી હો થુંણીઓ જિનરાજ;
આરતિ ટલી આમય ગયો આસ્યા ફલી હો મારા મનની આજ. ૨૦
- પાસ પ્રભાવઈ પરગડો મહિમાનિધિ હો તું દેવદયાલ;
એકમનાં જે ઓલગઈ તે પામિ હો લાછિ વિશાલ. ૨૧

તું મધવાસી બિજલો તેં માંડી હો મોટી યાત્ર;	
લવના લાંબઈ આમલા તુઝ આગલિ હો નાચિં પાત્ર.	૨૨
ઉવસ વાસઈ તું વસઈ વાણીસી હો રાંણી વામામાત;	
અશ્વસેન કુલચંદલો મુઝ વાહલો હો ત્રિજગ વિખ્યાત.	૨૩
છત્ર ધરઈ આમર ઢલઈ ઠકુરાઈ હો ત્રિગડઈ જિનલાણ;	
ભામંડલ તેજે તપઈ તુઝ દરિસણ હો વાંછઈ દીવાંણ.	૨૪
ભૈરવ દૈવ દેવાલીઆ જક્ષિ જોગણિ હો ડાઇણિ વિકરાલ;	
ભૂત ન માગઈ ભૈરવા તુ સમસ્થ હો ગોડી રખવાલ.	૨૫
તુ મરૂધરનો પાતસા એકલમલ હો તું ધીંગડધીંગ;	
ખારિ ન રાષઈ ખારણાં તુઝ સાહુમા હો કો ન કરઈ સીંગ.	૨૬
થલિ થલિ ઠાવો ઠાકુરો ચેડા ચટક હો તુ કાઠિં સારિ;	
રોગ હણઈ રોગીતણા તુ બધઠો હો વનવાડી ઝાડિ.	૨૭
તરકસ લીડી ગાતરી કરિ ઝાલી હો લાલ કખાંણ;	
નિલડે ઘોડઈ તું ચઢઈ ફોજ ફોજે હો ફેરઈ કેકાણ.	૨૮
નવ નવ રૂપિ તું રમઈ અડવડીઆં હો તુહિજ દિ હાથ;	
સંઘતણી સાનિધિ કરઈ બોલાવઈ હો તું મેલઈ સાથ.	૨૯
અલખ નિરંજન તું લિખ્યો અતુલીબલ હો તલલાણ;	
શાંતિકુશલ ઇમ વિનવઈ તું ઠાકુર હો સાહિબ સુલતાણ.	૩૦
તંપગછતિલક તડોવડિં પાય પ્રણમી હો વિજયસેનસૂરીસ;	
સંવત સોલસતસટ્ટે વીનવીઓ હો ગોડી જગદીસ.	૩૧

કલશ.

ત્રેવીસમો જિનરાજ જાણી હિંઈ આંણી વાસના,	
નર અમર નારી સેવ સારી ગાઇ ગુણ શ્રીપાસના;	
વિનયકુશલગુરૂ ચરણસેવક ગોડી નામઈ ગહગહઈ,	
કલિકાલમાંહિ પાસ પરગટ સેવ કરતાં સુખ લહઈ.	૩૨

